

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT TARİHİ ANABİLİM DALI
SANAT TARİHİ BİLİM DALI**

BOLU İL MERKEZİNDE BULUNAN ESKİ EVLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**HAZIRLAYAN
Ebru EROĞLU**

**TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Hakkı ACUN**

Ankara-2009

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT TARİHİ ANABİLİM DALI
SANAT TARİHİ BİLİM DALI**

BOLU İL MERKEZİNDE BULUNAN ESKİ EVLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**HAZIRLAYAN
Ebru EROĞLU**

**TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Hakkı ACUN**

Ankara–2009

ONAY

[Ebru Eroğlu] tarafından hazırlanan “*[Bolu İl Merkezinde Bulunan Eski Evler]*” başlıklı bu çalışma, [04.11.2009] tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda (oy çokluğu) ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından *[Sanat Tarihi Anabilim]* dalında *[Yüksek Lisans]* tezi olarak kabul edilmiştir.

[İ m z a]

.....

[Unvanı, Adı ve Soyadı] (Bakan)

PROF.DR. HAKKI ACUN

[İ m z a]

.....

[Unvanı, Adı ve Soyadı]

PROF.DR. HALİT ÇAL

[İ m z a]

.....

[Unvanı, Adı ve Soyadı]

DOÇ.DR. ABDÜLKADİR DÜNDAR

ÖNSÖZ

Türk ev mimarisi diye adlandırılan mimari içinde Bolu Merkez eski evleri önemli bir yere sahiptir. Ve bu yöredeki evler bize bu mimari unsurların ne derece uygulandığını göstermesi bakımından önem arz eder. Bu bölgedeki evlerin mimarisini ve tezynatını bu eserde vermeye çalıştım.

Bu eserde yer alan planların elde edilmesinde bana yardımcı olan Prof. Dr. Hakkı Acun hocama, Bolu Belediyesi çalışanlarına ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu çalışanlarına teşekkür ederim. Fotoğraf çekimlerinde desteğini esirgemeyen kardeşim Esra Eroğlu'na, arkadaşlarım Şafak Kutlay ve Türkan Çelik'e, evlerinde çalışma izni veren değerli ev sahiplerine teşekkürlerimi sunarım. Bilgilerini bizden esirgemeyen değerli bölüm hocalarıma da teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim. Bu konuyu seçmem de yardımcı olan ve desteğini esirgemeyen Prof. Dr. Hakkı ACUN hocama minnettarım.

EBRU EROĞLU

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	ii
TABLO LİSTESİ.....	viii
ÇİZİM LİSTESİ.....	ix
KESİT LİSTESİ.....	xii
PLAN LİSTESİ.....	xiii
FOTOĞRAF LİSTESİ.....	xvii
GİRİŞ.....	1
1. BOLU TARİHÇESİ.....	7
2.KATALOG.....	13
2.1. BİR NUMARALI EV.....	13
2.2. İKİ NUMARALI EV.....	18
2.3. ÜÇ NUMARALI EV.....	21
2.4. DÖRT NUMARALI EV.....	25
2.5. BEŞ NUMARALI EV.....	31
2.6. ALTI NUMARALI EV.....	35
2.7. YEDİ NUMARALI EV.....	40
2.8. SEKİZ NUMARALI EV.....	57
2.9. DOKUZ NUMARALI EV.....	67
2.10. ON NUMARALI EV.....	71
2.11. ON BİR NUMARALI EV.....	87
2.12. ON İKİ NUMARALI EV.....	91
2.13. ON ÜÇ NUMARALI EV.....	94
2.14. ON DÖRT NUMARALI EV.....	97
2.15. ON BEŞ NUMARALI EV.....	101
2.16. ON ALTI NUMARALI EV.....	108
2.17. ON YEDİ NUMARALI EV.....	116
2.18. ON SEKİZ NUMARALI EV.....	125
2.19. ON DOKUZ NUMARALI EV.....	131

2.20. YİRMİ NUMARALI EV.....	137
2.21. YİRMİ BİR NUMARALI EV	142
2.22. YİRMİ İKİ NUMARALI EV.....	149
2.23. YİRMİ ÜÇ NUMARALI EV.....	156
2.24. YİRMİ DÖRT NUMARALI EV.....	163
2.25. YİRMİ BEŞ NUMARALI EV.....	167
2.26. YİRMİ ALTI NUMARALI EV.....	174
2.27. YİRMİ YEDİ NUMARALI EV.....	178
2.28.YİRMİ SEKİZ NUMARALI EV	181
2.29.YİRMİ DOKUZ NUMARALI EV	185
2.30.ALİBEY KONAK.....	189
2.31.BENLİAY KONAĞI.....	199
2.32.EMİNE TAĞCI EVİ.....	206
2.33.ERVA SULTAN RESTORANI.....	212
2.34.GÜLEZERLER KONAĞI.....	219
2.35.HÜLYA ORHAN EVİ.....	227
2.36.YEŞİL KONAK.....	234
2.37.MİMARLAR ODASI.....	244
2.38.FETHİYE SARI BİNA.....	254
3. KARŞILAŞTIRMA VE DEĞERLENDİRME.....	266
3.1. BOLU MERKEZ ESKİ EVLERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ VE TÜRK EV MİMARİSİ İÇİNDEKİ YERİ.....	265
3.1.1.Bolu Merkez Eski Evlerinde Görülen Plan Tipleri.....	266
3.1.1.1.İç Sofalı Plan Tipi.....	266
3.1.1.1.1.İki Yüzlü İç Sofalı Plan Tipi.....	266
3.1.1.2.Orta Sofalı Plan Tipi.....	267
3.1.1.2.1.Dört Köşeli Orta Sofalı Plan Tipi....	267
3.1.1.3.Dış Sofalı Plan Tipi.....	268
3.1.1.3.1.Dış Sofalı L Plan Tipi.....	268
3.1.1.3.2.Dış Sofalı Eyvanlı Plan Tipi.....	269
3.1.1.3.3.Dış Köşe Sofalı Plan Tipi.....	270
3.1.1.3.4. Üç Tarafı Odalı Dış Sofalı Plan Tipi..	271

3.1.1.3.5. Dış Sofalı İki Odalı Plan Tipi.....	272
3.1.1.3.6. Dış Sofalı Üç Odalı Plan Tipi.....	273
3.1.2.Bolu Merkez Eski Evlerini Oluşturan Plan Elemanları.....	274
3.1.2.1.Sofa.....	274
3.1.2.2.Oda	275
3.1.2.3.Mutfak.....	280
3.1.2.4.Helâ.....	282
3.1.2.5.Odunluk	283
3.1.2.6.Kiler.....	283
3.1.2.7.Kat Durumu.....	284
3.1.2.7.1.İki Katlı.....	286
3.1.2.7.1.1.Zemin Kat Ve Birinci Kattan Oluşan İki Katlılar.....	286
3.1.2.7.2.Üç Katlı.....	286
3.1.2.7.2.1.Zemin Kat, Birinci Kat Ve İkinci Kattan Oluşan Üç Katlılar.....	287
3.1.2.7.2.2.Bodrum Kat, Zemin Kat Ve Birinci Kattan Oluşan Üç Katlılar.....	287
3.1.2.7.2.3.Zemin Kat, Birinci Kat Ve Çatı Katından Oluşan Üç Katlılar.....	287
3.1.2.7.3.Zemin Kat, Birinci Kat Ve Cihannüma Katından Oluşanlar.....	287
3.1.2.7.4.Zemin Kat, Birinci Kat, İkinci Kat Ve Cihannüma Katından Oluşanlar.....	288
3.1.2.7.5.Subasman Seviyesinde Bodrum, Zemin Kat Ve Birinci Kattan Oluşanlar.....	288
3.1.2.7.6.Subasman Seviyesinde Bodrum, Zemin Kat, Birinci Kat Ve İkinci Kattan Oluşanlar.....	288
3.1.2.8.Garaj ve Dükkânlar.....	291

3.1.3. Bolu Merkez Eski Evlerini Oluşturan Yapı

Elemanları.....	292
3.1.3.1.Dış Yapı Elemanları.....	292
3.1.3.1.1.Ana Giriş Kapıları.....	292
3.1.3.1.2.Merdivenler.....	299
3.1.3.1.2.1.Dönel Merdiven.....	299
3.1.3.1.2.2.Düz Merdiven.....	299
3.1.3.1.3.Pencereler.....	300
3.1.3.1.3.1.Pencere Formları.....	301
3.1.3.1.3.2.Pencere Türleri.....	302
3.1.3.1.3.3.Pencere Düzenlemeleri.....	302
3.1.3.1.3.4.Tepe Pencereleri.....	303
3.1.3.1.4.Balkonlar.....	305
3.1.3.1.5.Çıkmalar.....	306
3.1.3.1.5.1.Çift Köşe Çıkması.....	307
3.1.3.1.5.2.Tek Köşe Çıkması.....	307
3.1.3.1.5.3.Cephe Ortasında Tek Çıkma.....	308
3.1.3.1.5.4.Gönyeli Çıkma.....	308
3.1.3.1.5.5.Kat Çıkma.....	308
3.1.3.1.6.Çıkma Altı Destekleri.....	313
3.1.3.1.7.Çatı.....	316
3.1.3.1.8.Saçaklar.....	318
3.1.3.1.9.Alınlık.....	319
3.1.3.1.10.Bahçe.....	320
3.1.3.2.İç Yapı Elemanları.....	322
3.1.3.2.1.Merdivenler.....	322
3.3.2.1.1.Dönel Merdiven.....	322
3.3.2.1.2.Düz Merdiven.....	322
3.1.3.2.2.Tavanlar.....	323
3.1.3.2.3.Döşemeler.....	325
3.1.3.2.4.Duvarlar.....	327

3.1.3.2.5.Kapılar.....	327
3.1.3.2.6.Ara Pencereleer.....	328
3.1.3.2.7.Yüklükler.....	328
3.1.3.2.8.Sedir, Sergen ve Çiçeklik	330
3.1.3.2.9.Ocak.....	332
3.1.3.2.10.Çeşme.....	338
3.1.4.Bolu Merkez Eski Evlerinde Kullanılan Malzeme Ve Teknik.....	339
3.1.4.1.Malzeme.....	339
3.1.4.1.1.Ahşap.....	340
3.1.4.1.2.Metal.....	343
3.1.4.1.3.Cam.....	344
3.1.4.1.4.Tuğla.....	345
3.1.4.1.5.Mermer.....	346
3.1.4.1.6.Moloz Taş.....	346
3.1.4.1.7.Kiremit.....	347
3.1.4.1.8.Sac.....	347
3.1.4.1.9.Toprak.....	348
3.1.4.2.Teknik.....	348
3.1.4.2.1.İnşa Teknikleri.....	348
3.1.4.2.2.Süsleme Teknikleri.....	352
3.1.5.Süsleme Özellikleri.....	357
3.1.5.1.Süslemede Kullanılan Malzemeler.....	361
3.1.5.2.Süslemede Kullanılan Motifler.....	361
3.1.5.2.1.Geometrik Motifler.....	361
3.1.5.2.2.Bitkisel Motifler.....	354
3.1.5.2.3.Nesneli Motifler.....	362
3.1.5.3.Süslemelerin Yer Aldığı Bölümler.....	362
3.1.5.3.1.Yapı İçinde.....	362
3.1.5.3.2.Yapı Dışında.....	362
3.1.6.Cephe Düzeni	364
4. TARİHLENDİRME.....	374

SONUÇ	376
KAYNAKÇA	380
TÜRKÇE ÖZET	386
İNGİLİZCE ÖZET	387

TABLO LİSTESİ

1. Bolu Merkez Eski Evleri Kapı Tokmakları Tablosu
2. Çıkmaların Tabloyla Gösterimi
3. Kaş Kemerli Ocakların Tablosu
4. Diğer Ocak Kemerlerini Gösteren Tablo

ÇİZİM LİSTESİ

1. Celal Esat ARSEVEN'İN Ev adlı ansiklopedi çalışmasından alınan eski bir Türk evinin inşaaı kısımları
2. 7 Numaralı Ev pencere B-B çizimleri(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
3. 7 Numaralı Ev pencere A-A çizimleri(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
4. 7 Numaralı Ev Güneybatı cephe (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
5. 7 Numaralı Ev Yapıdan kuzeybatı cephe(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
6. 7 Numaralı Ev Yapıdan güneydoğu cephe(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
7. 7 Numaralı Ev Yapıdan kuzeydoğu cephe (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
8. 10 Numaralı Ev Ocak ve Çiçeklik çizimi(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
9. 10 Numaralı Ev Ocak ve Çiçeklik çizimi(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 10.10 Numaralı Ev Yapıdan güney cephe (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 11.10 Numaralı Ev Yapıdan batı cephe (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 12.10 Numaralı Ev Yapıdan kuzey cephe(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 13.10 Numaralı Ev Yapıdan doğu cephe (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

- 14.17** Numaralı Ev Ocak, yüklük ve çiçeklik (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.
- 15.17** Numaralı Ev Ocak, yüklük ve çiçeklik (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 16.17** Numaralı Evden Göbekli Tavan Örneği(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.
- 17.17** Numaralı Ev Batı Cephe(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.
- 18.17** Numaralı Ev Doğu cephe(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.
- 19.**Benliay Konağı Batı Cephe(Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
- 20.**Benliay Konağı Yapıdan güney cephe(Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
- 21.**Benliay Konağı Yapıdan kuzey cephe(Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
- 22.**Benliay Konağı Yapıdan doğu cephe (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
- 23.**Gülezerler Konağı ön görünüm(Bolu Belediyesi Arşivinden alınmıştır.)
- 24.**Gülezerler Konağı sağ yan görünüm(Bolu Belediyesi Arşivinden alınmıştır.)
- 25.**Gülezerler Konağı sol yan görünüm(Bolu Belediyesi Arşivinden alınmıştır.)
- 26.** Gülezerler Konağı arka görünüm(Bolu Belediyesi Arşivinden alınmıştır.)
- 27.**Yeşil Konak Güneybatı cephe(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)
- 28.**Yeşil Konak Kuzeybatı cephe(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)
- 29.**Yeşil Konak Güneydoğu cephe(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)
- 30.**Yeşil Konak Kuzeydoğu cephe(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)
- 31.**Yeşil Konak Yapıdan tavan çizimi(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)
- 32.**Mimarlar Odası Batı cephe (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
- 33.**Mimarlar Odası Doğu cephe (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

- 34.**Mimarlar Odası Güney cephe (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
- 35.**Fethiye Sarı Bina Batı cephe (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 36.**Fethiye Sarı Bina Güney cephe (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 37.**Fethiye Sarı Bina Kuzey cephe (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 38.**Fethiye Sarı Bina Zemin kat ocak detayı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 39.**Fethiye Sarı Bina Birinci kat ocak detayı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 40.**Fethiye Sarı Bina Zemin ve birinci kat çiçeklik çizimi(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 41.**Fethiye Sarı Bina Zemin ve birinci kat çiçeklik çizimi(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 42.**Fethiye Sarı Bina Birinci Kat Pencere Çizimleri(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 43.**Fethiye Sarı Bina Birinci Kat Pencere Çizimleri(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 44.**Fethiye Sarı Bina Zemin Kat Pencere Çizimleri(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 45.**Fethiye Sarı Bina Zemin Kat Pencere Çizimleri(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 46.**Fethiye Sarı Bina Zemin Kat Pencere Çizimleri(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 47.**Fethiye Sarı Bina Zemin Kat Pencere Çizimleri(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 48.**Doğu Karadeniz evlerine ait çatı çizimleri(Orhan Özgüner'in Köyde Mimari Doğu Karadeniz adlı eserinden)
- 49.**17 numaralı evden basık kemer- beş dilimli kemerli ocak(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)

KESİT LİSTESİ

1. 7 Numaralı Ev A-A kesiti(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
2. 7 Numaralı Ev B-B kesiti(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
3. 10 Numaralı Ev A-A kesiti(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
4. 10 Numaralı Ev B-B kesiti(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
5. 10 Numaralı Ev C-C kesiti(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
6. 17 Numaralı Ev A-A kesiti(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
7. 17 Numaralı Ev B-B kesiti(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
8. Gülezerler Konağı A-A kesiti(Bolu Belediyesi Arşivinden alınmıştır.)
9. Gülezerler Konağı B-B kesiti(Bolu Belediyesi Arşivinden alınmıştır.)
10. Yeşil Konak A-A kesiti(Bolu Belediyesi Arşivinden alınmıştır.)
11. Yeşil Konak B-B kesiti(Bolu Belediyesi Arşivinden alınmıştır.)
12. Mimarlar Odası A-A kesiti(Bolu Belediyesi Arşivinden alınmıştır.)
13. Mimarlar Odası B-B kesiti(Bolu Belediyesi Arşivinden alınmıştır.)
14. Fethiye Sarı Bina A-A kesiti(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
15. Fethiye Sarı Bina B-B kesiti(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)

PLAN LİSTESİ

1. Bolu Kent Planı
2. 7 Numaralı Ev İkinci Kat Planı(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
3. 7 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
4. 7 Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Ankara Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivinden alınmıştır.)
5. 7 Numaralı Ev İkinci kat tavan planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
6. 7 Numaralı Ev Birinci kat tavan planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
7. 7 Numaralı Ev Zemin kat tavan planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
8. 7 Numaralı Ev İkinci kat döşeme planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
9. 7 Numaralı Ev Birinci kat döşeme planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 10.7 Numaralı Ev Zemin kat döşeme planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 11.8 Numaralı Ev İkinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 12.8 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 13.8 Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 14.10 Numaralı Ev Çatı Planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 15.10 Numaralı Ev Birinci Kat Planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 16.10 Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

- 17.10** Numaralı Ev Bodrum Kat Planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 18.15** Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 19.15** Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 20.16** Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 21.16** Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 22.17** Numaralı Ev Çatı Planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 23.17** Numaralı Ev İkinci Kat Planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 24.17** Numaralı Ev Birinci Kat Planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 25.17** Numaralı Ev Zemin Kat Planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 26.18** Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 27.19** Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 28.19** Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 29.21** Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 30.21** Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 31.22** Numaralı Ev İkinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 32.22** Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 33.23** Numaralı Ev İkinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 34.23** Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 35.25** Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 36.**Alibey Konak Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 37.**Alibey Konak Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 38.**Benliay Konağı Çatı Kat Planı(Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
- 39.**Benliay Konağı İkinci Kat Planı(Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
- 40.**Benliay Konağı Birinci Kat Planı(Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

41. Benliay Konağı Zemin Kat Planı (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
42. Emine Tağcı Evi Birinci Kat Planı (Hazırlayan Ebru Eroğlu)
43. Emine Tağcı Evi Zemin Kat Planı (Hazırlayan Ebru Eroğlu)
44. Erva Sultan Evi İkinci Kat Planı (Hazırlayan Ebru Eroğlu)
45. Erva Sultan Evi Birinci Kat Planı (Hazırlayan Ebru Eroğlu)
46. Erva Sultan Evi Zemin Kat Planı (Hazırlayan Ebru Eroğlu)
47. Gülezerler Konağı İkinci Kat Planı (Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)
48. Gülezerler Konağı Birinci Kat Planı (Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)
49. Gülezerler Konağı Zemin Kat Planı (Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)
50. Hülya Orhan Evi Birinci Kat Planı
51. Hülya Orhan Evi Zemin Kat Planı
52. Yeşil Konak Birinci Kat Planı (Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)
53. Yeşil Konak Zemin Kat Planı (Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)
54. Mimarlar Odası Çatı Planı (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
55. Mimarlar Odası Birinci Kat Planı (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
56. Mimarlar Odası Zemin Kat Planı (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
57. Mimarlar Odası Bodrum Kat Planı (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)
58. Fethiye Sarı Bina Birinci Kat Planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
59. Fethiye Sarı Bina Zemin Kat Planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
60. Fethiye Sarı Bina Bodrum Kat Planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
61. 7 Numaralı ev ikinci kat planı
62. 23 Numaralı Ev birinci kat planı

- 63.** 8 Numaralı Ev birinci kat planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 64.** Erva Sultan Evi zemin kat planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 65.** 17 Numaralı ev ikinci kat planı(Ankara Kùltür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.
- 66.** Fethiye Sarı Bina birinci kat planı (Ankara Kùltür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
- 67.** 19 Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)
- 68.** 68 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

FOTOĞRAF LİSTESİ

1. Bir Numaralı Ev kuzeybatı görünüm
2. Bir Numaralı Ev tamir kitabesi
3. Bir Numaralı Ev kuzeybatı görünüm
4. Bir Numaralı Ev ana giriş kapısı
5. Bir Numaralı Ev üst kata çıkış merdiveni
6. Bir Numaralı Ev güneybatı görünüm
7. Bir Numaralı Ev batı cephe görünümü
8. İki Numaralı Ev kuzeybatı görünüm
9. İki Numaralı Ev güneydoğu görünüm
10. İki Numaralı Ev güneybatı görünüm
11. Üç Numaralı Ev Yapıdan güneybatı cephe
12. Üç Numaralı Ev kuzeydoğu cephe
13. Üç Numaralı Ev kuzeybatı cephe
14. Üç Numaralı Ev güneydoğu cephe
15. Dört Numaralı Ev kuzeybatı görünüm
16. Dört Numaralı Ev dış cephe düzenlemesi
17. Dört Numaralı Ev dış cephe düzenlemesi
18. Dört Numaralı Ev alınlık düzenlemesi
19. Dört Numaralı Ev alınlık detayı
20. Dört Numaralı Ev giriş kapısı
21. Dört Numaralı Ev batı cephe ve kuzey cephe
22. Dört Numaralı Ev batı cephe ve kuzey cephe
23. Dört Numaralı Ev güney cephe
24. Dört Numaralı Ev inşa tekniği
25. Dört Numaralı Ev dış cephe süsleme tekniği
26. Beş Numaralı Ev güneydoğu görünüm
27. Beş Numaralı Ev ana giriş kapıları
28. Beş Numaralı Ev güneydoğu cephe ve çıkması

29. Beş Numaralı Ev güneydoğu cephe ve çıkması
30. Beş Numaralı Ev güneybatı ve kuzeydoğu cepheleri
31. Beş Numaralı Ev güneybatı ve kuzeydoğu cepheleri
32. Beş Numaralı Ev güneydoğu görünüm
33. Altı Numaralı Ev dükkân olarak kullanılan kısmından görünüm
34. Altı Numaralı Ev çıkması ve çıkma destekleri
35. Altı Numaralı Ev güneydoğu cephesi
36. Altı Numaralı Ev güneybatı ve kuzeydoğu cepheleri
37. Altı Numaralı Ev güneybatı ve kuzeydoğu cepheleri
38. Yedi Numaralı Ev güneybatı görünüm
39. Yedi Numaralı Ev güneybatıya bakan ön cephe
40. Yedi Numaralı Ev çıkması
41. Yedi Numaralı Ev ana giriş kapısı
42. Yedi Numaralı Ev ana giriş kapısı üzerinde yer alan kafes bölümü
43. Yedi Numaralı Ev pencere örnekleri
44. Yedi Numaralı Ev pencere örnekleri
45. Yedi Numaralı Ev pencere örnekleri
46. Yedi Numaralı Ev güneybatı cephe
47. Yedi Numaralı Ev kuzeybatı cephe
48. Yedi Numaralı Ev güneydoğu cephe
49. Yedi Numaralı Ev kuzeydoğu cephe
50. Sekiz Numaralı Ev kuzey cephe görünümü
51. Sekiz Numaralı Ev Zemin katta yer alan çeşme
52. Sekiz Numaralı Ev Üst kata çıkış merdiveni
53. Sekiz Numaralı Evde yer alan ocak, yüklük ve çiçeklik
54. Sekiz Numaralı Evde yer alan ocak, yüklük ve çiçeklik
55. Sekiz Numaralı Evde yer alan ocak, yüklük ve çiçeklik
56. Sekiz Numaralı Evden balkon korkuluğu süslemesi
57. Sekiz Numaralı Evden kuzey ve batı cephe
58. Sekiz Numaralı Evden kuzey ve batı cephe
59. Sekiz Numaralı Evden doğu ve güney cephe
60. Sekiz Numaralı Evden doğu ve güney cephe

61. Dokuz Numaralı Ev çıkması ve balkonu
62. Dokuz Numaralı Ev çıkması ve balkonu
63. Dokuz Numaralı Ev Çıkma altı desteği
64. Dokuz Numaralı Ev ana giriş kapısı
65. On Numaralı Ev güneydoğu görünüm
66. On Numaralı Ev güney cephe ve doğu cephe
67. On Numaralı Ev güney cephe ve doğu cephe
68. On Numaralı Ev batı cephe ve kuzey cephe
69. On Numaralı Ev batı cephe ve kuzey cephe
70. On Numaralı Ev güneybatı görünüm
71. On Numaralı Ev güney cephe ve doğu cephe
72. On Numaralı Ev güney cephe ve doğu cephe
73. On Numaralı Ev batı cephe ve kuzey cephe
74. On Numaralı Ev batı cephe ve kuzey cephe
75. On Bir Numaralı Ev güney cephedeki bahçe kısmı
76. On Bir Numaralı Ev kuzeybatı cephe
77. On Bir Numaralı Ev güney cephe
78. On Bir Numaralı Ev ana giriş kapısı ve pencere örnekleri
79. On Bir Numaralı Ev ana giriş kapısı ve pencere örnekleri
80. On İki Numaralı Ev güneydoğu görünüm
81. On İki Numaralı Ev güney ve doğu cephe
82. On İki Numaralı Ev güney ve doğu cephe
83. On İki Numaralı Ev kuzey cephe
84. On Üç Numaralı Ev batı ve doğu cephe
85. On Üç Numaralı Ev batı ve doğu cephe
86. On Üç Numaralı Ev batı cephe
87. On Üç Numaralı Ev çıkma örneği
88. On Dört Numaralı Ev genel görünüm
89. On Dört Numaralı Ev birinci kata çıkış merdiveni
90. On Dört Numaralı Ev odalara bakış
91. On Dört Numaralı Ev pencere detayı
92. On Dört Numaralı Ev genel görünüm ve çıkma

93. On Dört Numaralı Ev genel görünüm ve çıkma
94. On Beş Numaralı Ev güneybatı görünüm
95. On Beş Numaralı Ev birinci kata çıkış merdiveni ve ocağı
96. On Beş Numaralı Ev birinci kata çıkış merdiveni ve ocağı
97. On Beş Numaralı Ev yüklük dolabı ve çiçeklik
98. On Beş Numaralı Ev yüklük dolabı ve çiçeklik
99. On Beş Numaralı Ev Bir kısmı mutfak olarak kullanılan oda
100. On Beş Numaralı Ev tavan örneği
101. On Beş Numaralı Ev güneybatı cephe
102. On Beş Numaralı Ev kuzey cephe
103. On Beş Numaralı Ev güneydoğu cephe
104. On Altı Numaralı Ev güneybatı görünüm
105. On Altı Numaralı Ev üst kata çıkış merdiveni ve çiçeklik
106. On Altı Numaralı Ev üst kata çıkış merdiveni ve çiçeklik
107. On Altı Numaralı Ev yüklük, gusülhane ve ocak
108. On Altı Numaralı Ev tavan örneği
109. On Altı Numaralı Ev güneybatı cephe
110. On Altı Numaralı Ev güneydoğu cephe
111. On Altı Numaralı Ev kuzey cephe
112. On Yedi Numaralı Ev batı cephe ve doğu cephe
113. On Yedi Numaralı Ev batı cephe ve doğu cephe
114. On Sekiz Numaralı Ev Yapıdan batı cephe
115. On Sekiz Numaralı Ev üst kata çıkış merdiveni
116. On Sekiz Numaralı Ev ocak, yüklük, gusülhane ve mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü
117. On Sekiz Numaralı Ev ocak, yüklük, gusülhane ve mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü
118. On Sekiz Numaralı Ev tavan örneği
119. On Sekiz Numaralı Ev kuzeybatı cephe
120. On Sekiz Numaralı Ev güneydoğu cephe
121. On Sekiz Numaralı Ev ana giriş kapısı ve kapı tokmağı
122. On Sekiz Numaralı Ev ana giriş kapısı ve kapı tokmağı

123. On Dokuz Numaralı Ev kuzey batı cephe
124. On Dokuz Numaralı Ev üst kata çıkış merdiveni ve ocak
125. On Dokuz Numaralı Ev üst kata çıkış merdiveni ve ocak
126. On Dokuz Numaralı Ev bir kısmı mutfak olarak kullanılan oda
127. On Dokuz Numaralı Ev kuzeybatı cephe
128. On Dokuz Numaralı Ev güneybatı cephe
129. On Dokuz Numaralı Ev güneydoğu cephe
130. Yirmi Numaralı Ev güneybatı görünüm
131. Yirmi Numaralı Ev balkon korkuluğu ve kırık olan kapı tokmağı
132. Yirmi Numaralı Ev balkon korkuluğu ve kırık olan kapı tokmağı
133. Yirmi Numaralı Ev güneybatı cephe
134. Yirmi Numaralı Ev kuzeybatı cephe
135. Yirmi Numaralı Ev güneydoğu cephe
136. Yirmi Numaralı Ev kuzeybatı görünüm
137. Yirmi Bir Numaralı Ev üst kata çıkış merdiveni ve yüklük dolabı
138. Yirmi Bir Numaralı Ev üst kata çıkış merdiveni ve yüklük dolabı
139. Yirmi Bir Numaralı Ev ocak ve mutfak olarak değerlendirilen
sofanın bir bölümü
140. Yirmi Bir Numaralı Ev ocak ve mutfak olarak değerlendirilen
sofanın bir bölümü
141. Yirmi Bir Numaralı Ev balkon ve balkon korkuluğu
142. Yirmi Bir Numaralı Ev tavan örneği
143. Yirmi Bir Numaralı Ev kuzeybatı cephe
144. Yirmi Bir Numaralı Ev metal kapı tutacağı ve bahçe kapısına ait
kapı tokmağı
145. Yirmi Bir Numaralı Ev metal kapı tutacağı ve bahçe kapısına ait
kapı tokmağı
146. Yirmi İki Numaralı Ev kuzeydoğu görünüm
147. Yirmi İki Numaralı Ev üst kata çıkış merdiveni, yüklük,
gusülhane ve ocak
148. Yirmi İki Numaralı Ev üst kata çıkış merdiveni, yüklük,
gusülhane ve ocak

149. Yirmi İki Numaralı Ev kiler ve çiçeklik
150. Yirmi İki Numaralı Ev kiler ve çiçeklik
151. Yirmi İki Numaralı Ev kemerli pencere örneği
152. Yirmi İki Numaralı Ev kuzeydoğu ve kuzeybatı cephe
153. Yirmi İki Numaralı Ev güneydoğu cephe
154. Yirmi İki Numaralı Ev güneybatı cephe
155. Yirmi İki Numaralı Ev ana giriş kapısı ve dış cephe merdiveni
156. Yirmi İki Numaralı Ev ana giriş kapısı ve dış cephe merdiveni
157. Yirmi İki Numaralı Ev devşirme malzeme
158. Yirmi Üç Numaralı Ev güneydoğu ve kuzeydoğu görünüm
159. Yirmi Üç Numaralı Ev kitabesi
160. Yirmi Üç Numaralı Ev üst kata çıkış merdiveni ve ocak
161. Yirmi Üç Numaralı Ev üst kata çıkış merdiveni ve ocak
162. Yirmi Üç Numaralı Ev yüklük dolabı ve kiler
163. Yirmi Üç Numaralı Ev yüklük dolabı ve kiler
164. Yirmi Üç Numaralı Ev mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü
165. Yirmi Üç Numaralı Ev ana giriş kapısı ve düzenlemesi
166. Yirmi Üç Numaralı Ev güneybatı ve güneydoğu görünüm
167. Yirmi Üç Numaralı Ev kuzeydoğu cephe
168. Yirmi Dört Numaralı Ev kuzey cephe
169. Yirmi Dört Numaralı Ev kafesli pencere
170. Yirmi Dört Numaralı Ev kuzeydoğu görünüm
171. Yirmi Dört Numaralı Ev kafesli pencere örnekleri
172. Yirmi Dört Numaralı Ev kafesli pencere örnekleri
173. Yirmi Beş Numaralı Ev güneybatı cephe görünümü
174. Yirmi Beş Numaralı Ev ocak ve yüklük
175. Yirmi Beş Numaralı Ev ocak ve yüklük
176. Yirmi Beş Numaralı Ev tavan örneği
177. Yirmi Beş Numaralı Ev ana giriş kapısı ve detayı
178. Yirmi Beş Numaralı Ev ana giriş kapısı ve detayı

179. Yirmi Beş Numaralı Ev çıkmayı taşıyan ahşap sütun başlarındaki dekoratif şekiller
180. Yirmi Beş Numaralı Ev güneybatı cephe ve kuzeybatı cephe
181. Yirmi Beş Numaralı Ev güneybatı cephe ve kuzeybatı cephe
182. Yirmi Beş Numaralı Ev güneydoğu cephe ve kuzeydoğu cephe
183. Yirmi Beş Numaralı Ev güneydoğu cephe ve kuzeydoğu cephe
184. Yirmi Beş Numaralı Ev birinci kata çıkış merdiveni ve pencere detayı
185. Yirmi Beş Numaralı Ev birinci kata çıkış merdiveni ve pencere detayı
186. Yirmi Altı Numaralı Ev güneybatı cephe
187. Yirmi Altı Numaralı Ev yıkılmış balkon korkuluğu
188. Yirmi Altı Numaralı Ev güneybatı ve kuzeydoğu cephe
189. Yirmi Altı Numaralı Ev güneybatı ve kuzeydoğu cephe
190. Yirmi Yedi Numaralı Ev güneydoğu cephe
191. Yirmi Yedi Numaralı Ev güneydoğu cephe
192. Yirmi Yedi Numaralı Ev güneydoğu cephe ve güneybatı cephe
193. Yirmi Yedi Numaralı Ev güneydoğu cephe ve güneybatı cephe
194. Yirmi Yedi Numaralı Ev kuzeydoğu cephe
195. Yirmi Sekiz Numaralı Ev doğu cephe
196. Yirmi Sekiz Numaralı Ev alınlık detayı
197. Yirmi Sekiz Numaralı Ev güneybatı ve kuzeydoğu cephe
198. Yirmi Sekiz Numaralı Ev güneydoğu cephe
199. Yirmi Dokuz Numaralı Ev kuzeydoğu cephe
200. Yirmi Dokuz Numaralı Ev alınlık detayı
201. Yirmi Dokuz Numaralı Ev kuzeydoğu ve kuzeybatı cephe
202. Yirmi Dokuz Numaralı Ev güneydoğu ve güneybatı cephe
203. Yirmi Dokuz Numaralı Ev kapı tutacağı ve kapı tokmağı
204. Alibey Konağı güneydoğu cephe
205. Alibey Konağı zemin katta yer alan giriş ve merdiven korkuluğuna eklenen aynalı kısım

206. Alibey Konağı zemin katta yer alan giriş ve merdiven korkuluğuna eklenen aynalı kısım
207. Alibey Konağı birinci kat sofasında yer alan kafesli bölme
208. Alibey Konağı yapı içinden üst kata çıkış merdiveni
209. Alibey Konağı tavan örnekleri
210. Alibey Konağı tavan örnekleri
211. Alibey Konağı kemerli kapı
212. Alibey Konağı güneydoğu cephe zemin döşemeleri
213. Alibey Konağı güneydoğu cephe zemin döşemeleri
214. Alibey Konağı kuzeybatı cephe zemin döşemesi
215. Alibey Konağı pencere düzenlemesi
216. Alibey Konağı katları ayıran silme üzerinde yer alan düzenleme
217. Alibey Konağı tavan örnekleri
218. Alibey Konağı tavan örnekleri
219. Alibey Konağı tavan örneği
220. Alibey Konağı güneydoğu cephe ve kuzeydoğu cephe
221. Alibey Konağı güneydoğu cephe ve kuzeydoğu cephe
222. Alibey Konağı kuzeybatı cephe
223. Alibey Konağı güneydoğu cephede ve kuzeybatı cephede yer alan ana giriş kapısı
224. Alibey Konağı güneydoğu cephede ve kuzeybatı cephede yer alan ana giriş kapısı
225. Alibey Konağı bahçeye giriş kapısı ve üst kata çıkış merdiveni
226. Alibey Konağı bahçeye giriş kapısı ve üst kata çıkış merdiveni
227. Benliay Konağı batı cephe
228. Benliay Konağı kuzeybatı cephe ve güney cephe
229. Benliay Konağı kuzeybatı cephe ve güney cephe
230. Benliay Konağı doğu cephe
231. Emine Tağcı Evi kuzey cephe
232. Emine Tağcı Evi mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü ve üst kata çıkış merdiveni

233. Emine Tağcı Evi mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü ve üst kata çıkış merdiveni
234. Emine Tağcı Evi yüklük ve tavan örneği
235. Emine Tağcı Evi yüklük ve tavan örneği
236. Emine Tağcı Evi tavan örneği ve ocak
237. Emine Tağcı Evi tavan örneği ve ocak
238. Emine Tağcı Evi kömürlük bölümü üzerinde yer alan düzenleme
239. Emine Tağcı Evi kuzey ve doğu cephe
240. Emine Tağcı Evi kuzey ve doğu cephe
241. Emine Tağcı Evi batı cephe ve güney cephe
242. Emine Tağcı Evi batı cephe ve güney cephe
243. Erva Sultan Evi kuzeybatı cephe
244. Erva Sultan Evi düz ve dönel merdiven
245. Erva Sultan Evi düz ve dönel merdiven
246. Erva Sultan Evi ocak, çiçeklik ve kiler
247. Erva Sultan Evi ocak, çiçeklik ve kiler
248. Erva Sultan Evi ocak, çiçeklik ve kiler
249. Erva Sultan Evi göbekli tavan
250. Erva Sultan Evi kalemişi ve çiçeklik süslemesi
251. Erva Sultan Evi kalemişi ve çiçeklik süslemesi
252. Erva Sultan Evi kuzeybatı ve kuzeydoğu cephe
253. Erva Sultan Evi kuzeybatı ve kuzeydoğu cephe
254. Hülya Orhan Evi kuzey cephe
255. Hülya Orhan Evi zemin katta yer alan çeşme, yapıdan ocak ve yüklük
256. Hülya Orhan Evi zemin katta yer alan çeşme, yapıdan ocak ve yüklük
257. Hülya Orhan Evi zemin katta yer alan çeşme, yapıdan ocak ve yüklük
258. Hülya Orhan Evi sergen ve mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü

- 259.** Hülya Orhan Evi sergen ve mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü
- 260.** Hülya Orhan Evi sergen ve mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü
- 261.** Hülya Orhan Evi üst kata çıkış merdiveni ve tavan örneği
- 262.** Hülya Orhan Evi üst kata çıkış merdiveni ve tavan örneği
- 263.** Hülya Orhan Evi tavan örneği
- 264.** Hülya Orhan Evi balkon korkuluğu örneği
- 265.** Hülya Orhan Evi batı ve kuzey cephe
- 266.** Hülya Orhan Evi batı ve kuzey cephe
- 267.** Yeşil Konak güneybatı ve güneydoğu görünüm
- 268.** Yeşil Konak sofa görünümü ve ocak
- 269.** Yeşil Konak sofa görünümü ve ocak
- 270.** Yeşil Konak yüklük ve sedir
- 271.** Yeşil Konak yüklük ve sedir
- 272.** Yeşil Konak tavan örneği
- 273.** Yeşil Konak tavan örneğinin eski görünümü
- 274.** Yeşil Konak tavan örneğinin yeni görünümü
- 275.** Yeşil Konak güneybatı cephe eski görünümü ve yeni görünümü
- 276.** Yeşil Konak güneybatı cephe eski görünümü ve yeni görünümü
- 277.** Yeşil Konak kuzeybatı cephe eski görünümü ve yeni görünümü
- 278.** Yeşil Konak kuzeybatı cephe eski görünümü ve yeni görünümü
- 279.** Yeşil Konak güneybatı cephe ve kuzeydoğu cephe
- 280.** Yeşil Konak güneybatı cephe ve kuzeydoğu cephe
- 281.** Mimarlar Odasına Ait Yapıdan kuzeybatı görünüm
- 282.** Mimarlar Odasına Ait Yapıdan batı cephe eski ve yeni görünümü
- 283.** Mimarlar Odasına Ait Yapıdan batı cephe eski ve yeni görünümü
- 284.** Mimarlar Odasına Ait Yapıdan güney cephe eski ve yeni görünümü

285. Mimarlar Odasına Ait Yapıdan güney cephe eski ve yeni görünümü
286. Mimarlar Odasına Ait Yapıdan oda görünümü ve üst kata çıkış merdiveni
287. Mimarlar Odasına Ait Yapıdan oda görünümü ve üst kata çıkış merdiveni
288. Mimarlar Odasına Ait Yapıdan ana giriş kapısı, kapı tutacağı ve kapı tokmağı
289. Mimarlar Odasına Ait Yapıdan ana giriş kapısı, kapı tutacağı ve kapı tokmağı
290. Mimarlar Odasına Ait Yapıdan ana giriş kapısı, kapı tutacağı ve kapı tokmağı
291. Mimarlar Odasına Ait Yapıdan kuzeybatı cephe ve güney cephe görünümü
292. Mimarlar Odasına Ait Yapıdan kuzeybatı cephe ve güney cephe görünümü
293. Mimarlar Odasına Ait Yapıdan doğu cephe görünümü
294. Fethiye Sarı Bina kuzeybatı cephe görünümü
295. Fethiye Sarı Bina ocak, yüklük ve çiçeklik
296. Fethiye Sarı Bina ocak, yüklük ve çiçeklik
297. Fethiye Sarı Bina ana giriş kapısı, kapı tokmağı ve pencere detayı
298. Fethiye Sarı Bina ana giriş kapısı, kapı tokmağı ve pencere detayı
299. Fethiye Sarı Bina ana giriş kapısı, kapı tokmağı ve pencere detayı
300. Fethiye Sarı Bina yüklük dolabı ve ocak
301. Fethiye Sarı Bina yüklük dolabı ve ocak
302. Fethiye Sarı Bina çiçeklik örneği
303. Fethiye Sarı Bina kuzey cephe ve doğu cephe
304. Fethiye Sarı Bina kuzey cephe ve doğu cephe
305. Fethiye Sarı Bina batı cephe ve güney cephe

- 306. Fethiye Sarı Bina inşa malzemesi örneği
- 307. Fethiye Sarı Bina inşa malzemesi örneği
- 308. Alibey Konak'ta sofaya eklenen kısım
- 309. 16 Numaralı yapıdan sofa
- 310. Fethiye Sarı Bina
- 311. Hülya Orhan Evi sergen
- 312. 8 Numaralı yapıdan çiçeklik
- 313. Yeşil Konak adlı yapıdan sedir
- 314. Hülya Orhan Evi çeşmesi
- 315. 8 Numaralı evin çeşmesi
- 316. Hülya Orhan Evi mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü
- 317. 15 Numaralı ev mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü
- 318. 19 Numaralı ev ve Hülya Orhan Evi mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü
- 319. 19 Numaralı ev ve Hülya Orhan Evi mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü
- 320. Hülya Orhan Evi zemin katta yer alan odunluk
- 321. 22 ve 23 Numaralı evlerden kiler örnekleri
- 322. 22 ve 23 Numaralı evlerden kiler örnekleri
- 323. 3 Numaralı evden zemin kat ve birinci kattan oluşan iki katlı ev
- 324. Safranbolu'dan iki katlı ev(Reha Günay'dan)
- 325. 6 Numaralı evden zemin kat, birinci kat ve ikinci kattan oluşan üç katlı ev
- 326. Kütahya'dan benzer kat düzenlemesi(Cengiz Bektaş'tan)
- 327. Mimarlar Odası Binasından bodrum kat, zemin kat ve birinci kattan oluşan üç katlı ev
- 328. 15 Numaralı evden zemin kat, birinci kat ve çatı katından oluşan üç katlı ev
- 329. Bolu İli Mengen ilçesi benzer kat düzeni
- 330. 26 Numaralı evden zemin kat, birinci kat ve cihannüma katından oluşan ev

331. 8 Numaralı evden zemin kat, birinci kat, ikinci kat ve cihannüma katından oluşan ev
332. İstanbul Üçgen Ada'dan bir evden benzer kat düzeni
333. Emine Tağcı Evi'nden subasman seviyesinde bodrum, zemin kat ve birinci kattan oluşan ev
334. Edirne'den benzer kat düzeni(Metin Sözen'den)
335. 13 Numaralı evden subasman seviyesinde bodrum, zemin kat, birinci kat ve ikinci kattan oluşan ev
336. 7 Numaralı evden garaj
337. 6 Numaralı evden dükkân
338. 12 Numaralı evden tek kanatlı kapı örneği ve 18 Numaralı evden çift kanatlı kapı örneği
339. 12 Numaralı evden tek kanatlı kapı örneği ve 18 Numaralı evden çift kanatlı kapı örneği
340. 7 Numaralı evden kafes düzenlemesi
341. Safranbolu'dan benzer kafes düzenlemesi(Metin Sözen'den)
342. 13 Numaralı evden benzer kapı örneği
343. İstanbul Üçgen Ada'dan kapı örneği
344. 8, 18 ve 20 Numaralı evlerden kapı tokmağı örnekleri
345. 8, 18 ve 20 Numaralı evlerden kapı tokmağı örnekleri
346. 8, 18 ve 20 Numaralı evlerden kapı tokmağı örnekleri
347. Mimarlar Odası Binası kapı tokmağı
348. Fethiye Sarı Bina kapı tokmağı
349. Kastamonu'dan benzer kapı tokmağı(Önder Küçükerman ve Şemsi Güner'den)
350. 21 Numaralı evden kapı tutacağı
351. İzmit'ten benzer kapı tutacağı(Seher Keçe Türker'den)
352. Safranbolu'dan kapı tokmakları (www.wowturkey.com'dan)
353. Safranbolu'dan kapı tokmakları (www.wowturkey.com'dan)
354. Safranbolu'dan kapı tokmakları(www.wowturkey.com'dan)
355. Safranbolu'dan kapı tokmakları(www.wowturkey.com'dan)
356. Bolu'dan kapı tokmağı

357. Alibey Konak tek yönden dönel merdiven
358. 1 Numaralı evden tek yönlü düz merdiven
359. Bolu Mengen İlçesinden tek yönlü düz merdiven
360. 22 Numaralı evden çift yönden düz merdiven
361. 1 Numaralı evden dikdörtgen pencereler
362. 4 Numaralı evden dikdörtgen ve kare pencereler
363. 3 ve 14 Numaralı yapıdan kemerli pencere
364. 3 ve 14 Numaralı yapıdan kemerli pencere
365. 2 Numaralı evden giyotin pencere örneği
366. Mimarlar Odası Binasından içe açılan kanat biçiminde pencere örneği
367. 4 ve 22 Numaralı evlerden parmaklıklı pencere
368. 4 ve 22 Numaralı evlerden parmaklıklı pencere
369. 19 Numaralı evden kafesli pencere örneği
370. Hülya Orhan Evi ahşapla kapatılmış pencere örneği
371. İstanbul Sadullah Paşa yalısından kemerli pencereler(Metin Sözen'den)
372. Safranbolu'dan tepe penceresi örnekleri(Reha Günay'dan)
373. Safranbolu'dan kapaklı pencere
(<http://www.tarihiKentlerBirliGi.org>'dan)
374. Bolu'dan parmaklıklı pencere
375. Amasya'dan kafesli pencere(Muzaffer Doğanbaş'dan)
376. Alibey Konak'tan bir cephesi açık balkon
377. 21 Numaralı evden iki cephesi açık balkon
378. Hülya Orhan Evi üç cephesi açık balkon
379. 8 Numaralı evden üç cephesi açık balkon
380. 6 Numaralı evden çift köşe çıkması
381. Safranbolu'dan çift köşe çıkmalı tip(Reha Günay'dan)
382. 16 Numaralı evden tek köşe çıkması örneği
383. İstanbul'dan tek köşe çıkması
384. 3 Numaralı evden cephe ortasında tek çıkma

385. Safranbolu'dan cephe ortasında tek çıkma(Önder Küçükerman ve Şemsi Güner'den)
386. 10 Numaralı evden gönyeli çıkma örneği
387. İstanbul'dan gönyeli çıkma
388. Emine Tağcı Evi kat çıkması
389. İstanbul'dan kat çıkması
390. 7 Numaralı evden içi dolu ahşap konsol örneği
391. İstanbul'dan içi dolu ahşap konsol
392. Alibey Konak içi boş ahşap konsol
393. 25 Numaralı evden ahşap direk
394. 1 Numaralı evden ahşap kirişle destekli çıkma
395. 3 Numaralı evden çıkma altı desteksiz örnek
396. İstanbul'dan çıkma altı desteksiz örnek
397. Rize'den çıkma altı desteksiz tip
398. 19 Numaralı evden çatı beşik çatı örneği
399. 20 Numaralı evden kırma örneği
400. Bolu Mengen'den beşik çatı örneği
401. Safranbolu'dan kırma çatı örneği(Reha Günay'dan)
402. Emine Tağcı Evi saçak altı ahşapla kaplı örnek
403. İstanbul'dan saçak altı kapalı örnek
404. 26 Numaralı evden saçak altı açık örnek
405. Safranbolu'dan saçak altı açık örnek(Reha Günay'dan)
406. 4 Numaralı evden dikdörtgen alınlık
407. 9 Numaralı evden üçgen alınlık
408. 20 Numaralı evden bahçe görünümü
409. Safranbolu'da bahçede yer alan bir ocak(Reha Günay'dan)
410. Bolu'da bahçede yer alan bir tandır
411. 22 Numaralı evden tek yönlü dönel merdiven
412. Erva Sultan yapısından tek yönlü düz merdiven
413. 18 Numaralı evden düz tavan
414. 16 Numaralı evden göbekli tavan
415. Erva Sultan yapısından göbekli tavan

416. Mersin Evi(Kültür Bakanlığı Tanıtım eserinden) kısmen benzer düzenleme
417. Yeşil Konak'tan göbekli tavan
418. Bolu Mengen'den göbekli tavan
419. Amasya'dan kubbeli tavan(Muzaffer Doğanbaş'dan)
420. Hülya Orhan Evi kontra plak kaplı tavan örneği
421. Alibey Konak'tan karo ve ahşap kaplamalı döşeme örnekleri
422. Alibey Konak'tan karo ve ahşap kaplamalı döşeme örnekleri
423. 15 Numaralı evden fayans döşemesi
424. Mimarlar Odası'ndan taş döşeme
425. Alibey Konak'tan kamerli düzenleme içeren kapı
426. Emine Tağcı Evi yüklük örneği
427. 8 Numaralı evden yüklük örneği
428. Bolu Mengen ilçesinden yüklük örneği
429. İstanbul'dan yüklük örneği
430. Yeşil Konak'tan sedir örneği
431. Kastamonu'dan benzer sedir örneği(<http://www.kenthaber.com>'dan)
432. Kastamonu'dan benzer sedir örneği (<http://www.yeniresim.com>'dan)
433. Hülya Orhan Evi sergen örneği
434. Bolu Pazarköy ilçesinden sedir örneği
435. Fethiye Sarı Bina, 8 ve 16 Numaralı evlerden çiçeklik örnekleri
436. Fethiye Sarı Bina, 8 ve 16 Numaralı evlerden çiçeklik örnekleri
437. Fethiye Sarı Bina, 8 ve 16 Numaralı evlerden çiçeklik örnekleri
438. Emine Tağcı Evi kaş kemerli ve kaş kemer-Bursa tipi kemerli ocaklar
439. Emine Tağcı Evi kaş kemerli ve kaş kemer-Bursa tipi kemerli ocaklar
440. Hülya Orhan Evi beşik kemer-bursa tipi kemerli ocak
441. 18 Numaralı evden basık kemer-kaş kemerli ocak

442. 19 Numaralı evden kaş kemer-beş dilimli kemerden oluşan ocak
443. 23 Numaralı evden kaş kemer ve basık sivri kemerden oluşan ocak
444. Erva Sultan yapısından sivri kemerli ocak
445. Yeşil Konak'tan düz kemer ve Bursa tipi kemerli ocak
446. 25 Numaralı evden kaş kemer- köşeli kemerli ocak
447. Alibey Konak yenilenen ocak
448. Safranbolu'dan külahlı ocak(Önder Küçükerman'dan)
449. Trabzon kemerli ocak(Afife Batur'dan)
450. Hülya Orhan Evi çeşme örneği
451. 8 Numaralı evden çeşme örneği
452. 8 Numaralı evden dış cephe ahşap kullanımı
453. 16 ve 18 Numaralı evlerden ahşap çıkma desteği
454. 16 ve 18 Numaralı evlerden ahşap çıkma desteği
455. 18 Numaralı evden ahşap kapı örneği ve 12 Numaralı evden ahşap kapı ve pencere örnekleri
456. 18 Numaralı evden ahşap kapı örneği ve 12 Numaralı evden ahşap kapı ve pencere örnekleri
457. 18 Numaralı evden ahşap tavan
458. Erva Sultan yapısından ahşap merdiven
459. 8, 16 ve Hülya Orhan Evi'nden ahşap yüklük, çiçeklik ve sergen
460. 8, 16 ve Hülya Orhan Evi'nden ahşap yüklük, çiçeklik ve sergen
461. 8, 16 ve Hülya Orhan Evi'nden ahşap yüklük, çiçeklik ve sergen
462. 21, 8 ve 18 Numaralı evlerden metal kapı tutacağı ve kapı tokmağı
463. 21, 8 ve 18 Numaralı evlerden metal kapı tutacağı ve kapı tokmağı
464. 21, 8 ve 18 Numaralı evlerden metal kapı tutacağı ve kapı tokmağı
465. 4 ve 22 Numaralı evlerden metal parmaklıklı pencere
466. 4 ve 22 Numaralı evlerden metal parmaklıklı pencere

- 467. 25 Numaralı evden tuğla kullanımı
- 468. Fethiye Sarı Bina'dan tuğla kullanımı
- 469. Hülya Orhan Evi mermer oluğu olan çeşme
- 470. Hülya Orhan Evi moloz taş malzeme kullanımı
- 471. Emine Tağcı Evi moloz taş malzeme kullanımı
- 472. 1 ve 2 Numaralı evlerden sac malzeme kullanımı
- 473. 1 ve 2 Numaralı evlerden sac malzeme kullanımı
- 474. 4 Numaralı evden hımiş teknik
- 475. 7 Numaralı evden hımiş üzeri bağdadi sıvalı teknik
- 476. 16 Numaralı evden alt kat hımiş, üst kat hımiş üzeri bağdadi sıvalı teknik
- 477. 22 Numaralı evden tuğla yığma
- 478. Emine Tağcı Evi çakma tekniğinde tavan örneği
- 479. Yeşil Konak'tan aplike tekniğinde tavan örneği
- 480. 16 ve 25 Numaralı evlerden aplike örnekleri
- 481. 16 ve 25 Numaralı evlerden aplike örnekleri
- 482. 25 Numaralı evden aplike örneği
- 483. Erva Sultan yapısından üzeri boyanmış kalemişleri
- 484. Erva Sultan yapısından üzeri boyanmış kalemişleri ve çiçeklikteki boyama tekniği
- 485. Erva Sultan yapısından üzeri boyanmış kalemişleri ve çiçeklikteki boyama tekniği
- 486. 23 Numaralı yapıdan oyma ve kabartma tekniği
- 487. 24 ve 19 Numaralı evlerden ahşap çıtalarla yapılan kafes tekniği
- 488. 24 ve 19 Numaralı evlerden ahşap çıtalarla yapılan kafes tekniği
- 489. 7 Numaralı evden ahşap çıtalarla yapılan kafes tekniği
- 490. Hülya Orhan Evi ajur tekniği
- 491. 21 Numaralı evden ajur tekniği
- 492. 18 ve 36 Numaralı evlerden döküm tekniğinde kapı tokmakları
- 493. 18 ve 36 Numaralı evlerden döküm tekniğinde kapı tokmakları

- 494. 4 ve 22 Numaralı evlerden dış cephe düzenlemesi
- 495. 4 ve 22 Numaralı evlerden dış cephe düzenlemesi
- 496. 4 Numaralı evden alınlık detayı
- 497. 29 Numaralı evden alınlık detayı
- 498. 23 Numaralı evden kitabe düzenlemesi
- 499. 24 Numaralı Ev'den kafesli pencere
- 500. Alibey Konak'tan zemin döşemeleri
- 501. 22 Numaralı Ev'den devşirme malzeme
- 502. 1 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 503. 1 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 504. 2 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 505. 2 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 506. 2 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 507. 3 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 508. 3 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 509. 3 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 510. 3 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 511. 4 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 512. 4 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 513. 5 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 514. 5 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 515. 5 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 516. 6 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 517. 6 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 518. 6 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 519. 7 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 520. 7 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 521. 7 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 522. 8 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 523. 8 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 524. 9 Numaralı evden cephe görünüşleri
- 525. 9 Numaralı evden cephe görünüşleri

- 526. 9 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 527. 10 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 528. 10 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 529. 10 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 530. 11 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 531. 11 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 532. 12 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 533. 12 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 534. 13 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 535. 14 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 536. 14 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 537. 15 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 538. 15 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 539. 16 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 540. 16 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 541. 17 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 542. 18 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 543. 18 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 544. 19 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 545. 20 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 546. 20 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 547. 21 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 548. 22 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 549. 22 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 550. 22 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 551. 23 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 552. 23 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 553. 24 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 554. 24 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 555. 25 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 556. 25 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 557. 26 Numaralı evden cephe görünümüleri

- 558. 26 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 559. 27 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 560. 27 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 561. 27 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 562. 28 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 563. 28 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 564. 29 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 565. 29 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 566. 29 Numaralı evden cephe görünümüleri
- 567. Alibey Konak'tan cephe görünümüleri
- 568. Alibey Konak'tan cephe görünümüleri
- 569. Alibey Konak'tan cephe görünümüleri
- 570. Benliay Konağı'ndan cephe görünümüleri
- 571. Benliay Konağı'ndan cephe görünümüleri
- 572. Benliay Konağı'ndan cephe görünümüleri
- 573. Emine Tağcı Evi cephe görünümüleri
- 574. Erva Sultan Evi cephe görünümüleri
- 575. Erva Sultan Evi cephe görünümüleri
- 576. Erva Sultan Evi cephe görünümüleri
- 577. Hülya Orhan Evi cephe görünümüleri
- 578. Hülya Orhan Evi cephe görünümüleri
- 579. Yeşil Konak cephe görünümüleri
- 580. Yeşil Konak cephe görünümüleri
- 581. Yeşil Konak cephe görünümüleri
- 582. Yeşil Konak cephe görünümüleri
- 583. Mimarlar Odasına ait yapıdan cephe görünümüleri
- 584. Mimarlar Odasına ait yapıdan cephe görünümüleri
- 585. Mimarlar Odasına ait yapıdan cephe görünümüleri
- 586. Mimarlar Odasına ait yapıdan cephe görünümüleri
- 587. Fethiye Sarı Bina cephe görünümüleri
- 588. Fethiye Sarı Bina cephe görünümüleri
- 589. Fethiye Sarı Bina cephe görünümüleri

- 590.** 3 Numaralı evden bahçe
- 591.** 12 Numaralı evden tek cepheden bitişik nizamlı konut
- 592.** 17 Numaralı evden iki cepheden bitişik nizamlı konut
- 593.** 15 Numaralı evden tek cephesi açık ve bahçeli konut
- 594.** 9 Numaralı evden tüm cepheleri açık düzenleme

GİRİŞ

İnsanoğlu çeşitli dönemlerde barınma ihtiyacına cevap veren yapılar yapmıştır. Tarihi devirler içerisinde yerleşme düzeninin yavaş yavaş oluşmaya başladığını görüyoruz. Göçebe yaşamdan yerleşik yaşama geçene kadar farklı barınma yapıları ile karşılaşılıyor. Göçebe yaşamın vazgeçilmez unsuru olan çadırlar göçebe yaşam içinde barınma ihtiyacına cevap veren en önemli yapılardır. İnsanlar zaman içerisinde tarımla uğraşmaya başladılar ve yerleşik yaşama geçtiler. Yerleşik yaşam içerisinde ilk yapılan evlere giriş tavanda bırakılan boşluk vasıtası ile sağlanmaktadır. Kamil Uğurlu, Ö. Küçükerman ve Ş. Güner¹ eserlerinde çadırın yerleşik yaşam sonrasındaki mimariyi etkilediğini belirtmektedirler. Yine Kamil Uğurlu evlere çadırların öncülük etmesi ile ilgili şunları söylemektedir²: “Yazın ayrı, kışın ayrı yerlerde ve evlerde oturanlar bile, bu meskenlerin de bazı hacimlerini, ısı değişimleri sebebiyle devamlı veya belirli sürelerde kullanmışlardır. İyi korunmuş ve sıcak hacimlerin yanında, açık ve serin mekânlar, uygun yön seçilerek alt kata veya üst kata alınarak, köşeye veya ortaya getirilerek, boyutları ayarlanarak, pencereler büyütülerek veya küçültülerek, ince veya kalın duvarlar örülerek temin edilmiştir(Çadırın etekleriyle sağlanan ayarlama gibi.)” Önder Küçükerman, Türk ev mimarisindeki oda ve göçebe yaşamın vazgeçilmez unsuru çadırlarla ilgili şunları anlatmaktadır³: “ Eylemlerin bezemesinden ötürü boyutlar birbirine yakındır. İç düzenin çevrenin ve örtülmesinde kullanılan malzeme ve uygulama genel biçimi ortaya çıkarır. Çadırdaki malzemeden kaynaklanan yuvarlaklıklar, yapılarda dik açılara dönüşmüştür. Çadırdaki denk ve sandıkların bulunduğu alan ise odalarda kapalı kullanma alanı olan dolap ve eklerine dönüşmüştür.” Yukarıdaki

¹ Önder Küçükerman, Şemsi Güner, **Anadolu Mirasında Türk Evi**, İstanbul, 1995, s.78.

² Kamil Uğurlu, “ Orta Asya’dan Bugüne Türk Mesken Sanatında Çadır”, **Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara,1991,s.213.

³ Önder Küçükerman, **Anadolu’daki Geleneksel Türk Evinde Mekân Organizasyonu Açısından Odalar**, İstanbul, 1973,s. 52.

bilgilerden de yola çıkarak ev mimarisine aslında çadırların bir prototip oluşturduğunu anlıyoruz.

Yerleşik yaşama geçilmesiyle beraber insanlar zaman içerisinde mahalleler oluşturmaya başladılar. Bu mahallelerde dini liderlerinin ya da daha önceden geldikleri yerlerin adını taşımaktaydı⁴. Zamanla gelişimini sürdüren konut mimarisi kendi içerisinde değişim ve farklılaşma göstererek özgün bir mimari olmayı başardı. Türk evi en başarılı gelişmeyi 17 ve 18.yy'da göstermiştir⁵. Osmanlının yıkılma dönemi olan 19.yy'da ev mimarisindeki gelişme devam etmiştir⁶.

Türk ev mimarisinin gelişmesiyle çeşitli plan tiplerinin oluşmaya başladığı görülür. S.H.Eldem'e göre⁷: "Türk ev mimarisinde sofasız, iç sofalı, orta sofalı ve dış sofalı olmak üzere dört plan tipi ile karşılaşılır." İç ve orta sofa kendi içinde gruplara ayrılır. Bolu evlerinde yaygın olarak iki plan görülür. İç ve orta sofanın çeşitli şekillerde gelişimi ile buradaki evlerde karşılaşılmalıdır. Sofa aile bireyleri arasında ortak kullanım alanıdır⁸. Sofa muhtelif bölgelerde sergi, sergah, seyvan, divanhane ve çardak gibi değişik adlarla anılmaktadır⁹.

Odaların düzenlenişi ve sofaya açılış şekilleri plan grubunun belirlenmesinde yardımcı olmaktadır. S.H.Eldem'e göre¹⁰ : "Odaya göz denildiği gibi hane de denilmektedir. Fakat hane daha eski bir tabirdir." İki oda arasına yerleştirilen eyvanlarla sofa aydınlanmaktadır. Odalar arası bağlantıyı ahşap merdivenler sağlamaktadır. Çoğunlukla iki katlı evler yaygın olsa da kat sayısında artış olduğu da görülmektedir. Katların sayısına göre esas oturma mekânları belirlenmektedir. Sayı arttıkça esas oturma mekânı olarak üst katlar tercih edilmektedir. Alt katlar ise ahır, odunluk olarak kullanılmaktadır. Fakat araştırma yaptığım Bolu Merkez eski evlerinde iki, üç ve dört katlı evler

⁴ Reha Günay, **Türk Ev Geleneği ve Safranbolu Evleri**, İstanbul, 1998,s.36.

⁵ Sedat Hakkı Eldem, **Türk Evi Plan Tipleri**, İstanbul, 1963,s.11.

⁶ N. Akın:"Ev" , Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi I, Yem Yayın (İstanbul, 1997), 570."

⁷ Eldem, **a.g.e.**, s.24.

⁸ Küçükerman, Güner,**a.g.e.**, s.94.

⁹ Ruşen Dora, **Türk Evleri**, İstanbul,1930.

¹⁰ Eldem, **a.g.e.**, s.15.

bulunmaktadır. Yine bazı evlerde alt katlarda ahır bölümü yer almamakta daha çok bodrum katı olarak kullanılmaktadır. Bazı evlerde ise alt katların garaj ya da kömürlük olarak değerlendirildiği görülmektedir.

Ev mimarisinde dış çevreyle bağlantıyı sağlayan pencereler ve ana giriş kapıları ahşap malzeme ile yapılmaktadır. Bolu Merkez eski evlerinde pencere söveleri ahşap, ana giriş kapılarının bazıları ahşap bazıları da ahşap değildir. Türk ev mimarisinde ana giriş kapısının bazen çift kanatlı diğer kapıların da tek kanatlı olarak yapılması yaygın bir uygulamadır. Bolu Merkez eski evlerinde ana girişlerde ve yapı içerisinde tek ve çift kanatlı kapılar ile karşılaşmaktadır.

Çıkmlar genelde ön cephede yer alır. Fakat çıkmların yan cephelerde devam ettiği örneklerde bulunmaktadır. Arka cephede çıkmanın yer aldığı örneklerde bulunmaktadır.

Eski evlerde taş, toprak, ahşap gibi malzemeye yapılmış örnekler bulunmaktadır. Malzeme ahşap olsa bile kullanılan dolgu malzemesi farklılık göstermektedir. Akdeniz kıyısı, Karadeniz Bölgesi ve Kuzey Anadolu'da ahşap malzeme yaygın olarak kullanılmaktadır. Güneydoğu Anadolu'da kesme taş, Doğu Anadolu'da ahşap hatıllı yığma taş, Ege ve Batı Anadolu'da ise alt katlar kâgir üst katlar ahşap çatki ile inşa edilmiştir¹¹. Bolu merkez eski evlerinde ahşap, mermer, tuğla, toprak, metal, cam, sac, kiremit ve moloz taş olmak üzere dokuz malzemenin kullanıldığı görülmektedir. Yukarıda değindiğim özellikler genel hatlarıyla Türk ev mimarisinde bulunan özelliklerdir. Türk ev mimarisi içerisinde eski bir evin bölümleri şu şekilde gösterilebilir¹²(Çizim 1).

¹¹ Günay, a.g.e., s.20–21.

¹² Celal Esat Arseven, “Ev”, **Sanat Ansiklopedisi**, C.1, İstanbul, 1943, s.572.

Amaç: Maalesef yukarıda bahsedilen özellikleri taşıyan ve bu dokuyu yansıtan evler zaman içerisinde bakımsızlıktan, yeni konut mimarisinin kullanılmaya başlamasından ya da kardeşler arası anlaşmazlıklardan ve bunun gibi daha birçok sorun dolayısıyla harabeye dönmektedir. Bu konuda yapılan çalışmalar evlerin yıkılıp gitmesine engel olamamaktadır. Tarihsel dokuyu yansıtan Bolu merkez eski evlerinin bazılarının restore geçirdiği, bazılarının da yıkıldığı görülmektedir. Fakat bunların dışında orijinalliğini koruyan evlerde bulunmaktadır. Bu konuyu almamdaki amaç eski dönemlerden bu yana barınma ihtiyacına cevap veren evlerin aslında Türk ev mimarisi içinde ne kadar önemli bir yere sahip olduğunu göstermek istememden kaynaklanmaktadır.

Yöntem: Bolu Merkez eski evleri adlı konum dâhilinde ilk önce kaynak taramasını yapmış bulunmaktayım. Bolu Merkez dışında yer alan ev mimarisi ve genel ev mimarisi ile ilgili kaynaklar taranmıştır. Kütüphane çalışmalarım tamamlandıktan sonra arazi çalışması yapılmış ve evlerdeki araştırmalar da bitirildikten sonra toplanan tüm veriler bilgisayar ortamına atılmıştır. Yapıların planları ile ilgili çizimler yapılmış. Bolu Belediye'si arşivinden ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden planı olanlar alınmıştır. Planların tamamı tarama yapılarak bilgisayar ortamına atılmıştır. Daha sonra yazma aşamasına geçilmiştir. Elde edilen veriler birleştirilerek ve diğer ev mimarileriyle karşılaştırılarak tez yazımı başlamıştır. Tezde yer alan fotoğraflar, planlar, kesitler ve çizimler birer listesiyle toplu halde gösterilmiştir. İlk önce katalog yazılmış daha sonra ise genel değerlendirme ve karşılaştırma yapılmıştır.

Bolu merkezde tarihsel özellikleri bünyesinde barındıran otuz sekiz ev tespit ettim. Bu otuz sekiz ev içerisinde iki tanesi yerinde yoktur dolayısıyla evlerin bilgilerine kaynaklardan ulaştım. Bu otuz sekiz evden yirmi tanesine girilemedi. Otuz sekiz evden iki tanesi yerinde yoktur. On altı evinde içerisine

girilebilmiştir. Bunun yanı sıra kullanılmayan ve içerisine girilemeyen evlerde bulunmaktadır. Dolayısıyla Bolu Merkez’de yer alan otuz sekiz ev anlatılmaktadır. Her ne kadar içine girilmeyen evler bulunsun da genel değerlendirmeyi araştırma yapabildiğim evlerin özelliklerine göre vermeye çalıştım. Evlere girilememesinin nedeni oturan ev sahiplerinin izin vermemesi ya da evlerde oturan olmamasından kaynaklanmaktadır. Evlerden bazıları evde oturanın adıyla bazıları tarafımızdan verilen numaralarla adlandırılmıştır.

Kaynaklar: Bolu Merkez evleri ile ilgili yapılmış bir tez dışında çalışma bulunmamaktadır. Nihat Güler’in yapmış olduğu Bolu ili Geleneksel Konut Mimarisi Üzerine Bir Araştırma Ve Koruma Önerileri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul,1998 adlı tezi bu konu üzerine yapılmış en önemli örnektir. Nihat Güler’in yapmış olduğu tez kapsamı içerisinde sadece tescilli yapılar ele alınmıştır. Yine bu eserde detaylı bir katalog ve tarihlendirme bölümü bulunmamaktadır. Evler genel değerlendirmeye ele alınmış farklı bölgelerdeki ev mimarileri ile karşılaştırılmamıştır. Tarafımızdan hazırlanan çalışmada ise detaylı bir katalog bölümü hazırlanmıştır. Bunun dışında yıkılan ve var olan evlere yer verilmiştir. Tescilli olan yapıların dışında tescilli olmayan yapılarda anlatılmıştır. Diğer bölgelerle kıyaslama yapılmış ve tarihlendirmeye evlerin ait olduğu tarih belirlenmeye çalışılmıştır. Yine Sedat Hakkı Eldem’in, Türk Evi Plan Tipleri, İstanbul, 1963 adlı eseri yapıların planlarının gruplamasında birinci kaynaktır. Bunların dışında Bolu tarihi ile ilgili Fuat Uçar, Osmanlı Döneminde Bolu’da Paşa Vakıfları, Yüksek Lisans Tezi, Bolu, 2008; Ahmet Boztaş, Islahat Döneminde Bolu Tarihi(1868–1869)(937 No’lu Ser’iye Sicil Defterine Göre), Yüksek Lisans Tezi, Bolu,2006 ve Mehmet Dolama, 875 Numaralı Ser’iye Sicil Defterine göre Tanzimat-ı Hayriye’nin İlk Yıllarında Bolu(1841–1844), Bolu,2006 adlı eserler birinci dereceden kaynak olarak alınmıştır. Diğer kaynaklar ise genel ev bilgisi ve farklı ev mimarileri hakkında bizlere bilgi vermek, Bolu Merkez evleriyle benzer ve farklı yönlerini ortaya koymak için kullanılmaktadır.

1. BOLU TARİHÇESİ

Etrafı dağlarla çevrili olan Bolu, denizden yedi yüz on metre yükseklikte geniş bir ovada kurulmuştur. Kentin Romalılardan önceki adı “Bithynion” olarak geçmektedir. Bu ad Frigler’in Kuzey Karadeniz’den göçerek, Bolu çevresine yerleşmesinden önce yine Frigler’in bir kolu Bitinlerin gelip buraya yerleşmeleriyle verilmiştir. Romalılar döneminde, Roma İmparatoru Klaudius’un kendi adını vermesiyle Klaudiopolis adını almıştır.¹⁶ Bölge Türklerin hâkimiyetine girmeden önce bu ad kısaltılarak polis şeklinde kullanılmaya başlanmıştır. Türk hâkimiyeti başladıktan sonra da “polis” adının “Bolu” şekline dönüştüğü iddia edilmektedir. İkinci bir iddia da Filyos ırmağı kenarında kurulduğu için, ırmağın adı olan “Billieus, Billiaios, Billion, Byleum” adıyla anıldığı yönündedir. Şehrin Türklerin hâkimiyetine girince de bu adın “Bolu” şekline dönüştüğü iddia edilmektedir¹³.

Bolu M.Ö 2000-M.Ö 1200 yıllarında Hitit, M.Ö 200’den sonra Friğ, M.Ö 60’da Lidya, M.Ö 564’de Pers hâkimiyetine girmiştir. Pers hâkimiyetine Büyük İskender son vermiş ve Büyük İskender’in ölümünden sonrada 8. Nikomendes Bitinya Krallığını kurmuştur¹⁴. Nikomendes’in ölümünden sonra krallık Roma İmparatorluğuna katılmış ve Roma İmparatoru Klavdius Bolu’ya Klaudiopolis adını vermiştir¹⁵. Roma İmparatorluğu(395) doğu ve batı olmak üzere ikiye ayrılınca İmparator Teodosius(408–450) döneminde Bolu da doğu ve batı yönünde iki eyalete ayrılmıştır. Ancak Bolu’nun önemi 740 yılındaki şiddetli depremle azalmıştır. VII. Konstantin döneminde Bolu Ankara’daki bir merkeze bağlanmıştır¹⁶.

Büyük Selçuklu ve Bizans arasında yapılan 1071 Malazgirt savaşı’ndan sonra Anadolu’da Türk hâkimiyetine girmiştir. İlk Türk beylikleri kurulmuş ve Anadolu’da fetih hareketleri başlamıştır. Anadolu Selçuklu

¹³ Fuat Uçar, **Osmanlı Döneminde Bolu’da Paşa Vakıfları**, Yüksek Lisans Tezi, Bolu, 2008,s.12.

¹⁴ Fuat Uçar, **a.g.e.**, s. 12.

¹⁵ Fuat Uçar, **a.g.e.**, s. 13.

¹⁶ Fuat Uçar, **a.g.e.**, s. 13.

döneminde de Anadolu'ya yapılan fetih hareketleri devam etmiştir. Bolu'da fethedilen yerler arasında bulunmaktadır. Anadolu Selçuklu Devleti hükümdarlarından II. Kılıçaslan döneminde Bolu Kalesi kuşatılmıştır. Fethedilen Bolu bölgesi Ankara Meliki Muineddin Mesut'a verilmiştir. Anadolu Selçukluların 1243 yılında İlhanlı Devleti egemenliğine girmesiyle Bolu bölgesindeki Bizans etkinliği artmıştır. Osmanlıların Bolu'yu fethetmesine kadar Bolu Bizans egemenliğinde kalmıştır¹⁷.

Osmanlı devleti döneminde Osman Gazinin ölümü üzerine, Osmanlı tahtına geçen oğlu Orhan Gazi sınırları genişletmek için akınlar yapmaya devam etmiştir. Yapılan bu akınlar neticesinde Ereğli hariç Geyve, Alp Suyu, Karaçebiş, Regio, Tarsia, Kocaeli yarımadası, Nikomendia, Karadeniz kıyıları, Bolu, Gerede'den oluşan sahil şeridi fethedilmiştir. Bu fetihlerde Orhan Gazinin oğlu Süleyman Paşa da Göynük ve Mudurnu'yu fethetmiştir. Fuat Uçar'ın yaptığı çalışmada Bolu ve Gerede den sonra Göynük ve Mudurnu'nun fethedildiğini söyler. Farklı kaynaklarda ise Evliya Çelebi'nin ve Asıkpasazâde'nin kayıtlarını dikkate alan tarihçiler Bolu'nun Göynük ve Mudurnu'dan sonra beylik topraklarına katıldığını yazmaktadırlar¹⁸.

Osmanlı Sultanı Yıldırım Bayezit ile Timur Han arasındaki Ankara Savaşını Osmanlılar kaybetmiştir. Bundan sonra Osmanlı Devleti Fetret devrine girmiştir. Kardeşler arasındaki taht kavgasında Bolu, Mehmed Çelebi'nin etki alanında olmuştur. Etkinliğinin artmasıyla diğer kardeşlerden daha güçlü duruma gelen Mehmed Çelebi'nin üzerine Timur birliklerini sevk etmiştir. Timur'un birlikleri karşısında başarılı olamayacağını bilen Mehmed Çelebi Bolu Dağlarına sığınarak, buradaki Kızık yaylasında bir süre gizlenmiştir. Timur'un bölgeden ayrılmasından sonra Mehmed Çelebi Osmanlı Devletinde düzeni sağlayarak, devleti yeniden toparlamıştır. Siyasi birliğin sağlanması, doğal olarak Bolu'yu da düzenli bir yönetime kavuşturmuştur. II. Murat'ın fetihlerinden sonra Bolu bir sınır kenti olmaktan çıkarak iç kent olmuştur. Fatih Sultan Mehmed'in saltanat yıllarında Bolu,

¹⁷ Fuat Uçar, a.g.e., s. 14.

¹⁸ Ahmet Boztaş, **Islahat Döneminde Bolu Tarihi(1868-1869)(937 No'lu Ser'iyeye Sicil Defterine Göre)**, Yüksek Lisans Tezi, Bolu,2006,s.28.

serhat şehri unvanını almıştır. Bunda Amasra ve Sinop'a yapılan seferde Akyazı-Bolu yolunun kullanılması en büyük etkindir. Sinop fethedildikten sonra Bolu sancağına dâhil edilmiştir. Yönetimi de İsfendiyoğulları'ndan Kızıl Ahmed Bey'e verilmiştir. KızılAhmet Bey Osmanlı yönetimiyle yaşadığı anlaşmazlıklar üzerine, önce Karamanoğulları'na ve daha sonrada Uzun Hasan idaresindeki Akkoyunlular'a sığınmıştır. Otlukbeli Savaşında Uzun Hasan'ın ordusunda yer alan Kızıl Ahmed Bey, Osmanlı Ordusu karşısında yenilmiştir. II. Bayezit döneminde affedilen Kızıl Ahmed Bey, tekrar Osmanlı Devletinin himayesine girmiştir¹⁹.

XVI. yüzyılda Anadolu eyaletine bağlı Bolu şu kazalardan oluşmaktaydı. Merkez kaza Bolu, Borlu, Çağa, Dodurga, Ereğli, Gerede, Göynük, Hızır Bey İli, Kıbrıs, Konrapa, Mengen, Mudurnu, On iki Divan, Taraklı, Ulus, Viranşehir, Yeniceve Yedi Divan kazalarından oluşmaktaydı. Bu zamanlarda Bolu'da on iki mahalle vardır: Bunlar, Akmescid, Aslı Hatun, Gölyüzü, Hatip, Hocabey, Dabboğan(Debbağan), Camii, Naib Emed Karamani, Karaçayır, Veled-i Hacı İlyas, Veled-i Sokak, Veled-i Turşucu mahalleleridir.

XVI. yüzyılın sonlarından itibaren Anadolu da çıkan ayaklanmalardan Bolu da önemli derecede etkilenmiştir. Bu dönemdeki Medreseli ayaklanmalarının en geniş olduğu yer Bolu'dur. Bolu'nun en önemli kahramanlarından Köroğlu da bu dönemde yaşamıştır. Bolu'daki düzensizlikler XVII. yüzyılda da devam etmiştir. Eski Bolu Beyi Mehmet Bey 1603'te, asıl Bolu Bey'inin sefere katılmış olmasından faydalanarak çevresine topladığı bazı şahıslarla halktan zorla vergi almaya başlamıştır. Böyle olunca ayaklanmalar da artmış ve soygunlar başlamıştır. Büyük hedeflerle sadrazamlığa getirilen Köprülü Mehmed Paşa'nın, sadrazamlık süresinde de soygunlar devam etmiştir. Bu dönemde Mudurnu, Göynük ve Düzce'de Alişan adlı şahıs, Gerede'de de farklı bir grup yolları keserek haraç alıyordu. 1670'de vergi toplamak için Bolu'ya gelen Kapıcıbaşı Yusuf Ağa, halkın ayaklanması üzerine kaçmak zorunda kalmıştır. Bolu'ya atanan

¹⁹ Fuat Uçar, a.g.e., s.14-15-16.

yöneticilerin kötü ve zalimce yönetimlerinin sürmesi üzerine, Bolu Sancağı beylikten voyvodalığa düşürülmüştür. 1692'deki bu değişiklikten sonra, Bolu giderek önemini kaybetmeye başlamıştır.

Bolu'daki yönetim bozukluğu XVIII. yüzyılda da devam etmiştir. Bu dönemde Akbaş Kara Mahmud, Yedigaroğlu, Yeğin Osman adlı şahıslar Bolu'dan Sivas'a uzanan bölgede eşkıyalık yaparak halkı soymuşlardır. 1782'lerde Bolu'dan göçenlerin en büyük şikâyetleri gördükleri zulümlerden olmuştur²⁰.

1811'den önce Bolu yönetim açısından iki farklı dönem geçirmiştir. Bunlardan birincisi I. Mutasarrıflık dönemidir. Bolu'nun Osmanlılarca fethinden başlayarak 1692'ye kadar olan dönemi ifade etmektedir. İkincisi ise sancak beyliğinin kaldırılarak yerine voyvodalıkla idare edilen dönemdir.

XIX. yüzyıl Osmanlı Devleti için yenilik hareketlerine geçiş dönemi olmuştur. III. Selim padişah olduktan sonra birçok alanda yeni düzenlemeler yaparken, taşra yönetiminde etkin rol oynayan, halk-hükümet iliksilerinin düzenlenip sürdürülmesinde aracılık yapan ayanlık kurumuna da el atmıştır. Ayanlar çoğunlukla yerel yönetimi ellerinde bulundurmuşlar. Bolu ayanlarının ilki Bolu Has Voyvodası olan Hacı Ahmet oğlu İbrahim Ağa'dır. İbrahim Ağa'dan sonra Bolu kısa bir müddet devlet otoritesi sağlanıncaya kadar ayanların hükmü altına girdi. 1840'da Kastamonu ve Viransehir (Eskipazar) sancakları Ankara eyaletinden, Kocaeli ve Bolu sancakları ise Hüdâvendigar (Bursa) Eyaletinden alınarak Bolu Eyaleti oluşturuldu. Tanzimat Fermanı ile birlikte Osmanlı Devleti'nde din, dil ve ırk ayrımı yapılmaksızın, bütün tebaanın can, mal ve ırzının korunması kanunlarla garanti altına alınmış oluyordu. Bu dönemde Bolu II. Mutasarrıflık dönemini yaşamaktaydı ve Mütesellim İsmail Ağa'nın yönetimi altındaydı. Bolu'nun bu durumu 1864"Vilayetler Teskili Nizamnamesi"nin uygulanmasına kadar sürdü²¹.

19.yüzyılda Bolu şu kazalardan oluşmaktadır: Merkez kaza Bolu başta olmak üzere Akçaşehir (Akçakoca), Çağa, Devrek, Dirgene, Dodurga, Dörtdivan, Ereğli, Gerede, Göynük, Kıbriscık, Düzce(Konrapa), Mengen,

²⁰ Fuat Uçar, a.g.e., s.16-17.

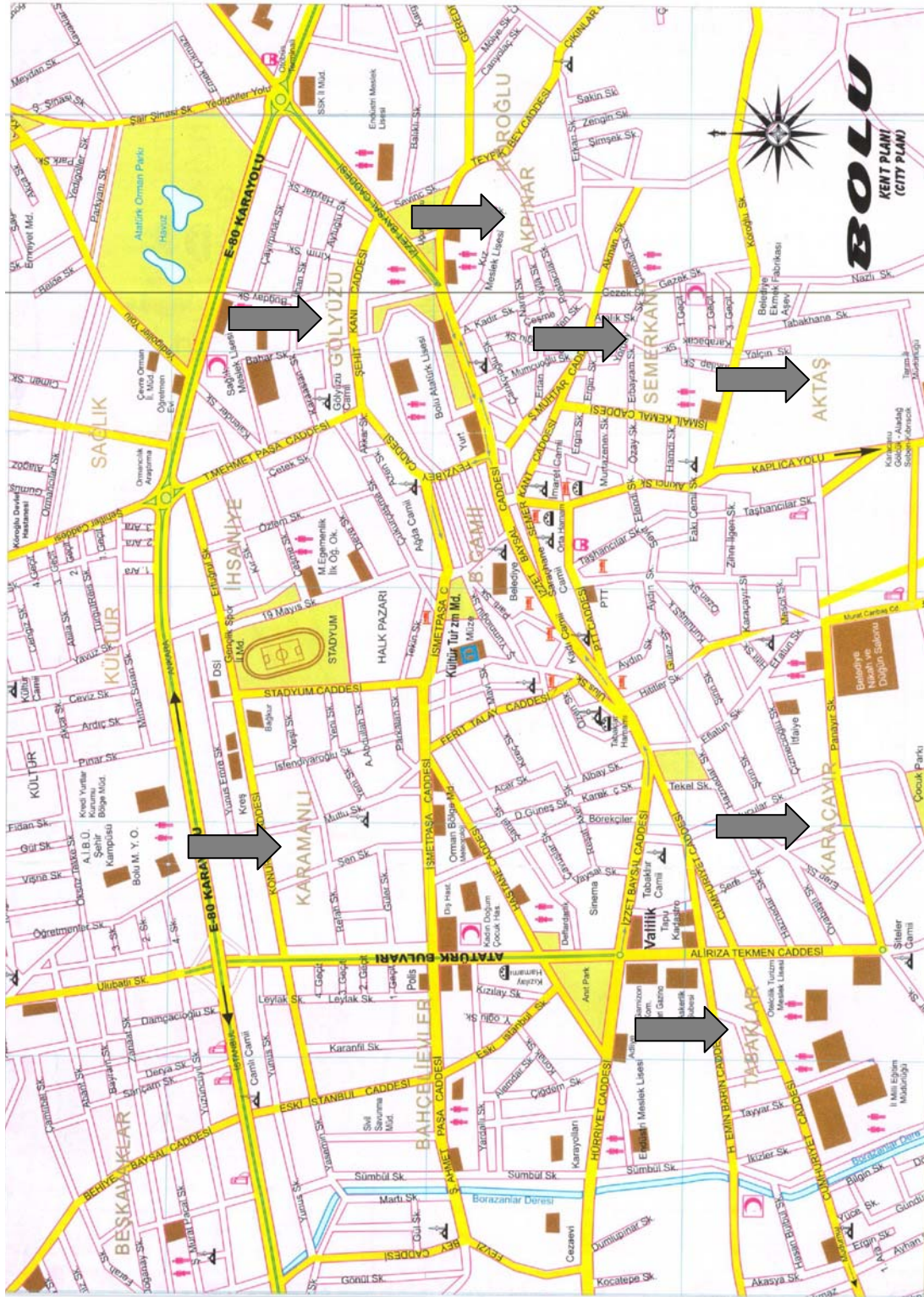
²¹ Ahmet Boztaş, a.g.e., s. 35-36-37-38.

Mudurnu, Pavlı, Alaplı (Samako), Ulak, Üskübü, Viranşehir ve Yılanlıca kazalarından oluşmaktaydı²². Fuat Uçar'ın yukarıda bahsettiği kazalardan Ulak ve Viranşehir ayrı kaza olarak ele alınmışken Mehmet Dolama'nın yaptığı çalışmada Ulak ve Viranşehir aynı yer olarak alınmıştır²³.

20. yy da ise Bolu'da ilçeler Dörtdivan, Gerede, Göynük, Kıbrısçık, Mengen, Mudurnu, Seben ve Yeniçağadır. 20. yy Bolu'da yer alan mahalleler ise şunlardır: Karamanlı, Bahçelievler, İhsaniye, Kültür, Sağlık, Beş kavaklar, Gölyüzü, Büyükcami, Akpınar, Köroğlu, Semerkant, Aktaş, Karaçayır, Tabaklar mahalleleridir.

²² Fuat Uçar, **a.g.e.**, s.20-21.

²³ Mehmet Dolama, **875 Numaralı Ser'iyeye Sicil Defterine göre Tanzimat-ı Hayriye'nin İlk Yıllarında Bolu(1841-1844)**, Bolu,2006,s.46-47.

Plan 1: Bolu Kent Planı

2.KATALOĞ

2.1.BİR NUMARALI EV

2.1.1.Yapının Adı: 1 Numaralı Ev

2.1.2.Yapının İnceleme Tarihi: 12.08.2008–29.06.2009.

2.1.3.Yapının Adresi: Akpınar Mahallesi Şehit Muhtar Sokak No:12a/12b
Bolu/ Merkez

2.1.4.Yapının Tanımı: Yapı bahçe içerisinde yer alan konutlardandır. Herhangi bir yapıyla bitişik düzende değildir. Yapının etrafında herhangi bir eklenti bölüm bulunmamaktadır. (Fotoğraf 1).

Fotoğraf 1: Yapıdan kuzeybatı görünüm

2.1.5.Yapının Tarihi: Yapıya ilgili bahçeden hemen girince zemin kata yakın bir yerde tarih bulunmaktadır. Bu tarihe göre yapı 26.05.1981 tarihinde onarım geçirmiş olmalıdır. (Fotoğraf 2). Yapının tarihini içeren herhangi bir kitabesi bulunmamaktadır.

Fotoğraf 2:Yapının tamir kitabesi

2.1.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda oturan olmadığı için geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.1.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir. Fakat kullanılmamaktadır.

2.1.8.Plan ve Kesiti: Yapı kuzeybatı-güneydoğu yönünde uzanmaktadır. Ön cephe kuzeybatıya, arka cephe güneydoğuya, yan cepheler ise kuzeydoğu ve güneybatıya bakmaktadır. Yapının içinde oturan olmadığı ve bu konutla ilgili yapılan çalışma bulunmadığı için planı ile ilgili bilgiler edinilememiştir.

2.1.9.Süsleme: Yapının içine girilemediği için yapının iç süslemeleri hakkında bilginiz bulunmamaktadır. Yapının dış cephesinde bir süsleme yoktur. Fakat yapının ana giriş kapılarında dikdörtgenlerin kullanıldığı

geometrik bir düzenleme dikkat çekmektedir. Ahşap olan bahçe korkuluklarında da dekoratif düzenlemeler ile karşılaşmaktadır.

2.1.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak iki katlı ve bahçe içinde yer alan bir konuttur. Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmaktadır. Kuzeybatı cephesi çift köşe çıkmalı olan yapıda çıkma altı desteksiz bırakılmıştır. Fakat çıkma altından ahşap krişler görülmektedir. Yapı kuzeybatı cephesi dış görünüş olarak simetrik tutulmaya çalışılmıştır. Yapıda zemin kat ve birinci katı ayıran ahşap silmeler belirgin bir şekilde görülmektedir. (Fotoğraf 3).Yapıda her iki kata giriş birbirinden bağımsız ahşap ve tek kanatlı ayrı birer kapıyla sağlanmaktadır. (Fotoğraf 4). Yapıda birinci kata çıkış merdiveni düz merdivendir ve yapının kuzeybatı cephesinde bulunmaktadır. (Fotoğraf 5). Merdiven korkulukları da oldukça sadedir. Birinci katta çift köşe çıkmaları arasında yapıya giriş bulunmaktadır. Yine çift köşe çıkmalarında ikişer dikdörtgen pencere kullanılmıştır. Zemin katta ise birinci katın altına gelen sol köşede birinci kattaki gibi ikişer dikdörtgen pencere bulunmaktadır. Fakat zemin katın sağ köşesinde iki pencere yerine dikdörtgen ve diğerlerine oranla eni daha büyük tek bir pencere yer almaktadır. Pencereler dikdörtgen formda olup enine ve boyuna dikdörtgen olarak iki pencere formu görülmektedir. Pencereler tür olarak içe açılan kanat biçiminde pencere ve giyotin penceredir.

Fotoğraf 3:Yapıdan kuzeybatı görünüm

Fotoğraf 4:Yapının ana giriş kapısı

Fotoğraf 5:Yapıdan üst kata çıkış merdiveni

Yapının güneybatı cephesi ise tek köşe çıkmalıdır. Kuzeybatı cepheye oranla çok simetrik bir düzenleme bulunmamaktadır. Yapıda bu cephede birinci kat çıkımlarında sırasıyla üçerli ve ikişerli pencere düzeni hâkimdir. Yine bu cephenin zemin katında ise çıkımlarda sırasıyla dikdörtgen ve tek pencere kullanımı bulunmaktadır. (Fotoğraf 6).

Fotoğraf 6:Yapıdan güneybatı görünüm

2.1.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı üzeri sıvalı olduğu için teknik belli olmamaktadır. Ama Bolu merkezde yaygın olarak hımış teknik üzeri bağdadi uygulama olduğu için bu yapıda bu teknikte yapılmış olabilir. Zemin kattan aşağısında taş, çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmıştır. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, saçak altları, üst kata çıkış merdiveni, iki katı birbirinden ayıran hatıllar ve bahçe korkulukları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Zemin kat ana giriş kapısında yer alan sundurma üzerinde ise sac malzeme görölmektedir. Yine birinci kat ana giriş kapısı üzerinde de örtü malzemesi olarak çatı altında sac malzeme görölmektedir. Kapı tutacaklarında metal, pencerelerde ise cam kullanılmaktadır.

2.2. İKİ NUMARALI EV

2.2.1.Yapının Adı: 2 Numaralı Ev

2.2.2.Yapının İnceleme Tarihi: 06.11.2008–29.06.2009.

2.2.3.Yapının Adresi: Akıncı Sokak Aktaş Mahallesi No:55 Bolu/ Merkez

2.2.4.Yapının Tanımı: Yapı ön cephesi batıda yer almakta ve sokak tarafına bakmaktadır. Yapının kuzey cephesi diğer yapıyla bitişik nizamdadır. Yapının dış cephesinde herhangi bir eklenti bölüm bulunmamaktadır. Yapının güney cephesi ise bir bahçeye bakmaktadır. (Fotoğraf 7).

Fotoğraf 7: Yapıdan batı cephe görünümü

2.2.5.Yapının Tarihi: Yapıya ilgili çalışma bulunmadığından ve yapıya girilemediğinden tarihi hakkında bir bilgi bulunmamaktadır. Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.2.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda oturan olmadığı için geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.2.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir. Fakat kullanılmamaktadır.

2.2.8.Plan ve Kesiti: Yapı batı-doğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi batıya, arka cephesi doğuya, yan cepheler ise kuzey ve güneye bakmaktadır. Yapının içinde oturan olmadığı ve bu konutla ilgili yapılan çalışma bulunmadığı için planı ile ilgili bilgiler edinilememiştir.

2.2.9.Süsleme: Yapının içine girilemediği için yapının iç süslemeleri hakkında bilimiz bulunmamaktadır. Yapının dış cephesinde herhangi bir süsleme yoktur.

2.2.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak iki katlı bir konuttur. Yapı zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlıdır. Beşik çatılı ve saçak altı açıktır. Çatı kaplaması olarak sac kullanılmaktadır. Yapıda çatı örtüsünde kiremit kullanımı bulunmamaktadır. Yapıda zemin kat ve birinci kat ayrımı silmeler ile belirtilmiştir. Yapı ön cephesi dış görünüş olarak simetrik tutulmaya çalışılmıştır. Yapının ön cephesi kat çıkmalıdır. Ana giriş kapısı çift kanatlıdır. Yapıda pencereler dikdörtgen formda ve incedir. Pencereler tür olarak giyotin penceredir. Birinci katta batı cephede beş pencere bulunmaktadır. Birinci kat güney cephede yedi ve birinci kat doğu cephede

dört pencere yer almaktadır. Zemin katta batı cephede pencere kullanımı bulunmamaktadır. Zemin kat güney ve doğu cephelerde üçer pencere yer almaktadır. (Fotoğraf 8–9).

Fotoğraf 8: Yapıdan kuzeybatı görünüm

Fotoğraf 9: Yapıdan güneydoğu görünüm

2.2.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı zemin katı hımiş tekniğindedir. Birinci katı ise hımiş teknik üzeri bağdadi uygulamadır. Zemin kattan aşağısında moloz taş, çatı kaplaması olarak sac malzeme görülmektedir. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, saçak altları ve iki katı birbirinden ayıran silmeler tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Pencereelerde cam, kapı tutacaklarında ise metal malzeme kullanımı bulunmaktadır.

2.3. ÜÇ NUMARALI EV

2.3.1.Yapının Adı: 3 Numaralı Ev

2.3.2.Yapının İnceleme Tarihi: 12.08.2008–29.06.2009.

2.3.3.Yapının Adresi: Aktaş Mahallesi Köroğlu Sokak No:10 Bolu/ Merkez

2.3.4.Yapının Tanımı: Arka cephesinde bahçesi bulunan yapılar içerisinde yer almaktadır. Yapının arka cephesi ise kuzeydoğuya bakmaktadır. Yapı güneybatı cephesi sokağa bakmaktadır. Herhangi bir yapıyla bitişik nizamda değildir ve yapı dış cephesine herhangi bir eklenti bölüm bulunmamaktadır. (Fotoğraf 10)

Fotoğraf 10: Yapıdan güneybatı görünüm

2.3.5.Yapının Tarihi: Yapının içinde oturan olmadığı ve bu konutla ilgili yapılan çalışma bulunmadığı için tarihi ile ilgili bilgiler edinilememiştir. Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.3.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda oturan olmadığı için geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.3.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir. Fakat kullanılmamaktadır. Zaten yapının arka cephesi harabe durumunda ve yıkıktır.

2.3.8.Plan ve Kesiti: Yapı güneybatı-kuzeydoğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneybatıya, arka cephesi kuzeydoğuya, yan cepheler ise güneydoğu ve kuzeybatıya bakmaktadır. Yapının içinde oturan olmadığı ve bu konutla ilgili yapılan çalışma bulunmadığı için planı ile ilgili bilgiler edinilememiştir.

2.3.9.Süsleme: Yapının içine girilemediği için yapının iç süslemeleri hakkında bilimiz bulunmamaktadır. Yapının dış cephesinde herhangi bir süsleme yoktur. Fakat yapının ana giriş kapılarında dikdörtgenlerin kullanıldığı geometrik bir düzenleme dikkat çekmektedir.

2.3.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak iki katlı ve arkasında bahçesi bulunan bir konuttur. Beşik çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmaktadır. Yapıda zemin kat ve birinci kat ahşap hatıllar ile ayrılmıştır. Yapı güneybatı cephesi dış görünüş olarak simetrik tutulmaya çalışılmıştır. Yapı cephe ortasında tek çıkmalıdır ve çıkma altı desteksiz bırakılmıştır. Her iki kata giriş güneybatı cephede zemin katta yer alan tek kanatlı kapıyla sağlanmaktadır. Yapının kuzeydoğu cephesinde tek kanatlı bir kapı daha bulunmaktadır. Ve muhtemelen yapının kuzeydoğu cephesinde şuan bulunmasa da bir merdiven olduğu ve yıkıldığı anlaşılmaktadır. Çünkü kuzeydoğu cephede yer alan kapıya zemin arasında

yükseklik farkı bulunmaktadır. Birinci katta güneybatı cephede cephe ortasında yer alan çıkmada iki ön pencere ve birer yan pencere bulunmaktadır. Yapının güneybatı cephesinde, zemin katta sol tarafta dikdörtgen ve diğer pencerelere oranla eni daha büyük bir pencere, sağ tarafta ise yine eni daha büyük ve dikdörtgen formda iki pencere kullanılmıştır. Yapının kuzeybatı cephesinde birinci katta ince ve dikdörtgen formda üç pencere, zemin katta ise biri diğerine oranla daha küçük boyut iki pencere kullanılmaktadır. Yapının kuzeydoğu cephesinde birinci katta güneybatı cephedeki birinci kat düzeni aynen tekrarlanmıştır. Yapının kuzeydoğu cephesinin zemin katında ise üç pencere ve bir kapı ayakta kalabilmiştir. Birinci kat pencereleri tamamen giyotin, zemin kat pencerelerinden ön cephede olanlar içe açılan kanat biçiminde pencere, bahçeye açılan yan cephe ve arka cephedekiler giyotin penceredir. (Fotoğraf 11–12–13–14). Yapıda yer alan pencereler enine ve boyuna dikdörtgen formda olup incedir. Pencerelerde tür olarak giyotin ve içe açılan kanat biçiminde pencere kullanımı bulunmaktadır.

Fotoğraf 11:Yapıdan güneybatı cephe

Fotoğraf 12:Yapıdan kuzeydoğu cephe

Fotoğraf 13:Yapıdan kuzeybatı cephe

Fotoğraf 14:Yapıdan güneydoğu cephe

2.3.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda inşa tekniği olarak hımış üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler görülmektedir. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, saçak altları ve iki katı birbirinden ayıran silmeler tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal malzeme, pencerelerde ise cam malzeme kullanılmaktadır.

2.4. DÖRT NUMARALI EV

2.4.1.Yapının Adı: 4 Numaralı Ev

2.4.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.4.3.Yapının Adresi: Aktaş Mahallesi Yılmaz Sokak No:14 Bolu/ Merkez.

2.4.4.Yapının Tanımı: Yapı batı cephesi sokağa bakmaktadır. Yapının kuzey cephesi başka bir yapıyla bitişik nizamdadır. Yapıya herhangi bir eklenti bölüm bulunmamaktadır. (Fotoğraf 15).

Fotoğraf 15: Yapıdan kuzeybatı görünüm

2.4.5.Yapının Tarihi: Yapının içinde oturan olmadığı ve bu konutla ilgili yapılan çalışma bulunmadığı için tarihi ile ilgili bilgiler edinilememiştir. Yapı tarihlendirme kısmında daha detaylı ele alınacaktır.

2.4.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda oturan olmadığı için geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.4.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir. Fakat kullanılmamaktadır.

2.4.8.Plan ve Kesiti: Yapı batı-doğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi batıya, arka cephesi doğuya, yan cepheler ise kuzey ve güneye bakmaktadır. Yapının içinde oturan olmadığı ve bu konutla ilgili yapılan çalışma bulunmadığı için planı ile ilgili bilgiler edinilememiştir.

2.4.9.Süsleme: Yapının içine girilemediği için yapının iç süslemeleri hakkında bilgimiz yoktur. Yapının dış cephesini hareketlendirmek için yapılmış süslemeler bulunmaktadır. Yapının dış cephesinde zemin kat ve birinci katta boydan boya yapılan simetrik düzenlemeler vardır. Özellikle yapının batı cephesinde yapı köşelerinde ve ana giriş kapısının her iki tarafında simetrik yerleştirilen desenler karşımıza çıkmaktadır. Bu düzenlemelerde uzun sütun her iki ucundan kıvrımlar yaparak son bulmaktadır. Yine bu sütun üzerinde tam ortada bir baklava deseni yer almaktadır. (Fotoğraf 16–17).

Fotoğraf 16- 17:Yapıdan dış cephe düzenlemesi

Yapıda yer alan dikdörtgen alınlıkta ise tam ortada bir kare formu bulunmaktadır ve bu kare formun etrafında ise ahşap uçlarına şekil verilerek oluşturulmuş düzenleme görülmektedir. (Fotoğraf 18–19). Yapının batı cephesindeki ana giriş kapısında dikdörtgenlerin kullanıldığı geometrik bir düzenleme dikkat çekmektedir. (Fotoğraf 20).

Fotoğraf 18:Yapıdan alınlık düzenlemesi

Fotoğraf 19: Yapıdan alınlık detayı

Fotoğraf 20: Yapının giriş kapısı

2.4.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak iki katlı konuttur. Yapı zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlı olarak inşa edilmiştir. Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmaktadır. Çıkmasız olan bir yapıdır. Yapıda birinci katı çatıya dikdörtgen bir alınlık bağlamaktadır. Yapıda zemin kat ve birinci katı ahşap silmeler ile ayrılmıştır. Yapı batı cephesi dış görünüş olarak simetrik tutulmaya çalışılmıştır. Yapının batı cephesinde zemin katta cephe ortasında tek kanatlı ana giriş kapısı bulunmaktadır. Yapıda yer alan pencereler ise dikdörtgen formda ve incedir. Pencereler tür olarak giyotin ve içe açılan kanat biçiminde penceredir. Birinci katın batı cephesinde dört pencere bulunmaktadır. Yine birinci katın güney cephesinde ise bir pencere bulunmaktadır. Birinci kat pencereleri boyuna dikdörtgen formda ve giyotin penceredir. Yapıda zemin katın batı cephesinde ikisi ana giriş kapısı yanında ikisi sol köşede olmak üzere enine ve boyuna dikdörtgen dört pencere bulunmaktadır. (Fotoğraf 21–22–23).

Fotoğraf 21–22: Yapıdan batı cephe ve kuzey cephe

Fotoğraf 23: Yapıdan güney cephe

2.4.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı hımış tekniğinde olup üzeri sıva ile sıvanmıştır. Yapıda üçgen alınlık köşelerinde ve yapıda yer alan dış cephe süslemesinde ise aplike tekniği görülmektedir. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmıştır. Yapıda saçak altları, ana giriş kapıları, pencere söveleri ve iki katı birbirinden ayıran silmeler ve yapıda yer alan dikdörtgen alınlık tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacağında, ana giriş kapısı yanında ve zemin katın doğu köşesinde yer alan pencere korkuluklarında ise metal malzeme, pencerelerde ise cam kullanılmaktadır. (Fotoğraf 24–25).

Fotoğraf 24: Yapının inşa tekniği

Fotoğraf 25: Yapının dış cephe süsleme tekniği

2.5. BEŞ NUMARALI EV

2.5.1.Yapının Adı: 5 Numaralı Ev

2.5.2.Yapının İnceleme Tarihi: 12.08.2008–29.06.2009.

2.5.3.Yapının Adresi: İhtiyaroğlu Sokak No. 23 Bolu/ Merkez

2.5.4.Yapının Tanımı: Yapı kuzeybatı cephesinde bahçesi bulunan konutlardandır. Yapının dış cephesine herhangi bir ilave yapılmamıştır. Yapının güneydoğu cephesi sokağa bakmaktadır. (Fotoğraf 26).

Fotoğraf 26:Yapıdan güneydoğu görünüm

2.5.5.Yapının Tarihi: Yapıda oturan olmadığı için tarihi ile ilgili bilgi edinilememiştir. Yapı tarihini içeren herhangi bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.5.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda oturan olmadığı için geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.5.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir. Fakat kullanılmamaktadır.

2.5.8.Plan ve Kesiti: Yapı güneydoğu-kuzeybatı yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneydoğuya, arka cephesi kuzeybatıya, yan cepheler ise kuzeydoğu ve güneybatıya bakmaktadır. Yapının içinde oturan olmadığı ve bu konutla ilgili yapılan çalışma bulunmadığı için planı ile ilgili bilgiler edinilememiştir.

2.5.9.Süsleme: Yapının içine girilemediği için yapının iç süslemeleri hakkında bilğimiz bulunmamaktadır. Yapının dış cephesinde herhangi bir süsleme yoktur. Fakat yapının ana giriş kapılarında dikdörtgenlerin kullanıldığı geometrik bir düzenleme dikkat çekmektedir.(Fotoğraf 27).

Fotoğraf 27:Yapının ana giriş kapıları

2.5.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlı ve arkasında bahçesi yer alan bir konuttur. Kıрма çatılı ve saçak altı açık bırakılmıştır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmaktadır. Yapı ön cephesi güneydoğuya bakmaktadır. Ve ön cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır ve çıkma altı desteksiz bırakılmıştır. Yapı ön cephesi dış görünüş olarak oldukça simetrik tutulmuştur. Yapıda zemin kat ve birinci katı ayıran ahşap silmeler belirgin değildir. Yapıda her iki kata giriş birbirinden bağımsız ve güneydoğu cephede yer alan tek kanatlı ayrı birer kapıyla sağlanmaktadır. Güneydoğu cephede birinci katta cephe ortasında yer alan çıkmada dikdörtgen formda iki yan ve bir ön pencere bulunmaktadır. Yine yapının güneydoğu cephesinde birinci katta çıkmanın kuzeydoğu ve güneybatıya bakan yönlerinde dikdörtgen formda birer pencere bulunmaktadır. Yapının birinci katında güneybatı ve kuzeydoğuda yer alan yan cephelerde de dikdörtgen formda pencereler görülmektedir. Zemin katın güneydoğu cephesinde ise iki adet dikdörtgen pencere bulunmaktadır. Yapıda bodrum katın güneydoğu cephesinde ise enine dikdörtgen iki pencere bulunmaktadır. Yapıya bütün olarak baktığımızda sadece çıkmanın kuzeydoğu ve güneybatı köşesinde yer alan pencereler giyotindir. Diğerleri içe açılan kanat biçiminde penceredir. Ve pencerelerin hepsi ahşap sövelidir. (Fotoğraf 28–29–30–31).

Fotoğraf 28–29: Yapıdan güneydoğu cephe ve çıkması

Fotoğraf 30–31: Yapının güneybatı ve kuzeydoğu cepheleri

2.5.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda inşa tekniği olarak hımış üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler tercih edilmiştir. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, saçak altları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal, pencerelerde ise cam kullanılmaktadır.

2.6. ALTI NUMARALI EV

2.6.1.Yapının Adı: 6 Numaralı Ev

2.6.2.Yapının İnceleme Tarihi: 12.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.6.3.Yapının Adresi: İhtiyaroğlu Sokak No: 27, 27a Bolu/ Merkez.

2.6.4.Yapının Tanımı: Yapı İhtiyaroğlu sokakta yer alan ahşap konutlar içerisinde yer almaktadır. Yapı İhtiyaroğlu sokakta tam köşede yer almaktadır. Yapı kuzeybatı cephesi ve güneybatı cephesi diğer yapıyla bitişik nizamdadır. Yapının kuzeydoğu cephesine bir tamirhane eklenmiştir. Yine yapının zemin katında ise dükkânlar yer almaktadır. (Fotoğraf 32).

Fotoğraf 32:Yapıdan güneydoğu görünüm

2.6.5.Yapının Tarihi: Yapıya girilemediği için tarihi ile ilgili bilgi edinilememiştir. Yapı tarihini içeren herhangi bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.6.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıya girilemediği için geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir. Fakat yapıda giyotin ve içe açılan kanat biçiminde pencerelerin kullanılması aslında yapıda yer alan pencerelerin bir kısmının sonradan değiştirildiğini göstermektedir. Yine zemin katın dükkân olarak kullanılması da onarım geçirdiğine en güzel kanıttır.(Fotoğraf 33). Yapı zemin katında yer alan dükkânlardan birinde renkli taşlarla yapılmış duvar döşemesinin de sonradan ilave edildiği görülmektedir.

Fotoğraf 33: Yapıdan dükkân olarak kullanılan kısımdan görünüm

2.6.7.Bugünkü Durumu: Yapı birinci ve ikinci katları konut işlevindedir. Yapı zemin katı üç ayrı dükkân olarak kullanılmaktadır.

2.6.8.Plan ve Kesiti: Yapı güneydoğu-kuzeybatı yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneydoğuya, arka cephesi kuzeybatıya, yan cepheler ise kuzeydoğu ve güneybatıya bakmaktadır. Yapıya girilemediği için ve bu

konutla ilgili yapılan çalışma bulunmadığı için planı ile ilgili bilgiler edinilememiştir.

2.6.9.Süsleme: Yapının içine girilemediği için yapının iç süslemeleri hakkında bilimiz bulunmamaktadır. Yapının dış cephesinde herhangi bir süsleme yoktur. Fakat yapının ana giriş kapılarında dikdörtgenlerin kullanıldığı geometrik bir düzenleme dikkat çekmektedir.

2.6.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç katlıdır. Zemin kat dükkân, diğer katlar konut işlevindedir. Kırma çatılıdır ve saçak altı kapatılmıştır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmaktadır. Yapı ön cephesi çift köşe çıkmalıdır ve çıkma altı ahşap konsollarla desteklenmiştir. Yapının sol yan cephesi ise tek köşe çıkmalıdır ve yine çıkma altı ahşap konsollarla desteklenmiştir.(Fotoğraf 34)

Fotoğraf 34: Yapının çıkması ve çıkma destekleri

Yapının güneydoğu yönünde yer alan ön cephesi dış görünüş olarak oldukça simetrik tutulmuştur. Yapıda zemin kat ve birinci katı ayıran ahşap silmeler belirgindir. Yapının birinci ve ikinci kata girişler yapının güneybatı cephesindedir. Güneybatı cephede yer alan girişler birbirinden bağımsız tek kanatlı ve ayrı birer kapıyla sağlanmaktadır. Yapının güneydoğuda yer alan zemin katı bugün üç farklı dükkân olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla üç ayrı giriş bulunmaktadır. Konutta zemin ve birinci katlar birbirinden bağımsızdır.

Pencereler dikdörtgen formda olup enine ve boyuna dikdörtgen olarak iki pencere formu görülmektedir. Pencereler tür olarak içe açılan kanat biçiminde pencere ve giyotin penceredir. Güneydoğu cephenin ikinci katında yer alan çift köşe çıkmasında çıkma ön cephesinde birerden iki ve çıkma arasında da bir olmak üzere toplam üç adet dikdörtgen formda, ahşap söveli ve içe açılan kanat biçiminde olan pencereler bulunmaktadır. İkinci katın güneybatı cephesinde bir enine, bir boyuna dikdörtgen, birde boyut olarak daha küçük olmak üzere üç pencere, kuzeydoğu cephesinde de iki pencere bulunmaktadır. Ve kuzeydoğu cephedeki pencerelerden biri giyotin, kuzeydoğu ve güneybatı cephelerde yer alan diğer pencereler ise içe açılan kanat biçiminde penceredir. Yapıda birinci katta güneydoğu cephede üç adet dikdörtgen formda, ahşap söveli ve içe açılan kanat biçiminde olan üç adet pencere bulunmaktadır. Yapının birinci katında güneybatı cephede dört, kuzeydoğu cephede iki dikdörtgen ve ahşap söveli pencere bulunmaktadır. Birinci katın güneybatı cephesinde yer alan iki pencere giyotindir. Bunun dışında güneybatı ve kuzeydoğu cephelerde birinci katta yer alan pencerelerin tümü içe açılan kanat biçiminde penceredir. Yapının zemin katında ise güneydoğu cephede oldukça yeni dükkân pencereleri bulunmaktadır. Zemin katın güneybatı cephesinde bir adet enine dikdörtgen planlı ve ahşap söveli, tür olarak ta içe açılan kanat biçiminde olan pencere yer almaktadır. Zemin katın kuzeydoğu cephesi dükkâna ilave edilen garajla bütünleştiği için pencereler görülmemektedir. (Fotoğraf 35–36–37).

Fotoğraf 35: Yapının güneydoğu cephesi

Fotoğraf 36–37: Yapının güneybatı ve kuzeydoğu cepheleri

2.6.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı üzeri sıvalı olduğu için teknik tam olarak bilinmemektedir. Fakat Bolu Merkez eski evlerinde yaygın olarak hımiş üzeri bağdadi uygulama görüldüğü için bu teknik kullanılmış olabilir. Yapı zemin katında yer alan dükkânlardan birinde renkli taşlarla yapılmış duvar döşemesi görülmektedir. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler tercih edilmiştir. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, saçak altları, iki katı birbirinden ayıran silmeler, çıkma altları ve çıkma destekleri tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tokmaklarında metal, pencerelerde ise cam kullanılmaktadır.

2.7. YEDİ NUMARALI EV

2.7.1.Yapının Adı: 7 Numaralı Ev

2.7.2.Yapının İnceleme Tarihi: 06.11.2008–29.06.2009.

2.7.3.Yapının Adresi: Tabaklar Mahallesi Özek Sokak No:3 Bolu/ Merkez.

2.7.4.Yapının Tanımı: Yapının güneybatı yönünde yer alan ön cephesi sokağa bakmaktadır. Yapının güneybatısında yer alan zemin katında bir garaj bölümü yer almaktadır. Kuzeybatı ve güneydoğuya bakan yan cepheler herhangi bir yapıyla bitişik düzende değildir. Yine yapıda herhangi bir eklenti bölümde bulunmamaktadır. (Fotoğraf 38).

Fotoğraf 38:Konuttan güneybatı görünüm

2.7.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi ya da belirli bir tarihi içeren bilgisi bulunmamaktadır.

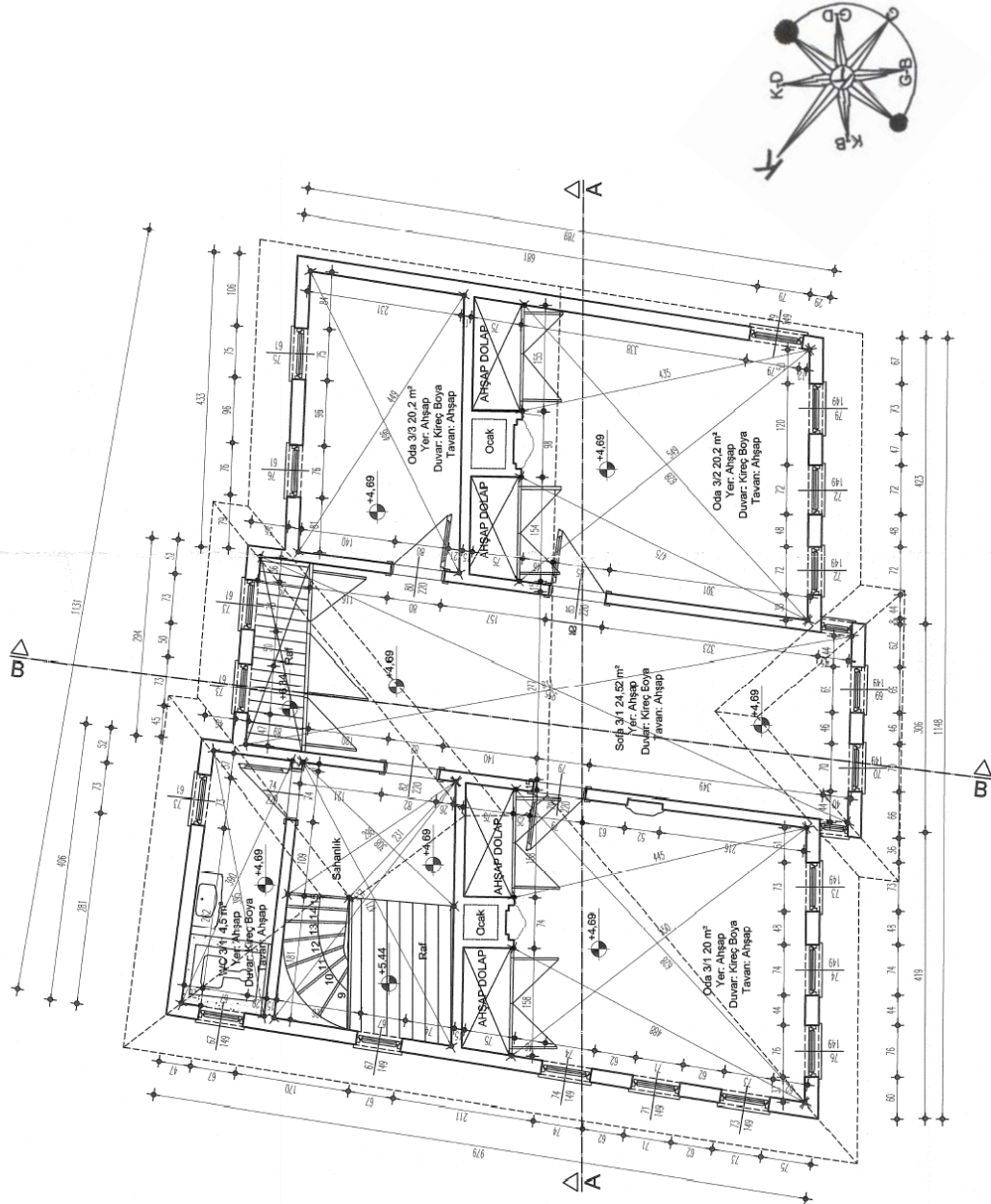
2.7.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapı içine girilemediği için geçirdiği onarımlarla ilgili bilgimiz bulunmamaktadır.

2.7.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmamaktadır. Yapının güneybatıya bakan ön cephesinin sol kısmı garajdır.(Fotoğraf 39).

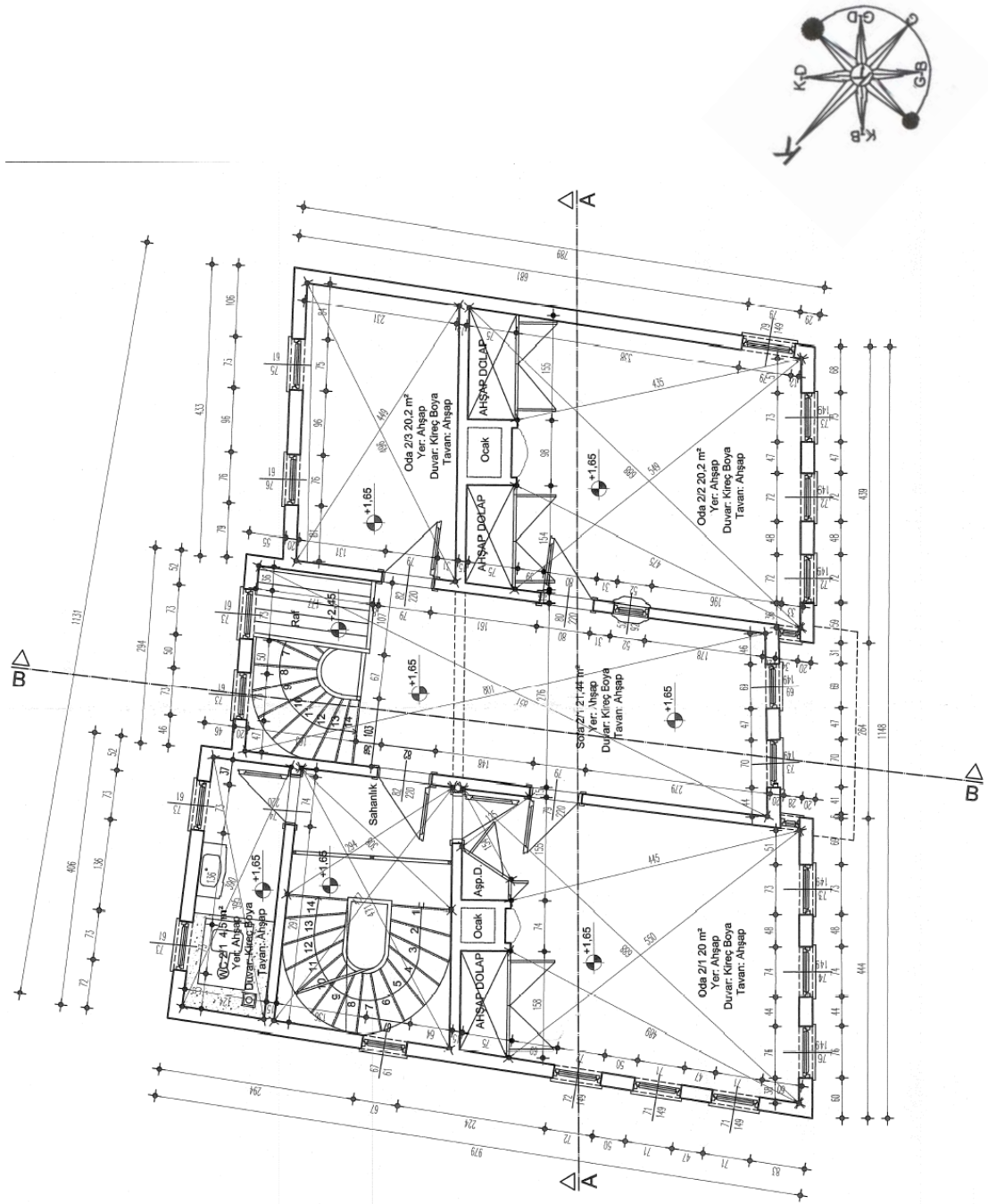

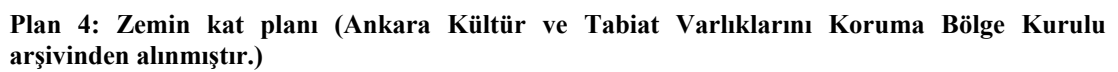
Fotoğraf 39:Yapıdan güneybatıya bakan ön cephe

2.7.8.Plan ve Kesiti: Yapı güneybatı-kuzeydoğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneybatıya, arka cephesi kuzeydoğuya bakmaktadır. Yan cepheler ise kuzeybatı ve güneydoğuya bakmaktadır. Yapı Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınan planlara göre ikinci kat, birinci kat ve zemin kat ikiyüzlü iç sofalı(karniyarık) plan tipine girmektedir (Plan 2–3–4, Kesit 1–2).

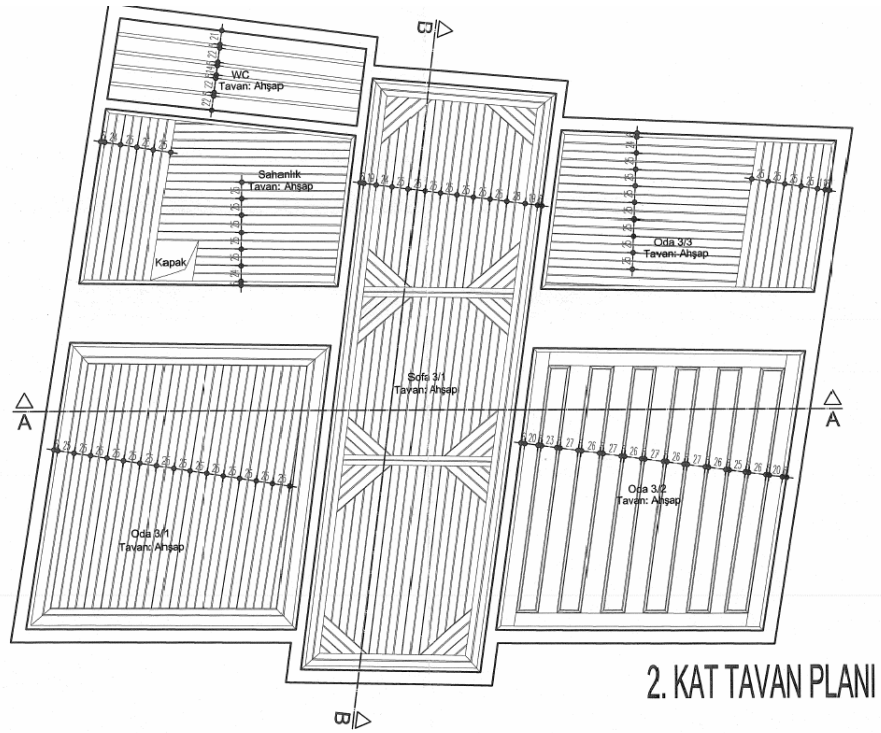
Plan 2: İkinci kat planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

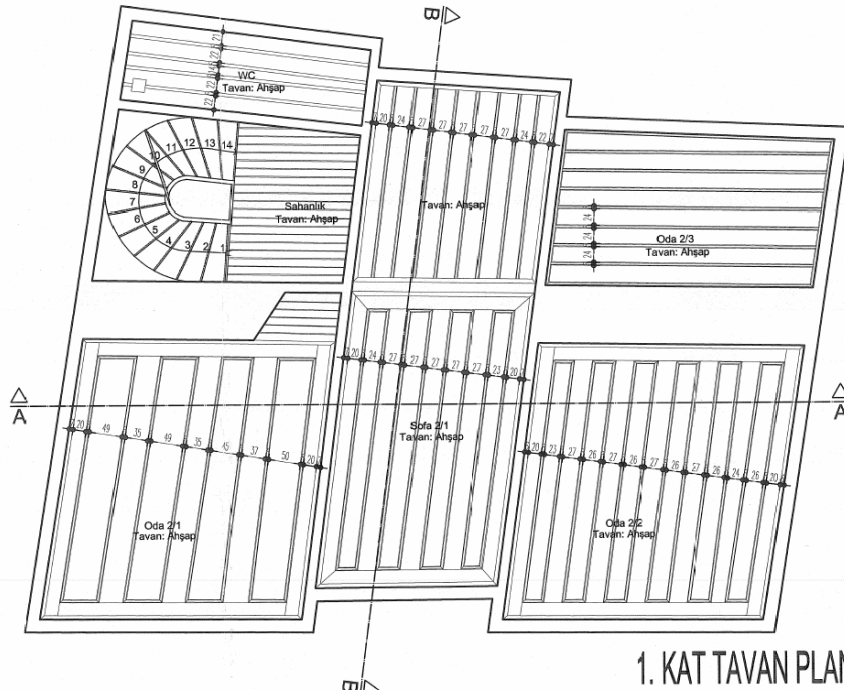

kemerlidir. Bunun dışında güneybatı cephede yer alan ana giriş kapısı üzerinde yer alan kafes bölümünde de baklava desenleri dikkat çekmektedir. Yapının ana giriş kapısında da dikdörtgenlerin kullanıldığı geometrik bir düzenleme dikkat çekmektedir.

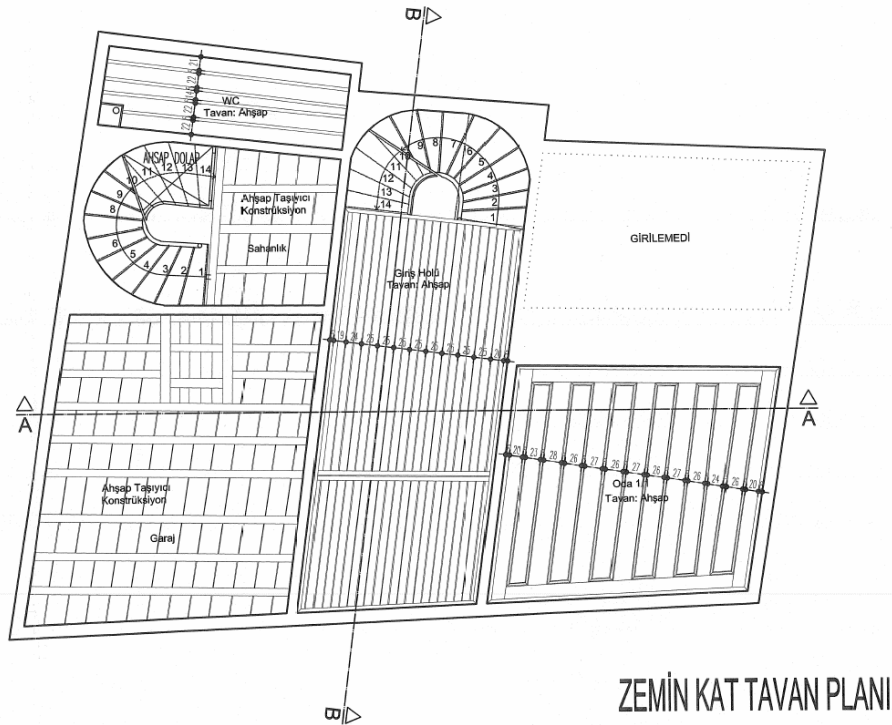
Yapının içinde yer alan süslemeler ile ilgili bilğimiz bulunmamaktadır. Fakat Yapı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü arşivinden alınan çizimler doğrultusunda tavanlarda da ahşap çitalarla bazı düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. (Plan 5–6–7).

Plan 5: İkinci kat tavan planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Plan 6: Birinci kat tavan planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Plan 7: Zemin kat tavan planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

2.7.10.Dış Görünüşü: Dış görünüş olarak oldukça simetrik olan yapı zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç katlıdır. Beşik çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapının güneybatıda yer alan ön cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır ve çıkma altı ahşap konsollar ile desteklenmiştir. (Fotoğraf 40). Yapının kuzeydoğuda yer alan arka cephesi ise gönyeli çıkmalıdır. Yapının güneybatıda bulunan ön cephesi dış görünüş olarak oldukça simetrik. Yapıda kat ayrımı belirgindir. Yapıda her iki kata giriş güneybatıda cephede yer alan çift kanatlı ahşap kapıyla sağlanmaktadır. (Fotoğraf 41). Kapı üzerinde ise bir kafes bölümü bulunmaktadır. (Fotoğraf 42). Pencereler enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. (Fotoğraf 43–44–45, Çizim 2–3). Yapının birinci ve ikinci katının güneybatı cephesinde onar, kuzeybatı cephesinde altışar, güneydoğu cephesinde ise birer pencere bulunmaktadır. Zemin katın güneybatı cephesinde iki pencere bulunmaktadır. Birinci katta çıkmada yer alan pencerelerin kemerli olması yapıdaki diğer pencerelerden farklı bir düzenlemedir. Pencereler tür olarak giyotin ve içe açılan kanat biçiminde penceredir. Ve pencerelerin hepsi ahşap sövelidir. (Fotoğraf 46–47–48–49, Çizim 4–5–6–7).

Fotoğraf 40:Konuttun çıkması

Fotoğraf 41:Konuttun ana giriş kapısı

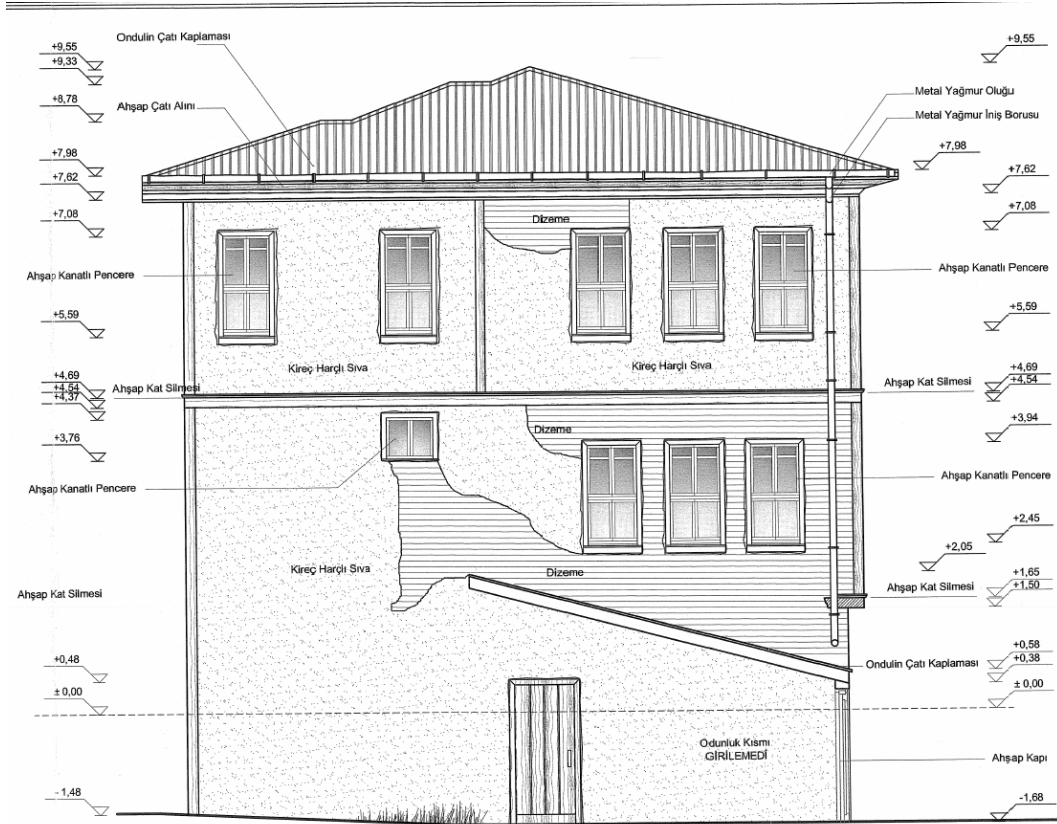
Çizim 3: Pencere A-A çizimleri (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Fotoğraf 46:Yapıdan güneybatı cephe

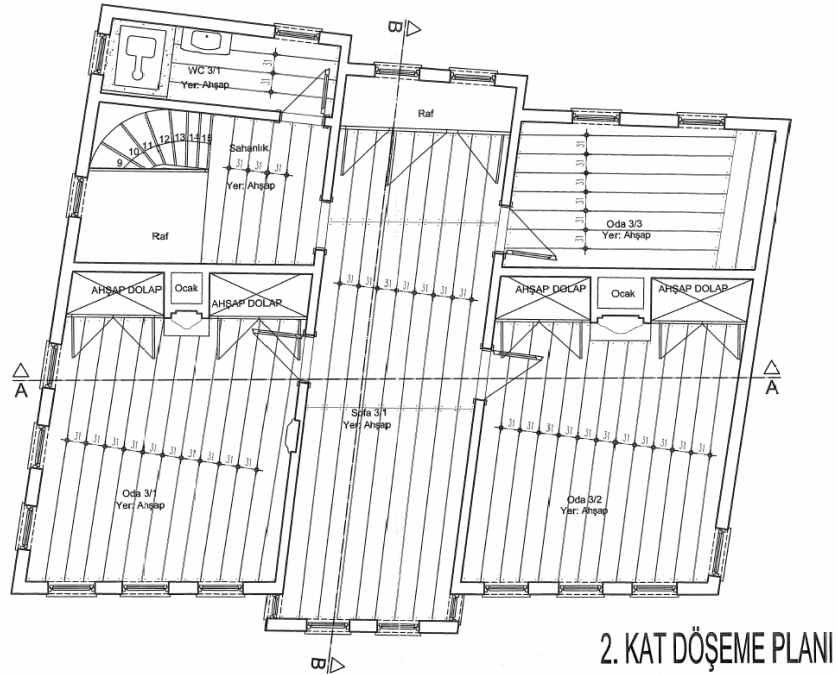

Fotoğraf 47: Yapıdan kuzeybatı cephe

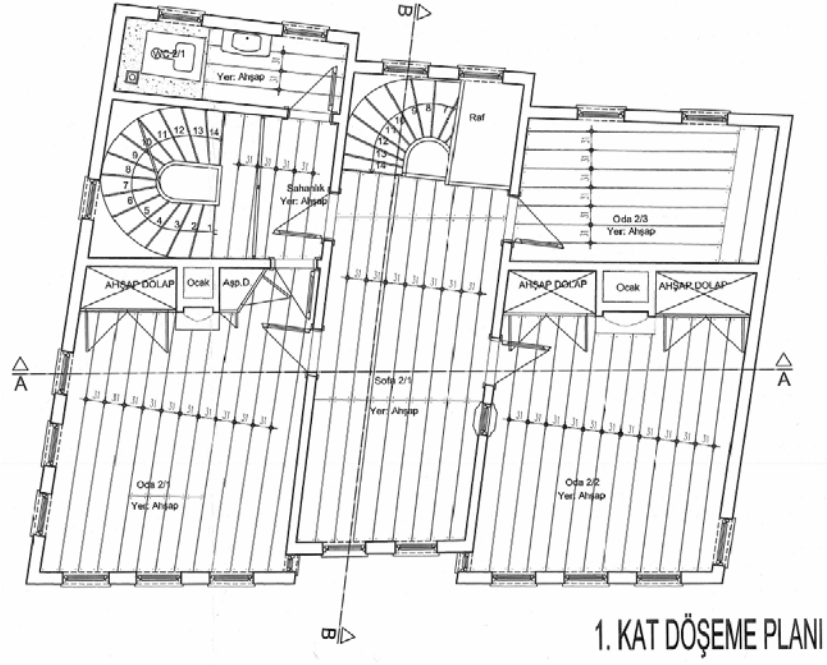

Çizim 5: Yapıdan kuzeybatı cephe(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

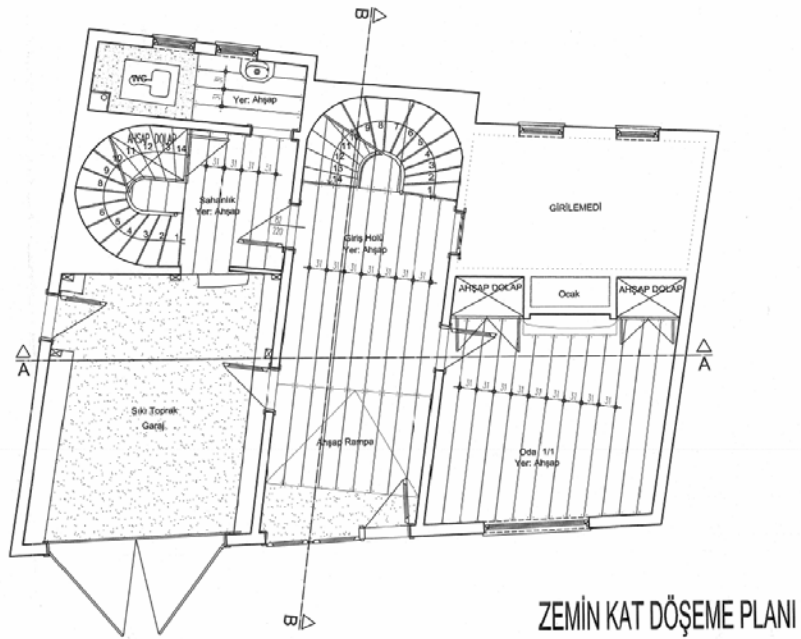
2.7.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda inşa tekniği olarak hımiş üzeri bağdadi uygulama görölmektedir. Ana giriş kapısı üzerinde yer alan bölümde ise çıtalarla oluşturulan kafes bölümü elde edilmiştir. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler görölmektedir. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapısı, saçak altı, iki katı birbirinden ayıran silmeler, ana giriş kapısı üzerinde yer alan kafes bölümü tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal, pencerelerde ise cam kullanılmaktadır. Birinci kat garaj döşemesi toprak, taş, diğerkat döşemeleri ahşaptır(Plan 8–9–10).

Plan 8: İkinci kat döşeme planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Plan 9: Birinci kat döşeme planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Plan 10: Zemin kat döşeme planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

2.8. SEKİZ NUMARALI EV

2.8.1.Yapının Adı: 8 Numaralı Ev

2.8.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–29.06.2009.

2.8.3.Yapının Adresi: Karaçayır Mahallesi Karaçayır Sokak No:17,17a,17b
Bolu/ Merkez.

2.8.4.Yapının Tanımı: Yapının dış cephesine herhangi bir ilave yapılmamıştır. Yapının kuzey cephesi sokağa bakmaktadır. Yapının cepheleri herhangi bir yapıyla bitişik düzende değildir. (Fotoğraf 50).

Fotoğraf 50:Yapıdan kuzey cephe görünümü

2.8.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi ya da belirli bir tarihi içeren bilgisi bulunmamaktadır.

2.8.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının önceden geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir. Fakat pencerelerin daha sonra değiştirildiği görülmektedir.

2.8.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.8.8.Plan ve Kesiti: Bu konutla ilgili yapılan çalışma bulunmamaktadır. Ancak yaptığımız çalışmalar sonucunda çizdiğimiz planlarda yapının ikinci katı ikiyüzlü iç sofalı plan tipine girmektedir(Plan 11). Yapının birinci katı dış sofalı L plan tipindedir. Yalnız artık dış sofalı planda açık olan sofa kapanmıştır. (Plan 12). Yapının zemin katı ise üç tarafı odalı dış sofalı plan tipine girmektedir. (Plan 13).

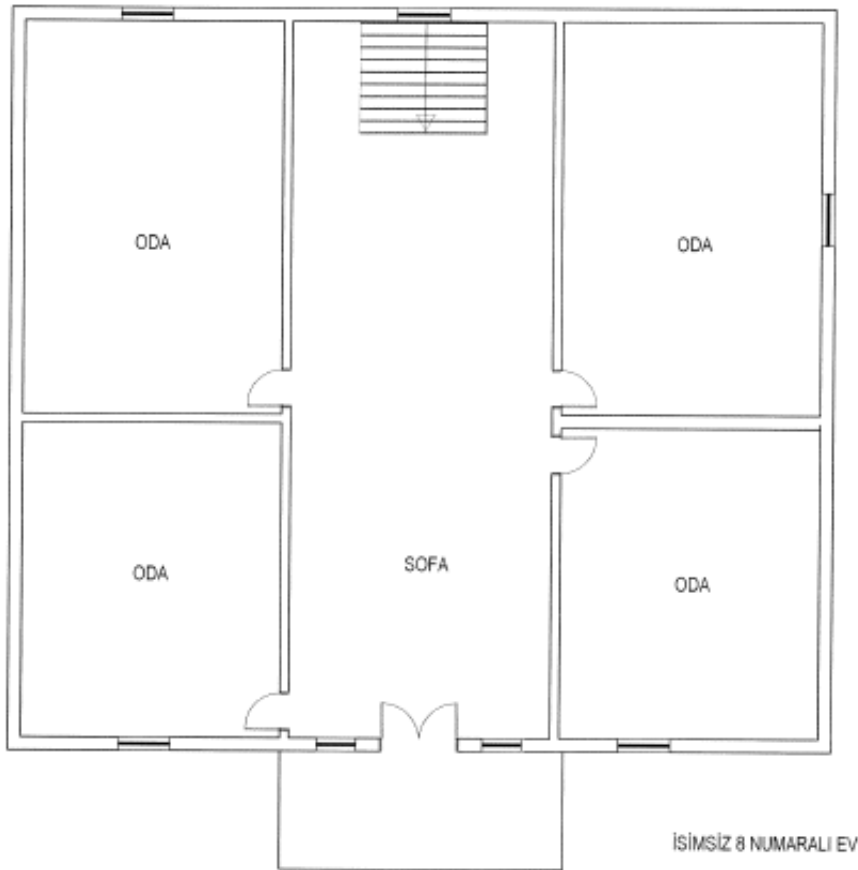
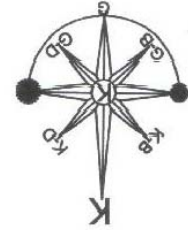
Yapı kuzey-güney yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi kuzeye, arka cephesi güneye, yan cepheler ise doğu ve batıya bakmaktadır. İkinci katta dört oda bulunmaktadır. Bu odalardan güneydoğu ve güneybatı yönünde olanlar diğer iki odaya oranla daha büyüktür.

Yapının birinci katında ise dört oda, bir helâ ve banyo yer almaktadır. Odalardan güneydoğuda yer alan diğerlerinden farklı büyüklüktedir.

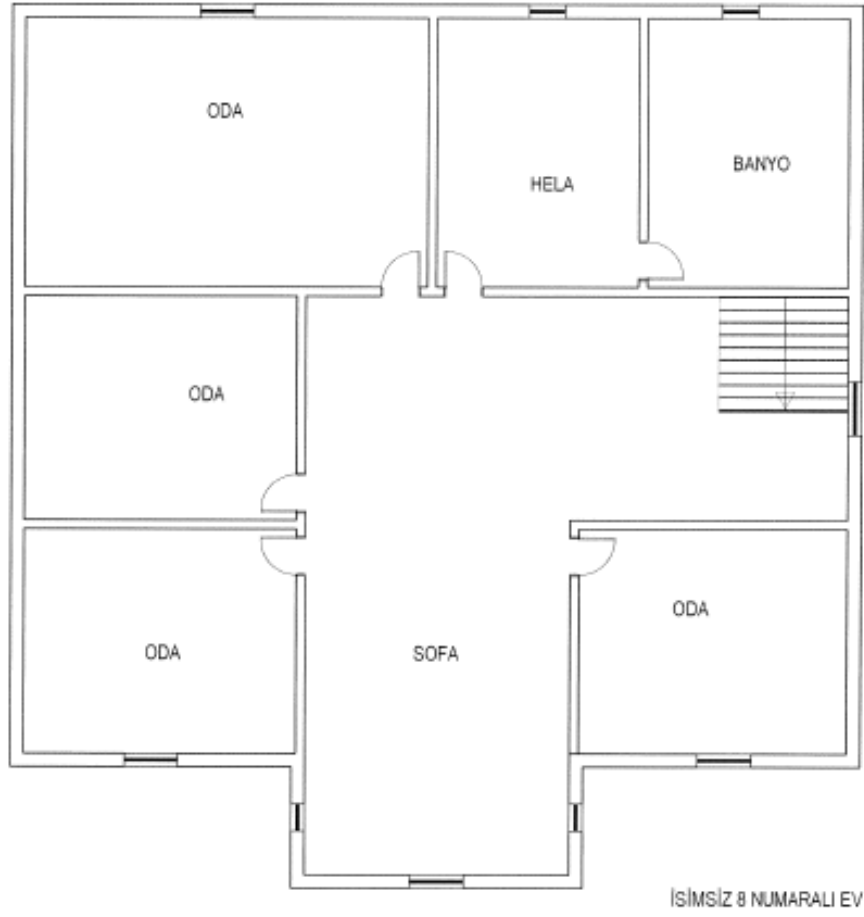
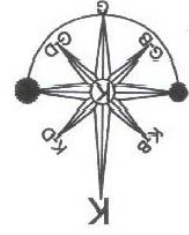
Yapıda zemin katta üç oda ve iki kömürlük bulunmaktadır. Zemin katta doğu yönünde yer alan iki oda aynı ölçülerdedir. Fakat yapıda güneybatıda yer alan oda diğerlerinden daha büyük ebatlardadır. Yapının zemin katında batı cephesinde ise iki kömürlük yer almaktadır. Yine zemin katta yapı içinde bir adet çeşme bulunmaktadır.(Fotoğraf 51).

Konut Türk evinin genel özellikleri olan ocak, yüklük, gusülhane, çiçeklik gibi birimleri içermektedir. Odalar arasındaki bağlantı sofa ile

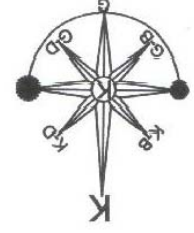
sağlanmaktadır. Birinci kata çıkış ahşap, tek yönlü dönel merdiven ile sağlanmaktadır.(Fotoğraf 52). Yapıda tavanlar ahşaptır. Tavanlar düz çıtakari tavandır. Odalarda yer alan ocaklar taş kemerlidir. Yüklük dolapları ahşaptır. Yapıda yer alan çizeklik oldukça sade ve süslemesizdir.(Fotoğraf 53–54–55).

Plan 11: 8 Numaralı Ev İkinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Plan 12: 8 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Plan 13: 8 Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Fotoğraf 51: Zemin katta yer alan çeşme

Fotoğraf 52: Üst kata çıkış merdiveni

Fotoğraf 53–54–55: Yapıda yer alan ocak, yüklük ve çiçeklik

2.8.9.Süsleme: Yapının dış cephesinde herhangi bir süsleme yoktur. Sadece yapının ön cephesinde yer alan balkon korkuluğu dekoratif düzenlemeler içermektedir. Balkon korkuluğunda üçgen, çeşitli şekillerinde içinde yer aldığı muhtelif düzenlemelerden oluşmaktadır.(Fotoğraf 56). Yapının ana giriş

kapılarında dikdörtgenlerin kullanıldığı geometrik bir düzenleme dikkat çekmektedir.

Fotoğraf 56: Yapıdan balkon korkuluğu süslemesi

Yapının içinde tavanlarda, yüklük dolaplarında ve ocaklarda süslemeler ile karşılaşmaktadır. Yine bunlarda çok yoğun süsleme programları değildir. Tavanlarda ve yüklük dolaplarında geometrik düzenlemeler bulunmaktadır. Ocaklarda ise kaş kemerli düzenlemeler görülmektedir.

2.8.10.Dış Görünüşü: Dış görünüş olarak oldukça simetrik olan yapı zemin kat, birinci kat, ikinci kat ve cihannüma katı olmak üzere dört katlıdır. (Fotoğraf 57–58–59–60). Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Yapıda saçak kuzey cephede yer almaktadır. Diğer cephelerde saçak devam etmemektedir. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapı kuzey cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır. Fakat çıkma ikinci katta balkon olarak devam etmektedir.(Fotoğraf 61–62). Çıkma altı ahşap konsollar ile desteklenmiştir. (Fotoğraf 63). Yapı üçgen alınlıkla çatıya bağlanmaktadır. Yapıda katları ayıran silmeler belirgin değildir. Yapı kuzey cephesi dış

görünüş olarak simetrik tutulmamıştır. Yapıya giriş kuzey cephede yer alan çift kanatlı ahşap kapıyla sağlanmaktadır. (Fotoğraf 64). Bunun dışında kuzey cephede zemin katta bir odaya ve kömürlüğe açılan tek kanatlı iki ahşap kapı daha bulunmaktadır. İkinci katta yer alan balkona çıkış kapısı ise çift kanatlı ve ahşaptır. Pencereler enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. Yapının ikinci katında ise kuzey cephede dört, batı cephede ve arka cephede bir pencere bulunmaktadır. Birinci katta kuzey cephede beş, batı cephede iki ve arka cephede iki pencere bulunmaktadır. Zemin kat kuzey cephesinde beş pencere bulunmaktadır. Bu beş pencereden üçü küçük boyutta olup sofayı aydınlatma amaçlı yapılmıştır. Pencereler tür olarak içe açılan kanat biçiminde pencere ve giyotin penceredir. Ve pencerelerin hepsi ahşap sövelidir.

Fotoğraf 57–58:Yapıdan kuzey ve batı cephe

Fotoğraf 59–60:Yapıdan doğu ve güney cephe

Fotoğraf 61–62:Yapının çıkması ve balkonu

Fotoğraf 63: Çıkma altı desteği

Fotoğraf 64: Yapının ana giriş kapısı

2.8.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda doğu cephe hariç hımiş üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Yapının doğu cephesi ahşap hatıl arası tuğla örgülüdür. Tavanlarda ve dolaplarda da çakma tekniği ile karşılaşılmaktadır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmıştır. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, saçak altları, tavanlar ve yüklük dolapları, merdiven korkulukları, balkon korkulukları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Zemin döşemesi ise zemin katta taş, birinci katta ahşaptır. Kapı tokmaklarında ve kapı tutacaklarında metal, pencerelerde ise cam görülmektedir.

2.9. DOKUZ NUMARALI EV

2.9.1.Yapının Adı: 9 Numaralı Ev

2.9.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.9.3.Yapının Adresi: Karaçayır Sokak No:9 Bolu/ Merkez.

2.9.4.Yapının Tanımı: Yapı herhangi bir yapıyla bitişik nizamda değildir. Yapının kuzey cephesine sonradan ilave mekân yapıldığı görülmektedir. Yapının güney yönündeki ön cephesi sokağa bakmaktadır. (Fotoğraf 65).

Fotoğraf 65:Yapıdan güneydoğu görünüm

2.9.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi ya da belirli bir tarihi içeren bilgisi bulunmamaktadır.

2.9.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapı içine girilemediği için geçirdiği onarımlarla ilgili bilginiz bulunmamaktadır. Fakat yapının arka cephesine sonradan bir ilave yapıldığı görülmektedir.

2.9.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.9.8.Plan ve Kesiti: Yapı güney-kuzey yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneye arka cephesi kuzeye ve yan cepheler doğu ve batıya bakmaktadır. Bu konutla ilgili yapılan çalışma bulunmadığı ve yapı içine de girilemediği için plan ve kesiti ile ilgili bilginiz bulunmamaktadır.

2.9.9.Süsleme: Yapının dış cephesinde herhangi bir süsleme yoktur. Sadece yapının ana giriş kapısında da dikdörtgenlerin kullanıldığı geometrik bir düzenleme dikkat çekmektedir. Yapının içinde yer alan süslemeler ile ilgili bilginiz bulunmamaktadır.

2.9.10.Dış Görünüşü: Dış görünüş olarak simetrik bir yapı değildir. Yapı zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlıdır. (Fotoğraf 66–67–68–69). Beşik çatılı ve saçak altı kapalıdır. Saçak ön cephede yer almakta yani tüm cepheleri dolanmamaktadır. Çatı kaplaması olarak marsilya yani yeni kiremitler kullanılmaktadır. Çatının bir bölümünde de sac malzeme kullanımı bulunmaktadır. Yapıda birinci kat üçgen alınlıkla çatıya bağlanmaktadır. Yapının güney cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır ve çıkma altı ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Yapıda kat ayrımı belirgin değildir. Yapıda her

iki kata giriş güney cephede yer alan tek kanatlı ahşap kapıyla sağlanmaktadır. Pencereler enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. Yapının birinci katının güney cephesinde dört pencere bulunmaktadır. Zemin kat güney cephesinde iki pencere bulunmaktadır. Yapının güney cephesinde bodrum seviyesinde bir penceresi bulunmaktadır. Pencereler tür olarak içe açılan kanat biçiminde penceredir. Ve pencerelerin hepsi ahşap sövelidir. Bodrumda yer alan bir pencere ise demir parmaklıklıdır.

Fotoğraf 66–67:Yapıdan güney cephe ve doğu cephe

Fotoğraf 68–69:Yapıdan batı cephe ve kuzey cephe

2.9.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda inşa tekniği olarak hımış üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. atı kaplaması olarak marsilya kiremitler tercih edilmiştir. Çatının bir bölümünde de sac malzeme kullanımı bulunmaktadır. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapısı ve saçak altı tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal malzeme, pencerelerde ise cam malzeme görülmektedir.

2.10. ON NUMARALI EV

2.10.1.Yapının Adı: 10 Numaralı Ev

2.10.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.10.3.Yapının Adresi: Karamanlı Mahallesi Esen Sokak No: 4/4a Bolu/ Merkez.

2.10.4.Yapının Tanımı: Kuzeye bakan arka cephesinde bahçesi bulunan bir yapıdır. Yapının batı cephesi bahçe duvarıyla bitişik düzendedir. Yapının doğu cephesi de önceden başka bir yapıyla bitişik düzende iken bu yapının yıkılması sonucu yapının doğu cephesi bağımsız kalmıştır. (Fotoğraf 70).

Fotoğraf 70: Yapıdan güneybatı görünüm

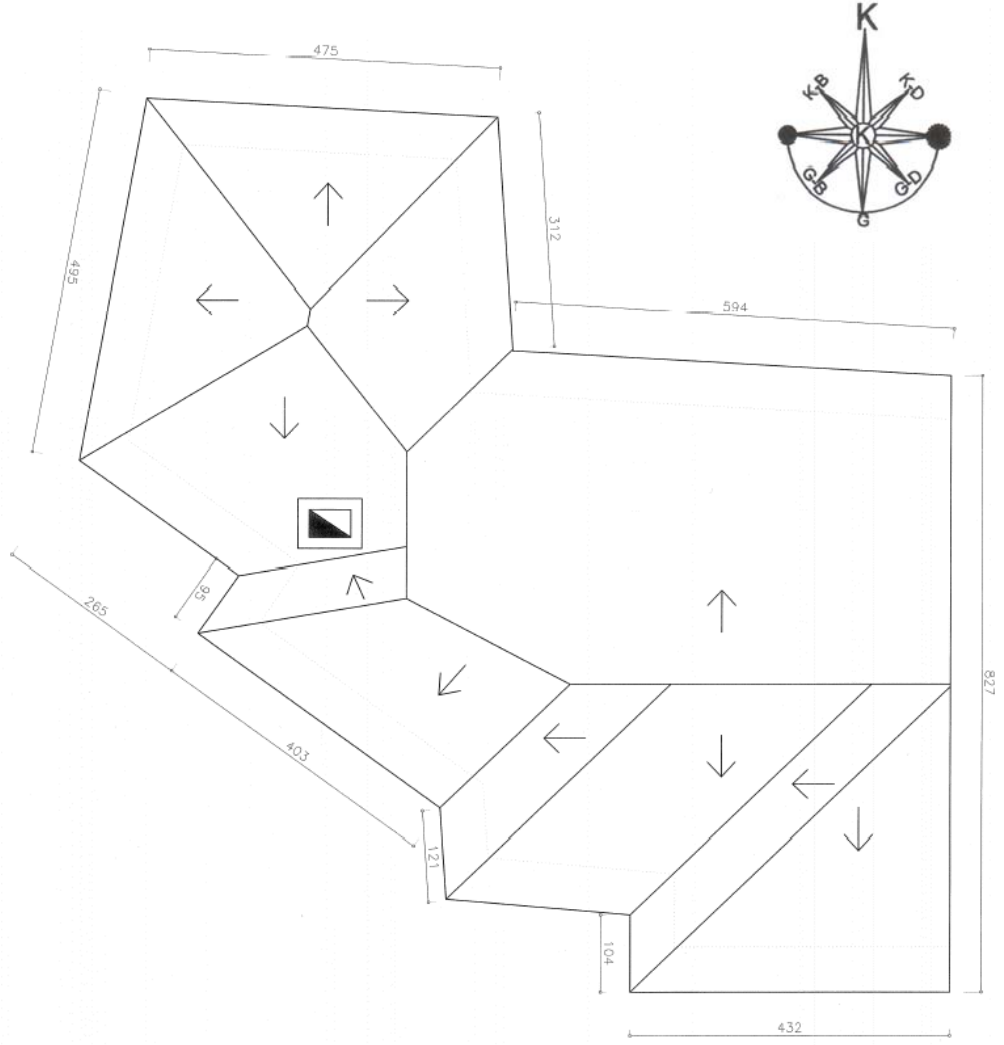
2.10.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.10.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının önceden geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

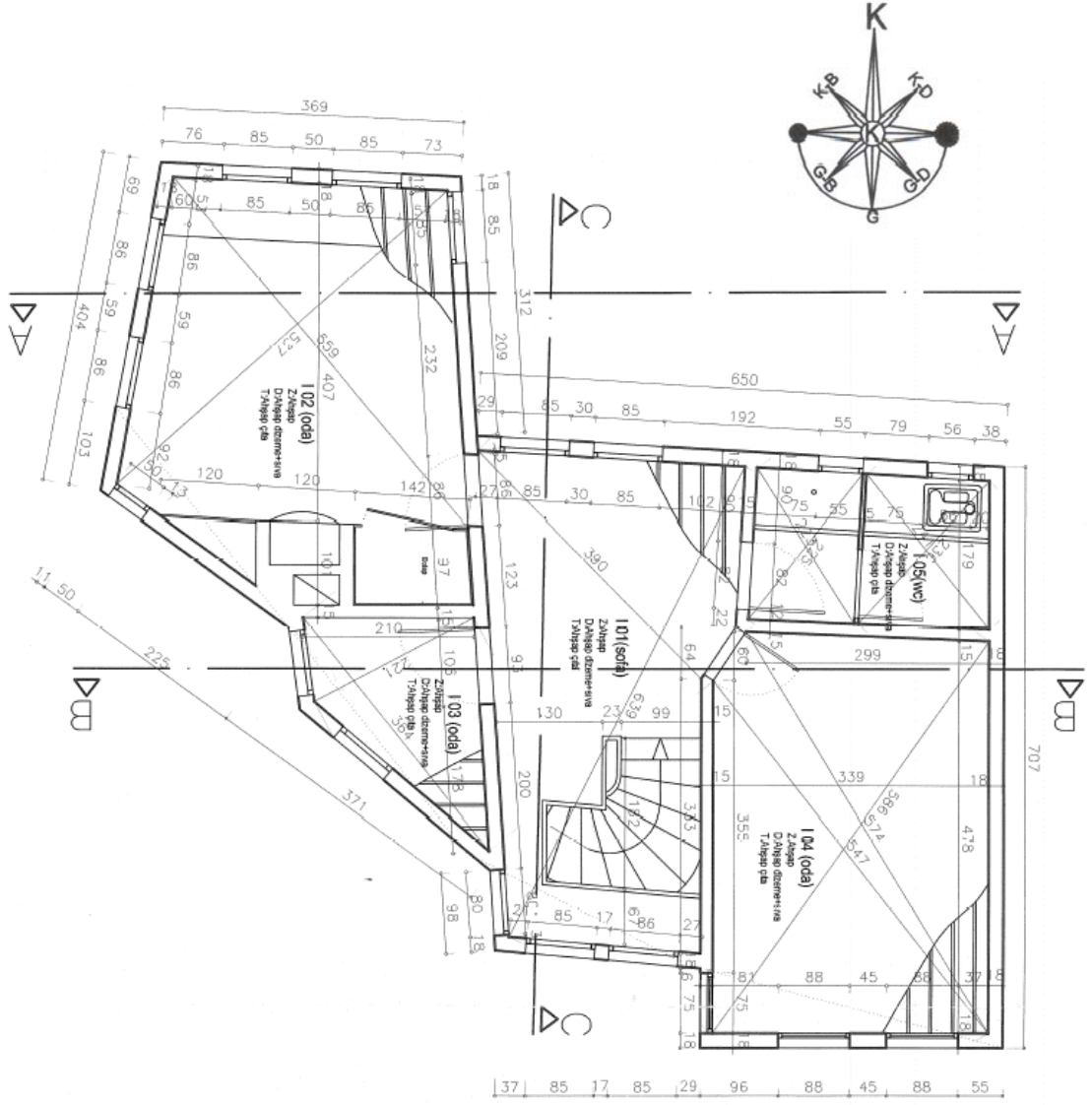
2.10.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmamaktadır.

2.10.8.Plan ve Kesiti: Yapı güney-kuzey yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneye, arka cephesi kuzeye, yan cepheler ise batıya ve doğuya bakmaktadır. Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınan planları doğrultusunda yapının zemin katı ve birinci katı ikiyüzlü iç sofalı plan tipine girmektedir(Plan 14–15–16–17, Kesit 3–4–5).

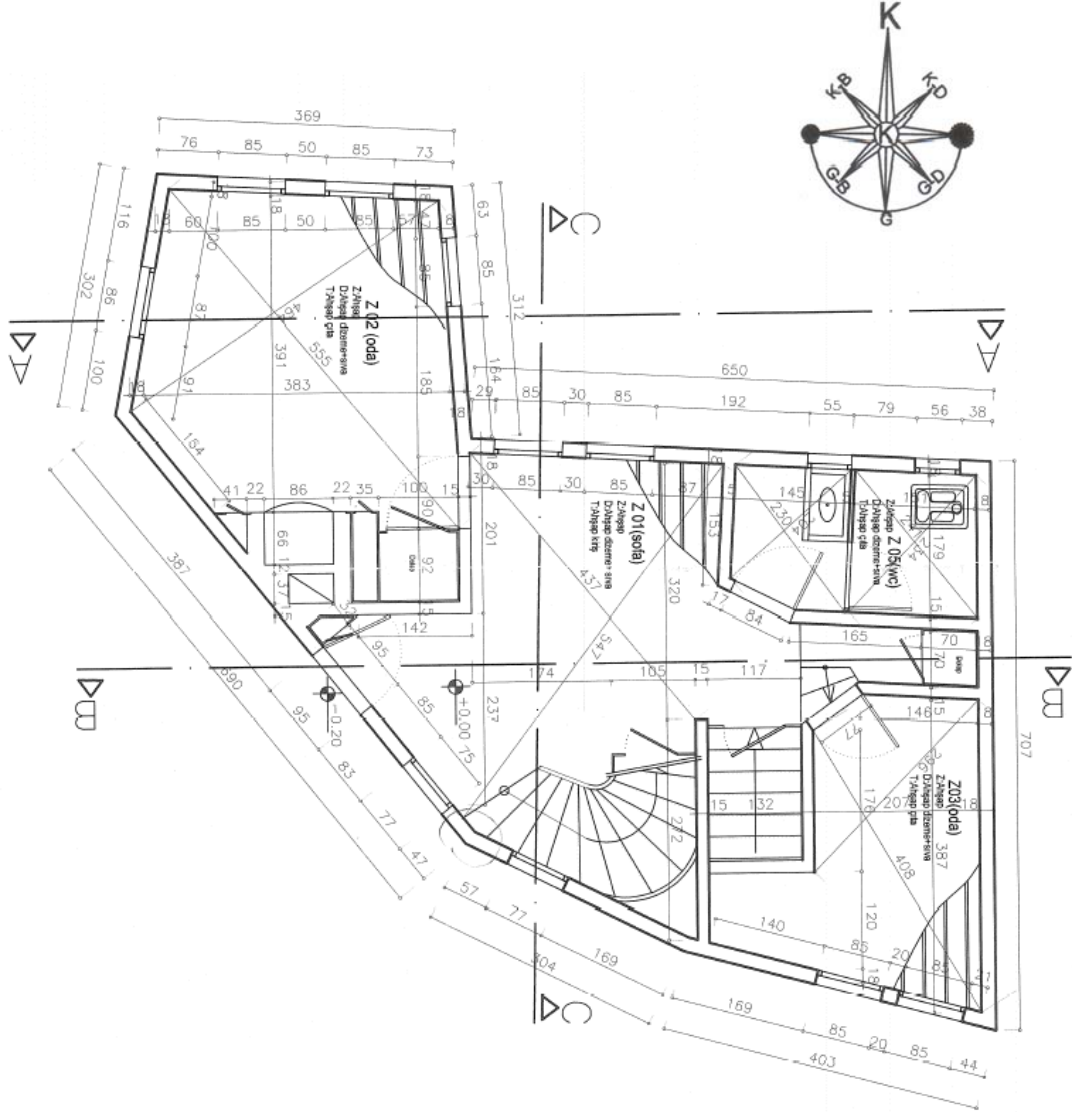
Yapının içine girilemediği için iç düzenlemeleri hakkında bilgimiz bulunmamaktadır. Fakat Kültür Bakanlığından alınan çizimlerden yola çıkarak yapıda ocak ve çiçekliğin var olduğu anlaşılmaktadır(Çizim 8–9). Odalarda yer alan ocaklar kaş kemer ve Bursa tipi kemerden oluşmaktadır.

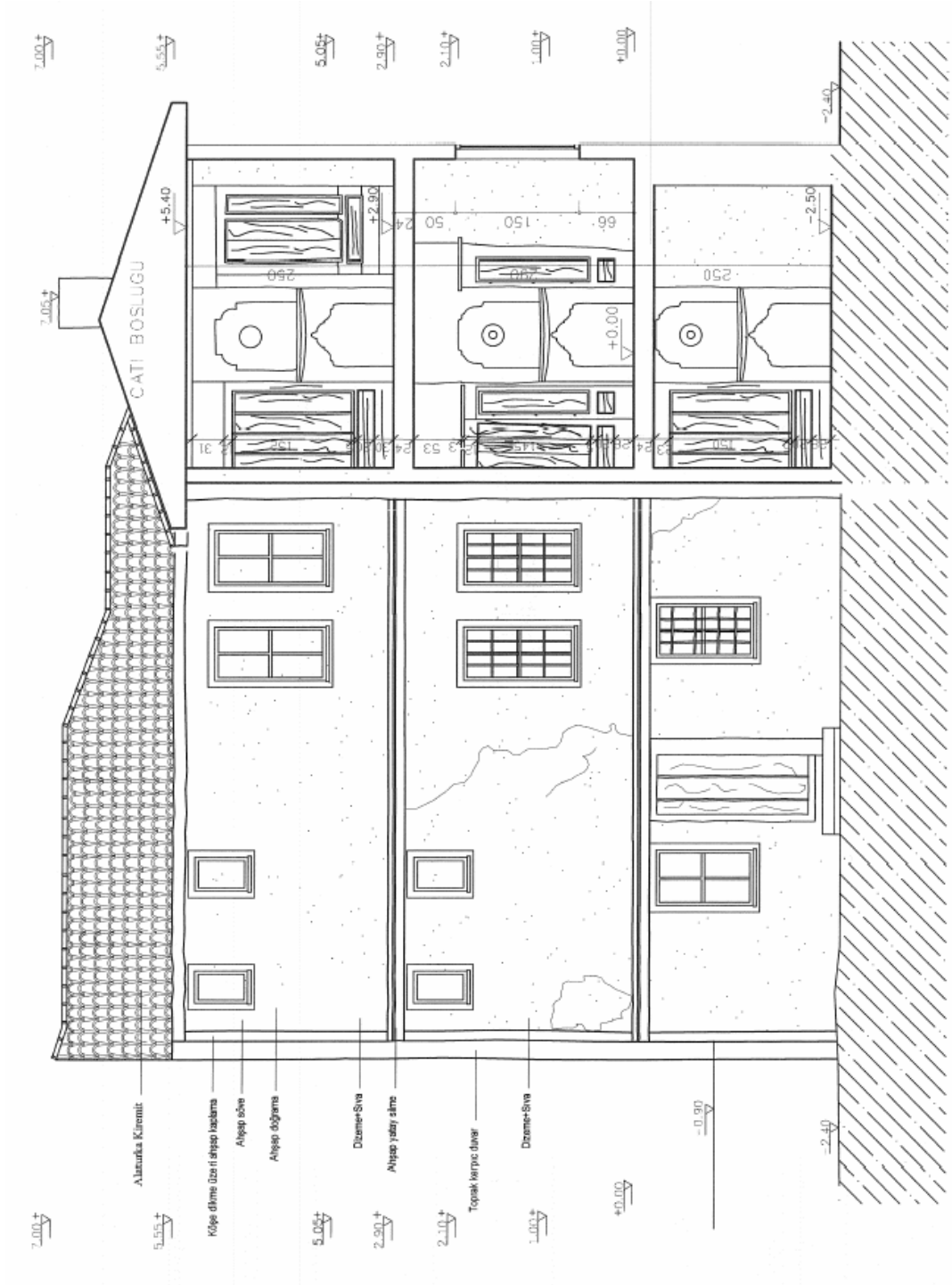
Plan 14: Çatı planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Plan 15: Birinci kat planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

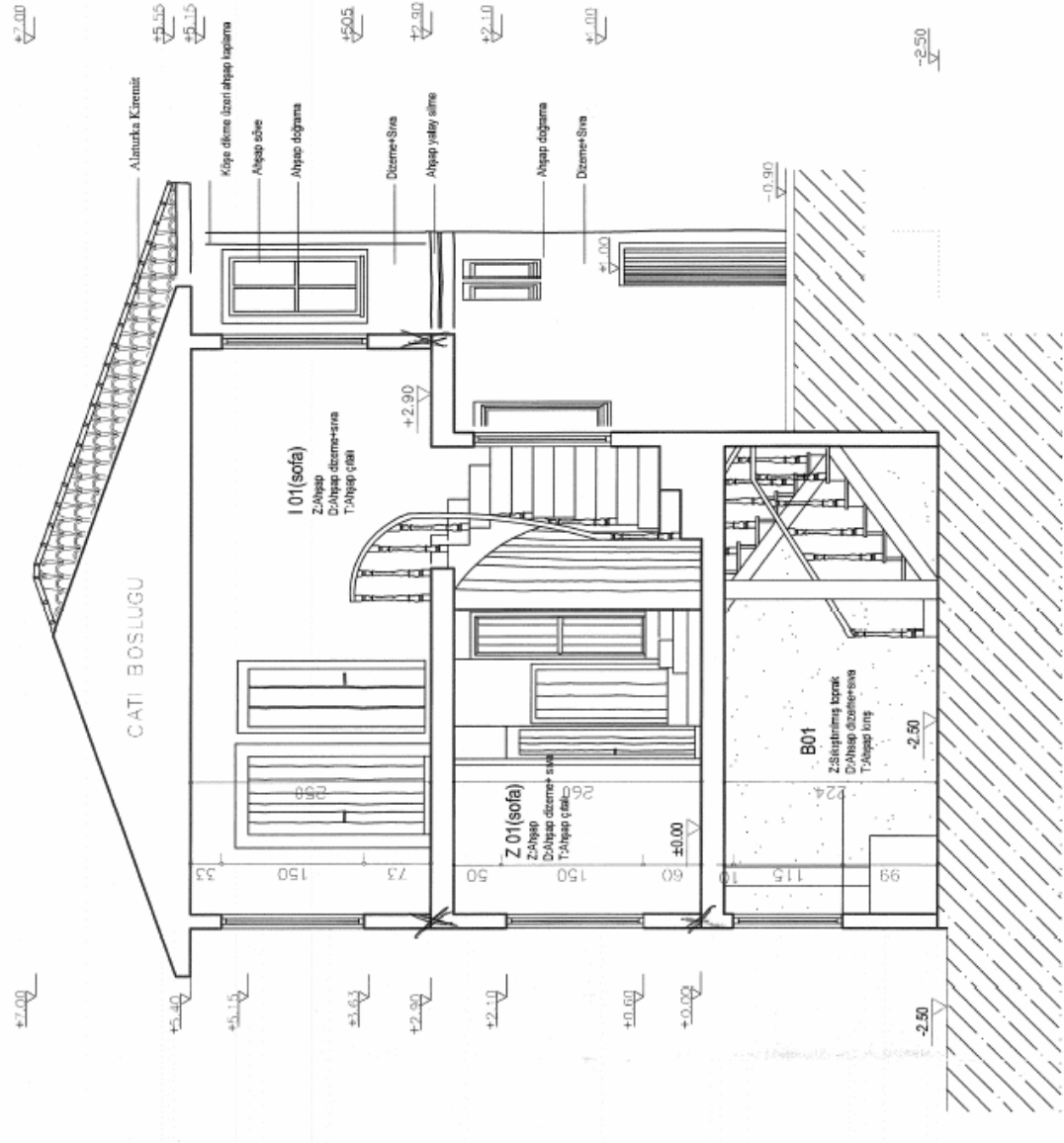
Plan 16: Zemin kat planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

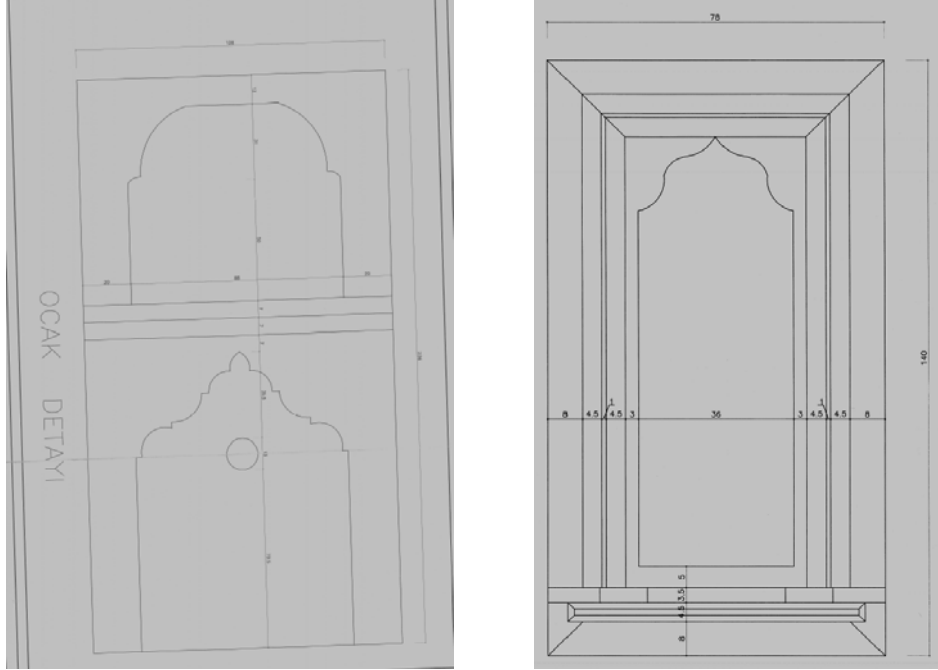
Kesit 3: A-A kesiti(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Kesit 4: B-B kesiti(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Kesit 5: C-C kesiti(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Çizim 8-9: Ocak ve Çiçeklik çizimi(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

2.10.9.Süsleme: Yapının dış cephesinde herhangi bir süsleme yoktur.

2.10.10.Dış Görünüşü: Dış görünüş olarak simetrik olmayan yapı bodrum kat, zemin kat ve birinci kat olmak üzere üç katlıdır. Kat arası silmelerle ayrılmıştır. Kırmızı çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapıda gönyeli çıkma kullanılmıştır. Çıkma altı ahşap krişler ile desteklenmiştir. Yapıda güney cephede ve batı cephede iki adet ana giriş bulunmaktadır. Ana girişlerden teki çift kanatlı ve ahşap, diğeri tek kanatlı ve ahşaptır. Yapı kuzey cephesinde bodruma açılan tek kanatlı ahşap kapı yer almaktadır. Pencereler boyuna ve enine dikdörtgen formdadır. Birinci katta güney cephede yedi, batı cephede dokuz, kuzey cephede altı ve doğu cephede bir pencere yer almaktadır. Zemin kat güney cephesinde dört, batı cephesinde iki, kuzey cephesinde altı ve doğu cephesinde ise bir pencere bulunmaktadır. Bodruma açılan kuzey cephede

dört adet pencere yer almaktadır. Pencere tür olarak giyotin penceredir. (Fotoğraf 71–72–73–74)(Çizim 10–11–12–13).

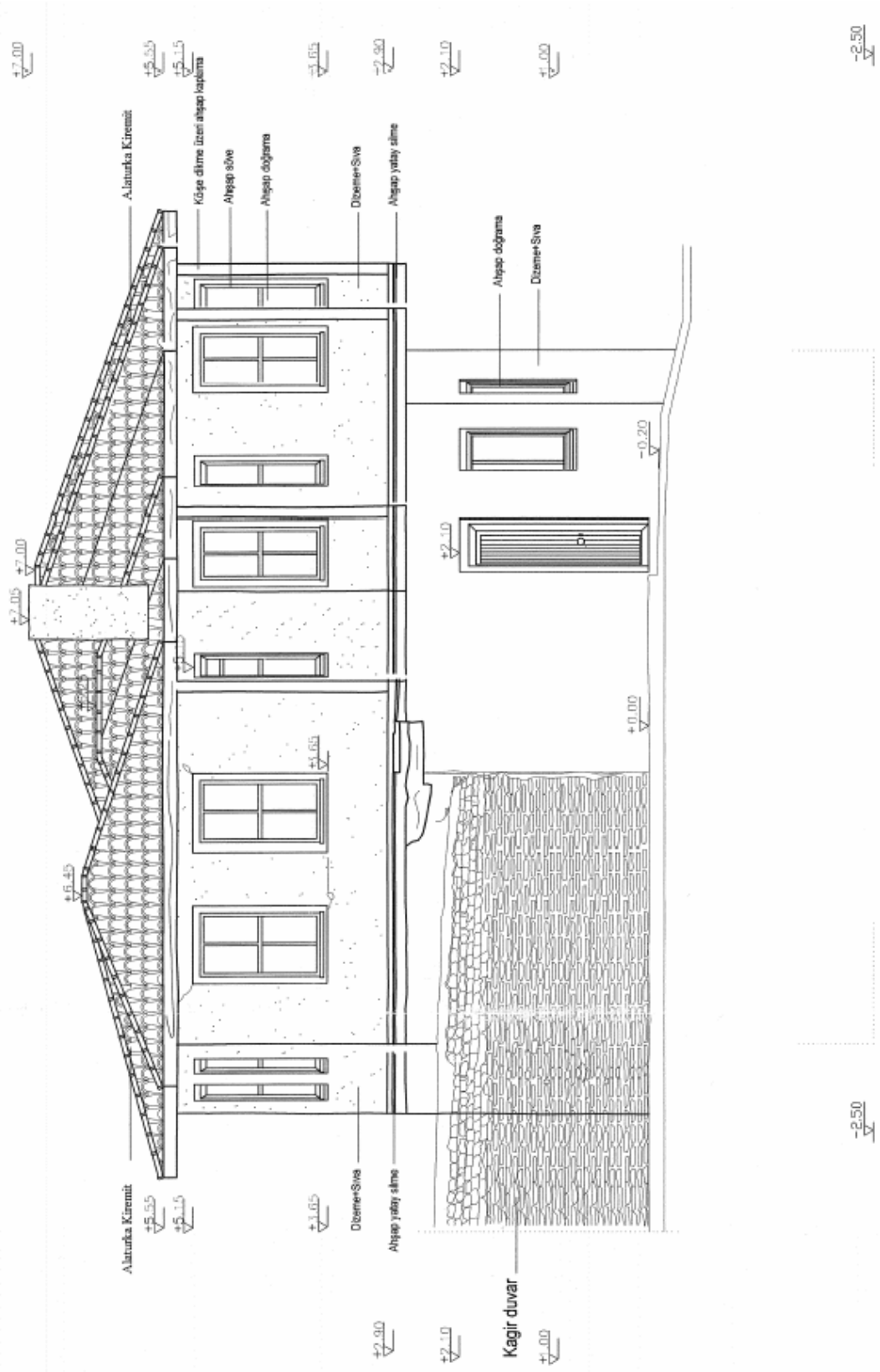
Fotoğraf 71–72: Yapıdan güney cephe ve doğu cephe

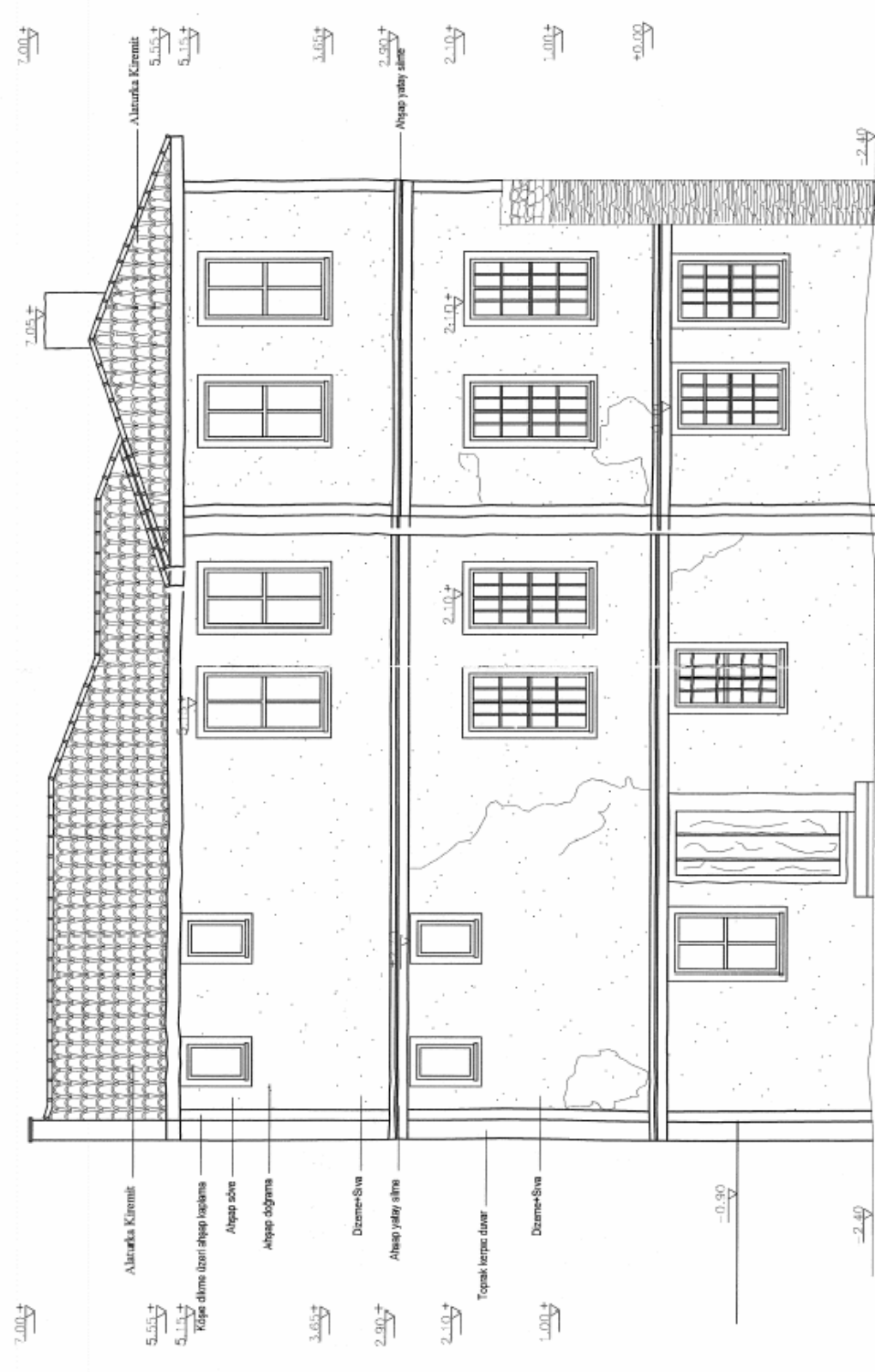
Fotoğraf 73–74: Yapıdan batı cephe ve kuzey cephe

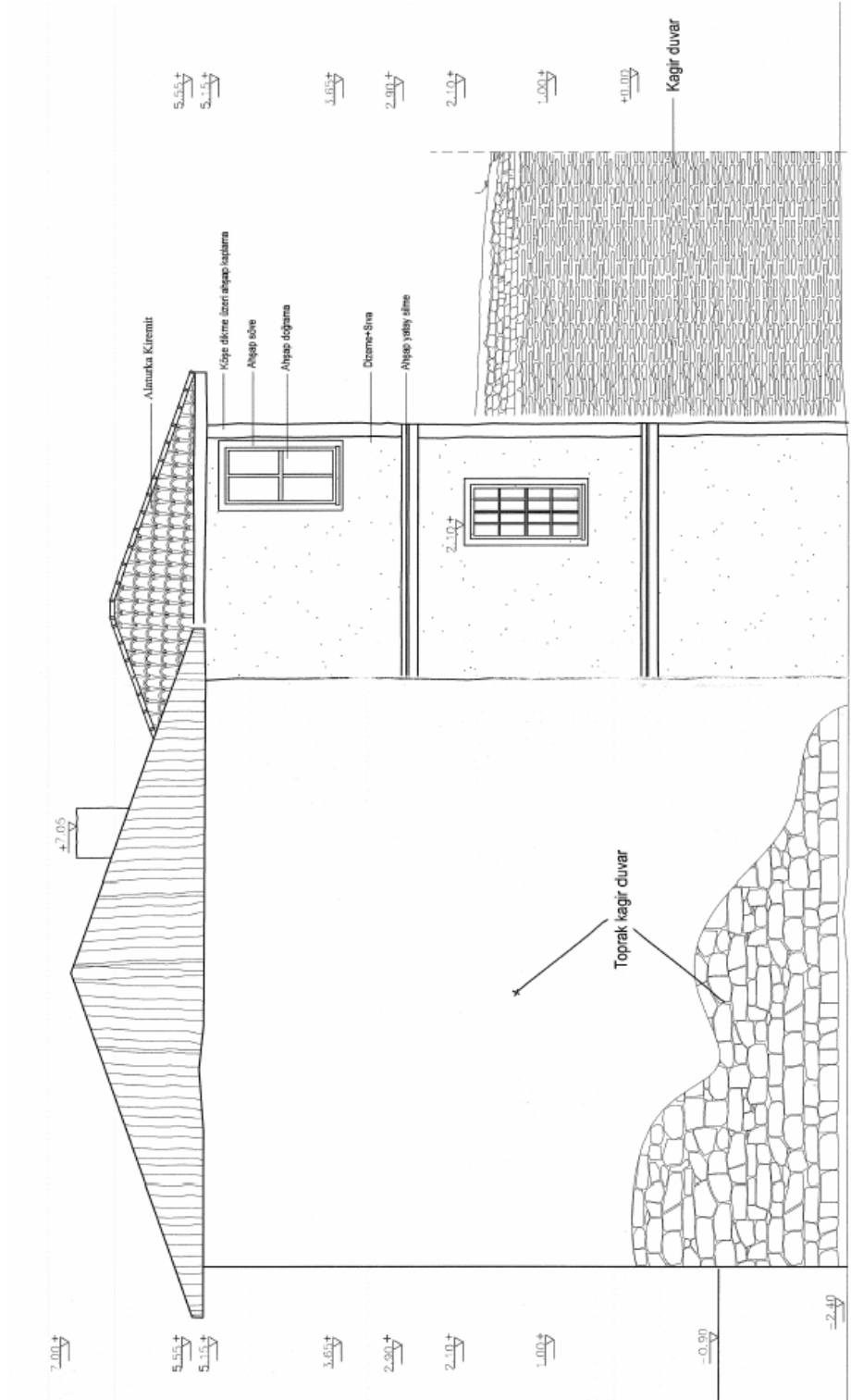
Çizim 10: Yapıdan güney cephe (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Çizim 11: Yapıdan batı cephe (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Çizim 12: Yapıdan kuzey cephe(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Çizim 13: Yapıdan doğu cephe (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

2.10.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapının doğu cephesi tuğla ile örölmüştür. Fakat yapıda diğer cepheler sıvalı olduğu için teknik bilinmemektedir. Ama Bolu Merkez eski evlerinde yaygın teknik hımış üzeri bağdadi uygulama olduğu için bu teknik kullanılmış olabilir. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmıştır. Yapıda kat silmeleri, ana giriş kapıları ve saçak altları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal, pencerelerde ise cam görölmektedir.

2.11. ON BİR NUMARALI EV

2.11.1.Yapının Adı: 11 Numaralı Ev

2.11.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.11.3.Yapının Adresi: Karamanlı Mahallesi Kısa Sokak No. 8 Bolu/ Merkez.

2.11.4.Yapının Tanımı: Yapı bahçesi olan konutlar içersinde yer almaktadır. Yapının güney cephesinde bir bahçesi bulunmaktadır. (Fotoğraf 75). Yapı kuzey cephesi ve güney cephesi diğer bir yapıyla bitişik düzendedir. Yapıya eklenti bir bölüm bulunmamaktadır.

Fotoğraf 75: Yapıdan güney cephedeki bahçe kısmı

2.11.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.11.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının önceden geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.11.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmamaktadır.

2.11.8.Plan ve Kesiti: Yapı batı-doğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi batıya, arka cephesi doğuya, yan cepheler ise kuzey ve güneye bakmaktadır. Yapının içine girilemediği için plan ve kesiti ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır.

2.11.9.Süsleme: Yapının dış cephesinde kayda değer bir süsleme yoktur. Sadece ana giriş kapısında dikdörtgenlerin kullanıldığı bir düzenleme dikkat çekmektedir.

2.11.10.Dış Görünüşü: Dış görünüş olarak simetrik olmayan yapı zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlıdır. Yapıda subasman seviyesinde kalan ve kat oluşturmeyen bodrum bölümü yer almaktadır. (Fotoğraf 76–77).Kat arası siltmelerle ayrılmıştır. Kıрма çatılı ve saçak altı açıktır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapıda batı cephe gönyeli çıkma, kuzey cephede kat çıkması görülmektedir. Çıkma altı ahşap krişler ile desteklenmiştir. Yapının batı cephesinde tek kanatlı ve ahşap ana giriş kapısı bulunmaktadır.(Fotoğraf 78). Pencereler boyuna ve enine dikdörtgen formdadır. Subasman seviyesinde kalan bodruma açılan batı cephede bir pencere yer almaktadır. Birinci katta batı cephede yedi ve kuzey cephede iki

pencere yer almaktadır. Pencereler tür olarak giyotin penceredir. Zemin kat batı cephesinde biri kapı üzerinde yer almak üzere beş, kuzey cephesinde iki pencere bulunmaktadır. (Fotoğraf 79).

Fotoğraf 76: Yapıdan kuzeybatı cephe

Fotoğraf 77: Yapıdan güney cephe

Fotoğraf 78–79: Yapının ana giriş kapısı ve pencere örnekleri

2.11.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda teknik olarak hımiş üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmıştır. Yapıda kat silmeleri, ana giriş kapıları, pencere söveleri ve saçak altları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal, pencerelerde ise cam malzeme görülmektedir.

2.12. ON İKİ NUMARALI EV

2.12.1.Yapının Adı: 12 Numaralı Ev

2.12.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–29.06.2009.

2.12.3.Yapının Adresi: Karamanlı Mahallesi Parkalan Sokak No:23 Bolu/ Merkez.

2.12.4.Yapının Tanımı: Yapı bahçesi bulunan konutlar içerisinde yer almaktadır. Yapının güney cephesinde bahçesi bulunmaktadır. Yapının batı cephesi yanındaki yapıyla bitişik nizamdadır. Yapıya herhangi bir eklenti bölüm bulunmamaktadır. (Fotoğraf 80).

Fotoğraf 80: Yapıdan güneydoğu görünüm

2.12.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.12.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının önceden geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.12.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmamaktadır.

2.12.8.Plan ve Kesiti: Yapı güney-kuzey yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneye, arka cephesi kuzeye, yan cepheler ise doğu ve batıya bakmaktadır. Yapının içine girilemediği için plan ve kesiti ile ilgili bilginiz bulunmamaktadır.

2.12.9.Süsleme: Yapının dış cephesinde herhangi bir süsleme yoktur.

2.12.10.Dış Görünüşü: Dış görünüş olarak simetrik olmayan yapı zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlıdır.(Fotoğraf 81–82–83). Kıрма çatılı ve saçak altı açıktır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapıda güney cephede gönyeli çıkma, doğu cephede ise kat çıkması kullanılmıştır. Yapının batı cephesi ise diğer yapıyla bitişiktir. Çıkma altları desteksiz bırakılmıştır. Yapıda güney cephede yer alan ana giriş kapısı tek kanatlı ve ahşaptır. Bunun dışında yapının doğu cephesinde bugün kapatılmış olan ahşap bir kapı daha bulunmaktadır. Pencereler boyuna dikdörtgen formdadır. Birinci katta güney cephede beş, doğu cephede ve kuzey cephede dört pencere yer almaktadır. Zemin kat güney cephesinde biri kapı üzerinde yer almak üzere iki pencere bulunmaktadır. Bu pencerelerden kapı üzerinde yer almayan bugün kapatılmıştır. Zemin katın doğu cephesinde

ise kapatılmış bir pencere bulunmaktadır. Pencere tür olarak giyotin penceredir.

Fotoğraf 81–82: Yapıdan güney ve doğu cephe

Fotoğraf 83: Yapıdan kuzey cephe

2.12.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda teknik olarak hımış üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Yapıda zemin katta güney ve doğu cephe düz ahşaplarla kaplanmıştır.  atı kaplaması olarak alaturka kiremitler tercih edilmiştir. Yapıda ana giriş kapıları, pencere söveleri, saçak altları ve iki katı birbirinden ayıran silmeler tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal, pencerelerde ise cam görülmektedir.

2.13. ON ÜÇ NUMARALI EV

2.13.1.Yapının Adı: 13 Numaralı Ev

2.13.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.13.3.Yapının Adresi: Karamanlı Mahallesi Stadyum Caddesi No: 27,27–1,27–2.Bolu/ Merkez.

2.13.4.Yapının Tanımı: Yapı bahçesi bulunan konutlar içerisinde yer almaktadır. Yapının doğu cephesinde bahçesi bulunmaktadır. Yapının kuzey ve güney cepheleri yanlarında bulunan yapılarla bitişik nizamdadır(Fotoğraf 84–85). Yapının doğu cephesinde sonradan eklenmiş balkon bölümleri dikkat çekmektedir.

Fotoğraf 84–85: Yapıdan batı ve doğu cephe

2.13.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.13.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının önceden geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.13.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.13.8.Plan ve Kesiti: Yapı batı-doğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi batıya, arka cephesi doğuya, yan cepheler ise kuzey ve güneye bakmaktadır. Yapının içine ev sahiplerinin izin vermemesi dolayısıyla girilemediği için plan ve kesiti ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır.

2.13.9.Süsleme: Yapının dış cephesinde kayda değer bir süsleme yoktur.

2.13.10.Dış Görünüşü: Dış görünüş olarak simetrik tutulmaya çalışılan yapı zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç katlıdır.(Fotoğraf 86). Katları ayıran silmeler belirgin şekilde görülmektedir. Yapının kuzey ve güney cepheleri diğer yapılarla bitişik düzendedir. Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya yani yeni kiremitler kullanılmaktadır. Yapıda batı cephe, cephe ortasında tek çıkmalıdır.(Fotoğraf 87). Çıkma altı ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Yapıda batı cephede iki adet giriş kapısı bulunmaktadır. Kapılar tek kanatlı ve çift kanatlı olup ahşaptır. Pencereler enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. Birinci kat ve ikinci kat batı cephesinde dokuzar pencere yer almaktadır. Zemin kat batı cephesinde ikisi kapı üzerinde yer almak üzere yedi pencere bulunmaktadır. Pencere tür olarak giyotin penceredir.

Fotoğraf 86: Yapıdan batı cephe

Fotoğraf 87: Yapıdan çıkma örneği

2.13.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı sıvalı olduğu için tam olarak bilinmemektedir. Ama Bolu Merkez eski evlerinde hımış üzeri bağdadi uygulama yaygın olduğu için bu teknik kullanılmış olabilir. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler görülmektedir. Yapıda ana giriş kapıları, saçak altı, pencere söveleri, çıkma altı destekleri ve katları birbirinden ayıran silmeler tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal malzeme, pencerelerde ise cam bulunmaktadır.

2.14. ON DÖRT NUMARALI EV

2.14.1.Yapının Adı: 14 Numaralı Ev

2.14.2.Yapının İnceleme Tarihi: Yapı şuan yerinde yoktur.

2.14.3.Yapının Adresi: Karamanlı Mahallesi Şenel Sokak Bolu/ Merkez.

2.14.4.Yapının Tanımı: Yapı şuan yerinde bulunmamaktadır. Geçirdiği bir yangın sonucunda yıkılmıştır. Yapı fotoğraflarından anlaşıldığı üzere yan cephelerden birisi diğer yapıyla bitişik nizamdadır. (Fotoğraf 88).

Fotoğraf 88:Yapıdan genel görünüm

2.14.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.14.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının önceden geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.14.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün yoktur. Çıkan bir yangında yanmıştır.

2.14.8.Plan ve Kesiti: Yapı bugün yoktur. Çıkan bir yangında yanmıştır. Yapıyla ilgili yapılan çalışmalarda bulunmamaktadır. Dolayısıyla plan ve kesiti ile ilgili bilimiz bulunmamaktadır.

Yapı bugün yerinde bulunmamaktadır. Daha önce çekilen fotoğraflarda yapının iç düzenlemeleri ile ilgili bizi aydınlatacak kadar yeterli değildir. Sadece yapı içinde yer alan merdivenler ve birkaç adet odaya giriş belgelenmiştir.(Fotoğraf 89–90).

Fotoğraf 89:Yapıdan birinci kata çıkış merdiveni

Fotoğraf 90:Yapıdan odalara bakış

2.14.9.Süsleme: Yapının dış cephesinde herhangi bir süsleme programı yoktur. Sadece ön cephede çıkma arasında yer alan pencereler kemerlidir.(Fotoğraf 91). Ana giriş kapılarında ise dikdörtgenler dikkat çekmektedir.

Fotoğraf 91:Yapıdan pencere detayı

2.14.10.Dış Görünüşü: Dış görünüş olarak simetrik tutulmaya çalışılan yapı zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlıdır.(Fotoğraf 92–93). Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Fakat bazı yerlerde saçak altını kapatan ahşaplar dökülmüştür. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapıda ön cephe, çift köşe çıkmalı ve çıkma altı ahşap konsol desteklidir. Yapıda ana giriş kapıları tek kanatlı ve ahşaptır. Yapıda ana giriş kapısında

kapı tokmağı bulunmamaktadır. Pencereleer enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. Birinci kat ön cephesinde ise sekiz pencere yer almaktadır. Zemin kat ön cephesinde ikisi kapı üzerinde yer almak üzere üç pencere bulunmaktadır. Pencereleer tür olarak giyotin ve içe açılan kanat biçiminde pencereleerdir.

Fotoğraf 92:Yapıdan genel görünüm ve çıkma

Fotoğraf 93:Yapıdan genel görünüm ve çıkma

2.14.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda teknik olarak hımış üzeri bağdadi uygulama görölmektedir. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapıda ana giriş kapıları, pencere söveleri, çıkma altı destekleri, katları birbirinden ayıran silmeler ve saçak altları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerleerdir. Kapı tutacaklarında metal, pencereleerde ise cam malzeme bulunmaktadır.

2.15. ON BEŞ NUMARALI EV

2.15.1.Yapının Adı: 15 Numaralı Ev

2.15.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.15.3.Yapının Adresi: Kocabey Sokak Aktaş Mahallesi No:22 Bolu/ Merkez

2.15.4.Yapının Tanımı: Yapı bahçesi olan konutlardandır.(Fotoğraf 94). Yapının kuzey ve doğu cephelerinde bahçesi bulunmaktadır. Yapının doğu cephesine sonradan eklenen bir bölüm dikkat çekmektedir.

Fotoğraf 94:Yapıdan güneybatı görünüm

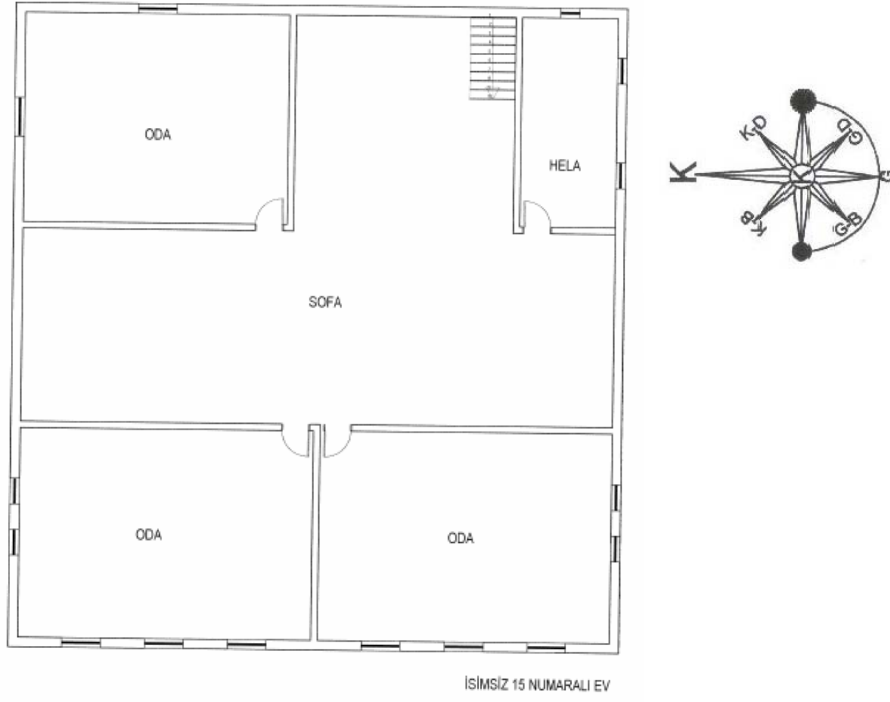
2.15.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.15.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda yapılan değişiklikler ile ilgili bilginiz bulunmamaktadır. Fakat dış cephede bazı pencerelerin değiştirildiği görülmektedir.

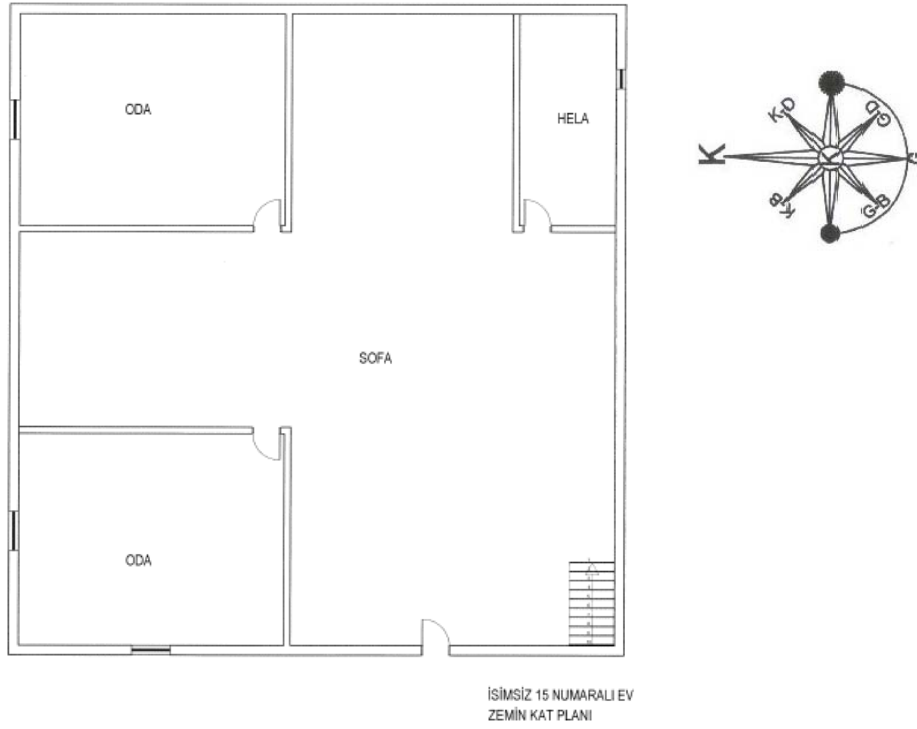
2.15.7.Bugünkü Durumu: Yapı konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.15.8.Plan ve Kesiti: Yapı batı-doğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi batıya, arka cephesi doğuya ve yan cepheler kuzey ve güneye bakmaktadır. Yapıyla ilgili yapılmış çalışma bulunmamaktadır. Yapının tarafımızdan yapılan çizimleri neticesinde birinci katı dış sofalı L plan tipindedir. Yine dış sofalı planın orijinalinde açık olan sofa burada kapalıdır. Zemin katı ise dış sofalı eyvanlı plan grubundadır. (Plan 18–19).

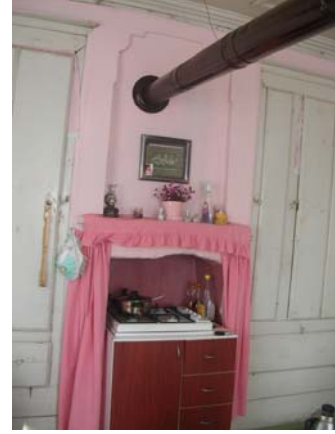
Yapı plan olarak şöyledir: Birinci katta üç oda ve bir helâ bulunmaktadır. Odaların hepsi aynı ölçülerdedir. Yalnızca helâ diğerlerinden farklı ölçüdedir. Yapıda zemin katta iki oda ve bir helâ bulunmaktadır. Yine odalar aynı ölçüdedir. Katlar arası bağlantı tek yönlü dönel ve ahşap merdiven ile sağlanmaktadır.(Fotoğraf 95). Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden ocak, yüklük, gusülhane ve çiçeklik kalmıştır.(Fotoğraf 96–97–98). Yapıda mutfak için ayrı bir yer yoktur. Odalarda yer alan ocak ve dolaplı kısımlar mutfak olarak kullanılmaktadır. (Fotoğraf 99). Yapıda yer alan tavanlar düz tavandır. Tavanlar dikdörtgenlere ayrılmıştır. Yapı içinde kullanılan kapılarda tek kanatlı ve ahşaptır.

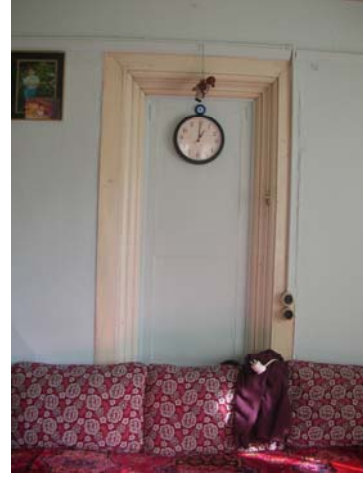
Plan 18: 15 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Plan 19: 15 Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Fotoğraf 95–96:Yapının birinci kata çıkış merdiveni ve ocağı

Fotoğraf 97–98:Yapıdan yüklük dolabı ve çiçeklik

Fotoğraf 99: Bir kısmı mutfak olarak kullanılan oda

2.15.9.Süsleme: Yapıda dış cephede belirgin bir süsleme yoktur. Yapı içinde tavanlarda sade, ocaklarda da kemerli düzenlemeler görülmektedir. Tavanlarda dikdörtgenler kullanılmakta ve merdiven korkuluklarında ise muhtelif şekiller yer almaktadır.(Fotoğraf 100).

Fotoğraf 100: Yapıdan tavan örneği

2.15.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak üç katlı ve bahçesi bulunan bir konuttur. (Fotoğraf 101–102–103). Beşik çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmaktadır. Yapı batı cephesi dış görünüş olarak simetrik değildir. Yapıda zemin kat ve birinci katı ayıran ahşap silmeler belirgin bir şekilde görülmektedir. Yapıya giriş batı cephede yer alan ahşap ve tek kanatlı kapı ile sağlanmaktadır. Yapı batı cephesi kat çıkmalıdır ve çıkma altı desteksiz bırakılmıştır. Çatı katında kuzey ve güney cephelerde birer adet penceresi yer almaktadır. Yapıda birinci kat batı cephesinde altı, kuzey cephesinde üç, güney cephesinde ise iki pencere bulunmaktadır. Yapıda zemin kat batı cephesinde biri kapı üzerinde yer almak üzere iki, güney ve kuzey cephelerde de birer pencere bulunmaktadır. Pencerele içe açılan kanat biçiminde pencere ve giyotin penceredir ve form olarak enine ve boyuna dikdörtgen formdadır.

Fotoğraf 101: Yapıdan güneybatı cephe

Fotoğraf 102:Yapıdan kuzey cephe

Fotoğraf 103: Yapıdan güneydoğu cephe

2.15.11.Malzeme ve Duvar Tekniđi: Yapıda teknik olarak hımış úzeri bağdadi uygulama gúrúlmektedir. Yapıda tavanlarda çakma tekniği kullanılmaktadır. atı kaplaması olarak marsilya kiremitler tercih edilmiştir. Yapıda pencere sűveleri, ana giriş kapısı, saçak altları, iki katı birbirinden ayıran silmeler, úst kata çıkış merdiveni, tavanlar, yúklúkler ve çiçeklikler tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal malzeme, yapıda yer alan ocaklarda ise tař malzeme bulunmaktadır. Pencerelerde ise cam gúrúlmektedir. Yapı içinde zemin dűřemesi olarak zemin katta fayans, diğer katlarda ahşap kullanılmaktadır.

2.16. ON ALTI NUMARALI EV

2.16.1.Yapının Adı: 16 Numaralı Ev

2.16.2.Yapının İnceleme Tarihi: 12.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.16.3.Yapının Adresi: Küpeli Sokak No:4 Bolu/ Merkez

2.16.4.Yapının Tanımı: Yapı bahçesi olan konutlardandır. Yapının kuzey cephesinde bir bahçesi bulunmaktadır. Yapı herhangi bir yapıyla bitişik nizamda değildir.(Fotoğraf 104).

Fotoğraf 104: Yapıdan güneybatı görünüm

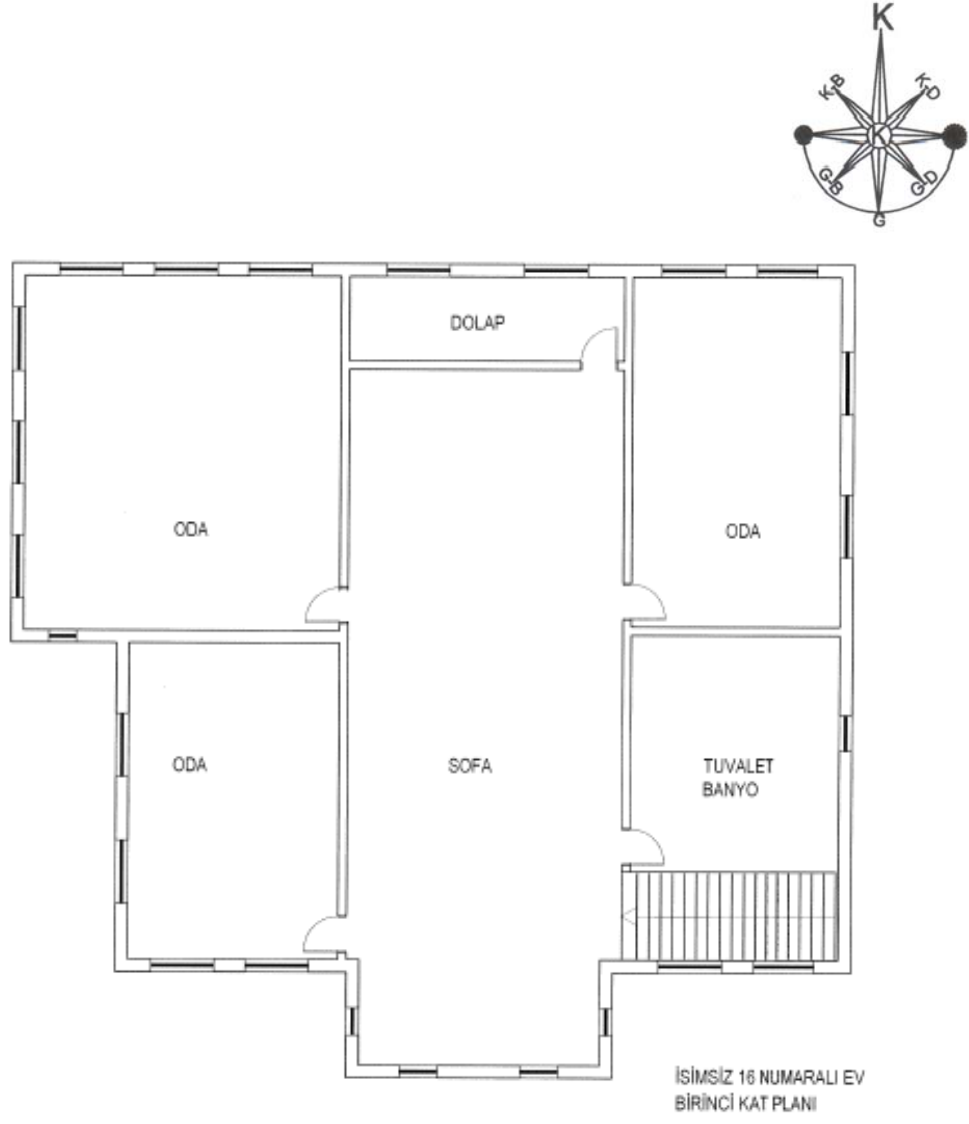
2.16.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.16.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda yapılan değişiklikler ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır.

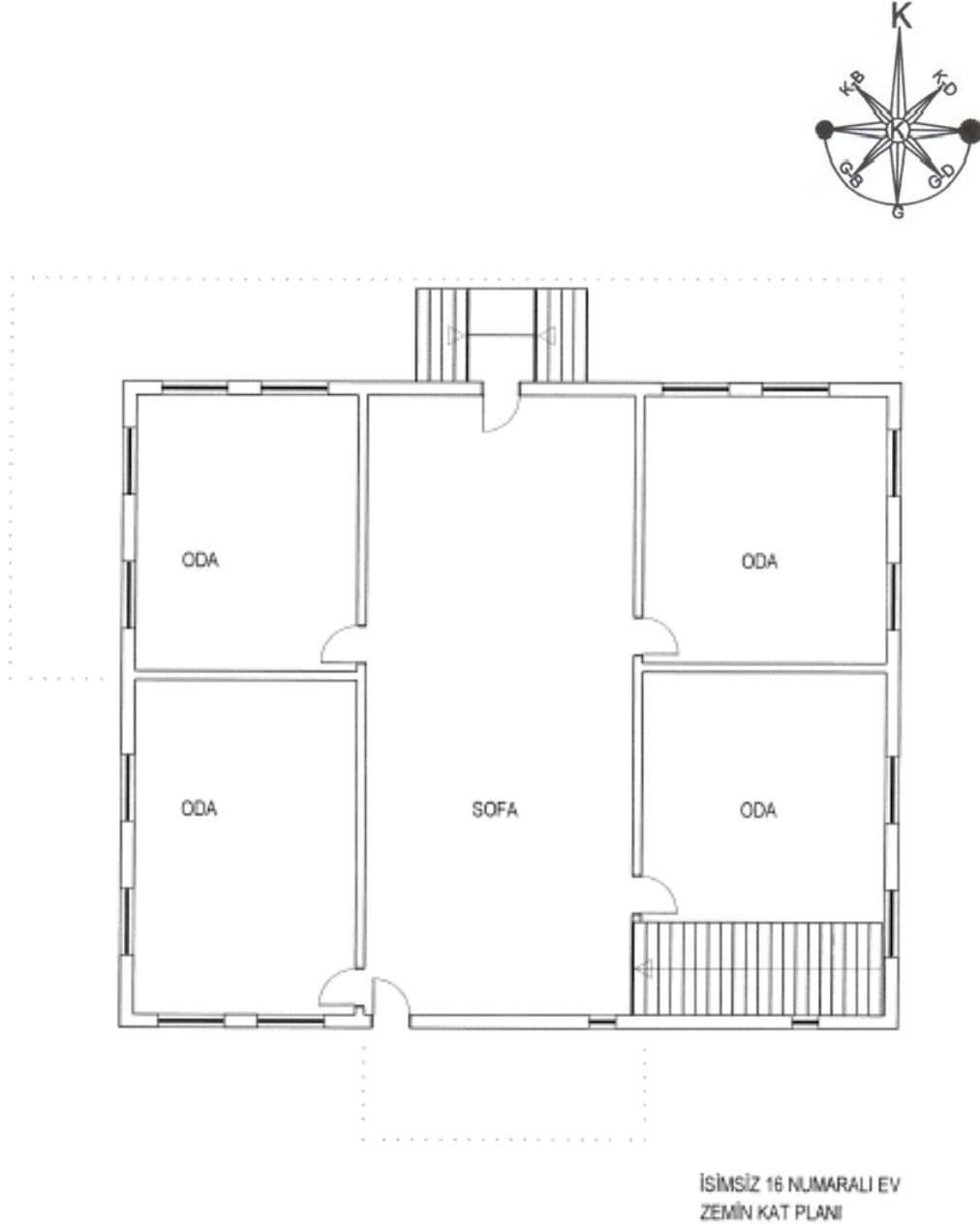
2.16.7.Bugünkü Durumu: Yapı konut işlevindedir ve kullanılmamaktadır.

2.16.8.Plan ve Kesiti: Yapı güney-kuzey yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneye, arka cephesi kuzeye, yan cepheler ise doğu ve batıya bakmaktadır. Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Fakat yapıyla ilgili yapmış olduğumuz çizimlerden yola çıkarak birinci kat ve zemin katın ikiyüzlü iç sofalı yani karniyarık plan tipine girdiği görülmektedir(Plan 20–21).

Yapı plan olarak şöyledir. Yapıda birinci katta ise üç oda, bir helâ ve banyo, bir adette sofada dolap yer almaktadır. Birinci katta yer alan odalardan kuzeybatı yönünde olan oda diğerlerine oranla daha büyüktür. Birinci katta kuzeydoğu ve güneybatıda yer alan odalar aynı ölçüdedir. Zemin katta dört oda bulunmaktadır. Zemin katta güneyde yer alan odalar aynı ölçüdedir. Yine zemin katta güneybatıda yer alan oda diğer odalara oranla daha büyük tutulmuştur. Katlar arası bağlantı tek yönlü dönel ve ahşap merdiven ile sağlanmaktadır.(Fotoğraf 105). Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden ocak, yüklük, gusülhane ve çiçeklik kalmıştır.(Fotoğraf 106–107). Yapıda yer alan ocaklar taş kemerlidir. Yapıda mutfak için ayrı bir yer yoktur. Odalarda yer alan ocak ve dolaplı kısımlar mutfak olarak kullanılmaktadır. Yapıda yer alan tavanlar düz tavandır. Birinci kat sofa tavanında güzel bir tavan göbeği bulunmaktadır. Yapı içinde kullanılan kapılarda tek kanatlı ve ahşaptır.

Plan 20: 16 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Plan 21: 16 Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Fotoğraf 105-106: Yapının üst kata çıkış merdiveni ve çiçeklik

Fotoğraf 107: Yapıdan yüklük, gusülhane ve ocak

2.16.9.Süsleme: Yapıda dış cephede belirgin bir süsleme yoktur. Yapı içinde de sadece tavanlarda düzenlemeler görülmektedir. Yapıda yer alan tavanlardan hepsi düz tavan olup sadece birinci kat sofa tavanında aplike tekniğinde yapılmış güzel bir tavan göbeği bulunmaktadır.(Fotoğraf 108). Bu tavan göbeğinde de sırayla yaprak ve meyve olması muhtemel düzenleme bulunmaktadır. Yapıda merdiven korkuluklarında muhtelif şekiller yer almaktadır.

Fotoğraf 108: Yapıdan tavan örneği

2.16.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak iki katlı ve bahçesi bulunan bir konuttur. (Fotoğraf 109–110–111). Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetrik tutulmaya çalışılmıştır. Yapıda zemin kat ve birinci katı ayıran ahşap silmeler belirgin bir şekilde görülmektedir. Yapıya giriş ahşap ve tek kanatlı kapı ile sağlanmaktadır. Yapının arka cephesinde de bahçeye çıkış kapısı yer almaktadır. Ve arka cephede yer alan kapıya merdiven ile ulaşılmaktadır. Güney cephesi cephe ortasında tek çıkmalı, batı cephesi tek köşe çıkmalı ve kuzey cephesi kat çıkmalıdır. Yapıda çıkma altları ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Yapıda birinci kat güney cephesinde sekiz, batı cephesinde altı, doğu cephesinde üç, kuzey cephesinde ise yedi pencere bulunmaktadır. Yapıda zemin kat güney cephesinde dört, doğu ve batı cephelerde ve kuzey cephesinde dörder pencere bulunmaktadır. Pencerele içe açılan kanat biçiminde pencere ve giyotin penceredir ve form olarak enine ve boyuna dikdörtgen formdadır.

Fotoğraf 109: Yapıdan güneybatı cephe

Fotoğraf 110: Yapıdan güneydoğu cephe

Fotoğraf 111: Yapıdan kuzey cephe

2.16.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda zemin katta hımış, birinci katta hımış üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Yapıda tavanlarda, balkon ve merdiven korkuluklarında, pencere alınlıklarında, çıkma desteklerinde çakma tekniği kullanılmaktadır. atı kaplaması olarak alaturka kiremitler bulunmaktadır. Yapıda pencere söveleri ve pencere alt kısımları, ana giriş kapısı, saçak altları, iki katı birbirinden ayıran silmeler, st kata çıkış merdiveni, tavanlar, yüklükler ve çiçeklikler tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal, yapıda yer alan ocaklarda ise taş malzeme görülmektedir. Pencereelerde ise cam kullanılmaktadır. Yapı içinde zemin döşemesi zemin katta ve birinci katta ahşaptır.

2.17. ON YEDİ NUMARALI EV

2.17.1.Yapının Adı: 17 Numaralı Ev

2.17.2.Yapının İnceleme Tarihi: 06.11.2008–29.06.2009.

2.17.3.Yapının Adresi: Karamanlı Mahallesi Stadyum Caddesi No:29 Bolu/ Merkez.

2.17.4.Yapının Tanımı: Bahçesi bulunan bir yapıdır. Yapının doğu cephesinde bir bahçesi bulunmaktadır. Yapının kuzey ve güney cepheleri diğer yapılarla bitişik düzendedir. (Fotoğraf 112–113).

Fotoğraf 112–113: Yapıdan batı cephe ve doğu cephe

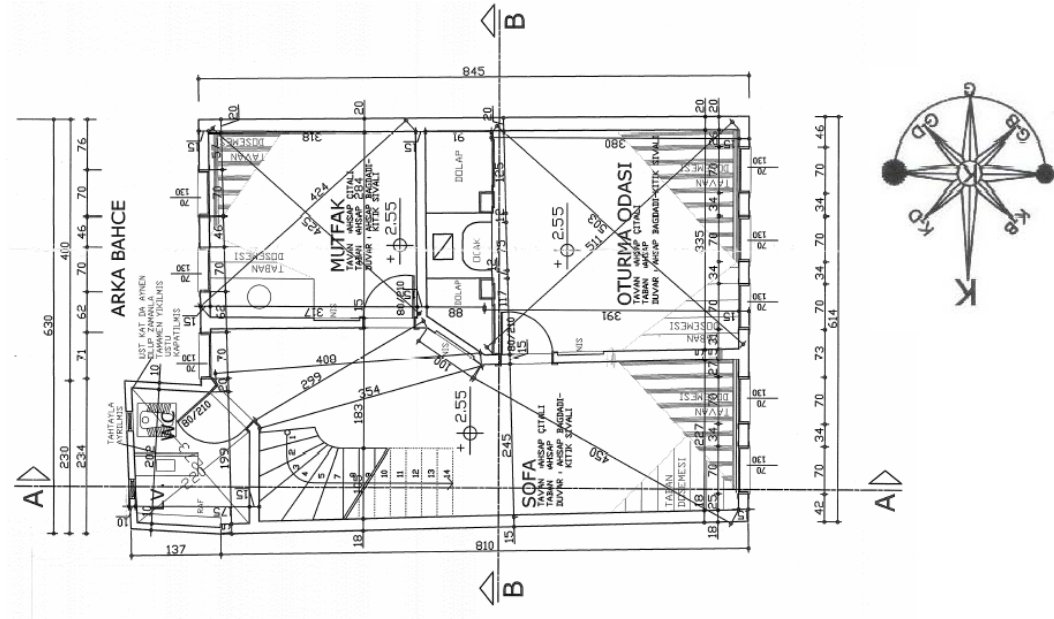
2.17.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.17.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının önceden geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

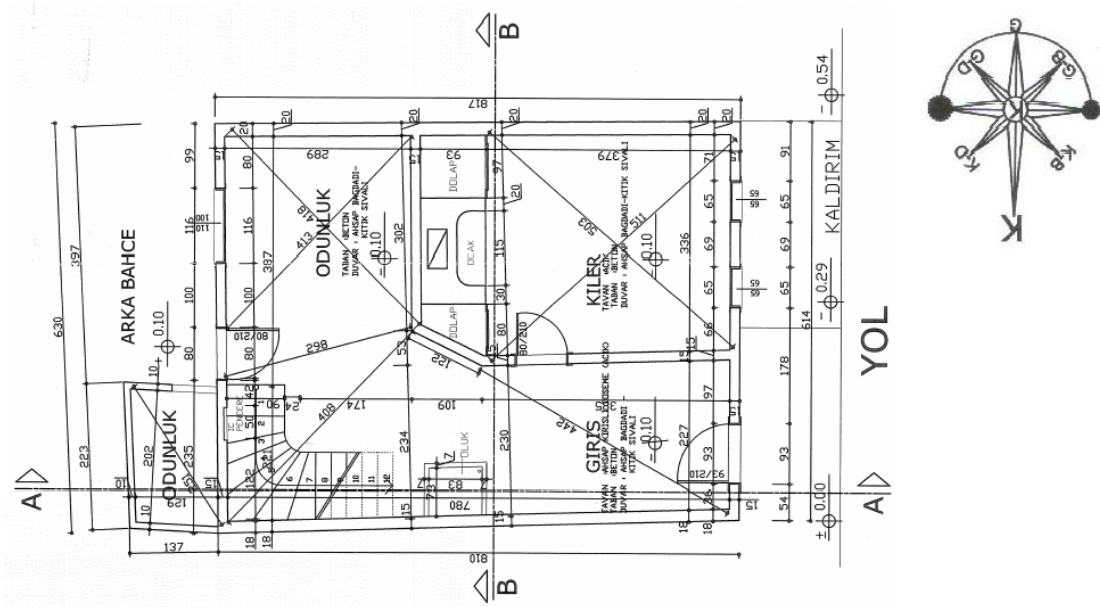
2.17.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmamaktadır.

2.17.8.Plan ve Kesiti: Yapı batı-doğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi batıya, arka cephesi doğuya, yan cepheleri ise kuzey ve güneye bakmaktadır. Yapının Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınan planlarına göre ikinci kat, birinci kat ve zemin katı dış köşe sofalı plan tipine girmektedir.(Plan 22–23–24–25, Kesit 6–7).

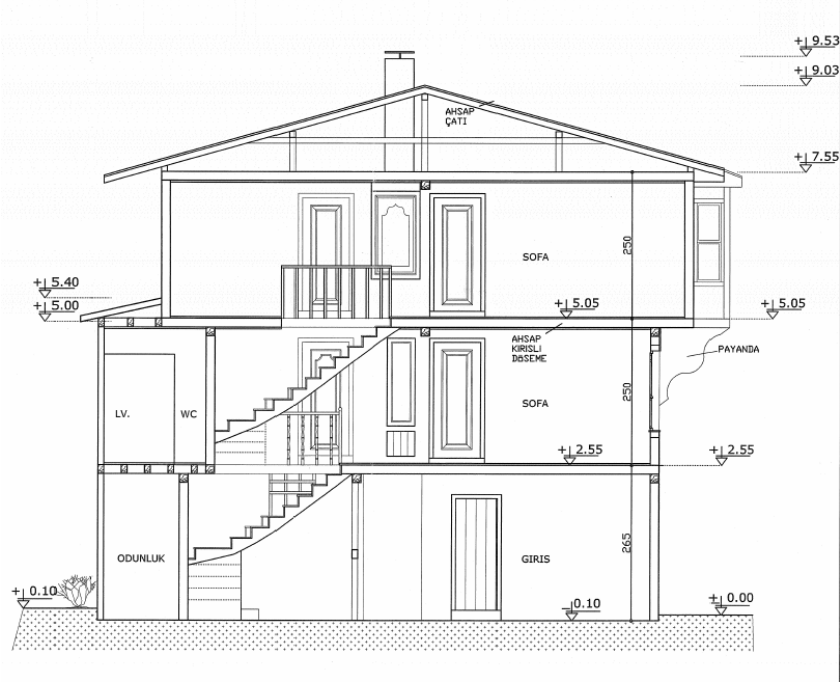
Yapının içine girilemediği için iç düzenlemeleri hakkında bilğimiz bulunmamaktadır. Fakat yapının çizilmiş planlarında ikinci katta ise iki oda, birinci katta bir oda, mutfak ve helâ ve zemin katta iki odunluk ve bir kiler bulunduğu görülmektedir. İkinci katta güneybatıda yer alan odanın eni, güneydoğuda yer alan yatak odasına oranla daha büyüktür. Aynı şekilde birinci katta güneybatıda yer alan odanın eni, güneybatıda yer alan mutfağa oranla daha geniştir. Zemin katta güneybatıda yer alan kiler, güneydoğuda yer alan odunluğa oranla daha küçük ölçülerdedir. Yine zemin katta kuzeydoğuda yer alan odunluk ise oldukça küçük ebatlardadır. Katlar arası bağlantı ise tek yönlü dönel ve ahşap merdiven ile sağlanmaktadır. Yapı Türk ev mimarisinin özelliklerinden ocak, yüklük, gusülhane ve çiçeklik gibi birimleri içermektedir(Çizim 14–15). Ocaklar beş dilimli kemer ve basık kemerden oluşmaktadır. Tavanlar düz tavan olup göbeklidir.

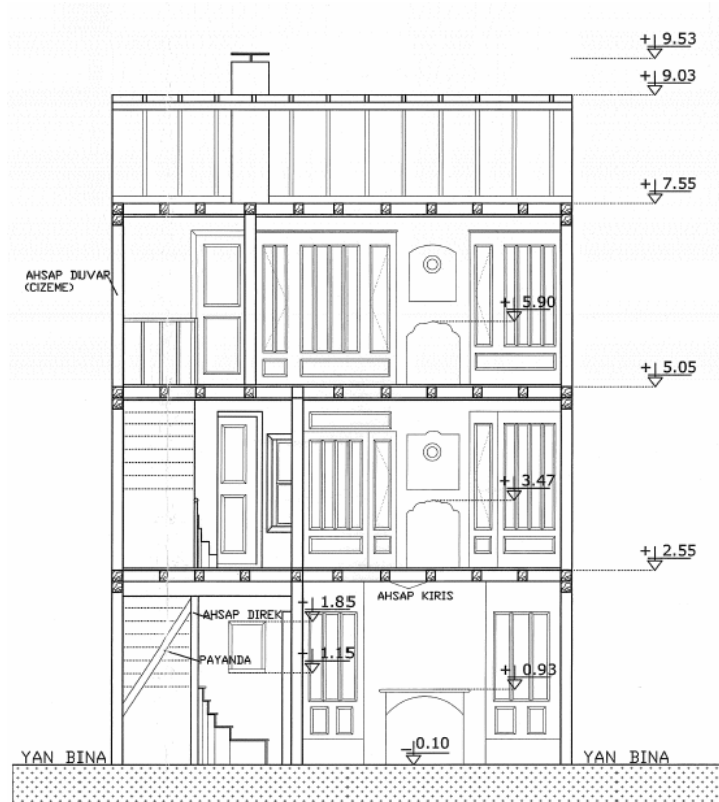
Plan 24: Birinci Kat Planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır).

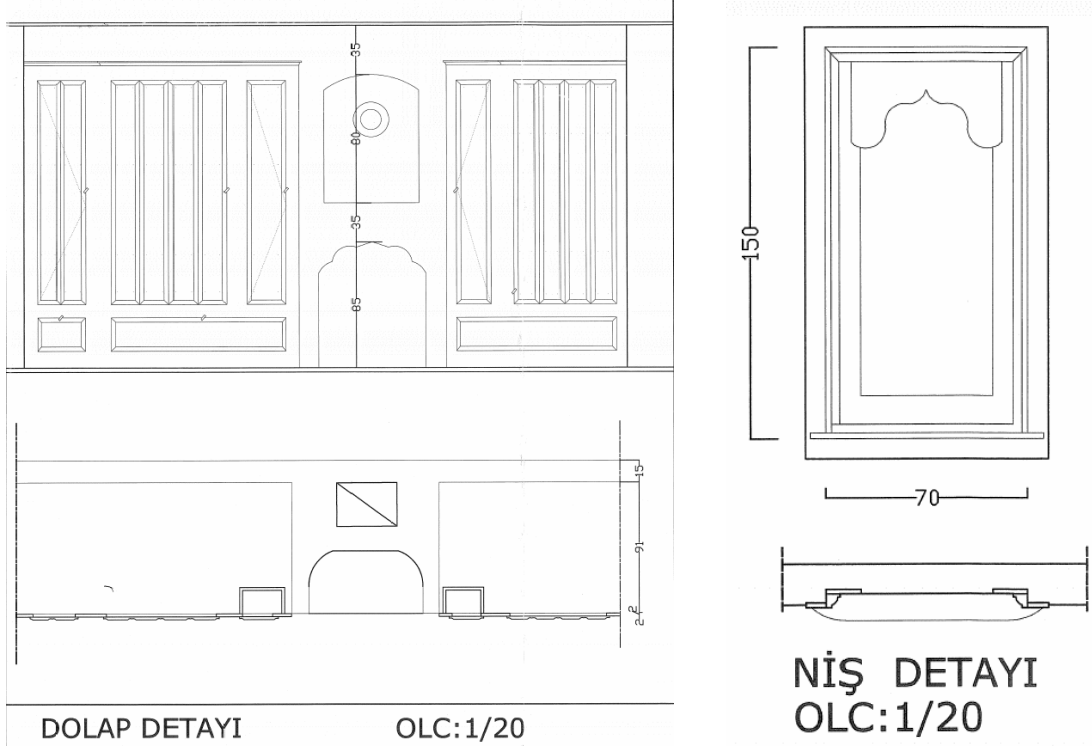
Plan 25: Zemin Kat Planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır).

Kesit 6: A-A Kesiti(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.

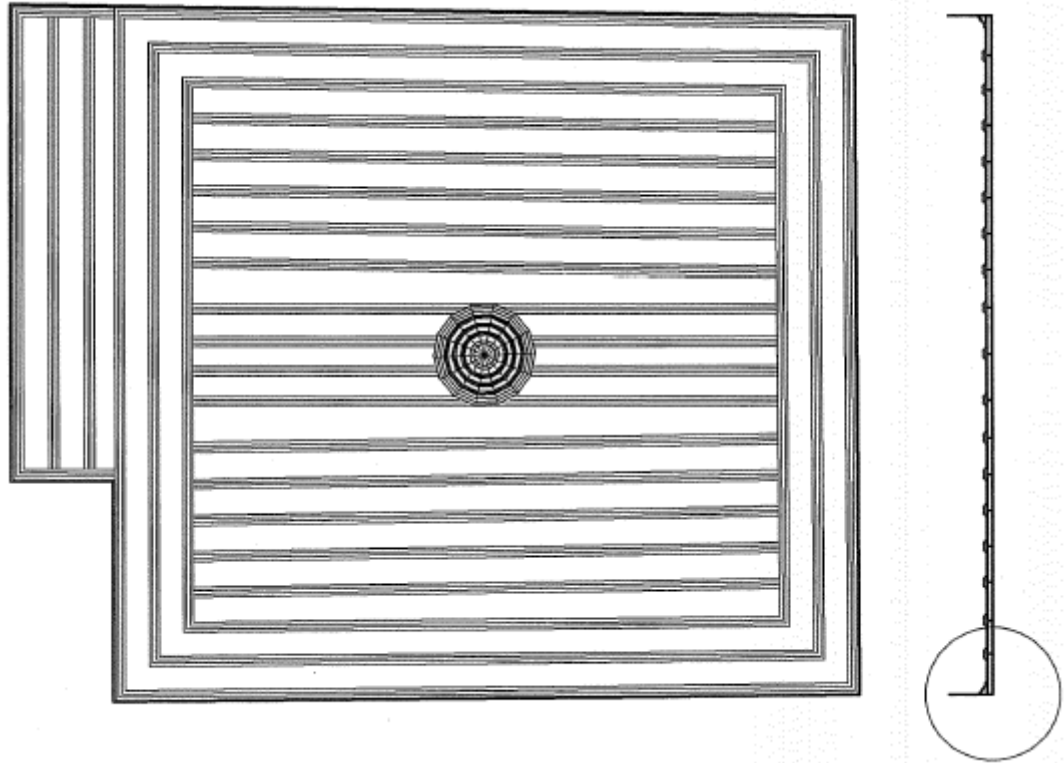

Kesit 7: B-B Kesiti(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.

Çizim 14-15: Ocak, yüklük ve çiçeklik (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır).

2.17.9.Süsleme: Yapının dış cephesinde herhangi bir süsleme yoktur. Sadece yapının arka cephesinde yer alan zemin kat pencerelerinden biri kafeslidir. Yapı içinde ise tavanlar ve ocaklar süslemelidir. Ocaklar kemerli olup, tavanlardan çizimi olan bir örnek göbeklidir.(Çizim 16).

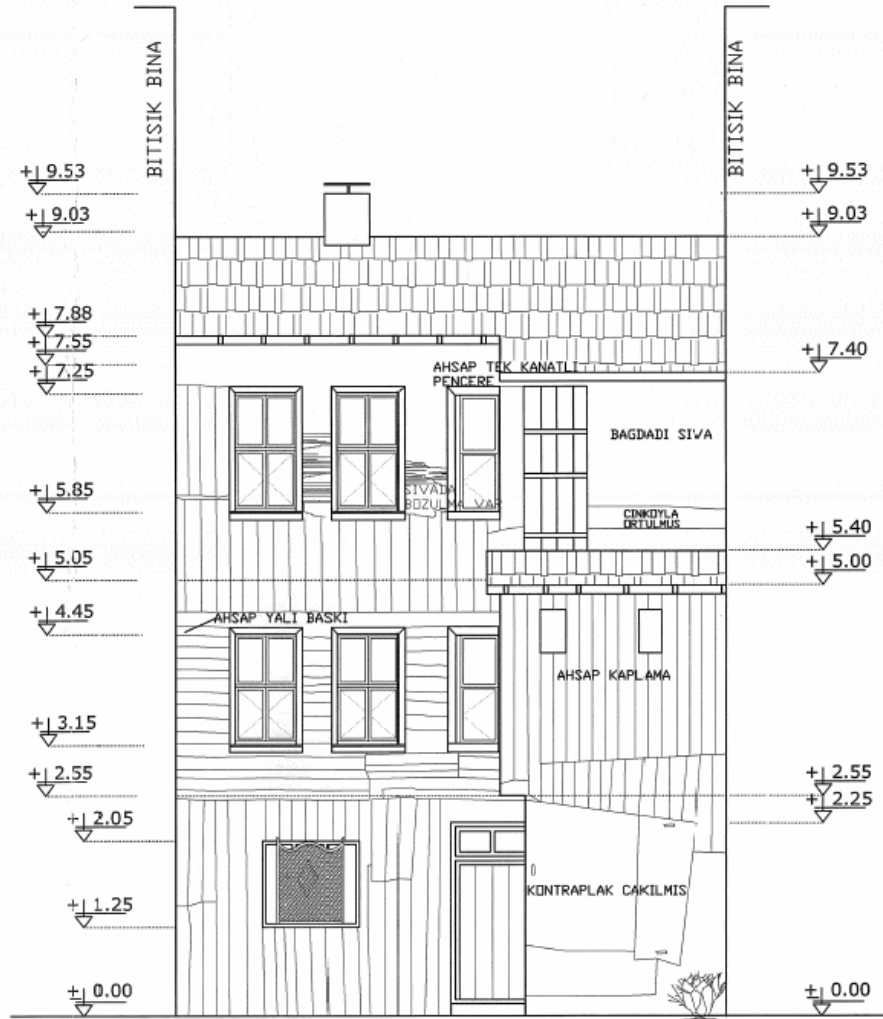

Çizim 16: Yapıdan Göbekli Tavan Örneği(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.

2.17.10.Dış Görünüşü: Dış görünüş olarak simetrik olmayan yapı zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç katlıdır.(Çizim 17–18). Beşik çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmaktadır. Yapıda batı cephede cephe ortasında tek çıkma kullanılmıştır. Doğu cephede ise tek köşe çıkması dikkat çekmektedir. Çıkma altı ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Yapıda batı cephede bir adet tak kanatlı ahşap ana giriş bulunmaktadır. Yapı doğu cephesinde ise bahçeye açılan tek kanatlı ahşap bir kapı yer almaktadır. Pencereler boyuna ve enine dikdörtgen formdadır. İkinci katta batı cephede altı, doğu cephede ise üç pencere bulunmaktadır. Birinci katta batı cephede beş ve doğu cephede üç pencere yer almaktadır. Zemin kat batı cephesinde iki ve doğu cephesinde biri kapı üzerinde yer almak üzere iki pencere bulunmaktadır. Pencereler tür olarak giyotin ve içe açılan kanat biçiminde penceredir.

Çizim 17: Batı Cephe(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.

Çizim 18: Doğu cephe(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır).

2.17.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda teknik olarak hımiş üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmıştır. Yapıda ana giriş kapıları, pencere söveleri, çıkma destekleri, katları ayıran silmeler ve saçak altları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal, pencerelerde ise cam bulunmaktadır.

2.18. ON SEKİZ NUMARALI EV

2.18.1.Yapının Adı: 18 Numaralı Ev

2.18.2.Yapının İnceleme Tarihi: 12.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.18.3.Yapının Adresi: Semerkant Mahallesi Akıncı Sokak No:14 Bolu/ Merkez.

2.18.4.Yapının Tanımı: Bahçesi bulunan yapılar içerisinde yer almaktadır. Yapının kuzey cephesinde bahçesi bulunmaktadır. Yapının cepheleri herhangi bir yapıyla bitişik nizamda değildir. (Fotoğraf 114).

Fotoğraf 114: Yapıdan batı cephe

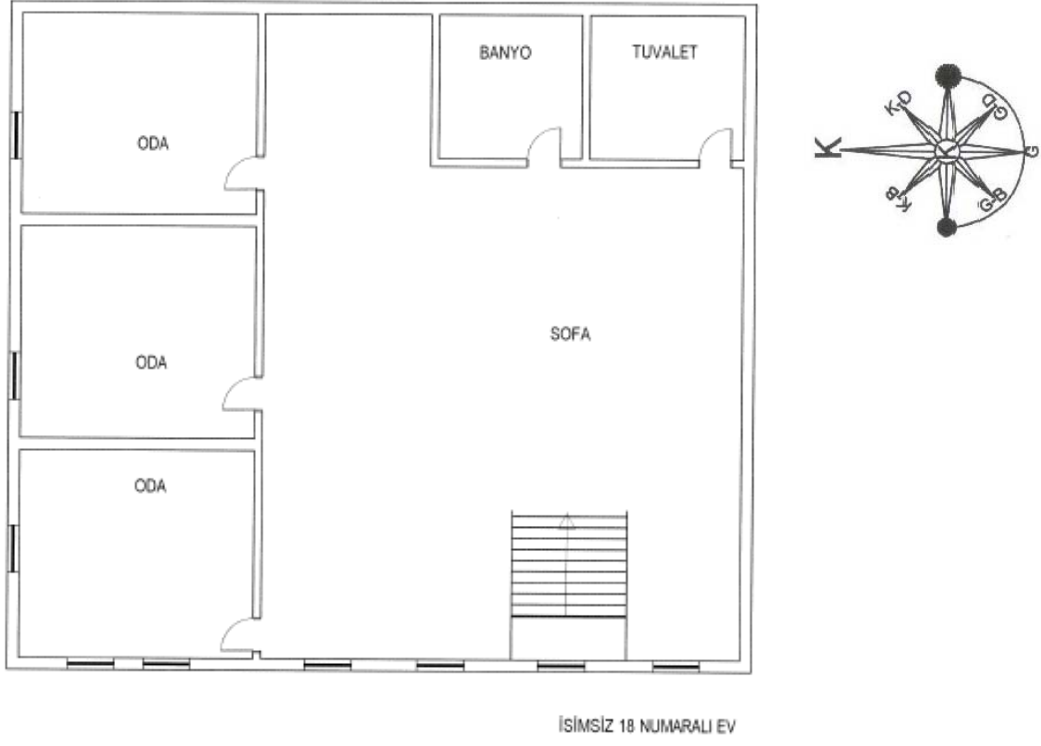
2.18.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.18.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda yapılan değişiklikler ile ilgili bilginiz bulunmamaktadır. Yapı tarihlendirme kısmında daha detaylı ele alınacaktır.

2.18.7.Bugünkü Durumu: Yapı konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.18.8.Plan ve Kesiti: Yapı batı- doğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi batıya, arka cephesi doğuya, yan cepheleri ise kuzey ve güneye bakmaktadır. Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Fakat yapıyla ilgili yapmış olduğum çizimlerden yola çıkarak birinci katı dış sofalı üç odalı plan grubuna girmektedir(Plan 26). Yapının zemin katı ve ikinci katına girilemediği için planı hakkında bilginiz bulunmamaktadır.

Yapı plan olarak şöyledir: Birinci katta ve üçüncü katta üç oda, helâ ve banyo yer almaktadır. Yapıda zemin katta iki oda, bir helâ ve banyo bulunmaktadır. Odaların hepsi aynı ebatlardadır. Katlar arası bağlantı düz, tek yönlü ve ahşap merdiven ile sağlanmaktadır.(Fotoğraf 115). Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden ocak, yüklük, gusülhane kalmıştır.(Fotoğraf 116). Ocaklar basık kemer ve kaş kemerden oluşmaktadır. Yapıda mutfak için ayrı bir yer yoktur. Odalarda yer alan ocak ve dolaplı kısımlar mutfak olarak kullanılmaktadır. (Fotoğraf 117). Yapıda yer alan tavanlar düz tavadır. (Fotoğraf 118). Yapı içinde kullanılan kapılarda tek kanatlı ve ahşaptır.

Plan 26: 18 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Fotoğraf 115: Yapıdan üst kata çıkış merdiveni

Fotoğraf 116–117: Yapıdan ocak, yüklük, gusülhane ve mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü

Fotoğraf 118: Yapıdan tavan örneği

2.18.9.Süsleme: Yapıda dış cephede belirgin bir süsleme yoktur. Yapı içinde de süsleme programı bulunmamaktadır. Yapıda merdiven korkuluklarında muhtelif şekiller yer almaktadır. Yine yapıda güzel kapı tokmağı bulunmaktadır.

2.18.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak üç katlı bir konuttur. (Fotoğraf 119–120). Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya yani yeni kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetrik değildir. Yapıda katları ayıran ahşap silmeler belirgin bir şekilde görülmektedir. Yapıya iki giriş bulunmaktadır. Bunlardan biri ahşap ve tek kanatlı kapıyla sağlanırken, diğeri ahşap ve çift kanatlı kapıyla sağlanmaktadır. (Fotoğraf 121–122). Batı cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır. Yapıda çıkma altları ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Yapıda ikinci kat batı cephesinde beş ve kuzey cephesinde iki pencere yer almaktadır. Yapıda birinci kat batı cephesinde altı, kuzey cephesinde ise üç pencere bulunmaktadır. Yapıda zemin kat batı cephesi ve kuzey cephesinde iki pencere bulunmaktadır. Pencereler içe açılan kanat biçiminde pencere ve giyotin penceredir ve form olarak enine ve boyuna dikdörtgen formdadır.

Fotoğraf 119: Yapıdan kuzeybatı cephe

Fotoğraf 120: Yapıdan güneydoğu cephe

Fotoğraf 121–122: Yapıdan ana giriş kapısı ve kapı tokmağı

2.18.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda teknik olarak hımiş üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Yapıda tavanlarda çakma tekniği kullanılmaktadır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler görülmektedir. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapısı, saçak altları, katları birbirinden ayıran silmeler, çıkma altı destekleri, üst kata çıkış merdiveni, tavanlar ve yüklükler tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tokmaklarında metal, pencerelerde ise cam malzeme tercih edilmiştir. Yapı içinde zemin döşemesi olarak zemin katta taş, diğer katlarda ahşap kullanılmıştır.

2.19. ON DOKUZ NUMARALI EV

2.19.1.Yapının Adı: 19 Numaralı Ev

2.19.2.Yapının İnceleme Tarihi: 12.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.19.3.Yapının Adresi: Semerkant Mahallesi Akıncı Sokak No:25 Bolu/ Merkez.

2.19.4.Yapının Tanımı: Bahçesi bulunan yapılar içerisinde yer almaktadır. Yapının güneydoğu cephesinde bir bahçesi bulunmaktadır. Yapı herhangi bir yapıyla bitişik düzende değildir. (Fotoğraf 123).

Fotoğraf 123: Yapıdan kuzey batı cephe

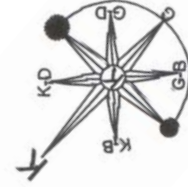
2.19.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.19.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda yapılan değişiklikler ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır. Fakat yapının çatı ve balkon kenarlarında yapılan kaplamaların sonradan yapıldığı, pencerelerin değiştirildiği görülmektedir.

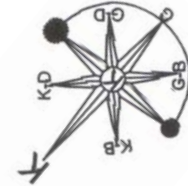
2.19.7.Bugünkü Durumu: Yapı konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.19.8.Plan ve Kesiti: Yapı kuzeybatı-güneydoğu yönlerinde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi kuzeybatıya, arka cephesi güneydoğuya, yan cepheleri ise kuzeydoğu ve güneybatıya bakmaktadır. Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Fakat yapıyla ilgili yapmış olduğum çizimlerden yola çıkarak yapının birinci katı iki yüzlü iç sofalı, zemin katı dış sofalı iki odalı plan grubuna girmektedir(Plan 27–28).

Yapı plan olarak şöyledir: Yapıda birinci katta iki oda, bir helâ ve banyo yer almaktadır. Birinci katta kuzeybatıda yer alan odalardan ortadaki diğer iki odaya oranla daha küçük ölçülerdedir. Zemin katta iki oda, bir helâ ve banyo yer almaktadır. Zemin katta yer alan odalar güneybatı cephede ve aynı ölçülere sahiptir. Katlar arası bağlantı dönel ve ahşap merdiven ile sağlanmaktadır.(Fotoğraf 124). Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden ocak, yüklük, gusülhane kalmıştır. Ocaklar kaş kemer ve beş dilimli kemerden oluşmaktadır.(Fotoğraf 125).Yapıda mutfak için ayrı bir yer yoktur. Odalarda yer alan ocak ve dolaplı kısımlar mutfak olarak kullanılmaktadır.(Fotoğraf 126). Yapıda yer alan tavanlar düz tavandır. Yapı içinde kullanılan kapılarda tek kanatlı ve ahşaptır.

İSİMSİZ 19 NUMARALI EV

Plan 27: 19 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)İSİMSİZ 19 NUMARALI EV
ZEMİN KAT PLANI**Plan 28: 19 Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)**

Fotoğraf 124-125: Yapıdan üst kata çıkış merdiveni ve ocak

Fotoğraf 126: Yapıdan bir kısmı mutfak olarak kullanılan oda

2.19.9.Süsleme: Yapıda dış cephede belirgin bir süsleme yoktur. Sadece ana giriş kapısında dikdörtgenler kullanılmış, bir pencere önünde de kafes yer almaktadır. Yapı içinde de yoğun süsleme programı bulunmamaktadır. Yapıda merdiven korkuluklarında muhtelif şekiller yer almaktadır. Tavanlar düzdür. Ocaklar kaş kemerlidir ve dolaplarda geometrik düzenlemeler görülmektedir.

2.19.10.Dış Görünüşü: Bahçesi bulunan yapı dış görünüş olarak iki katlı bir konuttur.(Fotoğraf 127–128–129). Beşik çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya yani yeni kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetrik değildir. Yapıda katları ayıran ahşap silmeler belirgin bir şekilde görülmektedir. Yapıya giriş kuzeybatı cephede yer alan ahşap tek kanatlı kapıyla sağlanmaktadır. Yine kuzeybatı cephede ahşap ve tek kanatlı bahçeye giriş kapısı bulunmaktadır. Yapının güneydoğu cephesinde bir balkon yer almaktadır. Balkona da birinci katta yer alan kapıyla girilmektedir. Yapıda birinci kat kuzeybatı cephesinde üç, güneydoğu cephesinde ise üç pencere bulunmaktadır. Yapıda zemin kat kuzeybatı cephesinde bir pencere yer almaktadır. Pencereler içe açılan kanat biçiminde penceredir ve form olarak enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. Kuzeybatı cephe pencerelerinden biri kafeslidir.

Fotoğraf 127: Yapıdan kuzeybatı cephe

Fotoğraf 128: Yapıdan güneybatı cephe

Fotoğraf 129: Yapıdan güneydoğu cephe

2.19.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı üzeri sıvalı olduğu için teknik belli olmamaktadır. Ama Bolu Merkezde yaygın teknik hımış üzeri bağdadi uygulama olduğu için bu yapıda bu teknikte yapılmış olabilir. Yapıda ön cephede yer alan pencere önünde ahşap çitalarla yapılan kafes tekniği görülmektedir. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmıştır. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapısı, saçak altları, katları birbirinden ayıran silmeler, üst kata çıkış merdiveni, tavanlar ve yüklükler tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal malzeme, pencerelerde ise cam malzeme tercih edilmiştir. Yapı içinde zemin döşemesi olarak zemin katta taş, diğer katlarda ahşap kullanılmıştır.

2.20. YİRMİ NUMARALI EV

2.20.1.Yapının Adı: 20 Numaralı Ev

2.20.2.Yapının İnceleme Tarihi: 12.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.20.3.Yapının Adresi: Semerkant Mahallesi Semerkant Caddesi Bolu/ Merkez.

2.20.4.Yapının Tanımı: Bahçe içerisinde yer alan bir yapıdır. Yapının güneybatı cephesinde bahçesi bulunmaktadır. Yapının cepheleri herhangi bir yapıyla bitişik nizamda değildir.(Fotoğraf 130).

Fotoğraf 130:Yapıdan güneybatı görünüm

2.20.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi ya da belirli bir tarihi içeren bilgisi bulunmamaktadır.

2.20.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapı kilitli olduğu için içine girilememiştir. İçine girilemediği için geçirdiği onarımlarla ilgili bilgimiz bulunmamaktadır.

2.20.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmamaktadır.

2.20.8.Plan ve Kesiti: Yapı güneybatı-kuzeydoğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneybatıya, arka cephesi kuzeydoğuya, yan cepheleri ise kuzeybatı ve güneydoğuya bakmaktadır. Bu konutla ilgili yapılan çalışma bulunmadığı ve yapının kilitli olmasından dolayı içine de girilemediği için plan ve kesiti ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır.

2.20.9.Süsleme: Yapının dış cephesinde herhangi bir süsleme yoktur. Sadece yapının ana giriş kapısında dikdörtgenlerin kullanıldığı geometrik bir düzenleme dikkat çekmektedir. Yine yapının balkon korkulukları da dekoratif düzenlemeler içermektedir. (Fotoğraf 131). Yine kapıda her ne kadar kırılmış olsa da güzel kapı tokmağı bulunmaktadır. (Fotoğraf 132). Yapı kilitli olduğu için içinde yer alan süslemeler ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır.

Fotoğraf 131-132:Yapıdan balkon korkuluğu ve

kırık olan kapı tokmağı

2.20.10.Dış Görünüşü: Dış görünüş olarak simetrik tutulmaya çalışılan bir yapıdır. Yapı zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç katlıdır. (Fotoğraf 133–134–135). Kıрма çatılı ve saçak altı açıktır. Saçak tüm cepheleri dolanmaktadır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapı güneybatı cephesi cephe ortasında tek çıkmalı, kuzeybatı cephesi ise tek köşe çıkmalıdır. Çıkma altı ahşap krişler ile desteklenmiştir. Yapıda kat ayrımı ahşap silmeler ile belirtilmiştir. Yapının güneybatı cephesinde bir balkonu bulunmaktadır. Yapıda katlara giriş güneybatı cephede yer alan çift kanatlı ahşap kapı ve kuzeybatı cephede yer alan tek kanatlı ahşap kapıyla sağlanmaktadır. Pencereleer enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. Yapının ikinci katının güneybatı cephesinde altı, kuzeybatı cephesinde beş, güneydoğu cephesinde dört pencere bulunmaktadır. Birinci kat güneybatı cephesinde altı, kuzeybatı cephesinde beş, güneydoğu cephesinde dört pencere bulunmaktadır. Yapının zemin katının güneybatı cephesinde dört, kuzeybatı cephesinde üç penceresi bulunmaktadır. Pencereleer tür olarak giyotin penceredir. Ve pencereleerleer hepsi ahşap sövelidir. Yine zemin kat pencereleerleerinden güneybatı cephede yer alanlar metal korkulukludur. Yine zemin kat pencereleerleerinden kuzeybatıda yer alanlardan bazıları ise ahşapla kapatılmıştır.

Fotoğraf 133:Yapıdan güneybatı cephe

Fotoğraf 134:Yapıdan kuzeybatı cephe

Fotoğraf 135:Yapıdan güneydoğu cephe

2.20.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda inşa tekniği olarak hımış üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. atı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmıştır. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapısı, çıkma desteği, katları ayıran silmeler, balkon korkulukları ve saçak altı tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tokmağında metal, pencerelerde ise cam malzeme tercih edilmiştir.

2.21. YİRMİ BİR NUMARALI EV

2.21.1.Yapının Adı: 21Numaralı Ev

2.21.2.Yapının İnceleme Tarihi: 06.11.2008–29.06.2009.

2.21.3.Yapının Adresi: Semerkant Mahallesi Oğuz Sokak No:10 Bolu/ Merkez.

2.21.4.Yapının Tanımı: Bahçesi bulunan konutlar içerisinde yer almaktadır. Yapının kuzey cephesinde bir bahçesi bulunmaktadır. Yapının güney cephesi yanındaki yapıyla bitişik nizamdadır. (Fotoğraf 136).

Fotoğraf 136: Yapıdan kuzeybatı görünüm

2.21.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.21.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda yapılan değişiklikler ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır.

2.21.7.Bugünkü Durumu: Yapı konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.21.8.Plan ve Kesiti: Yapı batı-doğu yönünde uzanmaktadır. Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Fakat yapıyla ilgili yapmış olduğum çizimlerden yola çıkarak yapının birinci katı dış sofalı L plan tipindedir. Yine dış sofalı planda açık olan sofa burada kapalıdır. Yapının zemin katı ise dış sofalı iki odalı plan tipine girmektedir. (Plan 29–30).

Yapı plan olarak şöyledir. Yapıda birinci katta üç oda ve bir banyo yer almaktadır. Birinci katta kuzeybatıda L şeklinde bir oda ve bir balkon yer almaktadır. Odalardan kuzeydoğuda yer alan diğerlerine oranla daha küçüktür. Yapıda birinci katta güneydoğu köşede helâ ve banyo yer almaktadır ve aynı ölçülerdedir. Zemin katta iki oda bulunmaktadır. Zemin kat odalarından kuzeybatıda olan diğer odaya oranla daha büyüktür. Katlar arası bağlantı tek yönlü düz ve ahşap merdiven ile sağlanmaktadır.(Fotoğraf 137). Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden ocak, yüklük, gusülhane kalmıştır. (Fotoğraf 138–139). Ocaklar kaş kemerlidir. Yapıda mutfak için ayrı bir yer yoktur. Yapının sofasının bir bölümü mutfak olarak kullanılmaktadır. (Fotoğraf 140). Yapıda yer alan tavanlar düz tavandır. Yapı içinde kullanılan kapılarda tek kanatlı ve ahşaptır.

İSİMSİZ 21 NUMARALI EV

Plan 29: 21 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

İSİMSİZ 21 NUMARALI EV

Plan 30: 21 Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Fotoğraf 137–138: Yapıdan üst kata çıkış merdiveni ve yüklük dolabı

Fotoğraf 139–140: Yapıdan ocak ve mutfak olarak değerlendirilen sofanın bir bölümü

2.21.9.Süsleme: Yapıda dış cephede sadece balkon korkuluğu ve kapı tutacakları dekoratif görüntüler içermektedir. Balkon korkuluğunda daire, üçgen ve yıldızların yer aldığı muhtelif şekiller yer almaktadır.(Fotoğraf 141). Yapı ana giriş kapılarında ise dikdörtgenler kullanılmaktadır. Yapı içinde kayda değer bir süsleme bulunmamaktadır. Yapı içinde tavanlar düzdür(Fotoğraf 142), ocaklar kemerlidir ve dolaplarda geometrik düzenlemeler görülmektedir.

Fotoğraf 141: Yapıdan balkon ve balkon korkuluğu

Fotoğraf 142: Yapıdan tavan örneği

2.21.10.Dış Görünüşü: Bahçesi bulunan yapı dış görünüş olarak iki katlı bir konuttur. Zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlı olan yapıda, subasman seviyesinde kalan ve kat oluşturmeyen bodrum kısmı yer almaktadır. (Fotoğraf 143). Kırma çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya yani yeni kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetrik değildir. Yapıda katları ayıran ahşap silmeler belirgin bir şekilde görülmektedir. Yapı kuzey cephesi tek köşe çıkmalıdır. Çıkma altı ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Ve köşe çıkmasının hemen yanında balkon yer almaktadır. Yapının batı cephesi kat çıkmalıdır ve çıkma altı desteksiz

bırakılmıştır. Yapının batı cephesinde tek kanatlı bir kapısı bulunmaktadır. Ana giriş kapısında kapı tokmağı bulunmamaktadır. Fakat güzel kapı tutacağı yer almaktadır. Yapıda batı cephede yer alan bahçeye giriş kapısında güzel bir kapı tokmağı örneği bulunmaktadır. Yapıda batı cephede bodrum bölümünde üç adet pencere bulunmaktadır. Yapıda zemin kat batı cephesinde bir pencere yer almaktadır. Yapıda birinci kat kuzey cephesinde dört, batı cephesinde ise biri kapı üzerinde yer almak üzere dört pencere bulunmaktadır. Birinci kat kuzey cephesinde üç, batı cephesinde de üç pencere yer almaktadır. Pencereleer içe açılan kanat biçiminde pencere ve giyotin penceredir ve form olarak enine ve boyuna dikdörtgen formdadır.

Fotoğraf 143: Yapıdan kuzeybatı cephe

2.21.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı sıvalı olduğu için hangi teknikte olduğu belli olmamaktadır. Fakat Bolu merkezde yer alan eski evlerde uygulanan yaygın teknik hımiş üzeri bağdadi uygulama olduğu için bu yapıda bu teknikte yapılmış olabilir. Balkon korkuluğunda ise ajur tekniği görülmektedir. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler görülmektedir. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, saçak altları, katları birbirinden ayıran silmeler, balkon korkulukları, çıkma destekleri, üst kata çıkış merdiveni, tavanlar ve yüklükler tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında, bahçe kapısındaki kapı tokmağında ve bazı pencere korkuluklarında metal malzeme (Fotoğraf 144–145), pencerelerde

ise cam malzeme tercih edilmiştir. Yapı içinde zemin döşemesi olarak zemin katta taş, diğer katlarda ahşap kullanılmıştır.

Fotoğraf 144–145: Yapıdan metal kapı tutacağı ve bahçe kapısına ait kapı tokmağı

2.22. YİRMİ İKİ NUMARALI EV

2.22.1.Yapının Adı: 22 Numaralı Ev

2.22.2.Yapının İnceleme Tarihi: 06.11.2008–29.06.2009.

2.22.3.Yapının Adresi: Semerkant Mahallesi Semerkant Caddesi No:10 Bolu/ Merkez.

2.22.4.Yapının Tanımı: Yapının herhangi bir bahçesi bulunmamaktadır. Yapının kuzeybatı cephesinin zemin kat hizasına kadar olan bölümü yanındaki yapıyla bitişik nizamdadır. Yapının güneydoğu cephesine sonradan eklenen bölümler görülmektedir. (Fotoğraf 146).

Fotoğraf 146: Yapıdan kuzeydoğu görünüm

2.22.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir bilgisi bulunmamaktadır.

2.22.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda yapılan değişiklikler ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır.

2.22.7.Bugünkü Durumu: Yapı konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.22.8.Plan ve Kesiti: Yapı kuzeydoğu-güneybatı yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi kuzeydoğuya, arka cephesi güneybatıya bakmaktadır. Yapının yan cepheleri ise güneydoğu ve kuzeybatıya bakmaktadır. Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Fakat yapıyla ilgili yapmış olduğum çizimlerden yola çıkarak yapının ikinci katı iki yüzlü iç sofalı plan tipine, birinci katı ise dış sofalı L plan tipine girmektedir. Dış sofada açık olan sofa burada kapalıdır. Yapının zemin katına ev sahibinin izin vermemesi dolayısıyla girilemediğinden plan tipi ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır (Plan 31–32).

Yapı plan olarak şöyledir: Yapıda ikinci katta beş oda ve bir helâ bulunmaktadır. İkinci kat odalarının hepsi aynı ölçüde olup sadece güneydoğu ile güneybatı köşede yer alan oda diğerlerinden daha büyük ölçülerdedir. Birinci katta ise dört oda ve bir helâ yer almaktadır. Yine birinci kat odalarının hepsi aynı ölçüde olup sadece güneydoğu ile güneybatı köşede yer alan oda diğerlerinden daha büyük ölçülerdedir. Katlar arası bağlantı tek yönlü dönel ve ahşap merdiven ile sağlanmaktadır.(Fotoğraf 147). Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden ocak, yüklük, gusülhane, çiçeklik ve kiler bulunmaktadır.(Fotoğraf 148–149–150). Ocaklar kaş kemerlidir. Yapıda mutfak için ayrı bir yer yoktur. Yapının sofasının bir bölümü mutfak olarak kullanılmaktadır. Yapıda yer alan tavanlar düz tavadır. Yapı içinde kullanılan kapılarda tek kanatlı ve ahşaptır.

İSİMSİZ 22 NUMARALI EV

Plan 31: 22 Numaralı Ev İkinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

İSİMSİZ 22 NUMARALI EV

Plan 32: 22 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Fotoğraf 147–148: Yapıdan üst kata çıkış merdiveni, yüklük, gusülhane ve ocak

Fotoğraf 149–150: Yapıdan kiler ve çiçeklik

2.22.9.Süsleme: Yapıda dış cephede sadece kapılarda dikdörtgenler yer almakta, pencerelerde de kemerler bulunmaktadır.(Fotoğraf 151). Yapı dış cephesini hareketlendirmek için bazı düzenlemeler yapılmıştır. Bunun dışında bir süsleme içermez. Yapı içinde de tavanlar düzdür. Ocaklar kemerlidir. Dolaplarda da geometrik düzenlemeler bulunmaktadır.

Fotoğraf 151: Yapıdan kemerli pencere örneği

2.22.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak üç katlı bir konuttur. Zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç katlıdır.(Fotoğraf 152-153-154). Yapı güneybatı cephesi ve kuzeybatı cephesi zemin katı bir yapıyla bitişik nizamdadır. Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya yani yeni kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak zemin kat dışında simetriktir. Yapıda katları ayıran ahşap silmeler belirgin bir şekilde görülmektedir. Yapının güneydoğu cephesinde yer alan cephe ortasında tek çıkması dışında çıkması bulunmamaktadır. Yapının iki adet girişi bulunmaktadır. Bunlardan birisi kuzeydoğu cephede yer almaktadır. Kuzeydoğu cephede yer alan giriş çift kanatlı ve ahşaptır.(Fotoğraf 155). Bu girişe çift yönlü merdiven ile ulaşılmaktadır.(Fotoğraf 156). Bu giriş doğrudan birinci kata açılmaktadır. Yapının kuzeybatı cephesinde yer alan girişte çift kanatlı ve ahşaptır. Bu girişte zemin kata açılmaktadır. Kapılarda kapı tokmağı bulunmamaktadır. Yapıda ikinci kat kuzeydoğu cephesinde yedi, kuzeybatı cephesinde altı, güneybatı cephesinde ise yedi pencere yer almaktadır. Yapıda birinci kat kuzeydoğu cephesinde biri kapı üzerinde yer almak üzere beş, kuzeybatı cephesinde altı ve güneybatı cephesinde yedi pencere bulunmaktadır. Yapıda zemin katın kuzeybatı cephesinde dört pencere yer almaktadır. Pencerele içe açılan kanat biçiminde pencere ve giyotin penceredir ve enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. Bazı

pencerelerde demir parmaklıklar yer almaktadır. Zemin kat pencereleri dışındakiler ise kemerli penceredir.

Fotoğraf 152: Yapıdan kuzeydoğu ve kuzeybatı cephe

Fotoğraf 153: Yapıdan güneydoğu cephe

Fotoğraf 154: Yapıdan güneybatı cephe

Fotoğraf 155–156: Yapıdan ana giriş kapısı ve dış cephe merdiveni

2.22.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı yığma tuğla tekniğindedir. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmıştır. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, saçak altları, katları birbirinden ayıran silmeler, üst kata çıkış merdiveni, tavanlar, yüklükler, kiler ve çiçeklik tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında ve bazı pencere korkuluklarında metal, pencerelerde cam bulunmaktadır. Yine yapıda dış cephede yer alan birinci kata çıkış merdiveni ise taştandır. Yapı içinde zemin döşemesi olarak zemin katta taş, diğer katlarda ahşap kullanılmıştır. Yapıda bazı devşirme malzemelerde görülmektedir. Yapının kuzeybatı cephesinde kıvrımlı bir düzenlemenin olduğu devşirme taş dikkat çekmektedir. (Fotoğraf 157).

Fotoğraf 157: Yapıdan devşirme malzeme

2.23. YİRMİ ÜÇ NUMARALI EV

2.23.1.Yapının Adı: 23 Numaralı Ev

2.23.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.23.3.Yapının Adresi: Tabaklar Mahallesi Şenel Sokak No:9 Bolu/ Merkez.

2.23.4.Yapının Tanımı: Bahçesi bulunan yapılar içerisinde yer almaktadır. Yapının kuzeybatı cephesinde bir bahçesi bulunmaktadır. Yapının güneybatı cephesi bahçeye giriş kapısı ile bitişik düzendedir. Yapının kuzeydoğu cephesine ise bir garaj eklenmiştir. (Fotoğraf 158).

Fotoğraf 158: Yapıdan güneydoğu ve kuzeydoğu görünüm

2.23.5.Yapının Tarihi: Yapının ön cephesinde yer alan giriş kapısı üzerinde kitabesi bulunmaktadır. Bu kitabeye göre yapı hicri 1309 tarihlidir. Miladi olarak bu tarih 1892'ye tekabül etmektedir. (Fotoğraf 158).

Fotoğraf 158: Yapının kitabesi

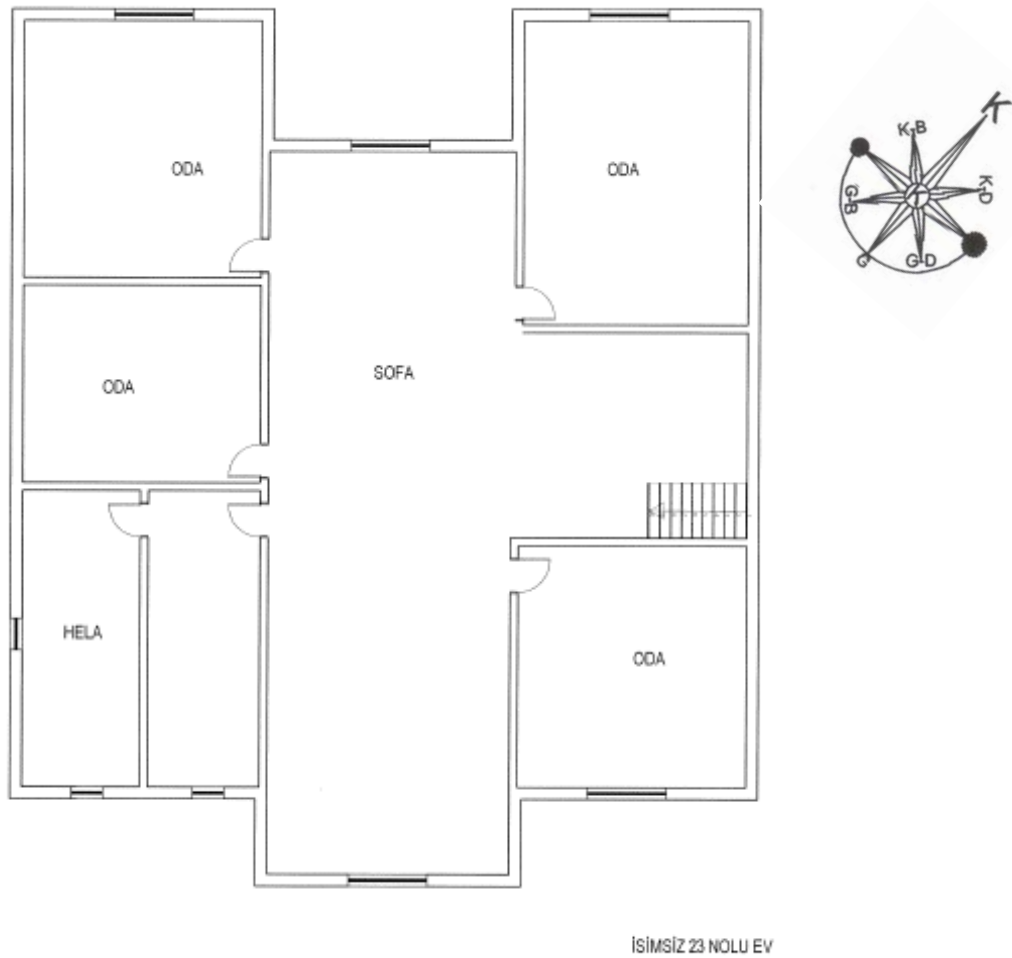
2.23.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda güneydoğu cephede yer alan pencerelerden bazıları değiştirilmiştir. Yapının kuzeydoğu cephesine garaj eklenmiştir. Yine yapının güneybatı cephesine de bahçeye giriş ilave edilmiştir.

2.23.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

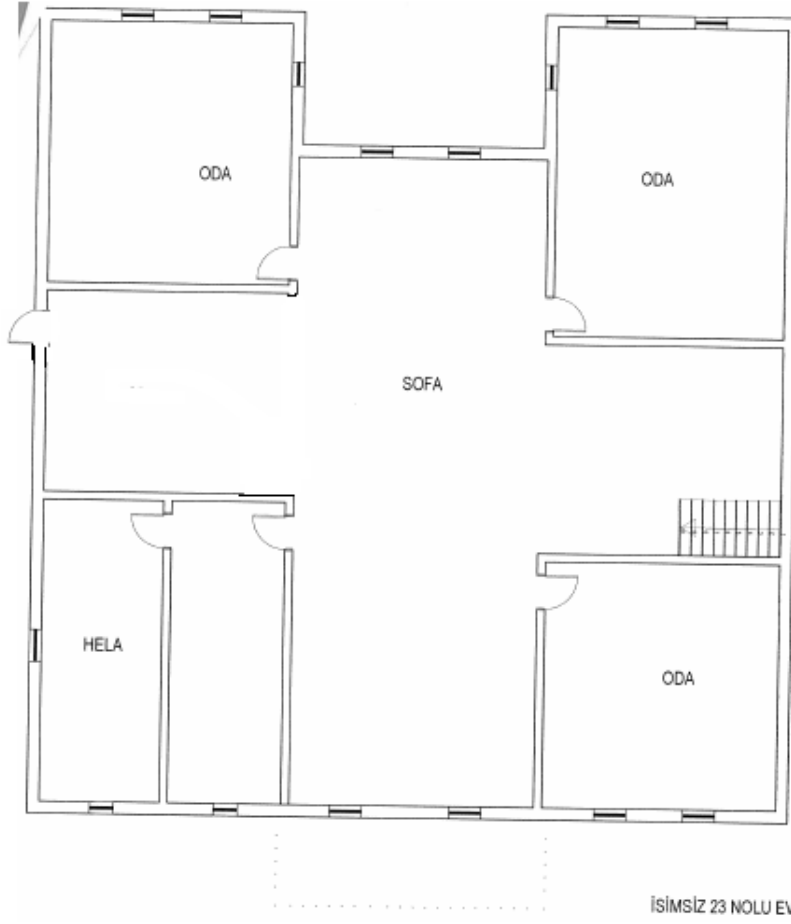
2.23.8.Plan ve Kesiti: Yapı güneydoğu-kuzeybatı yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneydoğuya, arka cephesi kuzeybatıya, yan cepheler ise kuzeydoğu ve güneybatıya bakmaktadır. Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Fakat yapıyla ilgili yapmış olduğum çizimlerden yola çıkarak yapının ikinci katı iki yüzlü iç sofalı plana girer. Fakat burada iki yüzlü iç sofalı plana bir eyvan ilavesi yapılmıştır. Yapının birinci katı ise dört köşeli orta sofalı plan tipine girmektedir (Plan 33–34).

Yapı plan olarak şöyledir: Yapıda ikinci katta dört oda ve bir helâ yer almaktadır. İkinci katta kuzeydoğu ve kuzeybatı köşede yer alan oda

diğerlerinden daha büyük ölçülerdedir. Birinci katta üç oda ve bir helâ yer almaktadır. Birinci katta kuzeydoğu ve kuzeybatı köşede yer alan oda da diğerlerinden daha büyük ölçülerdedir. Katlar arası bağlantı dönel ve ahşap olan merdivenler ile sağlanmaktadır. (Fotoğraf 160). Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden ocak, yüklük, gusûlhane, sergen ve kiler bulunmaktadır.(Fotoğraf 161–162–163). Ocaklar basık sivri kemer ve kaş kemerden oluşmaktadır. Bunun dışında kaş kemer ve köşeli kemerden oluşan ocaklarda bulunmaktadır. Yapıda mutfak için ayrı bir yer yoktur. Odalarda yer alan ocak ve dolaplı kısımlar mutfak olarak kullanılmaktadır. (Fotoğraf 164). Yapıda yer alan tavanlar düz tavandır. Yapı içinde kullanılan kapılarda tek kanatlı ve ahşaptır.

Plan 33: 23 Numaralı Ev İkinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Plan 34: 23 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Fotoğraf 160–161: Yapıdan üst kata çıkış merdiveni ve ocak

Fotoğraf 162–163: Yapıdan yüklük dolabı ve kiler

Fotoğraf 164: Yapıdan mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü

2.23.9.Süsleme: Yapıda dış cephede yer alan ana giriş kapılarında dikdörtgenler kullanılmaktadır. Dış cephe bazı düzenlemeler ile hareketlendirilmiştir.(Fotoğraf 165). Yapı dış cephesinde gömme sütunlar dikkat çekmektedir. Yine yapıda dış cephede pencereler kemerlidir. Ana giriş kapısı üzerinde yer alan kitabede de iç içe kıvrımlar ve çiçekler

görülmektedir. Yapının içinde tavanlar düz olup süsleme içermez. Ocaklar kemerlidir. Dolap kapaklarında da dikdörtgenler kullanılmıştır.

Fotoğraf 165: Yapıdan ana giriş kapısı ve düzenlemesi

2.23.10.Dış Görünüşü: Yapı zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç katlı bir konuttur. (Fotoğraf 166–167).Yapı kuzeydoğu cephesinde garaj, güneybatı cephesinde ise bahçeye giriş kapısı bulunmaktadır. Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya yani yeni kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetrik değildir. Yapıda katları ayıran ahşap silmeler belirgindir. Yapının güneydoğu cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır. Kuzeybatı cephesi ise çift köşe çıkmalıdır. Çıkma altı ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Yapının üç adet girişi bulunmaktadır. Bunlardan birisi güneydoğu cephede, birisi güneybatı cephede, biriside kuzeybatı cephededir. Güneydoğu cephede yer alan giriş çift kanatlı ve ahşap, güneybatı ve kuzeybatıda yer alan iki giriş ise tek kanatlı ve ahşaptır. Bahçeye giriş ise tek kanatlı ve ahşaptır. Kapılarda kapı tokmağı bulunmamaktadır. Güneydoğu cephede yer alan ana giriş kapısı üzerinde ise kitabe bulunmaktadır. Yapıda ikinci kat güneydoğu cephesinde dört, güneybatı cephesinde bir, kuzeybatı cephesinde ise üç pencere yer almaktadır. Birinci kat güneydoğu cephesinde altı, güneybatı cephesinde bir, kuzeybatı cephesinde ise yedi pencere bulunmaktadır. Zemin kat kuzeybatı cephesinde ise üç pencere bulunmaktadır. Pencereleler içe açılan kanat

biçiminde pencere ve giyotin penceredir ve enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. Pencereilerin büyük çoğunluğu kemerlidir.

Fotoğraf 166: Yapıdan güneybatı ve güneydoğu görünüm

Fotoğraf 167: Yapıdan kuzeydoğu cephe

2.23.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı kuzeydoğu cephesi hariç hımış üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Yapının kuzeydoğu cephesi ise yığma tuğladır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmıştır. Yapıda pencere söveleri, çıkma altı destekleri, ana giriş kapıları, üst kata çıkış merdiveni, tavanlar, kiler ve yüklük tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal, pencerelerde cam malzeme görülmektedir. Yapı içinde zemin döşemesi olarak zemin katta taş, diğer katlarda taş üzeri ahşap kaplama kullanılmıştır.

2.24. YİRMİ DÖRT NUMARALI EV

2.24.1.Yapının Adı: 24 Numaralı Ev

2.24.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.24.3.Yapının Adresi: Tabaklar Mahallesi Şenel Sokak No:12 Bolu/ Merkez.

2.24.4.Yapının Tanımı: Bahçesi bulunan yapılar içerisinde yer almaktadır. Yapının doğu cephesinde bir bahçesi bulunmaktadır. Yapının batı cephesi yanındaki yapıyla bitişik düzendedir.(Fotoğraf 168).

Fotoğraf 168: Yapıdan kuzey cephe

2.24.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren herhangi bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.24.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.24.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.24.8.Plan ve Kesiti: Yapı kuzey-güney yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi kuzeye, arka cephesi güneye, yan cepheleri ise doğu ve batıya bakmaktadır. Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Konut sahibinin izin vermemesi dolayısıyla yapının içine girilememiştir. Dolayısıyla konutun planı hakkında bir bilgimiz bulunmamaktadır.

2.24.9.Süsleme: Yapıda kuzey cephede yer alan ana giriş kapısı ve bahçe kapısında dikdörtgenler kullanılmaktadır. Yine yapıda kuzey cephede yer alan pencerede kafes yer almaktadır.(Fotoğraf 169). Yapıda kuzey cephede çıkma ön cephesinde yer alan pencereler kemerlidir.

Fotoğraf 169: Yapıdan kafesli pencere

2.24.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlı bir konuttur. Yapıda subasman seviyesinde kalan ve kat oluşturmeyen bodrum bölümü yer almaktadır.(Fotoğraf 170). Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya yani yeni kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak oldukça simetriktir. Yapıda katları ayıran ahşap silmeler belirgindir. Yapının kuzey cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır. Çıkma altı ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Yapıya giriş kuzey cephede yer alan tek kanatlı ahşap kapıyla sağlanmaktadır. Yapıya girişin dışında birde yapının doğu cephesinde bahçeye giriş bulunmaktadır. Bu giriş tek kanatlı ve ahşaptır. Kapılarda kapı tokmağı bulunmamaktadır. Yapıda birinci kat kuzey cephesinde sekiz, doğu cephesinde ise dört pencere bulunmaktadır. Zemin kat kuzey cephesinde altı, doğu cephesinde ise üç pencere bulunmaktadır. Yapıda bodruma açılan kuzey cephede bir pencere bulunmaktadır. Yapının batı cephesi yanındaki yapıyla bitişik olduğu için pencere yoktur. Pencereler giyotin penceredir, enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. Pencerelerin kuzeyde yer alan çıkma ön cephesinde olanları kemerlidir. Kuzey cephede yer alan iki pencere kafeslidir. Bodruma açılan pencere demir kafesli, zemin kata açılan pencere ise ahşap kafeslidir. (Fotoğraf 171–172).

Fotoğraf 170: Yapıdan kuzeydoğu görünüm

Fotoğraf 171–172: Yapıdan kafesli pencere örnekleri

2.24.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı üzeri sıvalı olduğu için teknik belli olmamaktadır. Ama Bolu merkezde yaygın teknik hımiş üzeri bağdadi uygulama olduğu için bu yapıda bu teknikte yapılmış olabilir. Yapıda pencerelerde yapılan kafeslerden ahşap olan çıtalarla oluşturulan kafes tekniğinde, demir olan ise ince demir parçalarıyla oluşturulan kafes tekniğindedir. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler tercih edilmiştir. Yapıda pencere söveleri, çıkma altı destekleri, ana giriş kapıları, kat silmeleri ve saçak altı kaplamaları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal malzeme, pencerelerde cam malzeme kullanılmıştır.

2.25. YİRMİ BEŞ NUMARALI EV

2.25.1.Yapının Adı: 25 Numaralı Ev

2.25.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.25.3.Yapının Adresi: Tabaklar Mahallesi Ferit Atalay Caddesi No:33 Bolu/ Merkez.

2.25.4.Yapının Tanımı: Bahçesi bulunan yapılar içerisinde yer almaktadır. Yapının kuzeydoğu cephesinde bir bahçesi bulunmaktadır. Yapı herhangi bir yapıyla bitişik düzende değildir.(Fotoğraf 173)

Fotoğraf 173:Yapıdan güneybatı cephe görünümü

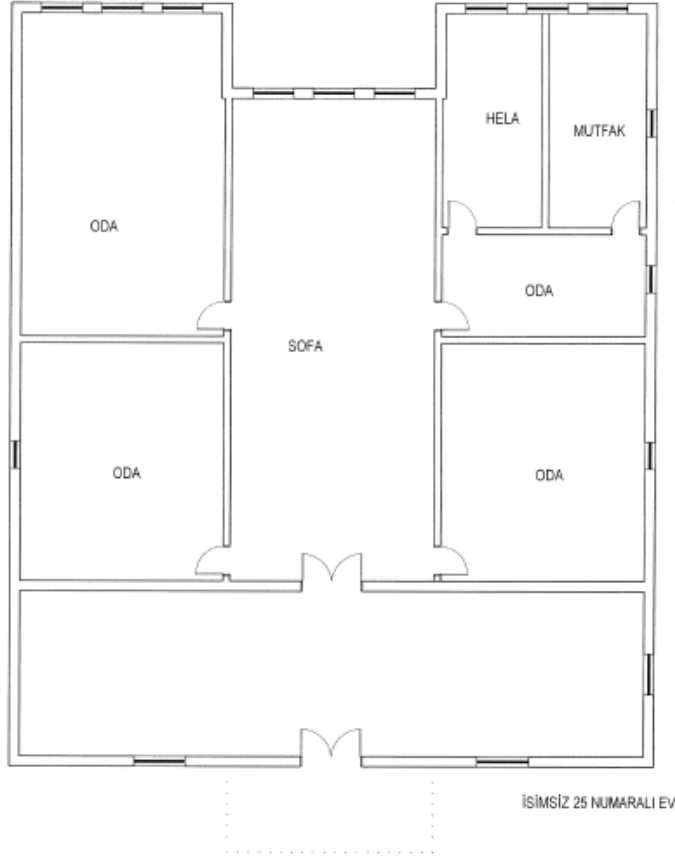
2.25.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.25.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapıda güneybatı cephede yer alan pencerelerden bazıları değiştirilmiştir.

2.25.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.25.8.Plan ve Kesiti: Yapı güneybatı-kuzeydoğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneybatıya, arka cephesi kuzeydoğuya, yan cepheler ise güneydoğu ve kuzeybatıya bakmaktadır. Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Fakat yapıyla ilgili yapmış olduğum çizimlerden yola çıkarak yapının birinci katı iki yüzlü iç sofalı plan tipine girmektedir (Plan 35). Yapının sadece birinci kat çizimi yapılabilmektedir. Çünkü diğer katlara konut sahibinin izni olmadığı için girilememiştir.

Yapı plan olarak şöyledir: Yapıda birinci katta dört oda, bir helâ ve bir mutfak yer almaktadır. Odalardan kuzeybatı ve kuzeydoğu köşenin birleştiği yerde yer alan oda diğer odalara oranla daha büyük ölçülerdedir. Yapının birinci kat dışında diğer katlarına girilememiştir. Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden ocak, yüklük ve gusülhane bulunmaktadır.(Fotoğraf 174–175). Ocaklar kemerlidir. Yapıda mutfak için ayrı bir yer yoktur. Odalarda yer alan ocak ve dolaplı kısımlar mutfak olarak kullanılmaktadır. Yapıda yer alan tavanlar düz tavandır.(Fotoğraf 176). Yapı içinde kullanılan kapılarda tek kanatlı ve ahşaptır.

Plan 35: 25 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Fotoğraf 174–175:Yapıdan ocak ve yüklük

Fotoğraf 176:Yapıdan tavan örneği

2.25.9.Süsleme: Yapıda güneybatı cephede yer alan ana giriş kapılarında dikdörtgenler kullanılmaktadır.(Fotoğraf 177–178). Ayrıca ana giriş kapısında bugün kırılmış olan kapı tokmağın da bazı düzenlemeler görülmektedir. Yine ana giriş kapısı üzerinde aplike tekniği ile yapılmış çiçekler dikkat çekmektedir. Çıkmayı taşıyan ahşap direk başlarında da dekoratif şekiller bulunmaktadır.(Fotoğraf 179). Yine yapıda kuzeydoğu cephe pencereleri kemerlidir. Yapının içinde tavanlar düz olup süsleme içermez. Ocaklar kemerlidir. Dolap kapaklarında da dikdörtgenler kullanılmıştır.

Fotoğraf 177–178:Yapıdan ana giriş kapısı ve detayı

Fotoğraf 179:Yapıdan çıkmayı taşıyan ahşap sütun başlarındaki dekoratif şekiller

2.25.10.Dış Görünüşü: Yapı zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç katlı bir konuttur.(Fotoğraf 180–181–182–183). Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetriktir. Yapıda katları ayıran ahşap silmeler belirgin değildir. Yapının güneybatı cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır. Kuzeydoğu cephesi ise çift köşe çıkmalıdır. Güneybatı cephede yer alan çıkma ahşap sütunlar ile taşınmaktadır. Yapıya giriş güneybatı cephede yer alan çift kanatlı ahşap kapıyla sağlanmaktadır. Bu ana giriş kapısına kapı tokmağı kırılmış yerine kapı tutacakları yerleştirilmiştir. Güneybatı cephede yer alan ana giriş kapısı doğrudan birinci kata açılmaktadır. Bu girişe ise çift yönlü ve taş basamaklı merdiven ile ulaşılmaktadır.(Fotoğraf 184). Yapının kuzeybatı cephesinde ise tek kanatlı ve ahşap bahçeye giriş kapısı bulunmaktadır. Güneybatı cephede yer alan ana giriş kapısı üzerinde üç adet sofayı aydınlatmak için konulan pencere bulunmaktadır. İkinci kat güneybatı cephesinde beş, kuzeybatı cephesinde bir, güneydoğu cephesinde beş, kuzeydoğu cephesinde ise on bir pencere yer almaktadır. Birinci kat güneybatı cephesinde üçü kapı üzerinde yer almak üzere beş, kuzeybatı cephesinde bir, güneydoğu cephesinde dört, kuzeydoğu cephesinde ise on bir pencere bulunmaktadır. Yapıda zemin kat güneybatı cephesinde bir pencere bulunmaktadır. Pencereler içe açılan kanat biçiminde pencere ve

giyotin penceredir, enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. Güneybatı cephede ana giriş üzerinde yer alan pencerelerden kenardakiler kemerli ortadaki daire formundadır.(Fotoğraf 185).

Fotoğraf 180–181:Yapıdan güneybatı cephe ve kuzeybatı cephe

Fotoğraf 182–183:Yapıdan güneydoğu cephe ve kuzeydoğu cephe

Fotoğraf 184–185:Yapıdan birinci kata çıkış merdiveni ve pencere detayı

2.25.11.Malzeme ve Duvar Tekniđi: Yapıda teknik olarak hımış úzeri bağdadi uygulama gúrúlmektedir. Yapıda zemin kat ise tuğla yığmadır. atı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmıştır. Yapıda pencere sűveleri, çıkma altı destekleri, ana giriş kapıları, kat silmeleri, tavanlar ve yúklúk tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal, pencerelerde cam gúrúlmektedir. Gúneybatı cephede yer alan merdiven başında ise metal korkuluk yer almaktadır. Yapının sadece birinci katına girilebilmiştir. Dolayısıyla diğer kat dűřemeleri bilinmemektedir. Muhtemelen yapı içinde zemin dűřemesi olarak zemin katta tař, diğer katlarda ahşap kullanılmıştır.

2.26. YİRMİ ALTI NUMARALI EV

2.26.1.Yapının Adı: 26 Numaralı Ev

2.26.2.Yapının İnceleme Tarihi: 12.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.26.3.Yapının Adresi: Utku Sokak No:14 Bolu/ Merkez.

2.26.4.Yapının Tanımı: Yapı bahçesi olan yapılar içerisinde yer almaktadır. Yapının kuzeydoğu cephesinde bir bahçesi yer almaktadır. Yapı kuzeybatı cephesi diğer yapıyla bitişik düzendedir. Yapının güneybatı cephesine diğer yapıya ait bir giriş eklenmiştir.(Fotoğraf 186).

Fotoğraf 186: Yapıdan güneybatı cephe

2.26.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.26.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.26.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmamaktadır.

2.26.8.Plan ve Kesiti: Yapı güneybatı-kuzeydoğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneybatıya, arka cephesi kuzeydoğuya, yan cepheleri ise kuzeybatı ve güneydoğuya bakmaktadır. Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Yapıda oturan olmadığı için kilitlidir. Dolayısıyla içine girilemediği için planı ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır.

2.26.9.Süsleme: Yapıda güneybatı cephede yer alan ana giriş kapısında dikdörtgenler kullanılmaktadır. Yapının kuzeydoğu cephesinde yer alan cihannüma katında ise balkon korkulukları muhtelif şekiller içermektedir. (Fotoğraf 187).

Fotoğraf 187:Yapıdan yıkılmış balkon korkuluğu

2.26.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak zemin kat, birinci kat ve cihannüma katından oluşmaktadır.(Fotoğraf 188–189–190). Kırma çatılı ve saçak altı açıktır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetrik değildir. Yapıda katları ayıran ahşap silmeler belirgindir. Yapının çıkması bulunmamaktadır. Kuzeydoğu cephede cihannüma katında bir balkonu bulunmaktadır. Yapıya giriş güneybatı cephede yer alan çift kanatlı ahşap kapıyla sağlanmaktadır. Yapıda balkona çıkış kapısı da çift kanatlı ve ahşaptır. Kapılarda kapı tokmağı bulunmamaktadır. Yapının cihannüma katının güneybatı cephesinde iki, kuzeydoğu cephesinde de iki pencere bulunmaktadır. Birinci kat güneybatı cephesinde altı, güneydoğu cephesinde üç ve güneybatı cephesinde ise altı pencere bulunmaktadır. Zemin kat güneybatı cephesinde üç, güneydoğu cephesinde üç ve kuzeydoğu cephesinde ise altı pencere bulunmaktadır. Pencereleer giyotin penceredir ve form olarak boyuna dikdörtgen formdadır.

Fotoğraf 188–189:Yapıdan güneybatı ve kuzeydoğu cephe

Fotoğraf 190: Yapıdan güneydoğu cephe

2.26.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda teknik olarak hımiş üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Fakat yapıda tüm cepheler düz ahşap çakılarak kapatılmıştır. Yapıda yer alan balkon korkuluklarında ajur tekniği kullanılmaktadır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler görülmektedir. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, kat silmeleri ve saçak altı kaplamaları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal malzeme, pencerelerde cam bulunmaktadır.

2.27. YİRMİ YEDİ NUMARALI EV

2.27.1.Yapının Adı: 27 Numaralı Ev

2.27.2.Yapının İnceleme Tarihi: 12.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.27.3.Yapının Adresi: Yılmaz Sokak No:3a Bolu/ Merkez.

2.27.4.Yapının Tanımı: Yapı güneybatı cephesi diğer bir yapıyla bitişik düzendedir. Yapının bir bahçesi ya da yapının dış cephesine eklenmiş bir bölümü bulunmamaktadır.(Fotoğraf 191).

Fotoğraf 191: Yapıdan güneydoğu cephe

2.27.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.27.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.27.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmamaktadır.

2.27.8.Plan ve Kesiti: Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Yapı kilitli olduğu için içine girilememiştir. Dolayısıyla içine girilemediği için planı ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır.

2.27.9.Süsleme: Yapıda dış cephede yer alan ana giriş kapısında dikdörtgenler kullanılmaktadır.

2.27.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç katlı bir konuttur.(Fotoğraf 192–193–194).Kırma çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak çok fazla simetrik değildir. Yapıda katları ayıran ahşap silmeler belirgindir. Yapı güneydoğu cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır. Çıkma altı düz ahşap kiriş ile desteklenmiştir. Yapıya giriş güneydoğu cephede yer alan çift kanatlı ahşap kapıyla sağlanmaktadır. Ana giriş kapısında kapı tokmağı bulunmamaktadır. Yapının ikinci katının güneydoğu cephesinde dokuz, kuzeydoğu cephesinde ise iki pencere bulunmaktadır. Birinci kat güneydoğu cephesinde altı, kuzeydoğu cephesinde iki pencere bulunmaktadır. Zemin kat güneydoğu cephesinde dört pencere bulunmaktadır. Pencereler içe açılan kanat biçiminde ve giyotin penceredir, enine ve boyuna dikdörtgen formdadır.

Fotoğraf 192-193: Yapıdan güneydoğu cephe ve güneybatı cephe

Fotoğraf 194: Yapıdan kuzeydoğu cephe

2.27.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda teknik olarak hımiş üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmıştır. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, kat silmeleri ve saçak altı kaplamaları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal malzeme, pencerelerde cam bulunmaktadır.

2.28. YİRMİ SEKİZ NUMARALI EV

2.28.1.Yapının Adı: 28 Numaralı Ev

2.28.2.Yapının İnceleme Tarihi: 29.06.2009.

2.28.3.Yapının Adresi: İnce Sokak No:47 Bolu/ Merkez.

2.28.4.Yapının Tanımı: Yapı bahçesi olan yapılar içersinde yer almaktadır. Yapının doğu cephesinde bahçesi yer almaktadır. Yapının batı cephesinde ise odunluk kısmına giriş bulunmaktadır. Yapının doğu cephesi bahçeye giriş kapısıyla bitişiktir. (Fotoğraf 195).

Fotoğraf 195: Yapıdan doğu cephe

2.28.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.28.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının içine girilemediği için geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.28.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.28.8.Plan ve Kesiti: Yapı kuzey-güney yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi kuzeye, arka cephesi güneye, yan cepheleri ise doğu ve batıya bakmaktadır. Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Oturanların izin verilmemesi dolayısıyla içine girilememiştir. Dolayısıyla içine girilemediği için planı ile ilgili bilğimiz bulunmamaktadır.

2.28.9.Süsleme: Yapının içine girilememiştir. Dolayısıyla iç süslemeleri hakkında bilğimiz bulunmamaktadır. Yapının dış cephesinde sadece güzel bir alınlık kısmı yer almaktadır. (Fotoğraf 196).

Fotoğraf 196:Yapıdan alınlık detayı

2.28.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç kattan oluşmaktadır.(Fotoğraf 197–198). Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremit ve

marsilya kiremit kullanılmaktadır. İkinci kat çatıya üçgen bir alınlıkla bağlanmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetrik değildir. Yapıda katları ayıran ahşap silmeler belirgindir. Yapının kuzey cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır. Yapının batı cephesi ise tek köşe çıkmalıdır. Kuzey cephedeki Çıkma içi dolu ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Yapıya giriş kuzey cephede yer alan tek kanatlı ahşap kapıyla sağlanmaktadır. Kapılarda kapı tokmağı bulunmamaktadır. Yapının ikinci katının kuzey cephesinde on ve doğu cephesinde beş pencere bulunmaktadır. Birinci kat kuzey cephesinde dört pencere bulunmaktadır. Zemin kat kuzey cephesinde ise iki pencere bulunmaktadır. Pencereler giyotin pencere ve içe açılan kanat biçiminde penceredir, boyuna ve enine dikdörtgen formdadır.

Fotoğraf 197:Yapıdan güneybatı ve kuzeydoğu cephe

Fotoğraf 198: Yapıdan güneydoğu cephe

2.28.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda inşa tekniği olarak hımış üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. atı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmıştır. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, kat silmeleri ve saçak altı kaplamaları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal malzeme, pencerelerde ise cam görülmektedir.

2.29. YİRMİ DOKUZ NUMARALI EV

2.29.1.Yapının Adı: 29 Numaralı Ev

2.29.2.Yapının İnceleme Tarihi: 29.06.2009.

2.29.3.Yapının Adresi: Gölyüzü Mahallesi Bahar Sokak No:18 Bolu/ Merkez.

2.29.4.Yapının Tanımı: Yapı bahçesi olan yapılar içersinde yer almaktadır. Yapının kuzeybatı cephesinde bahçesi yer almaktadır. Yapının kuzeybatı cephesi bahçeye giriş kapısıyla bitişiktir. (Fotoğraf 199).

Fotoğraf 199: Yapıdan kuzeydoğu cephe

2.29.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.29.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının içine girilemediği için geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

2.28.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.29.8.Plan ve Kesiti: Yapı kuzeydoğu-güneybatı yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi kuzeydoğuya, arka cephesi güneybatıya, yan cepheleri ise kuzeybatıya ve güneydoğuya bakmaktadır. Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Yapının içine girmek için izin verilmemesi dolayısıyla içine girilememiştir. Dolayısıyla içine girilemediği için planı ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır.

2.29.9.Süsleme: Yapının içine girilememiştir. Dolayısıyla iç süslemeleri hakkında bilgimiz bulunmamaktadır. Yapının dış cephesinde sadece güzel bir alınlık kısmı yer almaktadır. Alınlık kısmında ortada bir baklava deseni, baklava deseninin iki ucunda da ay ve yıldız motifi yer almaktadır. (Fotoğraf 200).

Fotoğraf 200:Yapıdan alınlık detayı

2.29.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak zemin kat, birinci kat olmak üzere iki kattan oluşmaktadır.(Fotoğraf 201–202). Kıрма çatılı ve saçak altı

kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremit kullanılmaktadır. Birinci kat çatıya dikdörtgen bir alınlıkla bağlanmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetriktr. Yapıda katları ayıran ahşap silmeler belirgindir. Yapının kuzeydoğu cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır. Çıkma içi dolu ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Yapıya giriş kuzeydoğu cephede yer alan çift kanatlı ahşap kapıyla sağlanmaktadır. Kapılarda bugün kırılmış olmasına rağmen kapı tokmağı var olduğu görölmektedir. Yapının birinci katının kuzeydoğu cephesinde beş, güneydoğu ve kuzeybatı cephesinde dört pencere bulunmaktadır. Zemin kat kuzeydoğu ve güneydoğu cephesinde iki, kuzeybatı cephesinde bir pencere bulunmaktadır. Pencereleer giyotin pencere ve içe açılan kanat biçiminde penceredir, enine ve boyuna dikdörtgen formdadır.

Fotoğraf 201:Yapıdan kuzeydoğu ve kuzeybatı cephe

Fotoğraf 202:Yapıdan güneydoğu ve güneybatı cephe

2.29.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda inşa tekniği olarak hımış uzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Yapıda alınlık kısmında aplike tekniğinde yapılmış süslemeler bulunmaktadır.  atı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmıştır. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapısı, kat silmeleri, alınlık kısmı ve saçak altı kaplamaları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında ve tokmaklarında metal malzeme(Fotoğraf 203), pencerelerde cam görülmektedir.

Fotoğraf 203: Yapıdan kapı tutacağı ve kapı tokmağı

2.30.ALİBEY KONAK

2.30.1.Yapının Adı: Alibey Konak

2.30.2.Yapının İnceleme Tarihi: 06.11.2008–29.06.2009.

2.30.3.Yapının Adresi: Cumhuriyet Caddesi Tabaklar Mahallesi No:45 Bolu/ Merkez.

2.30.4.Yapının Tanımı: Yapı bahçesi bulunan konutlardandır. Bu bahçe kısmı yapıya sonradan ilave edilmiştir. Zaten yapı restore geçiren konutlar içersinde yer almaktadır. Güneybatı cephe diğer yapıyla bitişik nizamdadır. Yapının güneydoğu cephesinde zemin kat dükkân olarak kullanılmaktadır. (Fotoğraf 204).

Fotoğraf 204: Yapıdan güneydoğu cephe

2.30.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihi bulunmamaktadır. Yapı yakın tarihte restore geçirmiştir.

2.30.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapı restore geçirmiş yapılar içerisinde yer almaktadır. Yapıda çıkma altlarında yer alan içi boş ahşap konsollar yapıya sonradan ilave edilmiştir. Orijinalinde saçak altlarının kapalı olmadığını düşündüğüm yapıda saçak altları da kapatılmıştır. Çift köşe çıkmaları arasında yer alan balkonun da yapıya sonradan ilave edildiği anlaşılmaktadır. Yapının arka cephesinde yer alan bahçe, çardak ve merdivenlerde sonradan ilave edilmiştir. Yapının zemin katında yer alan giriş, yapının arka cephesinde yer alan zemin döşemesi ve pencerelerin içe açılan kanat biçiminde olması da sonradan ilave edilmiş kısımlar içerisinde yer almaktadır.(Fotoğraf 205).

Yapının içinde de oldukça değişiklik yapılmıştır. Yapıda güneydoğu cephedeki girişten girince karşımıza çıkan çift kanatlı kapı sonradan ilave edilmiştir. Yapı içinde birinci kattan ikinci kata çıkış merdiveni boyunca yer alan camlı kısımda sonradan ilave edilmiştir. (Fotoğraf 206). Birinci kat sofasında yer alan ahşap bölmede sonradan ilave edilmiştir. (Fotoğraf 207).

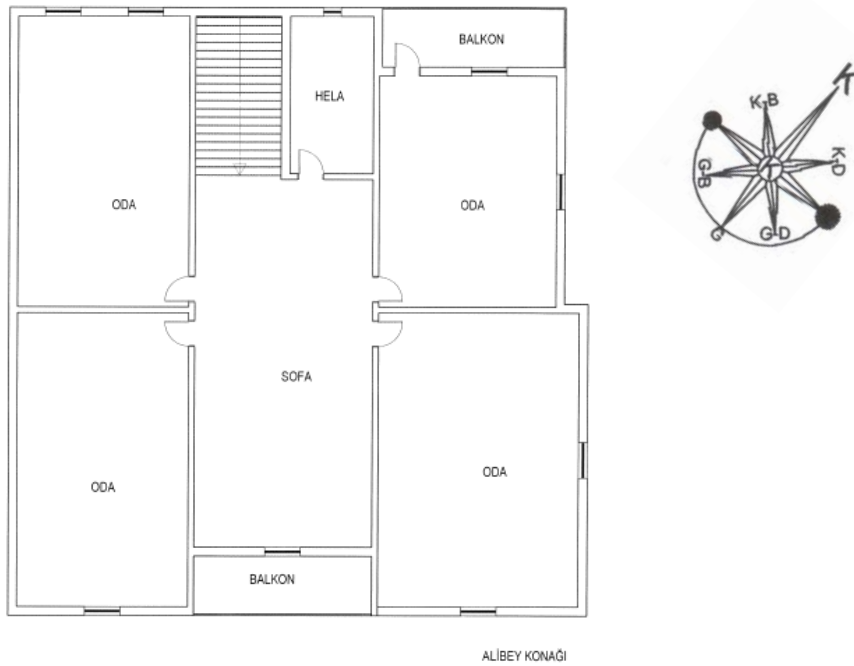
Fotoğraf 205–206: Yapıdan zemin katta yer alan giriş ve merdiven korkuluğuna eklenen aynalı kısım

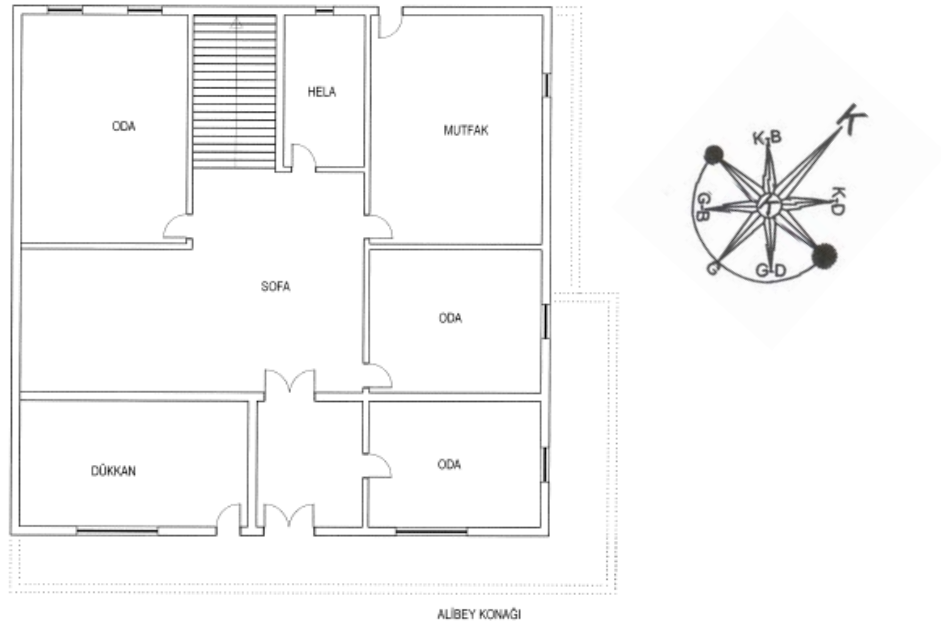
Fotoğraf 207: Birinci kat sofasında yer alan kafesli bölme

2.30.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün restoran işlevindedir. Zemin katın güneybatı köşesindeki kısım ise dükkân olarak kullanılmaktadır.

2.30.8.Plan ve Kesiti: Yapının birinci kat ve zemin kat planları yapmış olduğumuz çizimler sonucunda üç tarafı odalı dış sofalı plan tipine girmektedir. (Plan 36–37).

Plan 36: Alibey Konak Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Plan 37: Alibey Konak Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Yapı plan olarak şöyledir. Birinci katta dört oda ve bir helâ bulunmaktadır. Yapıda zemin katta iki oda, bir helâ ve bir mutfak bulunmaktadır. Zemin kattan birinci kata tek yönlü dönel ve ahşap merdiven ile çıkılmaktadır. (Fotoğraf 208).

Fotoğraf 208: Yapı içinden üst kata çıkış merdiveni

Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden sadece ocaklar kalmıştır. Yapıda yer alan tavanlar düz tavandır.(Fotoğraf 209–210). Tavanlar karelere

ve dikdörtgenlere ayrılmıştır. Yapı içinde kullanılan kapılardan birinci kat kapıları çıkarılmış ve kemerli bir düzen haline getirilmiştir.(Fotoğraf 211)

Fotoğraf 209–210: Yapıdan tavan örnekleri

Fotoğraf 211: Yapıdan kemerli kapı

2.30.9.Süsleme: Yapıda dış cephede ve yapı içinde süsleme programları ile karşılaşılmaktadır. Dış cephede giriş kapılarında, pencere alınlıklarında ve yine pencere altlarında, balkon korkuluklarında, kuzeybatı cephede yer alan katları ayıran silmeler üzerinde süslemeler bulunmaktadır. Yine yapıda güneydoğu cephede ana giriş kapısı önünde ve kuzeybatı cephede yer alan zemin döşemelerinde de süslemeler görülmektedir.(Fotoğraf 212–213–214). Yapıda güneydoğu cephede ana giriş kapısı önünde yer alan karolarda iç içe

karelerden ve merkezdeki sekiz kollu yıldızdan türetilen süslemeler görülmektedir. Yapının kuzeybatı cephesinde de daire, elips gibi geometrik düzenlemeler ile çiçeklerden oluşan karolar görülmektedir. Yapı güneydoğu cephesinde yer alan kapıda dikdörtgen ve üçgenlerden oluşan düzenleme, yapının kuzeybatı cephesinde zemin katta yer alan kapıda kareler ve kıvrımlar yaparak birleşen muhtelif şekiller, yapının kuzeybatı cephesi birinci katında yer alan kapıda ise karelerden oluşan düzenlemeler görülmektedir. Yapı dış cephesinde birinci kat pencere alınlıklarında ve pencerelerin alt kısımlarında kaş kemer tarzı düzenlemeler görülmektedir. Yapıda zemin kat pencerelerinde ise sadece pencere alınlıklarında kaş kemer tarzı düzenlemeler görülmektedir.(Fotoğraf 215). Yapıda balkon korkuluklarında muhtelif şekillerde düzenlemeler bulunmaktadır. Yapının kuzeybatı cephesinde katları ayıran silmeler üzerinde ok uçları ve muhtelif bazı düzenlemelerin hâkim olduğu süslemeler bulunmaktadır. (Fotoğraf 216).

Fotoğraf 212–213: Güneydoğu cephe zemin döşemeleri

Fotoğraf 214: Kuzeybatı cephe zemin döşemesi

Fotoğraf 215: Pencere düzenlemesi

Fotoğraf 216: Katları ayıran silme üzerinde yer alan düzenleme

Yapı içinde ise tavanlarda, sofada yer alan bölmede, merdiven korkuluklarında, zemin döşemesinde süslemeler bulunmaktadır. Tavanlar uzun dikdörtgenlere ve karelere ayrılmıştır. (Fotoğraf 217–218). Tavanların bazıları sadece ahşaptan iken bazıları ahşap üzeri boyamadır. (Fotoğraf 219). Merdiven korkuluklarında muhtelif şekiller yer almaktadır. Sofada yer alan bölmede ise kafes düzenlemesi görülmektedir.

Fotoğraf 217–218:Yapıdan tavan örnekleri

Fotoğraf 219: Yapıdan tavan örneği

2.30.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak iki katlı ve bahçesi bulunan bir konuttur.(Fotoğraf 220–221–222). Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmaktadır. Yapı güneydoğu cephesi dış görünüş olarak simetrik tutulmaya çalışılmıştır. Yapıda zemin kat ve birinci katı ayıran ahşap hatıllar belirgin bir şekilde görülmektedir. Yapı güneydoğu cephesi çift köşe çıkmalı, kuzeydoğu cephesi gönyeli çıkmalı ve kuzeybatı cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır. Güneydoğu cephe ve kuzeydoğu cephe çıkma altları içi boş ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Kuzeybatı cephede yer alan çıkma altı desteksiz bırakılmıştır. Birinci katta güneydoğu cephede çift köşe çıkmaları arasında balkon bulunmaktadır. Fakat balkona giriş kapısı yoktur. Balkon tamamen dekoratif olarak yapılmıştır. Yapının kuzeybatı cephesinde bahçesi bulunmaktadır. Kuzeybatı cephede birinci kata çıkmayı sağlayan ahşap ve tek yönlü dönel bir merdiven bulunmaktadır. Yapıda dört ayrı giriş bulunmaktadır. Bunlardan biri güneydoğu cephede zemin katta, diğer ikisi kuzeybatı cephede zemin katta, bir diğeri de kuzeybatı cephede birinci kattadır. Girişlerden güneydoğu cephede yer alana çift kanatlı kapıyla, kuzeybatı cephede yer alan ikisine tek kanatlı kapıyla, diğerine ise camekânlı düzenlemeyle giriş yapılır. (Fotoğraf 223–224–225–226). Yapıda güneydoğu cephede birinci katta ve zemin katta üçer pencere kullanımı bulunmaktadır. Bu pencerelerden sol yanda yer alan ikisi dükkâna aittir. Yapının güneybatı cephesi yanında yer alan diğer yapıyla bitişiktir. Kuzeydoğu cephesinde ise birinci katta iki, zemin katta üç olmak üzere beş pencere kullanımı bulunmaktadır. Kuzeybatı cephede ise birinci katta altı, zemin katta ise iki pencere ve bir camekânlı giriş bulunmaktadır. Pencerelerin hepsi içe açılan kanat biçiminde penceredir ve form olarak enine ve boyuna dikdörtgen formdadır.

Fotoğraf 220–221: Yapıdan güneydoğu cephe ve kuzeydoğu cephe

Fotoğraf 222: Yapıdan kuzeybatı cephe

Fotoğraf 223–224: Yapıdan güneydoğu cephede ve kuzeybatı cephede yer alan ana giriş kapısı

Fotoğraf 225–226: Yapıdan bahçeye giriş kapısı ve üst kata çıkış merdiveni

2.30.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı betonarme bir yapı olup üzeri sıva ile sıvanmıştır. Yapıda tavanlarda, balkon ve merdiven korkuluklarında, pencere alınlıklarında, çıkma desteklerinde çakma tekniği kullanılmaktadır. Güneydoğu cephe zemin katta giriş önünde yer alan zemin döşemesinde, kuzeybatı cephede yer alan zemin döşemesinde taş malzeme ile karşılaşılmaktadır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler görülmektedir. Yapıda pencere söveleri, pencere alınlıkları ve pencere alt kısımları, ana giriş kapılarından bazıları, saçak altları, üst kata çıkış merdiveni, iki katı birbirinden ayıran silmeler, çıkma destekleri tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Yapı içinde tavanlar, kapılar, birinci kat sofasında yer alan bölmeli kısım, üst kata çıkış merdiveni ve pencere söveleri ahşaptır. Yapı içinde zemin döşemesi olarak zemin katta taş karo, diğer katlarda ahşap kaplamadır. Kuzeybatı cephede çıkma altında kalan kısımda sundurma üzerinde sac malzeme, kapı tutacaklarında ise metal malzeme bulunmaktadır. Yapıda kuzeybatı cephede yer alan kapıda ve bahçe kapısında da metal malzeme görülmektedir. Pencereelerde ise cam malzeme karşımıza çıkmaktadır.

2.31.BENLİAY KONAĞI

2.31.1.Yapının Adı: Benliay Konağı

2.31.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.31.3.Yapının Adresi: Gölyüzü Mahallesi Bolu/ Merkez.

2.31.4.Yapının Tanımı: Yapı herhangi bir yapıyla bitişik nizamda değildir.
(Fotoğraf 227).

Fotoğraf 227:Yapıdan batı cephe

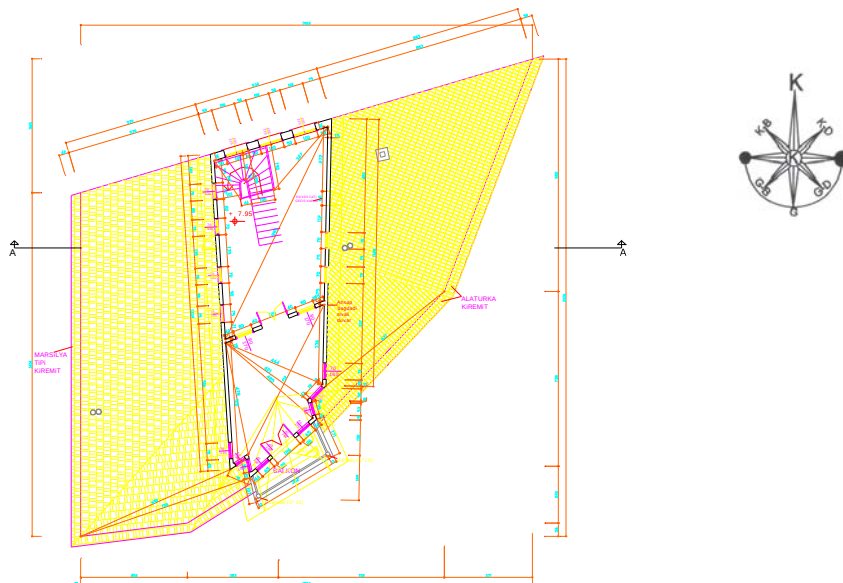
2.31.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.31.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapı 2008 yılında tamamen yenilenmiştir.

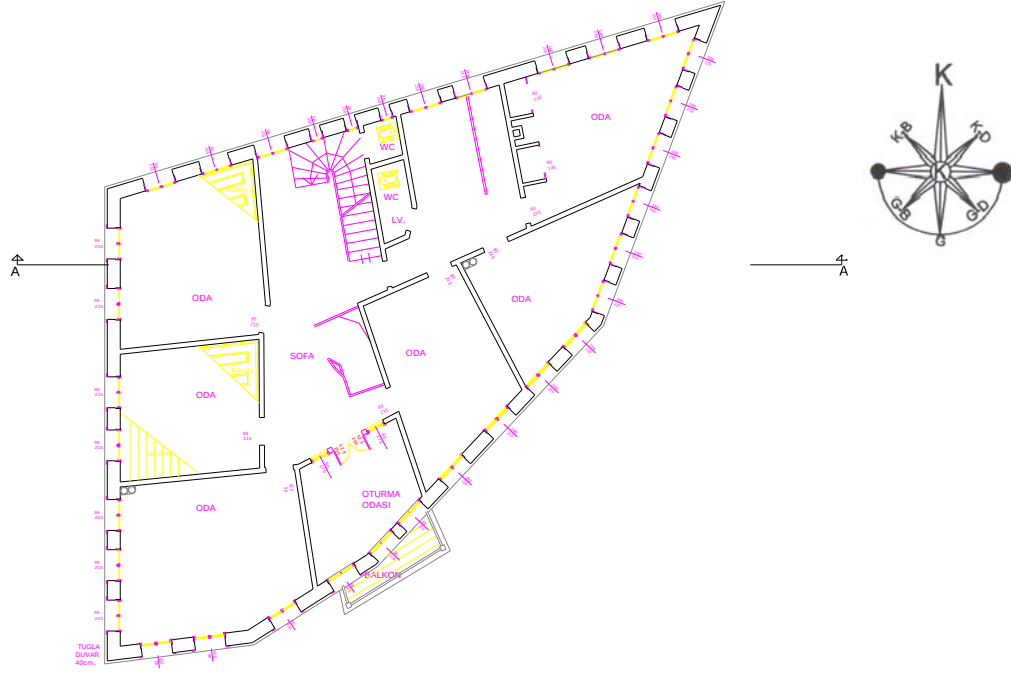
2.31.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün dükkân ve büro olarak kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

2.31.8.Plan ve Kesiti: Yapı batı-doğu doğrultusunda uzanmaktadır. Yapının ön cephesi batıya, arka cephesi doğuya, yan cepheleri ise kuzey ve güneye bakmaktadır. Yapının yapılmış plan ve kesitlerinden yola çıkarak yapının zemin, birinci ve ikinci katları üç tarafı odalı dış sofalı plan grubuna girmektedir. (Plan 38–39–40–41, Çizim 19–20–21–22)

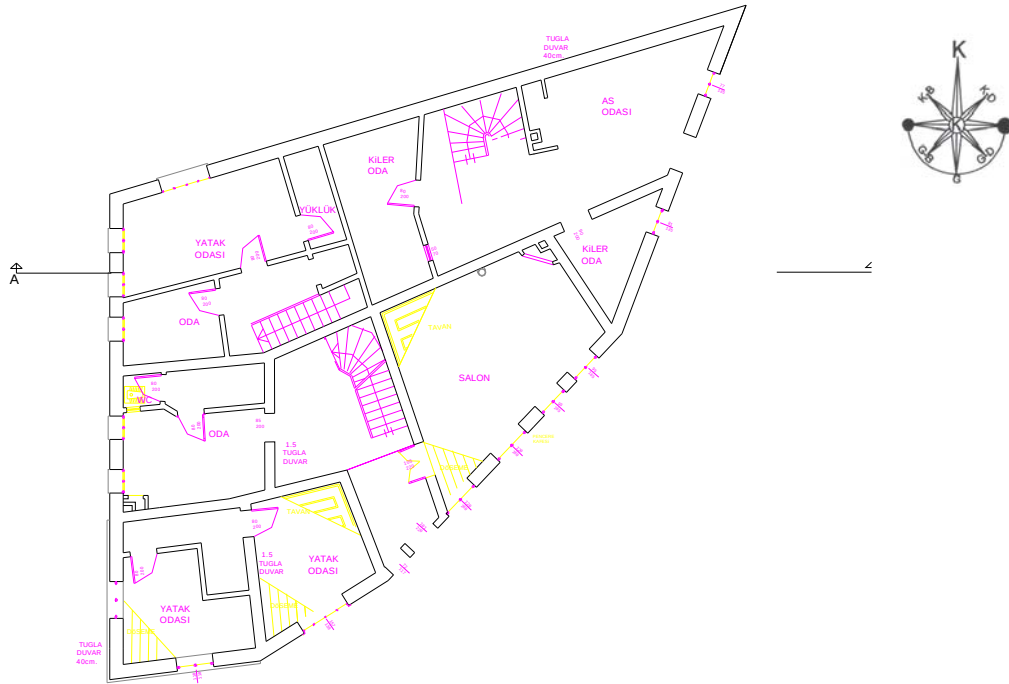
Yapı plan olarak şöyledir: Yapıda ikinci katta yedi oda ve bir helâ bulunmaktadır. Birinci katta yedi oda ve iki kiler odası yer almaktadır. Zemin katta üç oda, bir kiler odası ve bir mutfak bulunmaktadır. Katlarda yer alan odaların büyüklük ve küçüklüğü değişmektedir. Katlar arası bağlantı düz, dönel ve ahşap olan merdivenler ile sağlanmaktadır. Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden ocak, çiçeklik, yüklük, sergen ve sedir kalmamıştır. Yapı duvarları, döşemeleri, tavanları tamamen yenilenmiştir.

Plan 38: Çatı Kat Planı(Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır

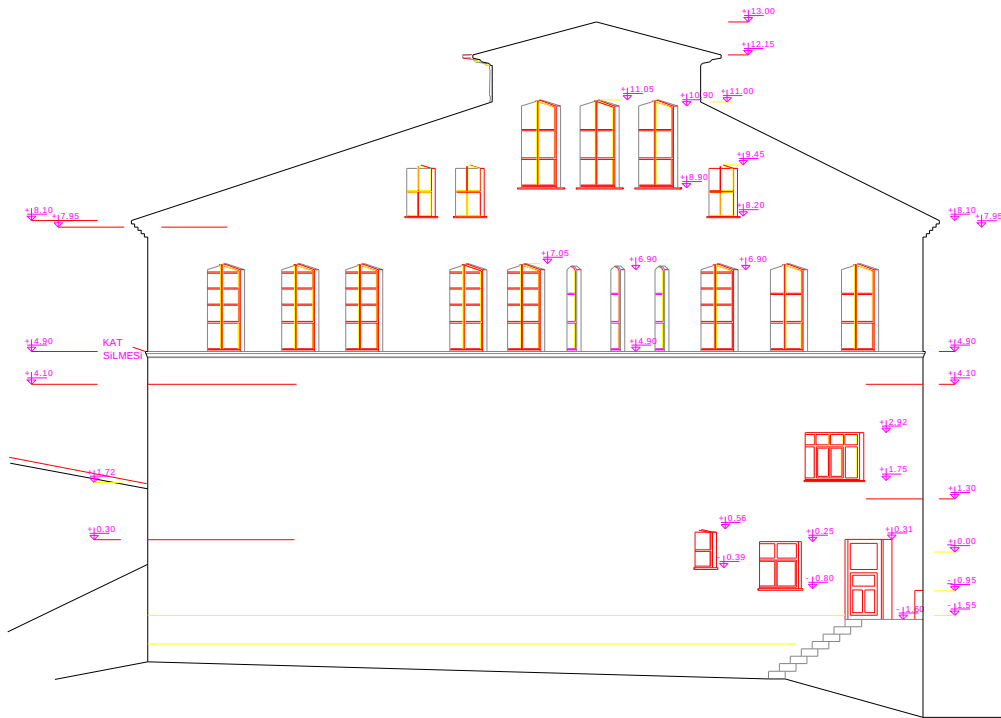
Plan 39: İkinci Kat Planı(Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

Plan 40: Birinci Kat Planı(Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

Çizim 20: Yapıdan güney cephe(Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

Çizim 21: Yapıdan kuzey cephe(Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

Çizim 22: Yapıdan doğu cephe (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

2.31.9.Süsleme: Yapıda dış cephede pencere alınlıklarında, saçak altında ve balkon korkuluklarında dekoratif düzenlemeler ile karşılaşılmaktadır. Pencereilerin bazıları kemerli görünüme sahiptir. Saçak altları ise kirpi saçak olarak düzenlenmiştir.

2.31.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak dört katlı bir konuttur. Zemin kat, birinci kat, ikinci kat ve çatı katı olmak üzere dört katlıdır. (Fotoğraf 228–229–230–231). Kıрма çatılı ve saçak altı kirpi saçak düzenlemesiyle kapatılmıştır. Çatı kaplaması olarak marsilya yani yeni kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetriktr. Yapıda katları ayıran silmeler belirgindir. Yapının çıkması bulunmamaktadır. Yapının güney cephesinde iki balkon yer almaktadır. Yapının batı cephesinde iki, güney cephesinde ise bir girişi bulunmaktadır. Yapıda batı cephede birinci katta yer alan kapıya çift yönlü merdiven ile ulaşılmaktadır. Güney cephedeki kapıya ise tek yönlü merdiven ile ulaşılmaktadır. Kapılarda kapı tokmağı

bulunmamaktadır. Pencere boyuna dikdörtgen formdadır. Kemerli olan pencerelerden bazıları alınlıklıdır. Pencere tür olarak içe açılan kanat biçiminde penceredir. Yapıda batı cephede toplam yirmi iki, güney ve kuzey cephelerde yirmişer ve doğu cephede ise on beş pencere bulunmaktadır.

Fotoğraf 228–229: Yapıdan kuzeybatı cephe ve güney cephe

Fotoğraf 230: Yapıdan doğu cephe

2.31.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı betonarmedir. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmıştır. Yapıda pencere söveleri ana giriş kapıları ve balkon korkulukları ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metal, saçak altlarında ise tuğla malzeme görülmektedir. Yapıda yer alan dış cephe merdivenlerim taştır. Pencereelerde cam görülmektedir.

2.32.EMİNE TAĞCI EVİ

2.32.1.Yapının Adı: Emine Tağcı Evi

2.32.2.Yapının İnceleme Tarihi: 12.08.2008–29.06.2009.

2.32.3.Yapının Adresi: Akpınar Mahallesi Çeşme Sokak No:9 Bolu/ Merkez.

2.32.4.Yapının Tanımı: Bahçesi bulunan yapılar içerisinde yer almaktadır. Yapının güney cephesinde bir bahçesi bulunmaktadır. Yapının güney cephesi ve batı cephesi bir yapıyla bitişik nizamdadır. (Fotoğraf 231).

Fotoğraf 231: Yapıdan kuzey cephe

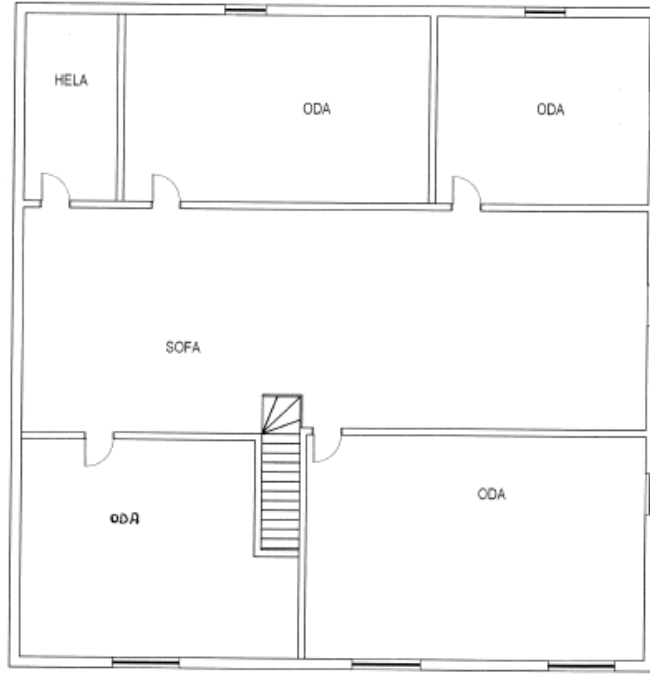
2.32.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi ya da belirli bir tarihi içeren bilgisi bulunmamaktadır.

2.32.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının önceden geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir. Fakat yapıda yer alan tavanlar sonradan boyanmıştır.

2.32.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.32.8.Plan ve Kesiti: Yapı kuzey-güney yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi kuzeye, arka cephesi güneye, yan cepheleri ise batı ve doğuya bakmaktadır. Bu konutla ilgili yapılan çalışma bulunmamaktadır. Ancak yaptığımız çalışmalar sonucunda çizdiğimiz planlarda yapının birinci katı iki yüzlü iç sofalı plan tipine ve zemin katı üç tarafı odalı dış sofalı plan tipine girmektedir. (Plan 42–43).

Yapı zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlıdır. Yapıda birinci katta dört oda ve bir helâ yer almaktadır. Yapıda zemin katta ise üç oda ve bir helâ yer almaktadır. Mutfak için ayrı bir bölüm oluşturulmamıştır ve odanın bir bölümü mutfak olarak kullanılmaktadır. (Fotoğraf 232). Odalar arasındaki bağlantı sofa ile sağlanmaktadır. Birinci kata çıkış tek yönlü dönel merdiven ile sağlanmaktadır.(Fotoğraf 233). Konut Türk evinin genel özellikleri olan ocak, yüklük, gusülhane gibi birimleri içermektedir.(Fotoğraf 234)Tavanlar düz çıtakari tavadır. (Fotoğraf 235–236). Zemin kat tavanında ise katları ayıran silmeler belirgin şekilde görülmektedir. Odalarda yer alan ocaklar kaş kemerlidir.(Fotoğraf 237).

Plan 42: Emine Tağcı Evi Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Plan 43: Emine Tağcı Evi Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Fotoğraf 232–233: Yapıdan mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü ve üst kata çıkış merdiveni

Fotoğraf 234–235: Yapıdan yüklük ve tavan örneği

Fotoğraf 236–237: Yapıdan tavan örneği ve ocak

2.32.9.Süsleme: Yapının dış cephesinde yoğun bir süsleme yoktur. Sadece yapının ön cephesinde yer alan kömürlük bölümünün üstünde bir sıra halinde iç içe geçmiş zikzaklardan oluşan bir bölüm yer almaktadır.(Fotoğraf 238). Yapının ana giriş kapılarında dikdörtgenlerin kullanıldığı geometrik bir düzenleme dikkat çekmektedir.

Fotoğraf 238: Yapıdan kömürlük bölümü üzerinde yer alan düzenleme

Yapının içinde tavanlarda, yüklük dolaplarında ve ocaklarda süslemeler ile karşılaşmaktadır. Yine bunlarda çok yoğun süsleme programları değildir. Tavanlarda ve yüklük dolaplarında geometrik düzenlemeler bulunmaktadır. Ocaklar ise kemerlidir.

2.32.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlı ve bahçesi bulunan bir konuttur. (Fotoğraf 239–240–241–242). Beşik çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmaktadır. Yapı kuzey cephesi kat çıkmalıdır ve çıkma altı ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Yapı kuzey cephesi dış görünüş olarak simetrik tutulmamıştır. Yapıda zemin kat ve birinci katı ayıran ahşap silmeler belirgindir. Yapıda her iki kata giriş tek kanatlı ahşap kapıyla sağlanmaktadır. Yapının birinci katta kuzey ve batı cephede üç, güney cephede iki pencere bulunmaktadır. Yapının zemin katının kuzey cephesinde üç, batı cephesinde iki, güney cephesinde ise bir pencere bulunmaktadır. Yapıya bütün olarak baktığımızda tüm pencereleri tamamen içe açılan kanat biçiminde penceredir. Ve pencerelerin hepsi ahşap sövelidir. Pencereler dikdörtgen formda olup enine ve boyuna dikdörtgen olarak iki pencere formu görülmektedir.

Fotoğraf 239–240: Yapıdan kuzey ve doğu cephe

Fotoğraf 241–242: Yapıdan batı cephe ve güney cephe

2.32.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda inşa tekniği olarak hımiş üzeri bağdadi uygulama görülmektedir. Tavanlarda ve dolaplarda da çakma tekniği ile karşılaşılmaktadır. Yapıda dış cephede ana giriş kapısı üzerinde ahşap çıtalarla yapılan kafes tekniğinde düzenleme görülmektedir. Zemin kattan aşağısında moloz taş görülmektedir. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremittir. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, saçak altları, iki katı birbirinden ayıran silmeler, tavanlar ve yüklük dolapları tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Bazı tavanlar yağlı boya ile boyanmışken zemin katta yer alan tavan boyalı değildir. Yüklük dolapları da yağlı boyalı ve ahşaptır. Zemin döşemesi ise zemin katta taş, birinci katta ahşaptır. Kapı tokmakları metaldir. Pencereelerde ise cam kullanılmaktadır.

2.33.ERVA SULTAN EVİ

2.33.1.Yapının Adı: Erva Sultan Evi

2.33.2.Yapının İnceleme Tarihi: 06.11.2008–29.06.2009.

2.33.3.Yapının Adresi: Tabaklar Mahallesi Reşat Aker Sokak No:21 Bolu/ Merkez.

2.33.4.Yapının Tanımı: Yapının güneydoğu cephesinde bir bahçesi bulunmaktadır. Yapının güneybatı cephesi yanındaki yapıyla bitişik düzendedir. (Fotoğraf 243).

Fotoğraf 243:Yapıdan kuzeybatı cephe

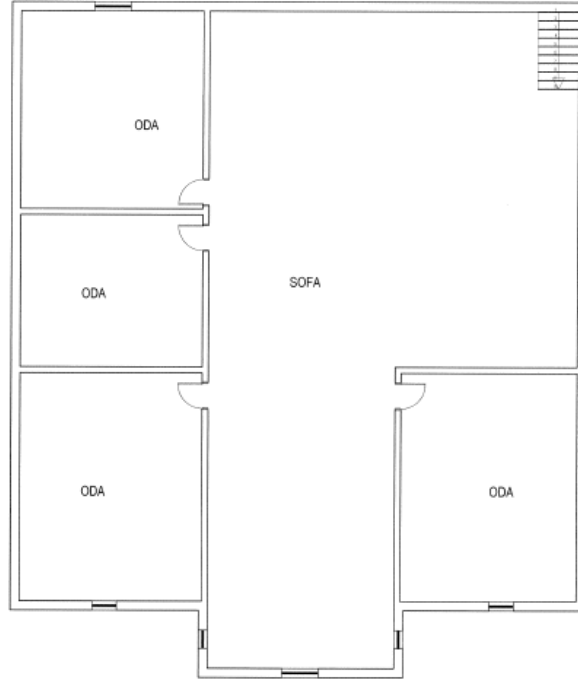
2.33.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.33.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapı tamamen yenilenmiştir. Yapıda yer alan pencereler, kapılar, tavanlar, ocak ve yüklükler, döşeme ve duvarlar tamamen yenilenmiştir. Yapıda yer alan kalemişlerinin ise üzeri sıvanmıştır.

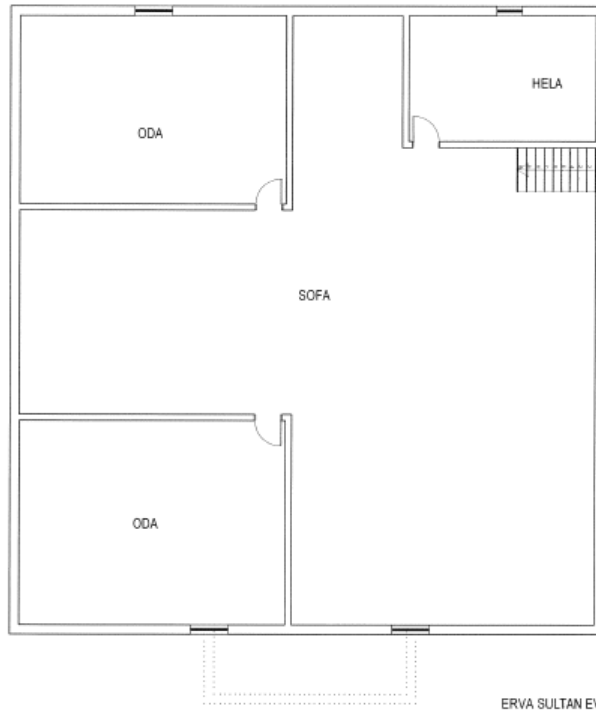
2.33.7.Bugünkü Durumu: Yapı restoran işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.33.8.Plan ve Kesiti: Yapı kuzeybatı-güneydoğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi kuzeybatıya, arka cephesi güneydoğuya, yan cepheleri ise güneybatıya ve kuzeydoğuya bakmaktadır. Yapının plan ve kesiti ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Fakat yapıyla ilgili yapmış olduğum çizimlerden yola çıkarak ikinci kat dış sofalı L plan tipindedir. Birinci kat ve zemin kat dış sofalı eyvanlı plan grubuna girmektedir. (Plan 44–45–46).

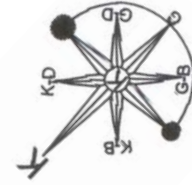
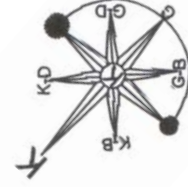
Yapı plan olarak şöyledir: Yapıda ikinci katta dört oda yer almaktadır. Birinci katta ve zemin katta iki oda ve bir helâ bulunmaktadır. İkinci kat odalarının ölçüler diğerlerine göre farklıdır. Onun dışında odalar birbirlerine yakın ölçülerdedir. Katlar arası bağlantı tek yönlü, düz, dönel ve ahşap olan merdivenler ile sağlanmaktadır.(Fotoğraf 244–245). Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden ocak, çiçeklik ve kiler bulunmaktadır.(Fotoğraf 246–247–248). Ocaklar sivri kemerlidir ve tamamen yenilenmiştir. Yapı tamamen yenilendiği için ve restoran olarak kullanıldığı için mutfak için ayrı bir bölüm yer almaktadır. Yapıda yer alan tavanlar düz tavandır. Sadece bir tavanda tavan göbeği bulunmaktadır. Yapı içinde kullanılan kapılarda tek kanatlıdır.

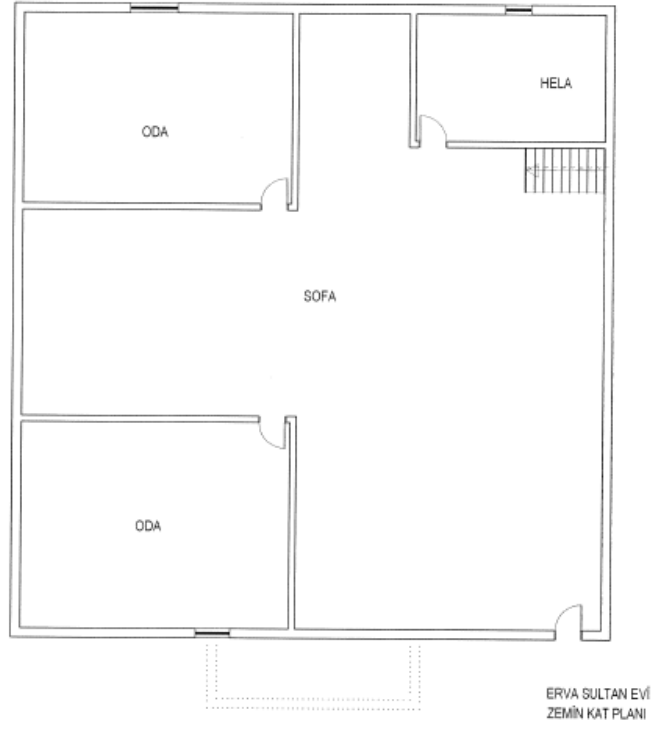

ERVA SULTAN EVİ

Plan 44: İkinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

ERVA SULTAN EVİ

Plan 45: Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Plan 46: Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

Fotoğraf 244–245:Yapıdan düz ve dönel merdiven

Fotoğraf 246–247-248: Yapıdan ocak, çiçeklik ve kiler

2.33.9.Süsleme: Yapıda dış cephede yer alan ana giriş kapılarında dikdörtgenler kullanılmaktadır. Yine yapıda dış cephe pencerelerinde yer alan demir parmaklıklarda muhtelif şekiller içermektedir. Yapının içinde tavanda aplike tekniği ile yapılmış bir adet tavan göbeği bulunmaktadır.(Fotoğraf 249). Yine yapı içinde duvarlarda üzeri boyanmış kalemişleri dikkat çekmektedir.(Fotoğraf 250). Yapıda yer alan çiçeklik içinde ise sonradan eklenmiş çiçek desenleri bulunmaktadır. (Fotoğraf 251).

Fotoğraf 249:Yapıdan göbekli tavan

Fotoğraf 250–251:Yapıdan kalemişi ve çiçeklik süslemesi

2.33.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak üç katlı bir konuttur. Zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç katlıdır.(Fotoğraf 252–253). Yapı güneybatı cephesi bir yapıyla bitişik nizamdadır. Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya yani yeni kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetrik değildir. Yapıda katları ayıran ahşap silmeler belirgin değildir. Yapının kuzeybatı cephesi cephe ortasında tek çıkmalıdır. Yapının ana giriş kapısı tek kanatlı olup kuzeybatı cephede yer almaktadır. Kapıda kapı tokmağı bulunmamaktadır. İkinci kat kuzeybatı cephesinde beş, güneydoğu cephesinde ise bir pencere bulunmaktadır. Birinci kat kuzeybatı cephesinde iki ve zemin kat güneydoğu cephesinde iki pencere bulunmaktadır. Yapıda zemin kat kuzeybatı cephesinde bir ve zemin kat güneydoğu cephesinde iki pencere bulunmaktadır. Pencereleler içe açılan kanat biçiminde pencere ve giyotin penceredir ve form olarak enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. Pencerelelerde demir parmaklıklar yer almaktadır.

Fotoğraf 252–253:Yapıdan kuzeybatı ve kuzeydoğu cephe

2.33.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı betonarmedir. Yapıda yer alan tavanda ise aplike tekniğinde yapılmış bir tavan göbeği bulunmaktadır. Yapıda üzeri boyansa da kalemişleri bulunmaktadır. Yine boyama tekniğinde yapılmış bazı süslemelerde bulunmaktadır. Çatı kaplaması marsilya kiremittir. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, saçak altları, üst kata çıkış merdiveni, tavanlar, kiler ve çiçeklik tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacaklarında metaldir. Pencereelerde cam ve metal korkuluklar görülmektedir. Yapı içinde zemin döşemesi olarak zemin katta taş, diğer katlarda taş üzeri ahşap kaplama kullanılmıştır.

2.34.GÜLEZERLER KONAĞI

2.34.1.Yapının Adı: Gülezerler Konağı

2.34.2.Yapının İnceleme Tarihi: Yapı yerinde yok.

2.34.3.Yapının Adresi: Karaçayır Mahallesi Bolu/ Merkez.

2.34.4.Yapının Tanımı: Yapı şuan yerinde yoktur. Yapının herhangi bir resmi bulunmadığı için de yapının dış cephelerinin diğer yapılarla bitişik olup olmaması konusunda bir bilgimiz bulunmamaktadır.

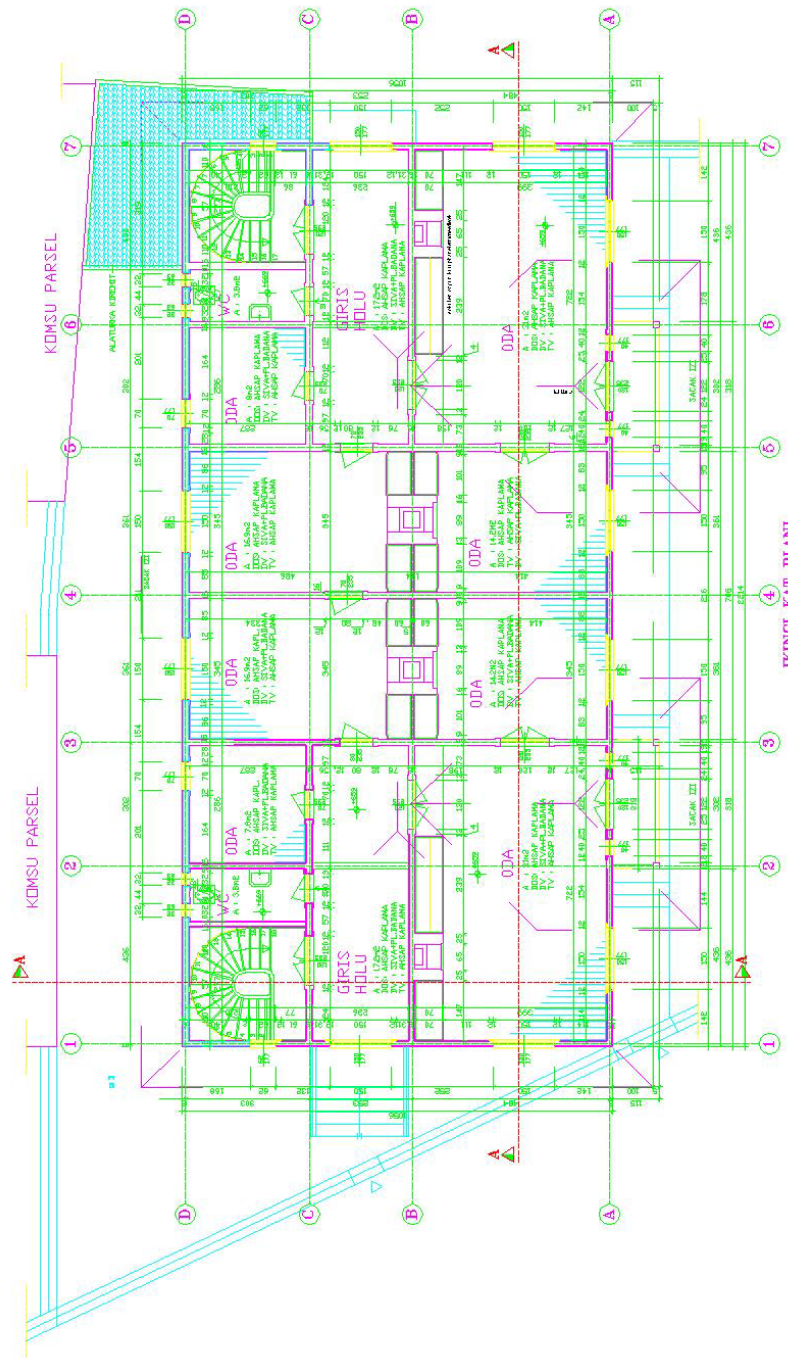
2.34.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.34.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapı şuan yerinde yoktur. Yıkılmıştır.

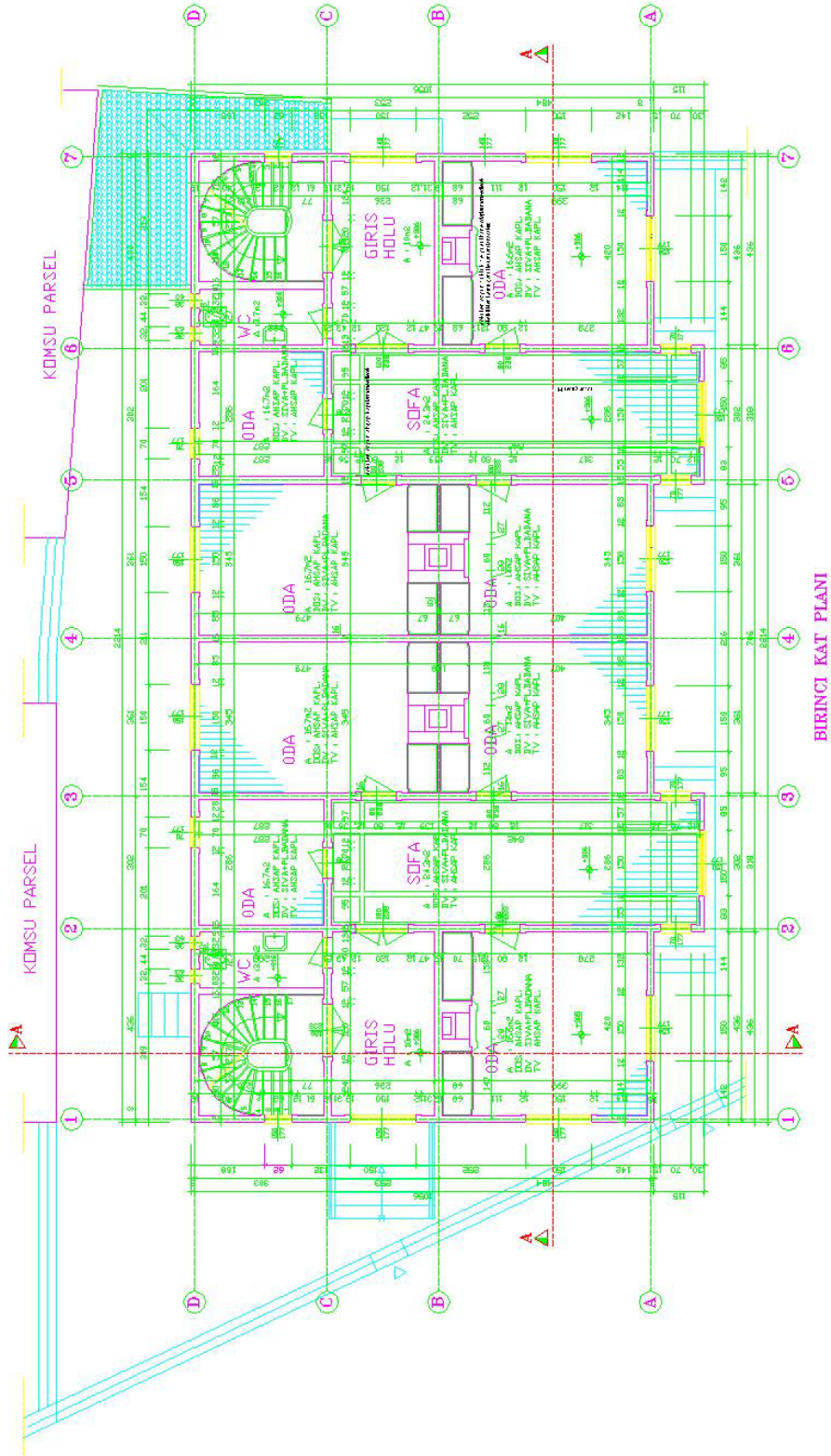
2.34.7.Bugünkü Durumu: Yapı şuan yerinde yoktur. Yıkılmıştır.

2.34.8.Plan ve Kesiti: Yapının yapılmış plan ve kesitlerinden yola çıkarak tüm katların üç tarafı odalı dış sofalı plan grubuna girdiği görülmektedir(Plan 47–48–49, Kesit 8–9, Çizim 23–24–25–26) .

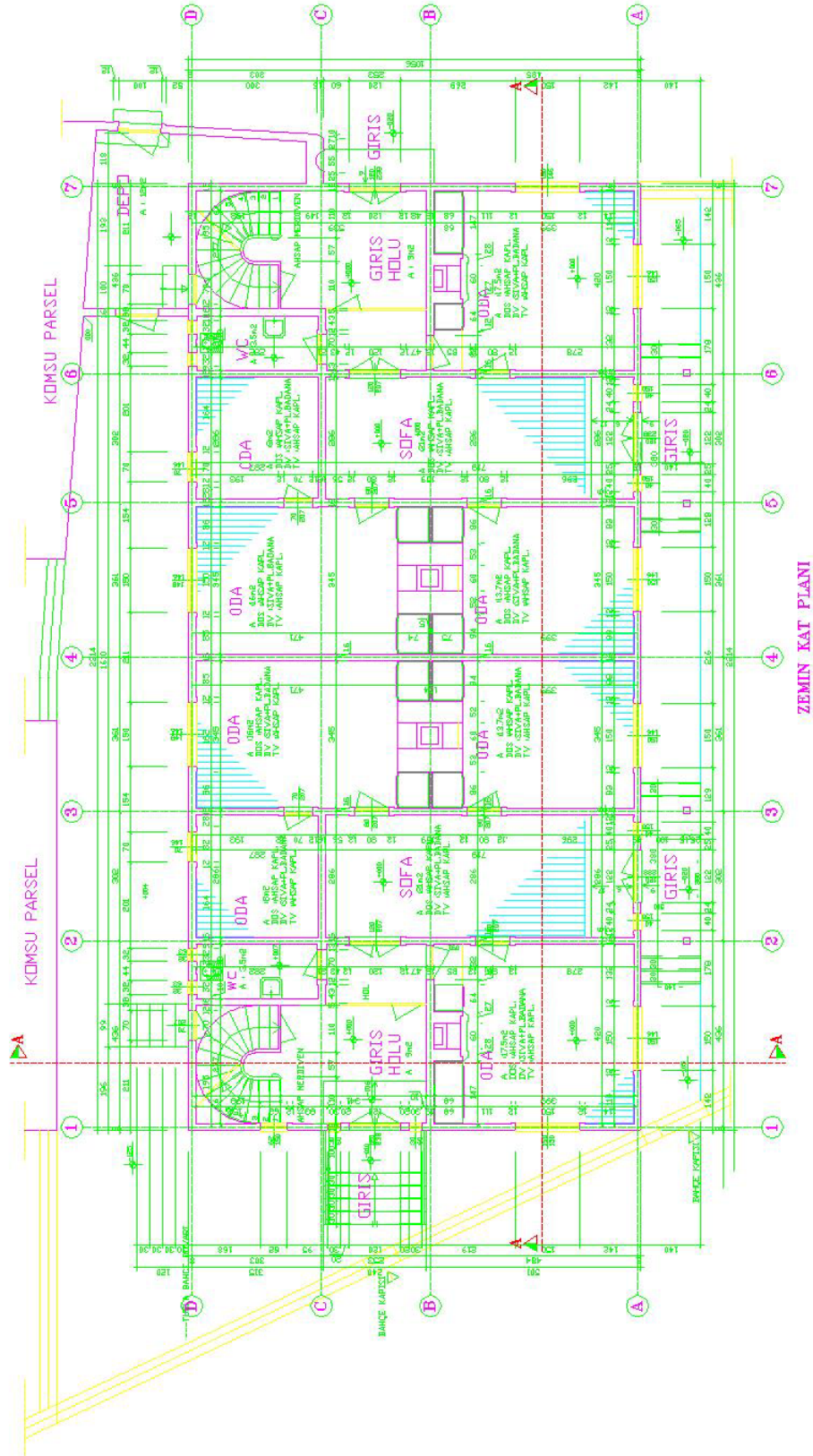
Yapı plan olarak şöyledir: Yapıda zemin katta sekiz oda, iki helâ ve bir depo bulunmaktadır. Birinci katta ve ikinci katta sekiz oda ile iki helâ yer almaktadır. Katlar arası bağlantı tek yönlü dönel merdivenler ile sağlanmaktadır. Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden ocak, yüklük, gusülhane bulunmaktadır.

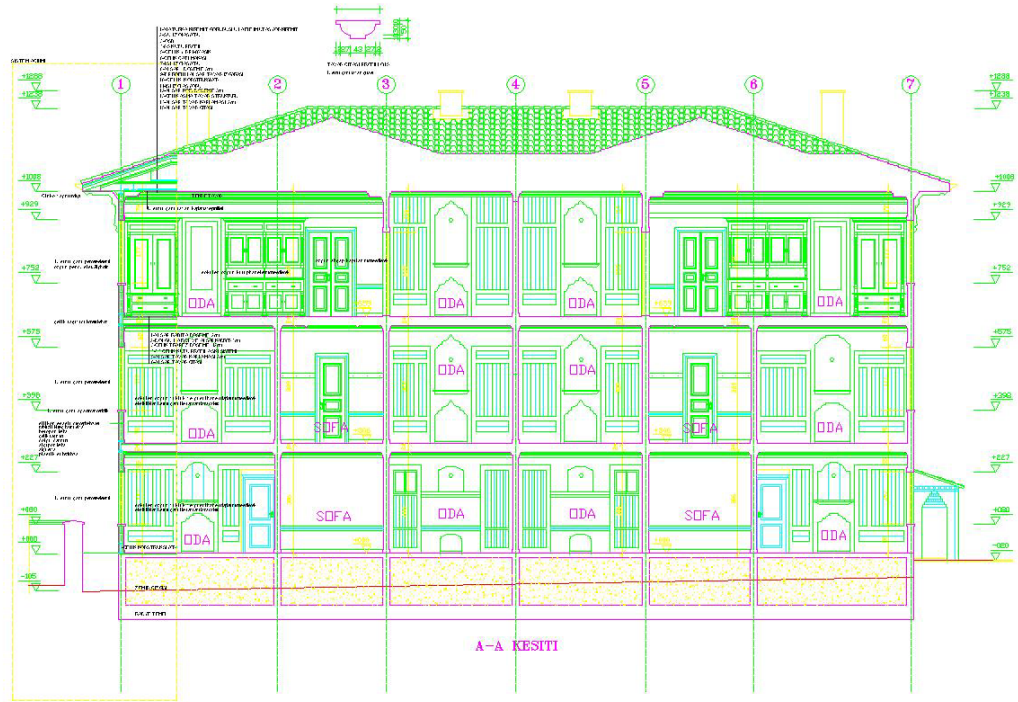
Plan 47: Gülezerler Konağı İkinci Kat Planı(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

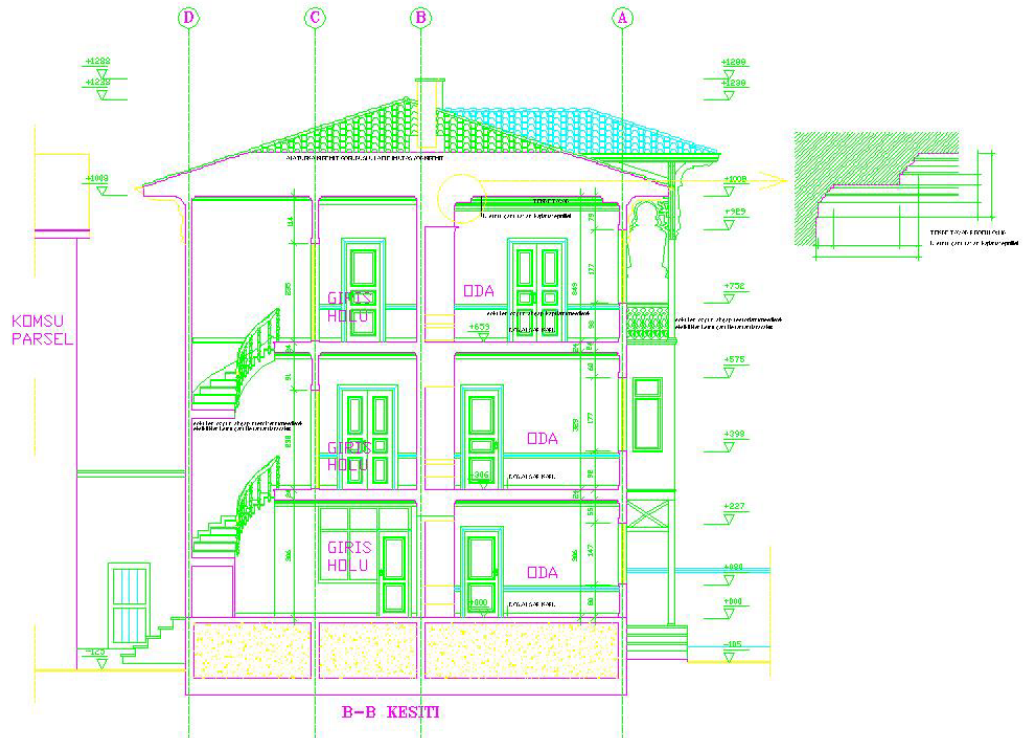
Plan 48: Gülezerler Konağı Birinci Kat Planı(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

Plan 49: Gülezerler Konağı Zemin Kat Planı(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

Kesit 8: A-A Kesiti(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

Kesit 9: B-B Kesiti(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

Çizim 23: Ön görünüm(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

Çizim 24: Sağ yan görünüm(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

Çizim 25: Sol yan görünüm(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

Çizim 26: Arka görünüm(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

2.34.9.Süsleme: Yapıda dış cephede balkon korkuluklarında dekoratif düzenlemeler ile karşılaşılmaktadır.

2.34.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak üç katlı bir konuttur. Zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç katlıdır. Kıрма çatılı olan yapı şuan yerinde olmadığı, yıkıldığı için kiremitleri ve saçak altı düzenlemesi bilinmemektedir. Yapı dış görünüş olarak simetriktir. Yapının çıkması bulunmamaktadır. Ön cephesinde ise iki balkon yer almaktadır. Yapının her cephesinde yapıya giriş kapıları bulunmaktadır. Ön cephe, sağ ve sol yan cephelerde girişler çift kanatlı kapıyla sağlanmaktadır. Yapının arka cephesinde ise tek kanatlı iki giriş kapısı bulunmaktadır. Ön cephedeki kapılara çift yönlü düz merdivenlerle, arka cephedeki kapılara ise tek yönlü düz merdivenlerle ulaşılmaktadır. Pencere boyuna dikdörtgen formdadır. Yapı yıkık olduğu için pencerelerin türleri hakkında bilgimiz bulunmamaktadır. Yapının ön cephesinde yirmi iki, sol yan cephesinde on iki, sağ yan cephesinde sekiz ve arka cephesinde ise yirmi dört pencere yer almaktadır. Bu bilgiler dışında yapı yerinde olmağı için ve yapıyla ilgili resim bulunmadığı için sağlıklı yorumlar yapamıyoruz.

2.34.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı yerinde olmağı için yapıyla ilgili bu bölüme ait bilgimiz bulunmamaktadır.

2.35.HÜLYA ORHAN EVİ

2.35.1.Yapının Adı: Hülya Orhan Evi

2.35.2.Yapının İnceleme Tarihi: 12.08.2008–29.06.2009.

2.35.3.Yapının Adresi: Semerkant Mahallesi İsmail Kemal Caddesi No:4
Bolu/ Merkez.

2.35.4.Yapının Tanımı: Yapının doğu cephesi ve batı cephesi diğer bir yapıyla bitişik düzendedir. Yapının dış cephesine herhangi bir eklenti bölüm yer almamaktadır. Yapıya ait bir bahçesi de bulunmamaktadır. (Fotoğraf 254).

Fotoğraf 254: Yapıdan kuzey cephe

2.35.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi ya da belirli bir tarihi içeren bilgisi bulunmamaktadır.

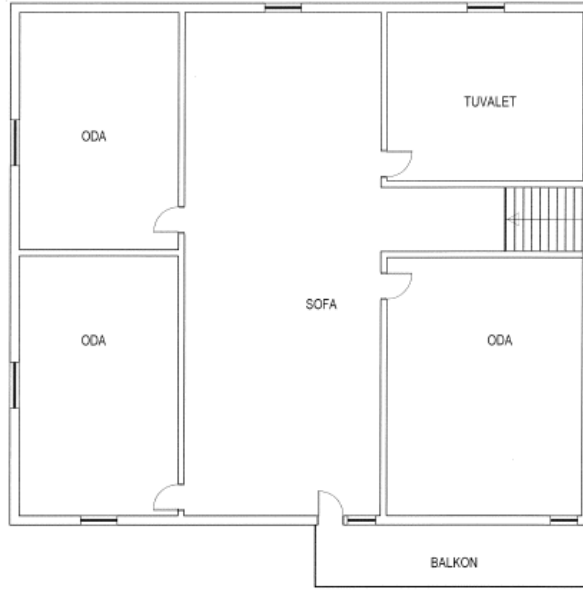
2.35.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının önceden geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir. Fakat yapıda yer alan tavanlardan bazıları sonradan boyanmıştır. Yapıda ocak yanında yer alan dolaplardan biri bugün değiştirilmiş ve mutfak eşyalarının konulduğu raf olarak kullanılmaktadır. Ocak bölümünün içerisine ise günümüzde kullanılan ocak konulmuştur.

2.35.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmaktadır.

2.35.8.Plan ve Kesiti: Yapı batı-doğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi batıya, arka cephesi doğuya, yan cepheleri ise kuzey ve güneye bakmaktadır. Bu konutla ilgili yapılan çalışma bulunmamaktadır. Ancak yaptığımız çalışmalar sonucunda çizdiğimiz planlarda yapının birinci katı iki yüzlü iç sofalı plan tipine, zemin katı dış sofalı L plan tipine girmektedir. (Plan 50–51).

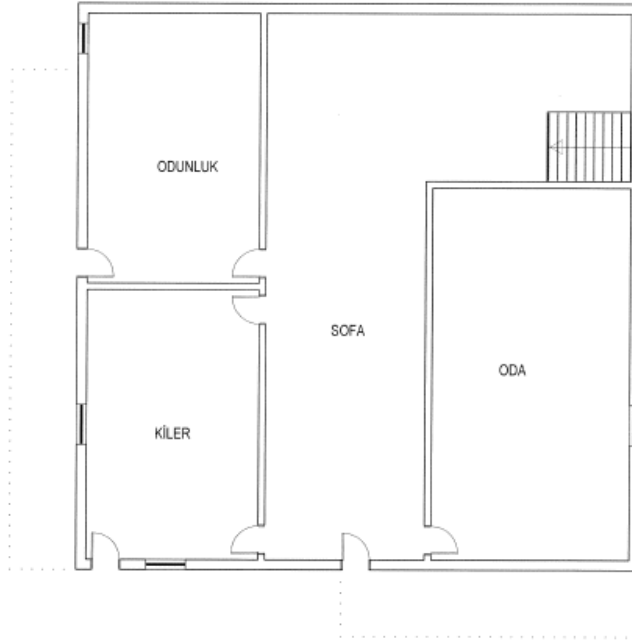
Yapıda birinci katta iki oda ve bir tuvalet yer almaktadır. Yapıda zemin katta bir oda, bir odunluk ve bir kiler bulunmaktadır. Yapıda birinci katta ve zemin katta güneybatı cephede yer alan oda diğer odalardan daha büyük ölçülerdedir. Yine zemin katta yapı içinde bir adet çeşme bulunmaktadır. (Fotoğraf 255). Konut Türk evinin genel özellikleri olan ocak, yüklük, gusülhane ve sergen gibi birimleri içermektedir. (Fotoğraf 256–257–258). Yapıda kaş kemerli ocaklarla beraber beşik kemer ve Bursa tipi kemerden oluşan ocaklarda kullanılmaktadır. Yapıda ocak yanında yer alan dolaplardan biri bugün değiştirilmiş ve mutfak eşyalarının konulduğu raf olarak kullanılmaktadır.(Fotoğraf 259). Ocak bölümünün içerisine ise günümüzde kullanılan ocak konulmuştur. (Fotoğraf 260). Yapıda mutfak için ayrı bir birim yapılmamıştır. Odalar arasındaki bağlantı sofa ile sağlanmaktadır. Birinci

kata çıkış tek yönlü dönel merdiven ile sağlanmaktadır. (Fotoğraf 261).
Tavanlar düz çıtakari tavandır. (Fotoğraf 262–263).

HÜLYA ORHAN EVİ
BİRİNCİ KAT PLANI

Plan 50: Hülya Orhan Evi Birinci Kat Planı

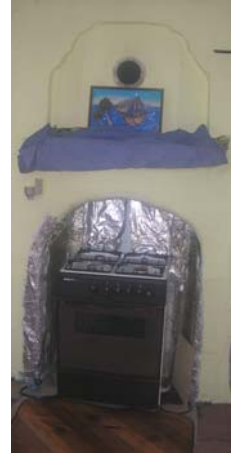
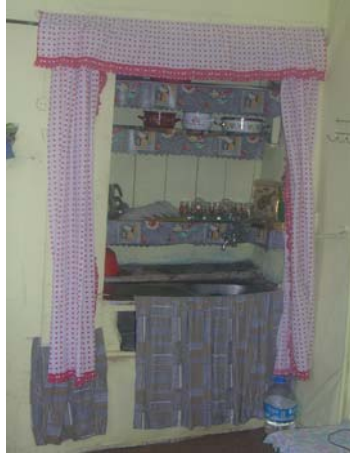

HÜLYA ORHAN EVİ
ZEMİN KAT PLANI

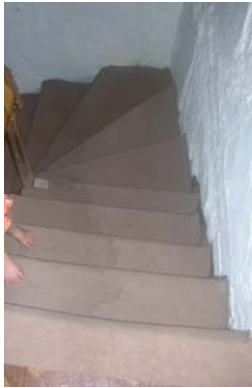
Plan 51: Hülya Orhan Evi Zemin Kat Planı

Fotoğraf 255–256–257: Yapıdan zemin katta yer alan çeşme, yapıdan ocak ve yüklük

Fotoğraf 258–259–260: Yapıdan sergen ve mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü

Fotoğraf 261–262: Yapıdan üst kata çıkış merdiveni ve tavan örneği

Fotoğraf 263: Yapıdan tavan örneği

2.35.9.Süsleme: Yapının dış cephesinde yoğun bir süsleme yoktur. Sadece yapının ön cephesinde yer alan balkon korkuluğu dekoratif düzenlemeler içermektedir. (Fotoğraf 264). Balkon korkuluğunda üçgen, daire gibi geometrik şekillerinde içinde yer aldığı muhtelif düzenlemelerden oluşmaktadır. Yapının ana giriş kapılarında dikdörtgenlerin kullanıldığı geometrik bir düzenleme dikkat çekmektedir.

Fotoğraf 264: Yapıdan balkon korkuluğu örneği

Yapının içinde tavanlarda, yüklük dolaplarında ve ocaklarda süslemeler ile karşılaşılmaktadır. Yine bunlarda çok yoğun süsleme programları değildir. Tavanlarda ve yüklük dolaplarında geometrik düzenlemeler bulunmaktadır. Ocaklarda ise kemerli düzenlemeler görülmektedir.

2.35.10.Dış Görünüşü: Dış görünüş olarak çok fazla simetrik olmayan yapı zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlıdır. (Fotoğraf 265–266). Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya kiremitler kullanılmaktadır. Yapının kuzey cephesi kat çıkmalıdır ve çıkma altı desteksiz bırakılmıştır. Fakat katları ayıran hatıllar çıkma altından görülmektedir. Yapının batı cephesinde ise balkonun yer aldığı ve balkon bölümünün altının da desteksiz bırakıldığı görülmektedir. Yapı batı cephesi dış görünüş olarak simetrik tutulmamıştır. Yapıda zemin kat ve birinci katı ayıran ahşap silmeler belirgindir. Yapıda her iki kata giriş farklıdır. Zemin kata iki giriş bulunmaktadır. Bunlardan biri kuzey cephede diğeri batı cephededir. Yapının birinci katına giriş ise batı cephede yer alan kapıdan sağlamaktadır. Bütün giriş kapıları tek kanatlıdır. Yapıda birinci katta ise balkona çıkış kapısı yer almaktadır ve yine tek kanatlıdır. Pencerele enine ve boyuna dikdörtgen formdadır. Birinci katta batı ve kuzey cephede ikişer pencere bulunmaktadır. Zemin kat batı cephesinde biri kapı üzerinde yer almak üzere iki ve kuzey cephesinde üç pencere bulunmaktadır. Zemin katta batı cephede ve kuzey cephede yer alan pencerelerden kapı üzerinde yer alanlar sofayı aydınlatmak için kullanılmaktadır. Pencerele tür olarak içe açılan kanat biçiminde penceredir.

Fotoğraf 265–266: Yapıdan batı ve kuzey cephe

2.35.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapıda inşa malzemesi olarak hımış teknik kullanılmış ve üzeri sıva ile sıvanmıştır. Tavanlarda ve dolaplarda da çakma tekniği ile karşılaşılmaktadır. Yapıda balkon korkuluğunda ajur tekniği görülmektedir. Zemin kattan aşağısında moloz taştır. atı kaplaması marsilya kiremittir. Yapıda pencere söveleri, ana giriş kapıları, saçak altları, iki katı birbirinden ayıran silmeler, tavanlar, yüklük dolapları ve sergen tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Bazı tavanlar yağlı boya ile boyanmışken zemin katta yer alan tavan boyalı değildir. Yine yapıda birinci kat tavanından biri kontra plak kaplıdır. Odalarda yer alan ocaklar taştandır ve kemerlidir. Yüklük dolapları da yağlı boyalı ve ahşaptır. Zemin döşemesi ise zemin katta taş, birinci katta ahşaptır. Kapı tutacaklarında metal, pencerelerde ise cam görülmektedir.

2.36.YEŞİL KONAK

2.36.1.Yapının Adı: Yeşil Konak

2.36.2.Yapının İnceleme Tarihi: 06.11.2008–29.06.2009.

2.36.3.Yapının Adresi: Karaçayır Mahallesi Bolu/ Merkez.

2.36.4.Yapının Tanımı: Yapının herhangi bir bahçesi bulunmamaktadır. Cepheler herhangi bir yapıyla bitişik düzende değildir. (Fotoğraf 267).

Fotoğraf 267:Yapıdan güneybatı ve güneydoğu görünüm

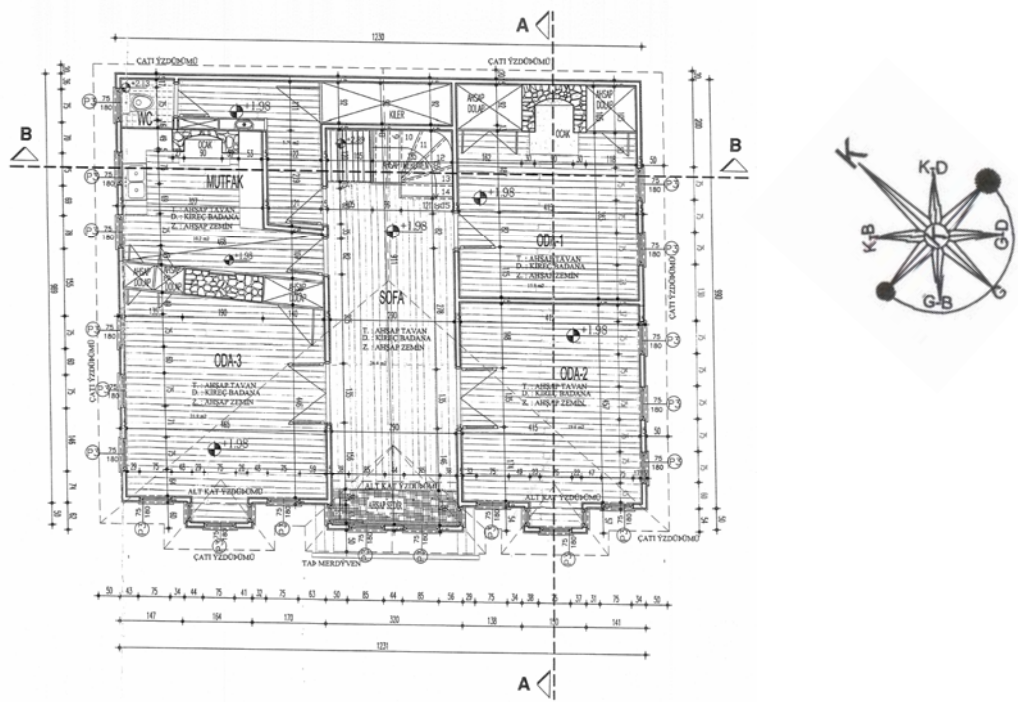
2.36.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içeren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.36.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapı restore geçirmiştir. Yapıda yer alan bazı düzenlemeler değiştirilmiştir. Yapıda yer alan pencere sayıları artırılmıştır. Yapıda döşeme ve duvarlar tamamen yenilenmiştir. Pencerele tür olarak orijinalinde giyotin pencereyken, şuan sadece içe açılan kanat biçiminde penceredir.

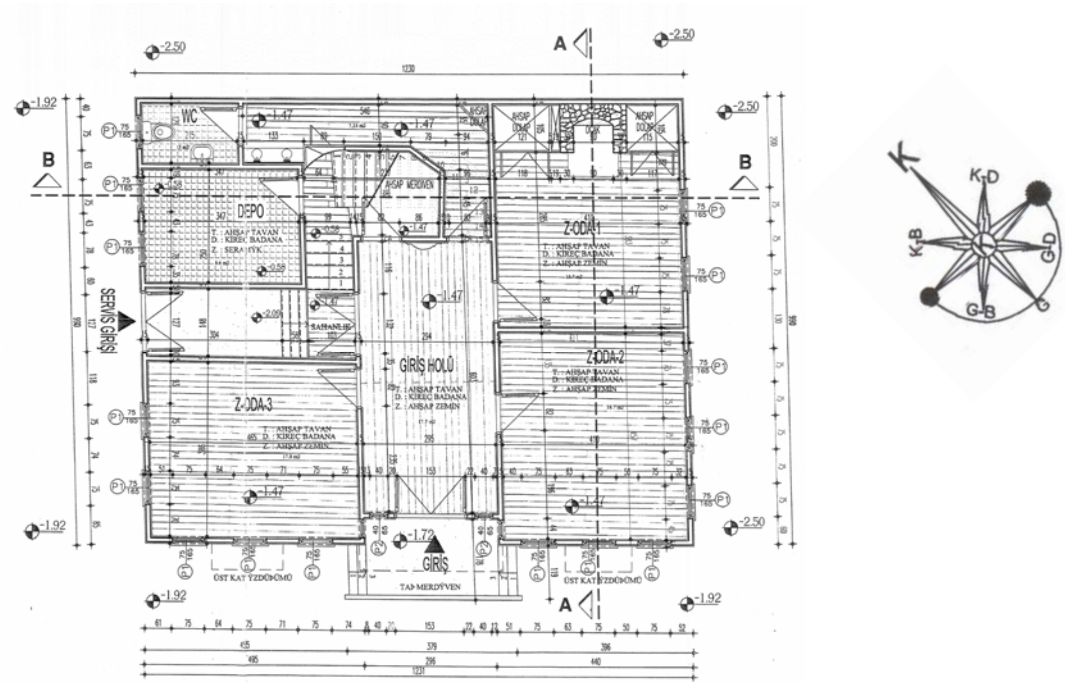
2.36.7.Bugünkü Durumu: Yapı şuan restoran olarak kullanılmaktadır.

2.36.8.Plan ve Kesiti: Yapı güneybatı-kuzeydoğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi güneybatıya, arka cephesi kuzeydoğuya bakmaktadır. Yan cepheler ise güneydoğu ve kuzeybatıya bakmaktadır. Yapının Bolu Belediyesi arşivinden aldığımız planı doğrultusunda birinci katı ve zemin katı ikiyüzlü iç sofalı(karnıyarık) plan tipine girmektedir.(Plan 52–53, Kesit 10–11, Çizim 27–28–29–30).

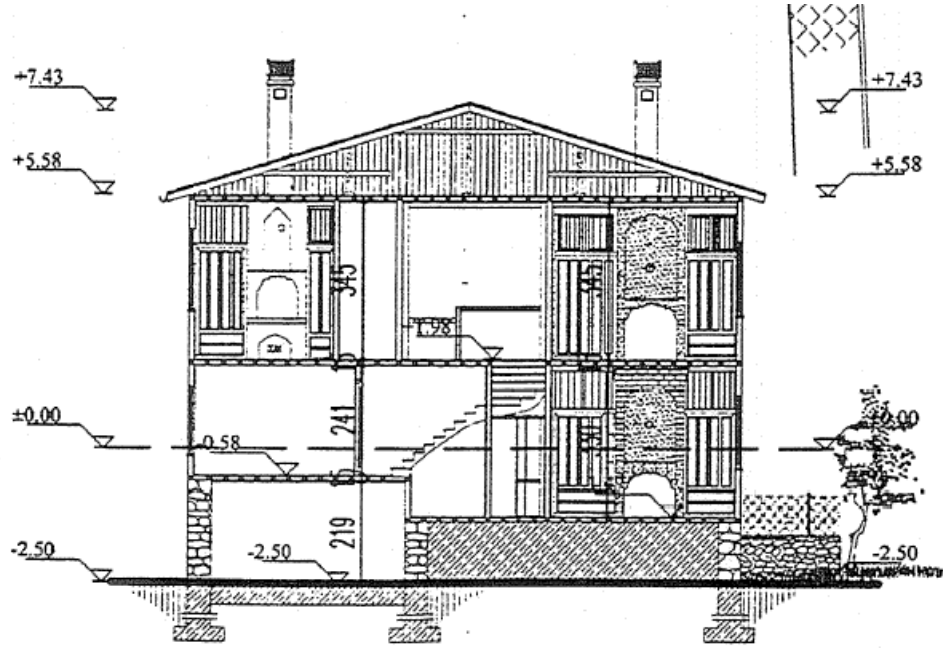
Yapıda birinci katta üç oda, bir mutfak ve helâ bulunmaktadır. Yapıda zemin katta üç oda, bir depo ve helâ yer almaktadır. Oda kapıları sofaya açılmaktadır.(Fotoğraf 268). Katlar arası bağlantı tek yönlü dönel merdiven ile sağlanmaktadır. Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden ocak, yüklük ve sedir yer almaktadır. (Fotoğraf 269–270–271). Yapıda kaş kemerli ocaklarla beraber düz kemer ve Bursa tipi kemerin beraber kullanıldığı ocaklarda bulunmaktadır. Tavanlar çakma tekniğinde olup bezelidir. Sofa tavanı kademeli olarak ilerlemektedir. Sofa tavanında aplike tekniği ile dekoratif bir görüntü elde edilmiştir.

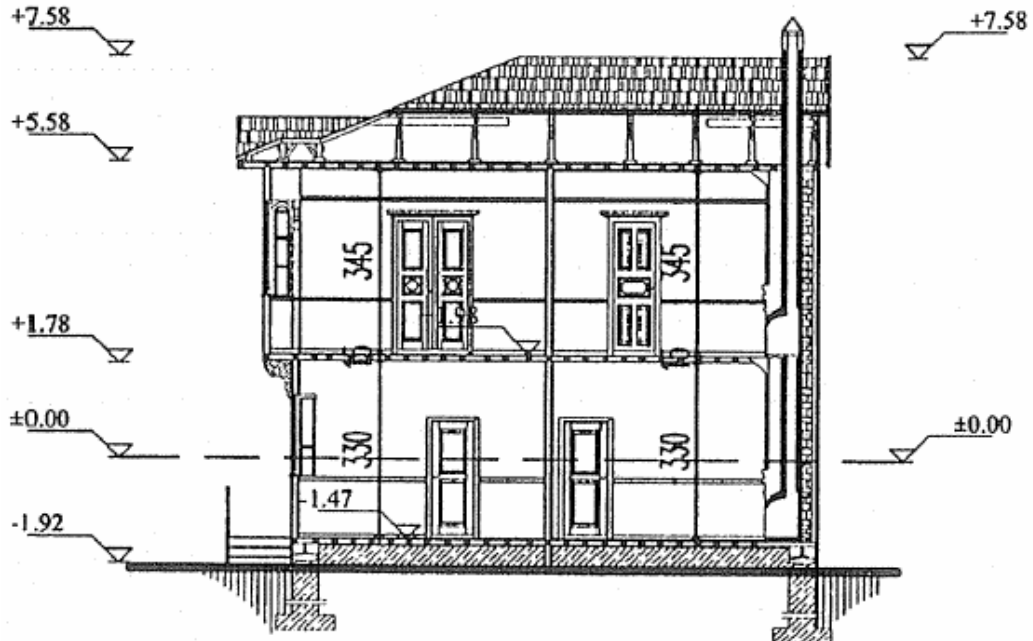
Plan 52: Birinci Kat Planı(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

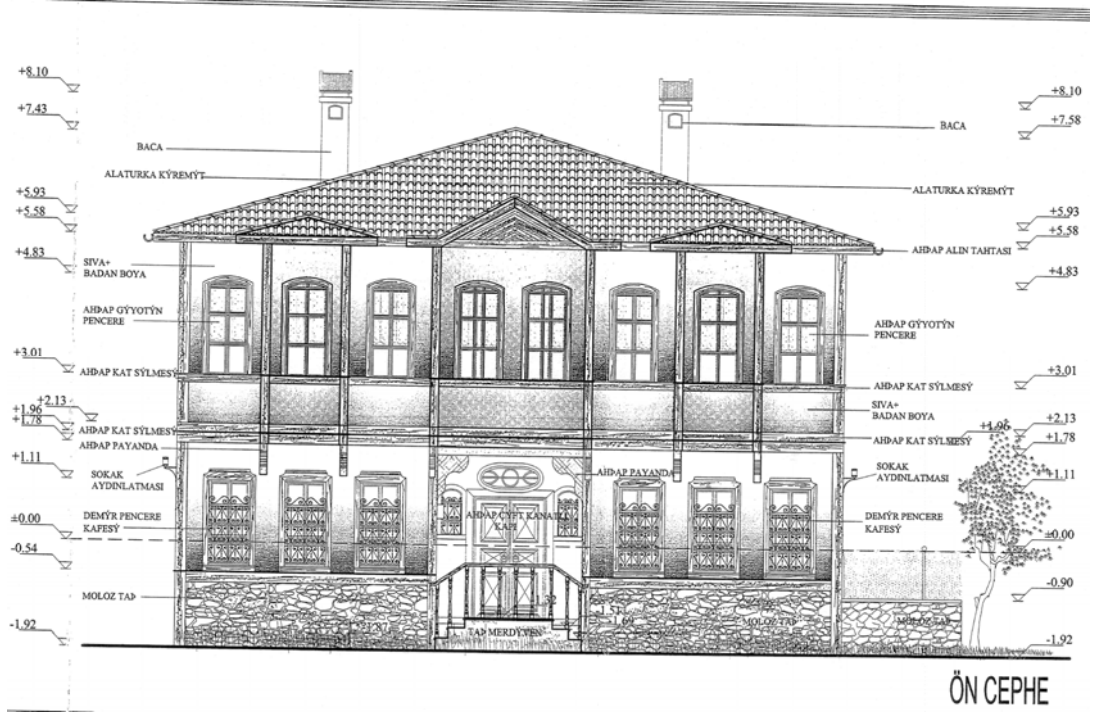
Plan 53: Zemin Kat Planı(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

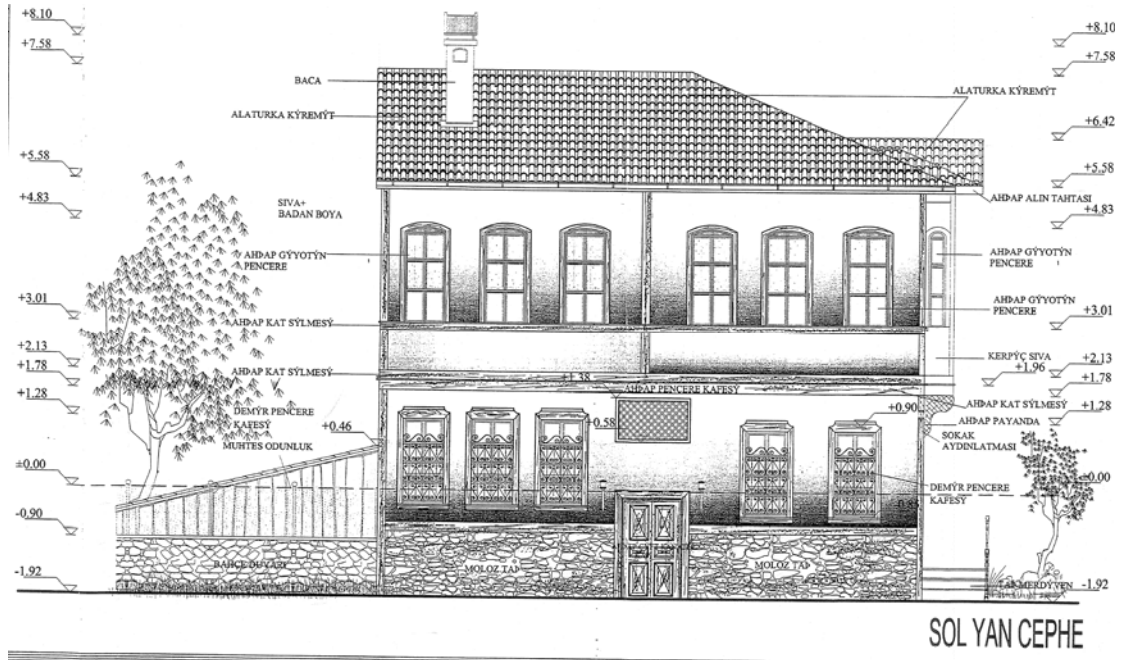
Kesit 10: A-A Kesiti(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

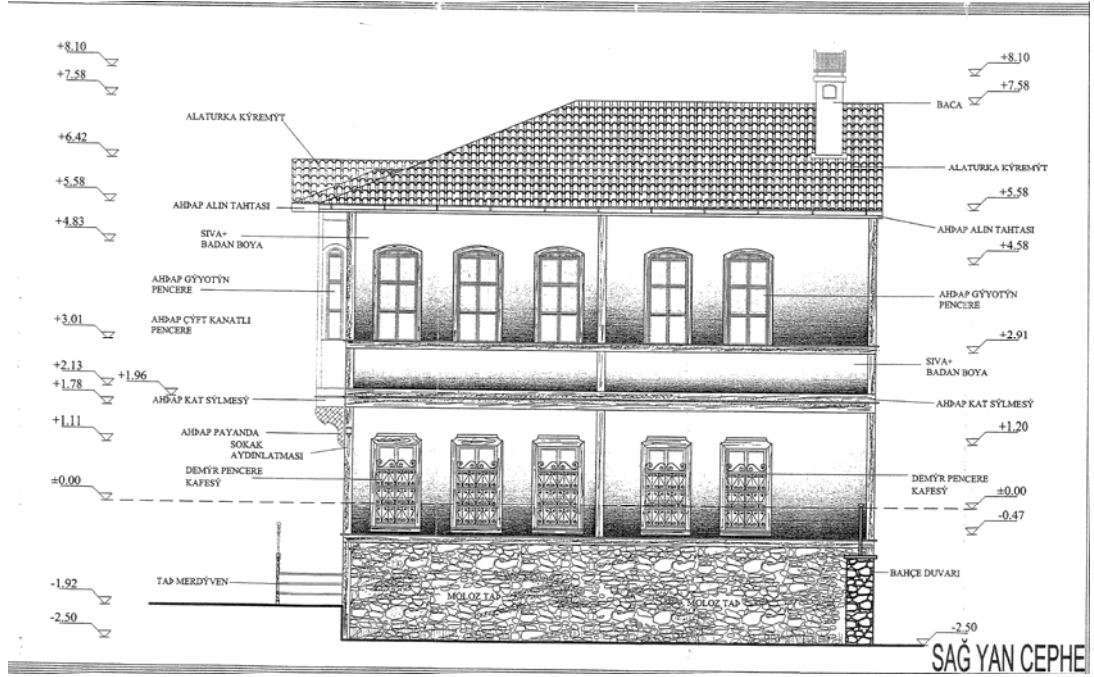
Kesit 11: B-B Kesiti(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

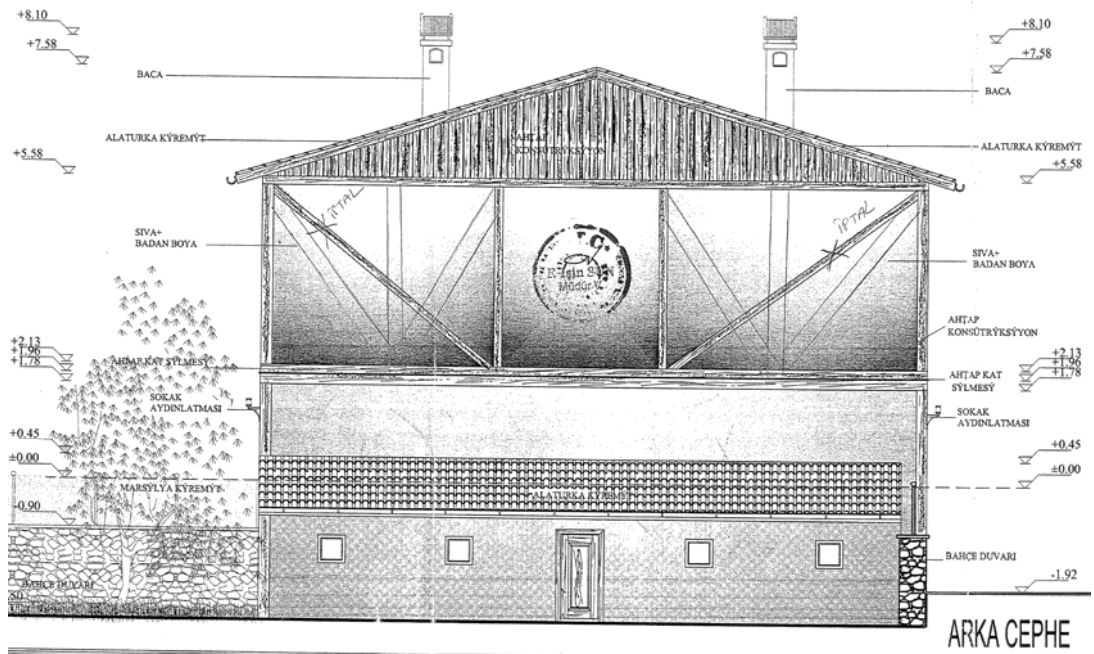
Çizim 27: Güneybatı cephe(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

Çizim 28: Kuzeybatı cephe(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

Çizim 29: Güneydoğu cephe(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

Çizim 30: Kuzeydoğu cephe(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)

Fotoğraf 268–269:Yapıdan sofa görünümü ve ocak

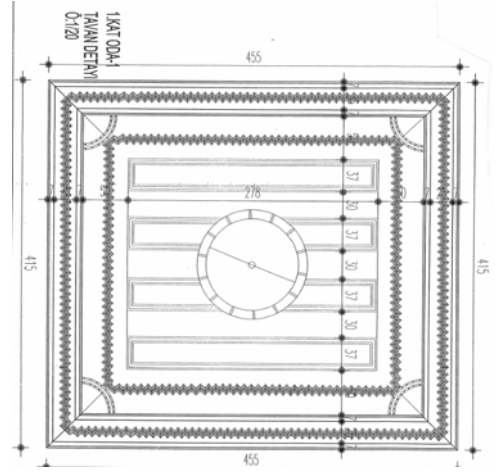

Fotoğraf 270–271:Yapıdan yüklük ve sedir

2.36.9.Süsleme: Yapıda dış cephede ana giriş kapısı üzerinde sofayı aydınlatmak amacıyla yapılan oval pencere bulunmaktadır. Bunun dışında yapının ana giriş kapısında güzel kapı tutacakları bulunmaktadır. Yapının içinde tavanlar oldukça süslüdür.(Fotoğraf 272, Çizim 31) Tavanlar çakma tekniğinde olup bezelidir. Sofa tavanı kademeli olarak ilerlemektedir. (Fotoğraf 273–274). Sofa tavanında aplike tekniği ile dekoratif bir görüntü elde edilmiştir. Yapı birinci kat sofasında ise ahşap çıtaların çakılmasıyla oluşturulan kafes bölümü yer almaktadır.

Fotoğraf 272:Yapıdan tavan örneği

**Çizim 31: Yapıdan tavan çizimi
(Bolu Belediyesi arşivinden alınmıştır.)**

en alınmıştır.)

Fotoğraf 273:Yapıdan tavan örneğinin eski görünümü

Fotoğraf 274:Yapıdan tavan örneğinin yeni görünümü

2.36.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak iki katlı bir konuttur.(Fotoğraf 275–276–277–278–279–280). Zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlıdır. Kıрма çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetriktr. Yapıda katları ayıran silmeler belirgindir. Yapının ön cephesinde üç adet çıkma bulunmaktadır. Ön cephede ortada yer alan çıkma üçgen alınlıkla çatıya bağlanmaktadır. Yapının çıkma altları ahşap konsollar ile desteklenmiştir. Yapının güneybatı cephesinde ve kuzeybatı cephesinde çift kanatlı bir girişi bulunmaktadır. Kapıda kapı tutacağı bulunmaktadır. Pencereler form olarak boyuna dikdörtgendir. Tür olarak ise pencereler içe açılan kanat biçiminde penceredir. Birinci kat güneybatı cephesinde on dört, güneydoğu cephesinde beş, kuzeybatı cephesinde altı pencere bulunmaktadır. Yapıda zemin kat güneybatı cephesinde on, güneydoğu cephesinde beş ve kuzeybatı cephesinde altı pencere yer almaktadır.

Fotoğraf 275–276: Yapıdan güneybatı cephe eski görünümü ve yeni görünümü

Fotoğraf 277–278: Yapıdan kuzeybatı cephe eski görünümü ve yeni görünümü

Fotoğraf 279–280: Yapıdan güneybatı cephe ve kuzeydoğu cephe

2.36.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı betonarmedir. Yapının tavanlarında çakma ve aplike tekniği kullanılmıştır. Çatı kaplaması alaturka kiremittir. Yapıda pencere söveleri, kat silmeleri, ana giriş kapısı, tavanlar ve yapı içindeki kapılar tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacağı ve kapı tokmağı metaldir. Pencereelerde cam kullanılmaktadır.

2.37.MİMARLAR ODASI'NA AİT YAPI

2.37.1.Yapının Adı: Mimarlar Odası'na ait yapı

2.37.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.37.3.Yapının Adresi: Karamanlı Mahallesi Bolu/ Merkez.

2.37.4.Yapının Tanımı: Yapı herhangi bir yapıyla bitişik düzende değildir. Yapıya ait bir bahçe bulunmamaktadır. Yapının dış cephesine ilave edilmiş bir bölümde bulunmamaktadır.(Fotoğraf 281).

Fotoğraf 281: Yapıdan kuzeybatı görünüm

2.37.5.Yapının Tarihi: Yapının tarihini içren bir kitabesi bulunmamaktadır.

2.37.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapı tamamen yenilenmiştir. Yapıda yer alan pencereler, kapılar, tavanlar, ocak ve yüklükler, döşeme ve duvarlar tamamen yenilenmiştir. Beşik çatılı olan yapıda şuan marsilya yani yeni kiremit kullanımı bulunmaktadır.(Fotoğraf 282–283). Fakat yapı restore geçirmeden önce çatıda alaturka kiremit kullanıldığı resimlerden görülmektedir. Yapıda saçak tüm cepheleri dolanmaktadır. Yapının saçak altları kapatılmıştır. Fakat restore öncesi saçak altları açıktır. Yapının orijinalinde batı ve güney cephede tek kanatlı ahşap birer girişi bulunmaktadır. Fakat restore sonrası yapıya baktığımızda güney cephede yer alan girişin kaldırıldığını görüyoruz.(Fotoğraf 284–285). Yenilenen yapının ana giriş kapısında kapı tutacağı ve kapı tokmağı görülmektedir. Yapı orijinalinde batı cephede enine ve boyuna dikdörtgen pencereler bulunmaktadır. Fakat restore sonrası pencere sayıları ve pencere formları değiştirilmiştir. Şuan yapıda yer alan pencereler boyuna dikdörtgen formdadır. Pencereler tür olarak orijinalinde içe açılan kanat biçiminde pencere ve giyotin pencereyken, şuan sadece içe açılan kanat biçiminde penceredir.

Fotoğraf 282–283: Yapıdan batı cephe eski ve yeni görünümü

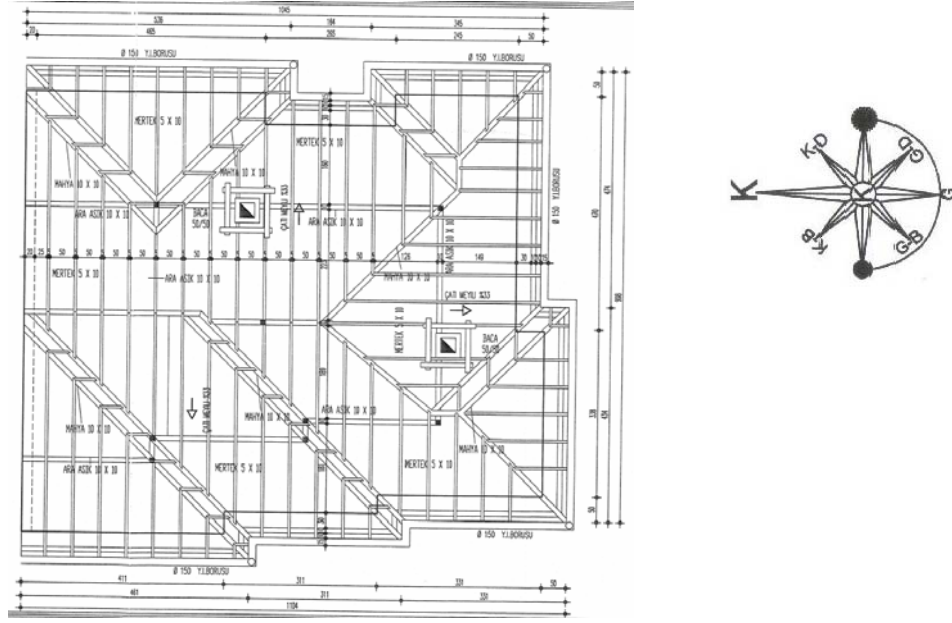

Fotoğraf 284–285: Yapıdan güney cephe eski ve yeni görünümü

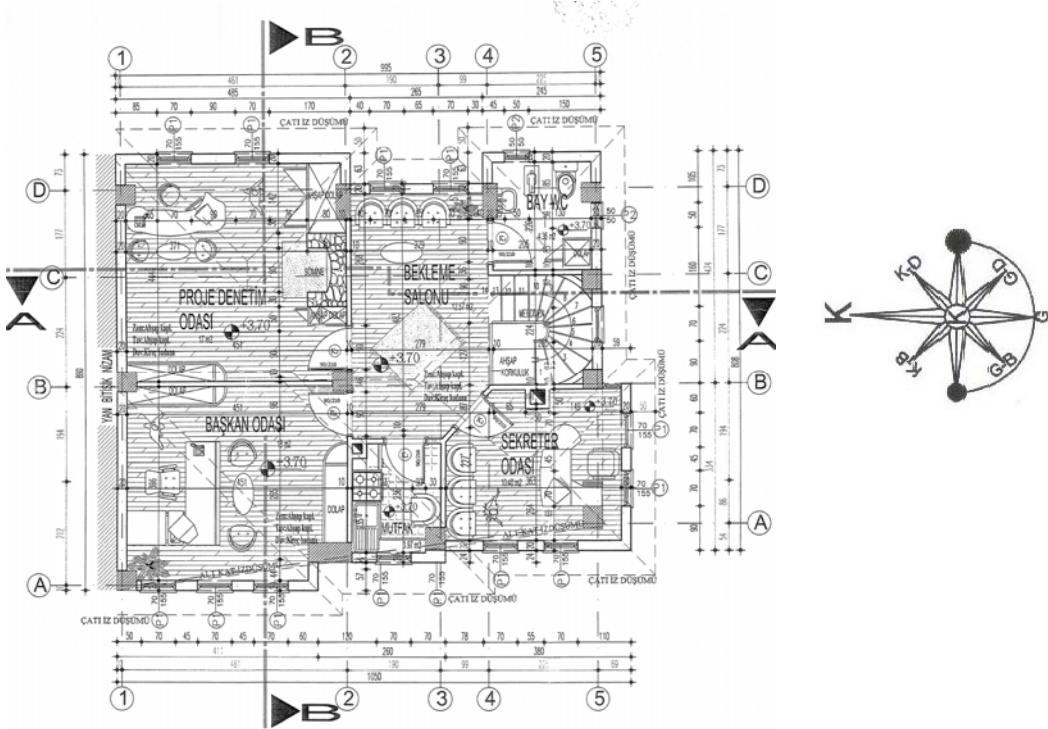
2.37.7.Bugünkü Durumu: Yapı şuan restore olmuştur. Ve Mimarlar Odası'na ait bir bina olarak işleve açılacaktır.

2.37.8.Plan ve Kesiti: Yapı batı-doğu yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi batıya, arka cephesi doğuya, yan cepheleri ise kuzey ve güneye bakmaktadır. Yapının Bolu Belediyesi arşivinden aldığımız planları doğrultusunda birinci kat ve bodrum kat üç tarafı odalı dış sofalı plan tipine girmektedir. Zemin katı ise iki yüzlü iç sofalı plan tipine girmektedir. (Plan 54–55–56–57, Kesit 12–13, Çizim 32–33–34).

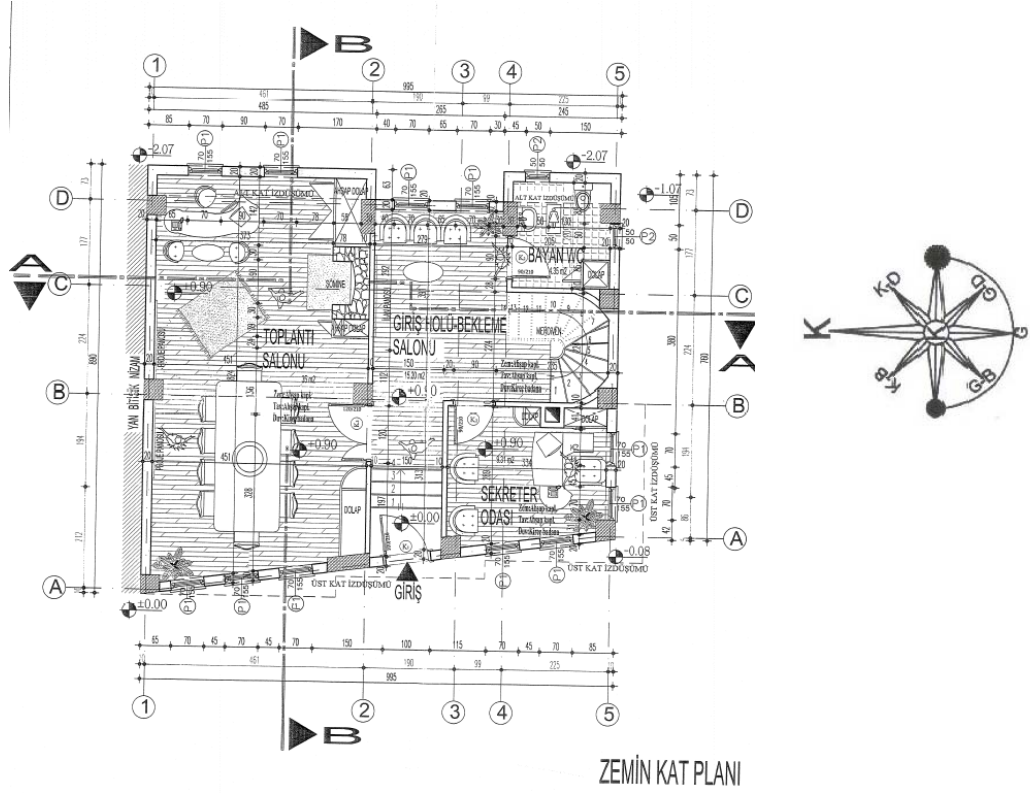
Yapıda birinci katta sekreter odası, başkan odası, proje denetim odası ve helâ bulunmaktadır. Zemin katta sekreter odası, toplantı salonu ve helâ yer almaktadır. Yapıda bodrum katında kütüphane, kafeterya, kazan dairesi ve çay ocağı bulunmaktadır. Yapıda yer alan odalar sofaya açılmaktadır.(Fotoğraf 286). Katlar arası bağlantı tek yönlü dönel merdivenler ile sağlanmaktadır. (Fotoğraf 287). Yapıda Türk evinin genel özelliklerinden hiçbir şey kalmamıştır. Yapı tamamen yenilenmiştir.

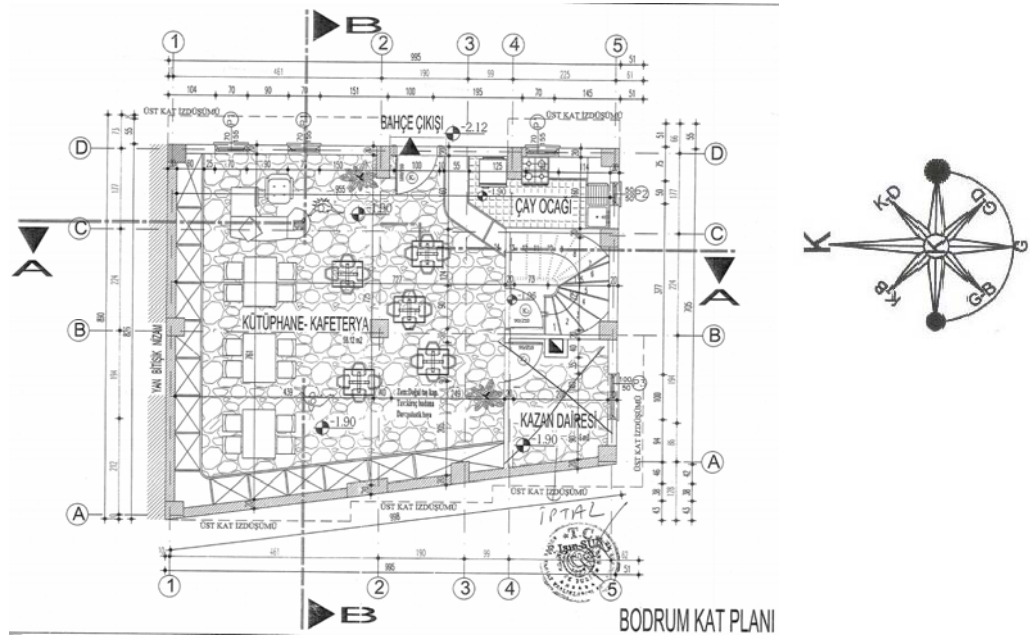
Plan 54: Çatı Planı (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

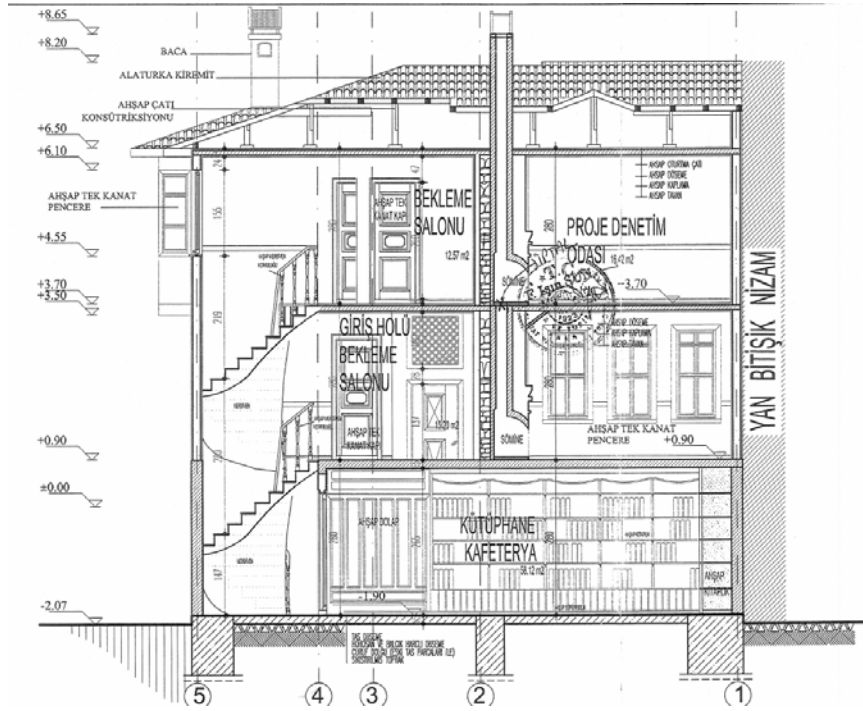
Plan 55: Birinci Kat Planı (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

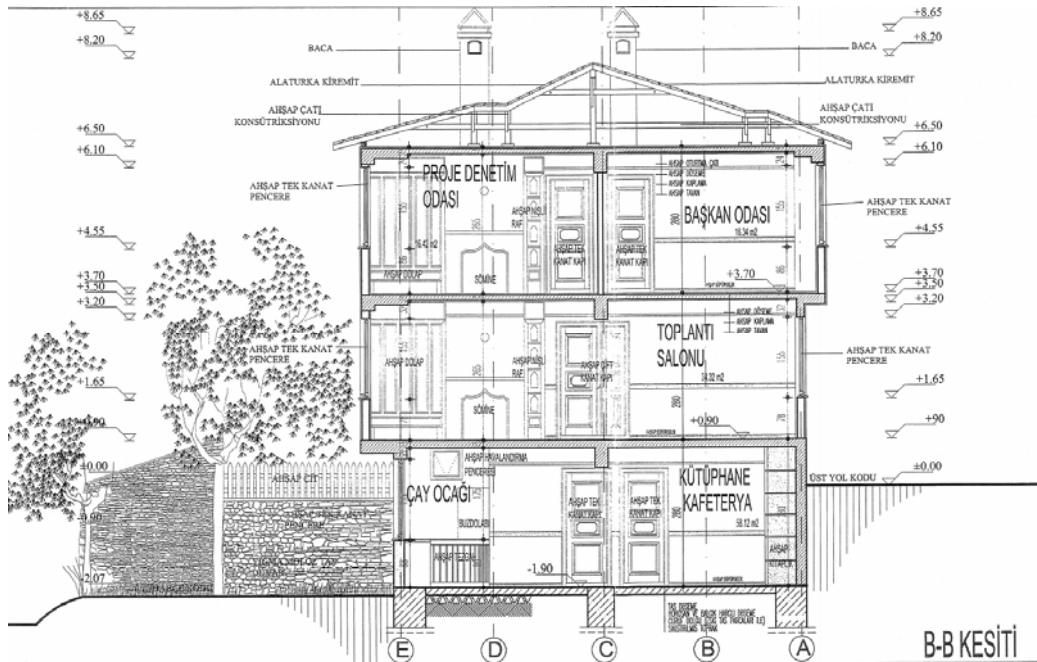
Plan 56: Zemin Kat Planı (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

Plan 57: Bodrum Kat Planı (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

Kesit 12: A-A Kesiti (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

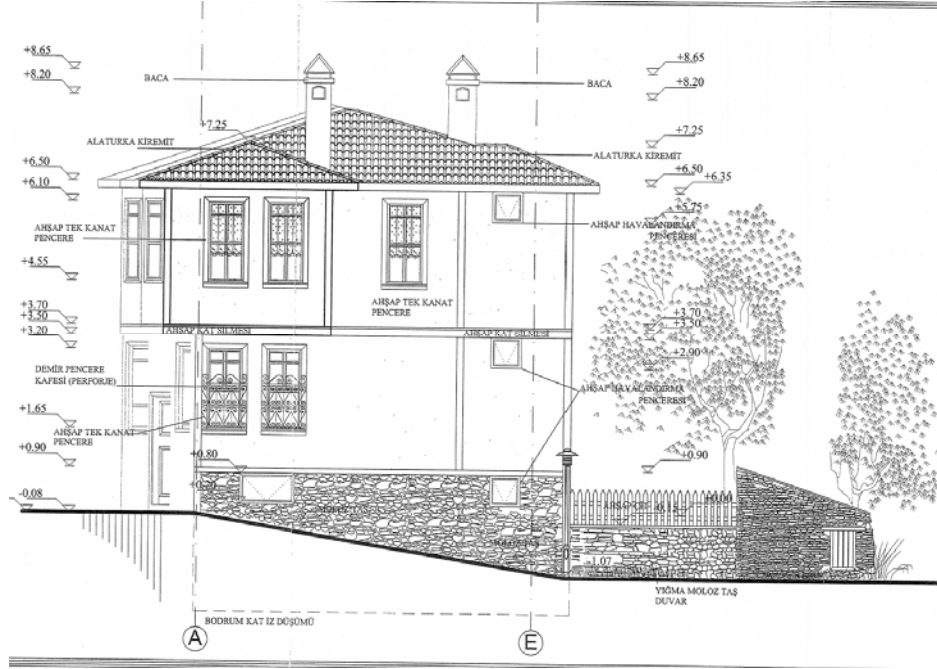
Kesit 13: B-B Kesiti (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

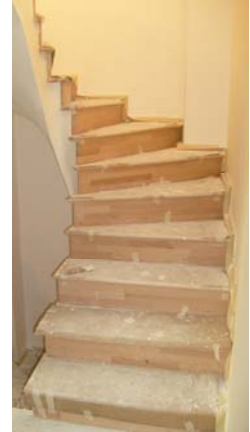
Çizim 32: Batı cephe (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

Çizim 33: Doğu cephe (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

Çizim 34: Güney cephe (Bolu Belediye'si arşivinden alınmıştır.)

Fotoğraf 286–287: Yapıdan oda görünümü ve üst kata çıkış merdiveni

2.37.9.Süsleme: Yapıda batı cephede yer alan ana giriş kapısında sonradan eklenen güzel bir kapı tokmağı ve kapı tutacağı bulunmaktadır. Bunun dışında yapının ana giriş kapısı üzerinde bir kafes bölümü yer almaktadır.

(Fotoğraf 288–289–290). Yapıda başka herhangi bir süsleme bulunmamaktadır.

Fotoğraf 288–289–290: Yapıdan ana giriş kapısı, kapı tutacağı ve kapı tokmağı

2.37.10.Dış Görünüşü: Yapı dış görünüş olarak üç katlı bir konuttur. (Fotoğraf 291–292–293). Bodrum kat, zemin kat ve birinci kat olmak üzere üç katlıdır. Beşik çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak marsilya yani yeni kiremitler kullanılmaktadır. Yapı dış görünüş olarak simetriktir. Yapıda katları ayıran silmeler belirgindir. Yapının batı cephesi gönyeli çıkmalıdır. Yine aynı şekilde güney cephede tek köşe çıkmalıdır. Doğu cephe ise çift köşe çıkmalıdır. Yapının çıkma altları desteksiz bırakılmıştır. Yapının batı cephesinde tek kanatlı bir girişi bulunmaktadır. Kapıda kapı tokmağı ve kapı tutacağı bulunmaktadır. Ana giriş kapısı üzerinde bir kafes bölümü yer almaktadır. Pencere form olarak boyuna dikdörtgendir. Restore sonrası pencere sayıları ve pencere formları değiştirilmiştir. Şuan yapıda yer alan pencereler boyuna dikdörtgen formdadır. Pencere tür olarak orijinalinde içe açılan kanat biçiminde pencere ve giyotin pencereyken, şuan sadece içe açılan kanat biçiminde penceredir.

Fotoğraf 291–292: Yapıdan kuzeybatı cephe ve güney cephe görünümü

Fotoğraf 293: Yapıdan doğu cephe görünümü

2.37.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı betonarmedir. Çatı kaplaması marsilya kiremittir. Yapıda pencere söveleri, kat silmeleri ve ana giriş kapısı tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Kapı tutacağı ve kapı tokmağı metaldir. Pencereelerde cam kullanılmaktadır.

2.38.FETHİYE SARI BİNA

2.38.1.Yapının Adı: Fethiye Sarı Bina

2.38.2.Yapının İnceleme Tarihi: 13.08.2008–06.11.2008–29.06.2009.

2.38.3.Yapının Adresi: Karamalı Mahallesi Esen Sokak No:2 Bolu/ Merkez.

2.38.4.Yapının Tanımı: Bahçesi bulunan bir yapıdır. Yapının güney cephesinde bir bahçesi bulunmaktadır. Yapının orijinalinde doğu cephesi bir yapıyla bitişikken doğuda yer alan yapının yıkılması sonucunda doğu cephe açılmıştır.(Fotoğraf 294).

Fotoğraf 294:Yapıdan kuzeybatı cephe görünümü

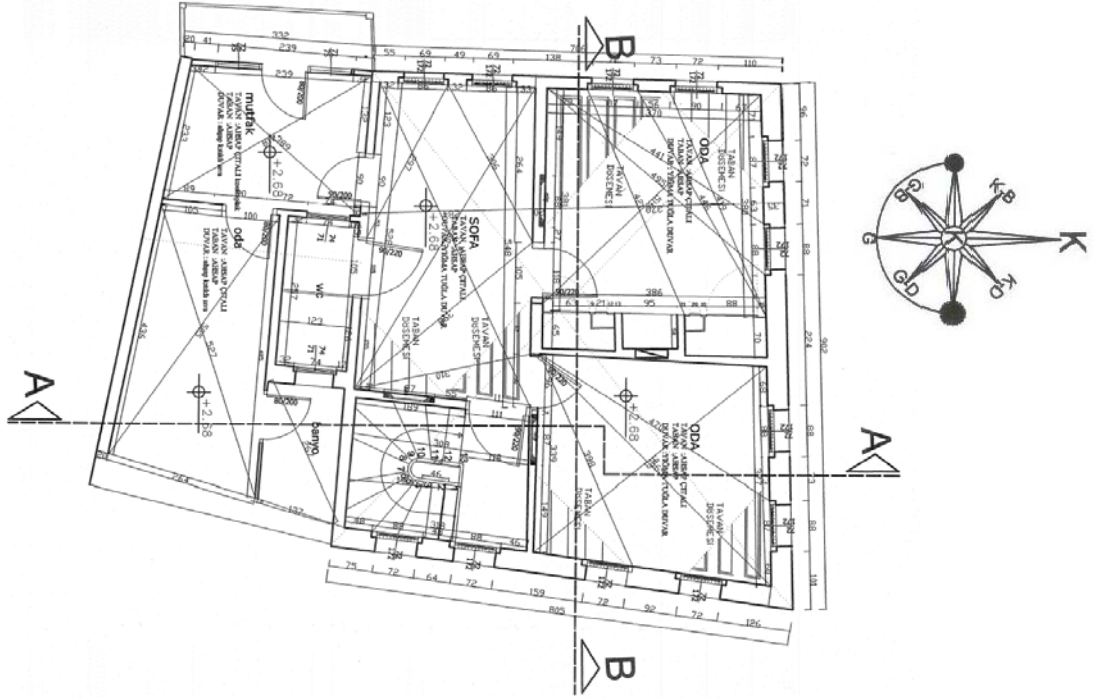
2.38.5.Yapının Tarihi: Yapının bir kitabesi ya da belirli bir tarihi içeren bilgisi bulunmamaktadır.

2.38.6.Geçirdiği Onarımlar: Yapının önceden geçirdiği onarımlarla ilgili bilgi edinilememiştir.

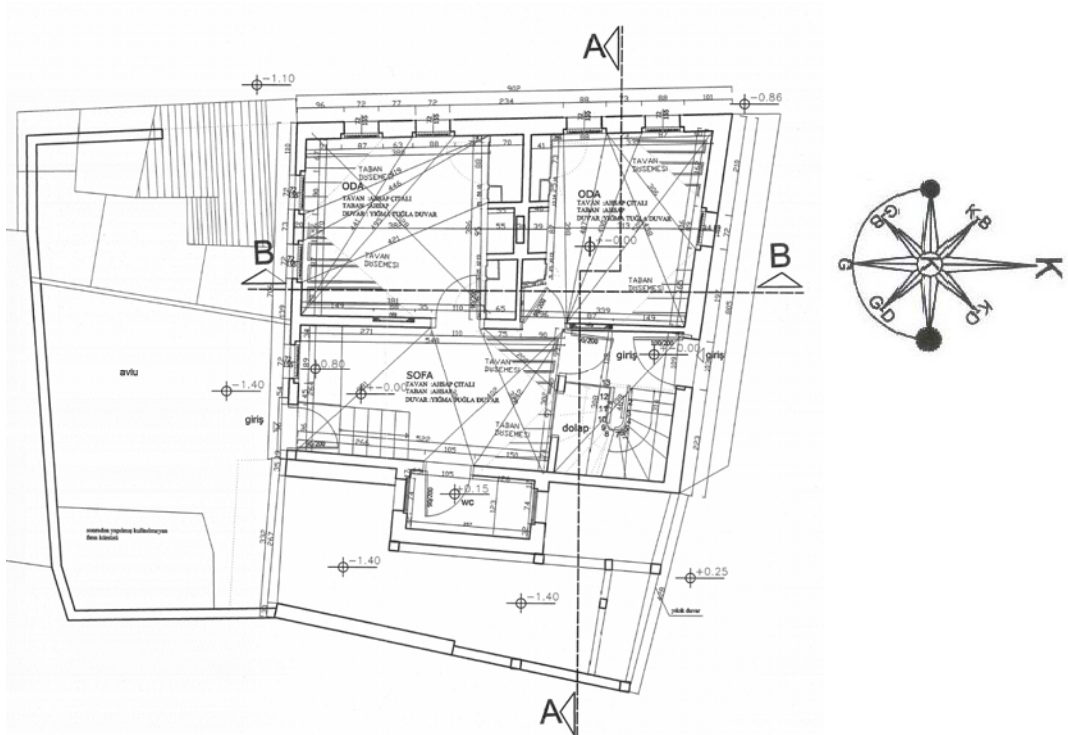
2.38.7.Bugünkü Durumu: Yapı bugün konut işlevindedir ve kullanılmamaktadır.

2.38.8.Plan ve Kesiti: Yapı kuzey-güney yönünde uzanmaktadır. Yapının ön cephesi kuzeye, arka cephesi güneye, yan cepheler ise doğu ve batıya bakmaktadır. Yapı Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınan planlara göre birinci kat üç tarafı odalı dış sofalı plan tipine, zemin kat ise dış köşe sofalı plan tipine girmektedir(Plan 58–59–60, Kesit 14–15, Çizim 35–36–37).

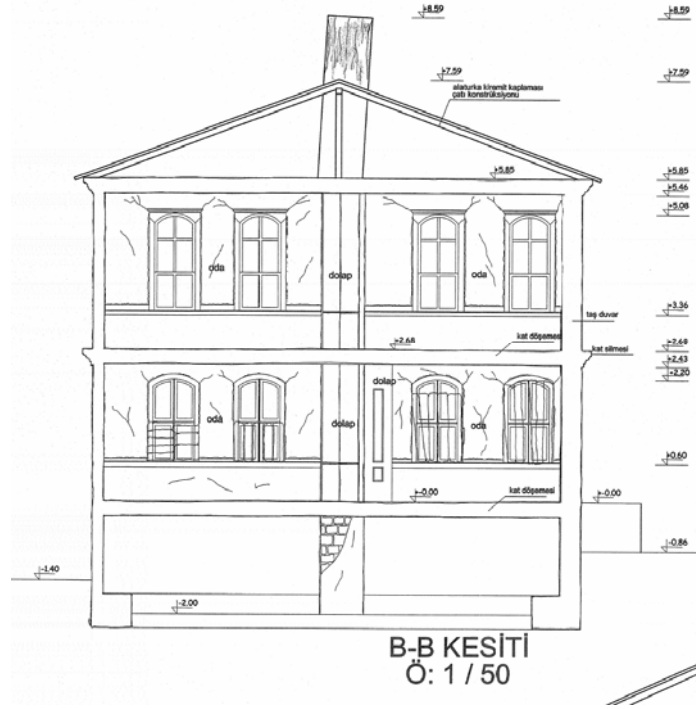
Birinci katta üç oda ve bir helâ, banyo ve mutfak yer almaktadır. Yapıda zemin katta iki oda ve bir helâ bulunmaktadır. Konut Türk evinin genel özellikleri olan ocak, yüklük, gusûlhane ve çiçeklik gibi birimleri içermektedir.(Fotoğraf 295–296). Odalar arasındaki bağlantı sofa ile sağlanmaktadır. Birinci kata çıkış ahşap, tek yönlü dönel merdiven ile sağlanmaktadır. Tavanlar düz çıtakari tavadır. Odalarda yer alan ocaklar kaş kemer ve Bursa tipi kemerden oluşmaktadır.

Plan 58: Birinci Kat Planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Plan 59: Zemin Kat Planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Kesit 15: B-B kesiti(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Çizim 35: Batı cephe (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Fotoğraf 295–296:Yapıdan ocak, yüklük ve çiçeklik

2.38.9.Süsleme: Yapının dış cephesinde yoğun bir süsleme yoktur. Yapının ana giriş kapılarında dikdörtgenlerin kullanıldığı geometrik bir düzenleme dikkat çekmektedir. Yine ana giriş kapısında dekoratif bir düzenlemeye sahip kapı tokmağı bulunmaktadır. Yapı ana giriş kapıları ve kapı tokmağı düzenlemesiyle beraber pencerelerinde kemerli olması dışında dış cephede herhangi bir süsleme içermez. (Fotoğraf 297–298–299).

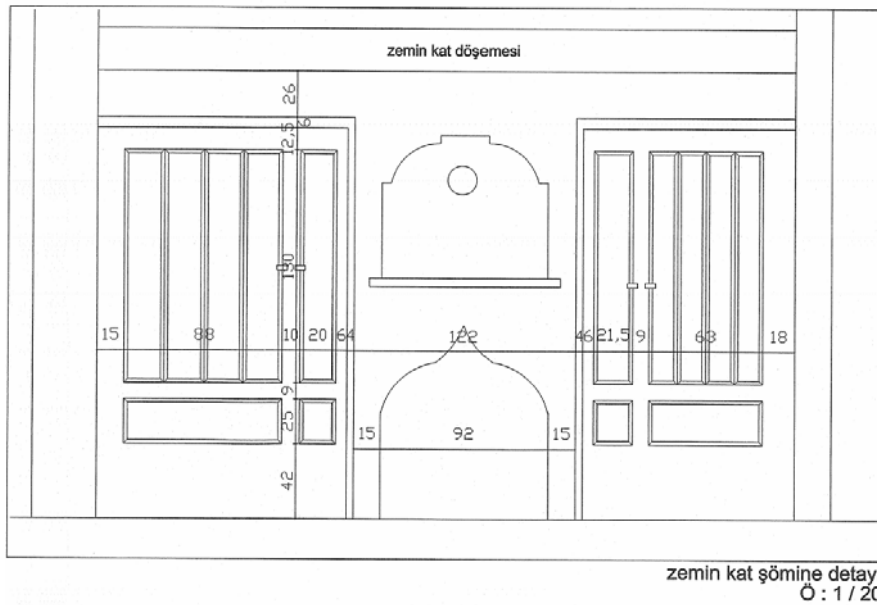

Fotoğraf 297–298–299:Yapıdan ana giriş kapısı, kapı tokmağı ve pencere detayı

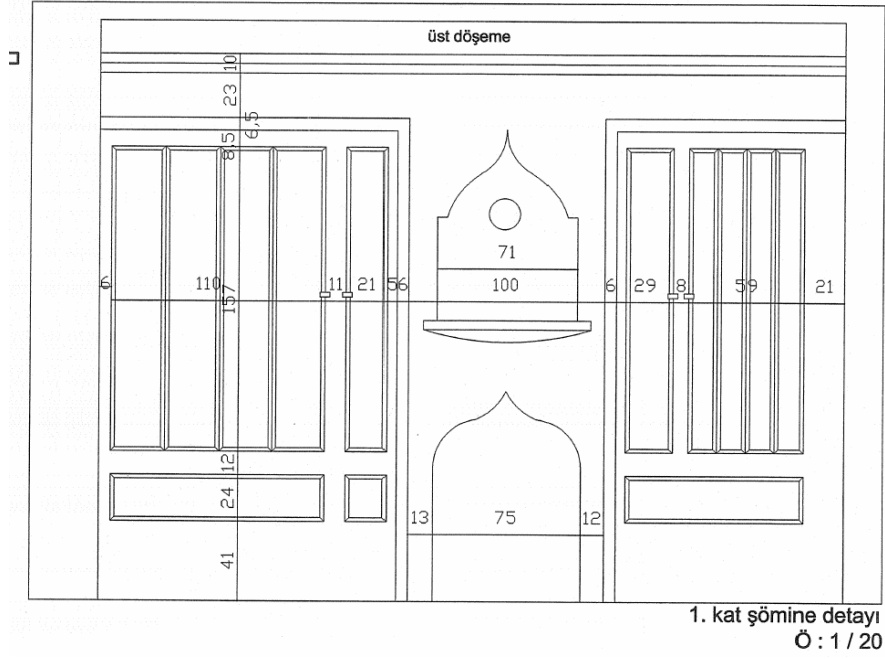
Yapının içinde yüklük dolaplarında, ocaklarda ve çiçekliklerde süslemeler ile karşılaşmaktadır.(Fotoğraf 300–301–302, Çizim 38–39–40–41) Yine bunlarda çok yoğun süsleme programları değildir. Tavanlar ise oldukça sade bırakılmıştır. Yapının yüklük dolaplarında geometrik düzenlemeler bulunmaktadır. Ocaklarda ise kemerli düzenlemeler görülmektedir.

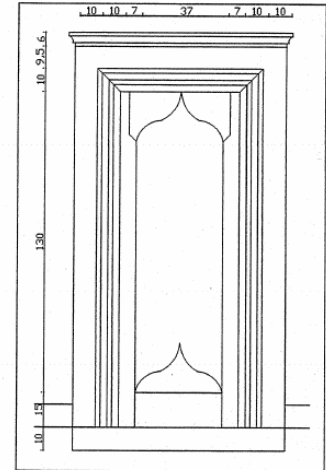
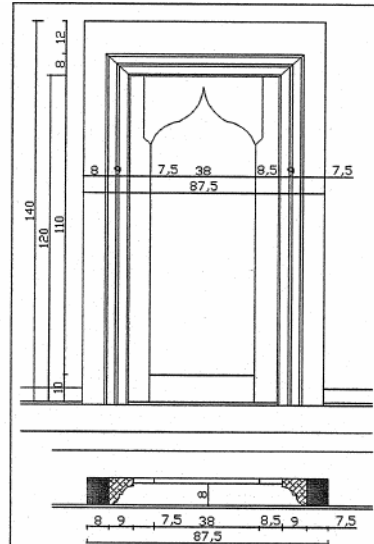
Fotoğraf 300–301:Yapıdan yüklük dolabı ve ocak

Çizim 38: Zemin kat ocak detayı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Çizim 39: Birinci kat ocak detayı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Fotoğraf 302: Çiçeklik örneği Çizim 40–41: Zemin ve birinci kat çiçeklik çizimi (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

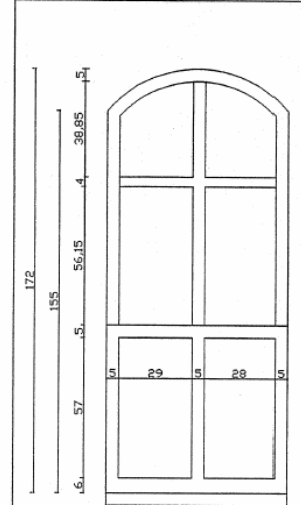
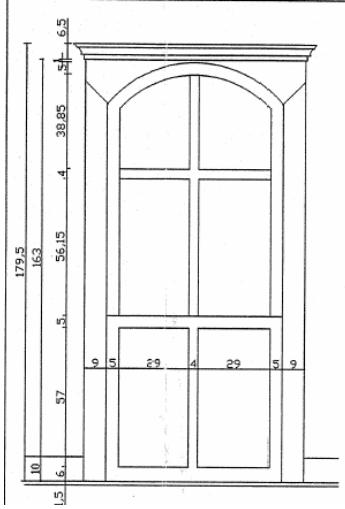
2.38.10.Dış Görünüşü: Dış görünüş olarak oldukça simetrik olan yapı zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlıdır.(Fotoğraf 303–304–305).yapıda bodrum seviyesinde kalan ve kat oluşturmayan bodrum bölümü yer almaktadır. Kat arası silmelerle ayrılmıştır. Kırma çatılı ve saçak altı kapalıdır. Çatı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmaktadır. Yapıda herhangi bir çıkma yoktur. Yapıda ana giriş kuzey cephededir. Ana giriş tek kanatlıdır. Yapı güney cephesinde bodruma ve birinci kata açılan iki ayrı tek kanatlı kapı yer almaktadır. Pencere boyuna ve enine dikdörtgen formdadır. Subasman seviyesinde kalan bodruma açılan güney cephede iki adet pencere yer almaktadır. Birinci katta kuzey cephede dört, batı cephede dört, doğu cephede bir ve güney cephede dört pencere yer almaktadır. Zemin kat kuzey cephesinde bir, batı cephesinde dört, doğu cephesinde bir, güney cephesinde ise dört pencere bulunmaktadır. Pencere tür olarak giyotin ve içe açılan kanat biçiminde penceredir. Bodruma açılan pencereler dışında tüm pencereler kemerlidir(Çizim 42–43–44–45–46–47).

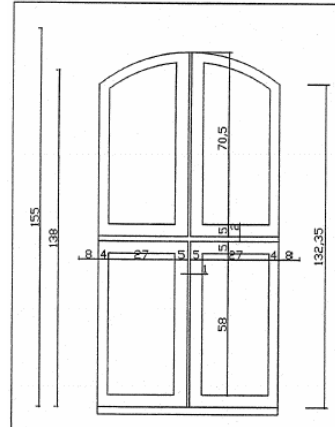
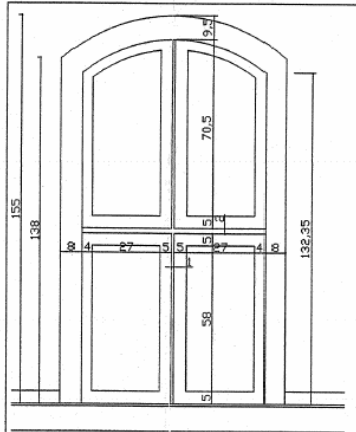
Fotoğraf 303–304: Yapıdan kuzey cephe ve doğu cephe

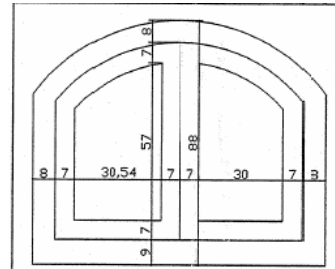
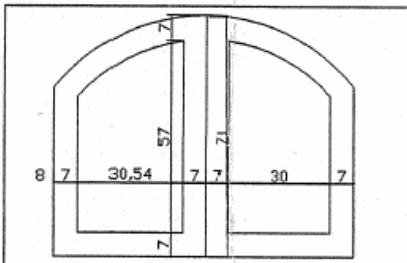
Fotoğraf 305: Yapıdan batı cephe ve güney cephe

Çizim 42-43: Birinci Kat Pencere Çizimleri(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Çizim 44-45: Zemin Kat Pencere Çizimleri(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

Çizim 46-47: Zemin Kat Pencere Çizimleri(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

2.38.11.Malzeme ve Duvar Tekniği: Yapı hımış tekniğindedir ve üzeri sıva ile sıvanmıştır.(Fotoğraf 306). Yapının yan cephelerinden biri tuğla ile rlmştr. (Fotoğraf 307). Tavanlar akma tekniğinde, kapı tokmağı da döküm tekniğindedir. atı kaplaması olarak alaturka kiremitler kullanılmıştır. Yapıda kat silmeleri, ana giriş kapıları, saçak altları, tavanlar, yüklük dolapları ve çiçeklikler tamamen ahşap malzemenin ağırlıkta olduğu yerlerdir. Yüklük dolapları da yağlı boyalı ve ahşaptır. Ocaklarda taş malzeme kullanımı bulunmaktadır. Zemin döşemesi bodrumda taş, zemin ve birinci katta ahşaptır. Kapı tutacakları ve kapı tokmağı metaldir. Pencereelerde ise cam kullanılmaktadır.

Fotoğraf 306–307: Yapıdan inşa malzemesi rneği

3. KARŞILAŞTIRMA VE DEĞERLENDİRME

3. 1.BOLU MERKEZ ESKİ EVLERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ VE TÜRK EV MİMARİSİ İÇİNDEKİ YERİ

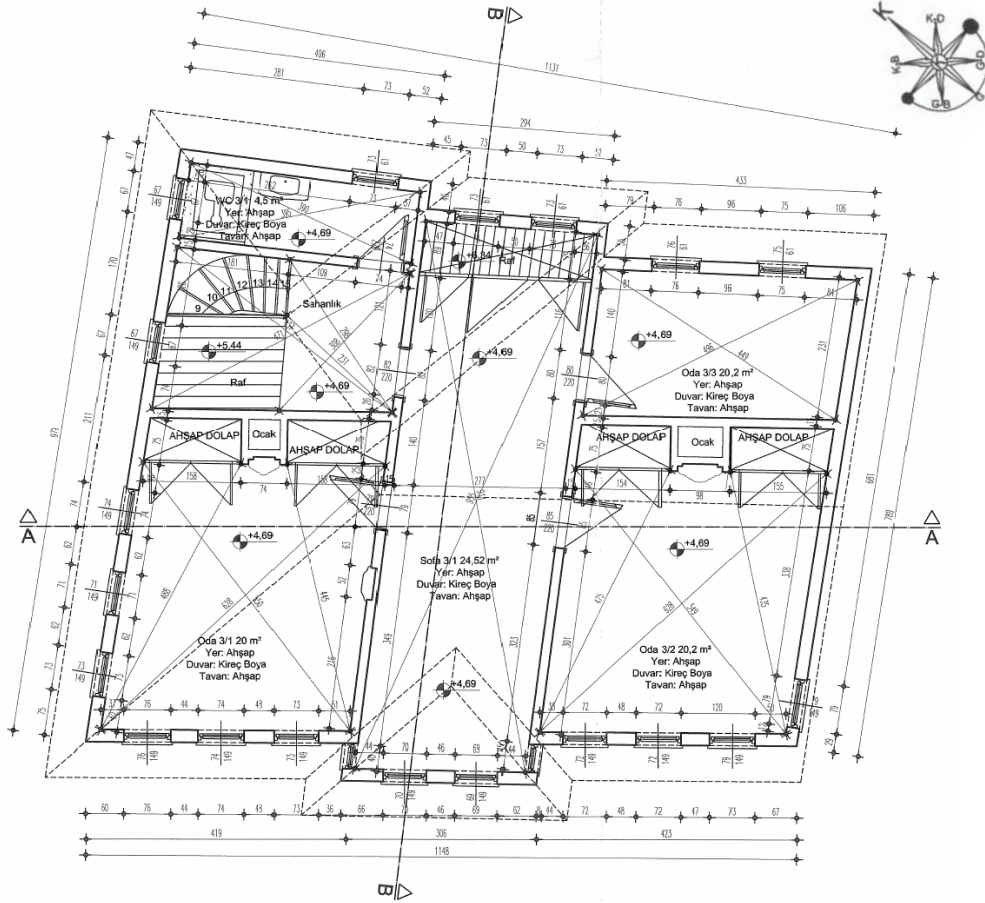
3.1.1.Bolu Merkez Eski Evlerinde Görülen Plan Tipleri

3.1.1.1.İç Sofalı Plan Tipi

3.1.1.1.1.İki Yüzlü İç Sofalı Plan Tipi

Bu plan tipi planı olan yirmi bir evden on birinde görülmektedir. 7 Numaralı evin zemin, birinci ve ikinci katında, 8 Numaralı evin ikinci katında, 10 Numaralı evin zemin ve birinci katında, 16 Numaralı evin zemin ve birinci katında, 19 Numaralı evin birinci katında, 22 Numaralı evin ikinci katında, 25 Numaralı evin birinci katında, Emine Tağcı Evi birinci katında, Hülya Orhan Evi birinci katında, Yeşil Konak zemin ve birinci katında, Mimarlar Odasına ait yapının zemin katında bu plan tipi uygulanmaktadır.(Plan 61). Konya, İstanbul, İzmit, Ankara, Ereğli, Uşak, Üsküdar, Edirne, Kula, Kadıköy evlerinde de bu plan tipi ile karşılaşılmalıdır²⁴.

²⁴ Eldem, a.g.e., s.113.

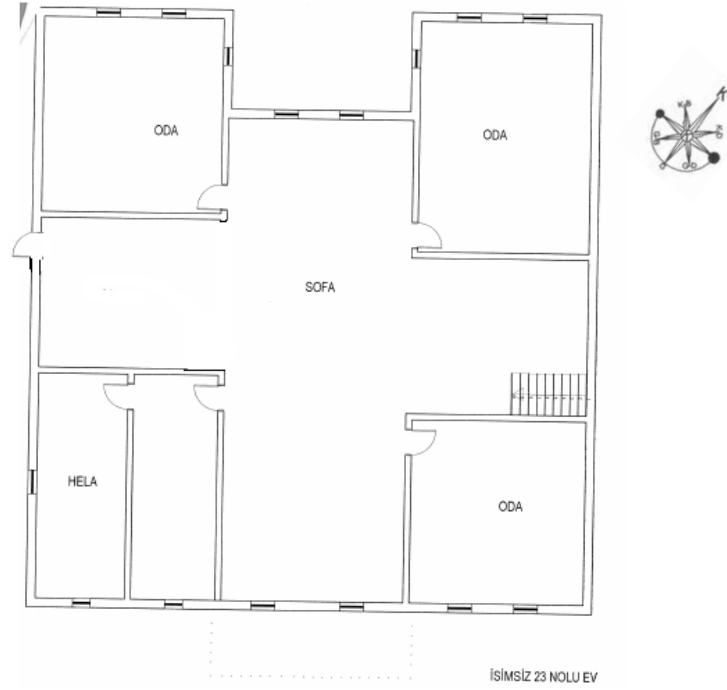
Plan 61: 7 Numaralı ev ikinci kat planı

3.1.1.2. Orta Sofalı Plan Tipi

3.1.1.2.1. Dört Köşeli Orta Sofalı Plan Tipi

Bu plan tipi sadece bir evde görülmektedir. 23 Numaralı evin zemin kat planında karşımıza çıkmaktadır. (Plan 62).bu plan tipine ait Ankara²⁵, Bolu Mengen Pazarköy Merkez evlerinde de karşılaşılmaktadır.

²⁵ Eldem, a.g.e., s.141.

Plan 62: 23 Numaralı Ev birinci kat planı

3.1.1.3. Dış Sofalı Plan Tipi

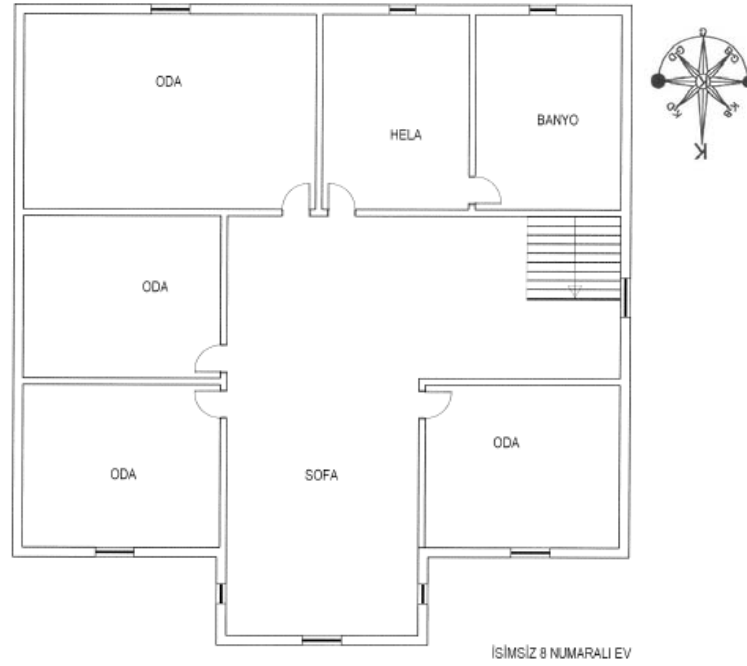
Dış sofanın ilk örneklerinde sofa açık tutulmuştur. 17.ve 18.yy da sofa direkliği camekânla kapatılmıştır.19.yy da ise bu kapatma biçimi pencereler şeklinde yapılmaya başlamıştır. Bu plan tipi 19.yy'a kadar devam etmiştir²⁶. Bolu merkez eski evlerinde dış sofaya ait tüm örneklerde sofalar açık değil kapalıdır.

3.1.1.3.1.Dış Sofalı L Plan Tipi

Dış sofalı L plan tipi Bolu Merkez eski evlerinde planı olan yirmi bir evden altı tanesinde görülmektedir.8 Numaralı ev birinci katında, 15 Numaralı ev birinci katında,21 Numaralı ev birinci katında,22 Numaralı ev birinci katında, Erva Sultan Ev ikinci katında, Hülya Orhan Evi zemin katında bu plan

²⁶ Eldem, a.g.e., s.22.

tipi ile karşılaşılmaktadır. Bu planın çoğunlukta birinci katlarda uygulandığı görülmektedir.(Plan 63).Tire’de, Kula’da, Birgi’de, Yenişehir’de, Uşak’ta, Ödemiş’te bu planın örneklerini görmek mümkündür²⁷.

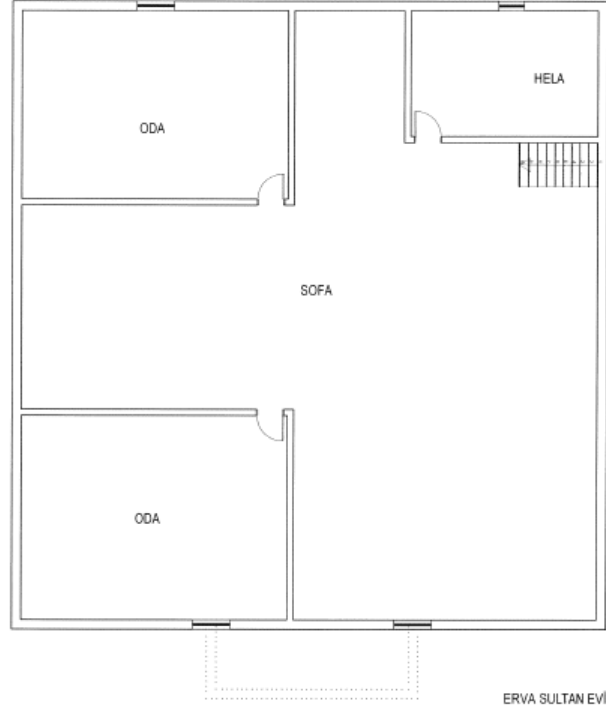
Plan 63: 8 Numaralı Ev birinci kat planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

3.1.1.3.2.Dış Sofalı Eyvanlı Plan Tipi

Dış sofalı eyvanlı plan tipi Bolu Merkez eski evlerinde planı olan yirmi bir evden iki tanesinde görülmektedir. 15 Numaralı ev zemin katında, Erva Sultan Evi birinci kat ve zemin katında bu plan örneği bulunmaktadır. (Plan 64). Her iki evde sofalarda yer alan helâ kısımları sonradan ilave edilmiş olmalıdır. Bursa’da, Mudanya’da, Yenişehir’de, Zagora’da, Adana’da, Diyarbakır’da Tarsus’ta, Tire’de, İstanbul’da, Edirne’de, Bursa’da, Edremit’te, Urfa’da bu plan tipi ile karşılaşılmaktadır²⁸.

²⁷ Eldem, a.g.e., s.69,70,71.

²⁸ Eldem, a.g.e., s.50,51,52,53,54,55,56.

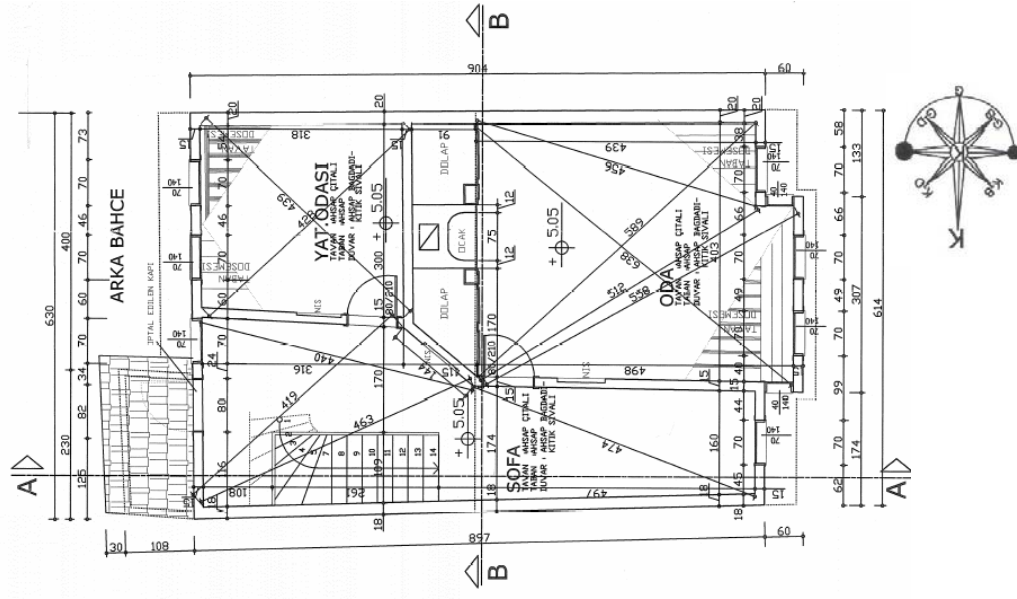

Plan 64: Erva Sultan Evi zemin kat planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

3.1.1.3.3.Dış Köşe Sofalı Plan Tipi

Dış köşe sofalı plan tipi Bolu Merkez eski evlerinde planı olan yirmi bir evden iki tanesinde görülmektedir. 17 Numaralı ev ikinci kat, birinci kat ve zemin katında, Fethiye Sarı Bina zemin katında bu plan tipi yer almaktadır. (Plan 65). İstanbul'da, Ankara'da, Gebze'de, Amasya'da, Samsun'da, Üsküdar'da, Yenişehir'de, Uşak'ta, İzmit'te ve Zeyrek'te bu plan tipinin örneklerini görmek mümkündür²⁹.

²⁹ Eldem,a.g.e., s.76,77,78,79,80,81,82,83.

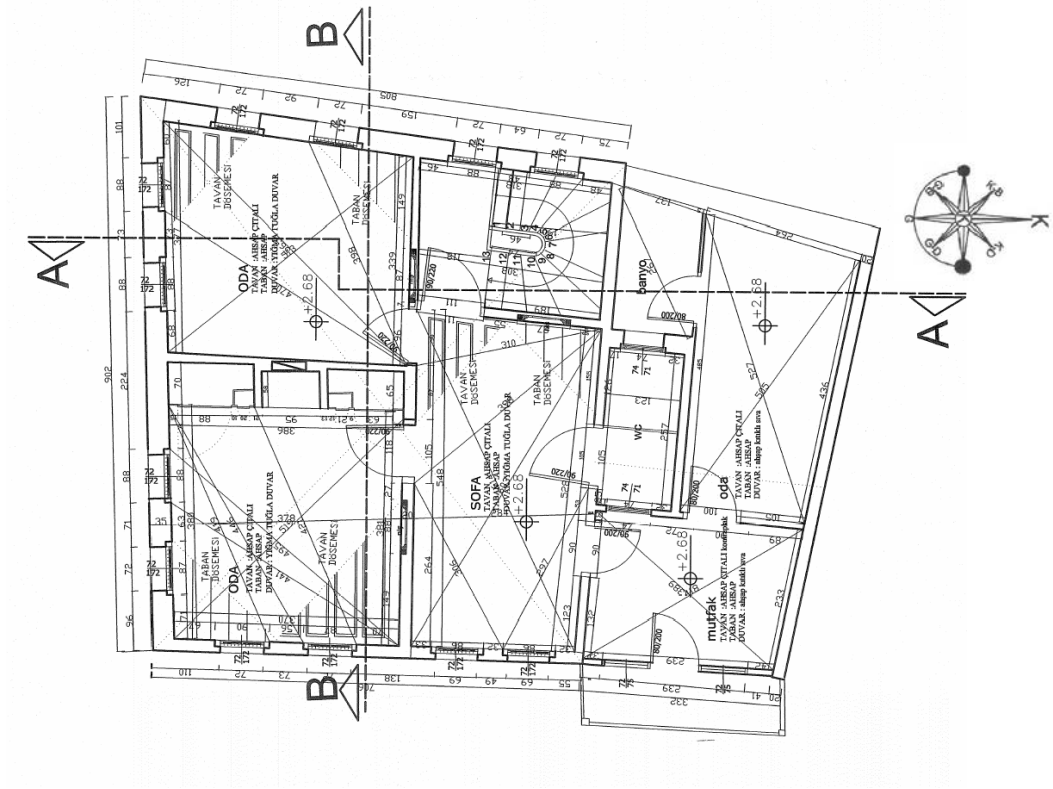

Plan 65: 17 Numaralı ev ikinci kat planı(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.

3.1.1.3.4. Üç Tarafı Odalı Dış Sofalı Plan Tipi

Üç tarafı odalı dış sofalı plan tipi Bolu Merkez eski evlerinde planı olan yirmi bir evden altı tanesinde görülmektedir. 8 Numaralı ev zemin katında, Alibey Konak birinci katında, Benliay Konağı ikinci kat ve birinci katında, Gülezerler Konağı ikinci kat, birinci kat ve zemin katında, Mimarlar Odasına ait yapının birinci kat ve bodrum katında, Fethiye Sarı Bina'nın zemin katında bu plan uygulanmaktadır. (Plan 66). Edirne'de, Tekirdağ'da, Ankara'da, Pirlepe'de, Tetova'da bu plan tipi ile karşılaşılmaktadır³⁰.

³⁰ Eldem, a.g.e., s.87,88,89,90.

Plan 66: Fethiye Sarı Bina birinci kat planı (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)

3.1.1.3.5. Dış Sofalı İki Odalı Plan Tipi

Dış sofalı iki odalı plan tipi Bolu Merkez eski evlerinde planı olan yirmi bir evden iki tanesinde görülmektedir. 19 Numaralı ev zemin katında ve 21 Numaralı ev zemin katında bu plan ile karşılaşılmaktadır. (Plan 67). 19 Numaralı evde sofada yer alan helâ ve banyo sonradan ilave edilmiş olmalıdır. Yukarıdaki örneklerden de anlaşıldığı üzere bu plan tipi, planı olan örnekler içerisinde zemin katlarda uygulanmıştır. Antalya'da, Kula'da, İstanbul'da, Ankara'da, Mudanya'da, Bursa'da, İzmit'te, Sapanca'da, Gebze'de, Bergama'da, Rodos'ta bu plan tipi görülmektedir.

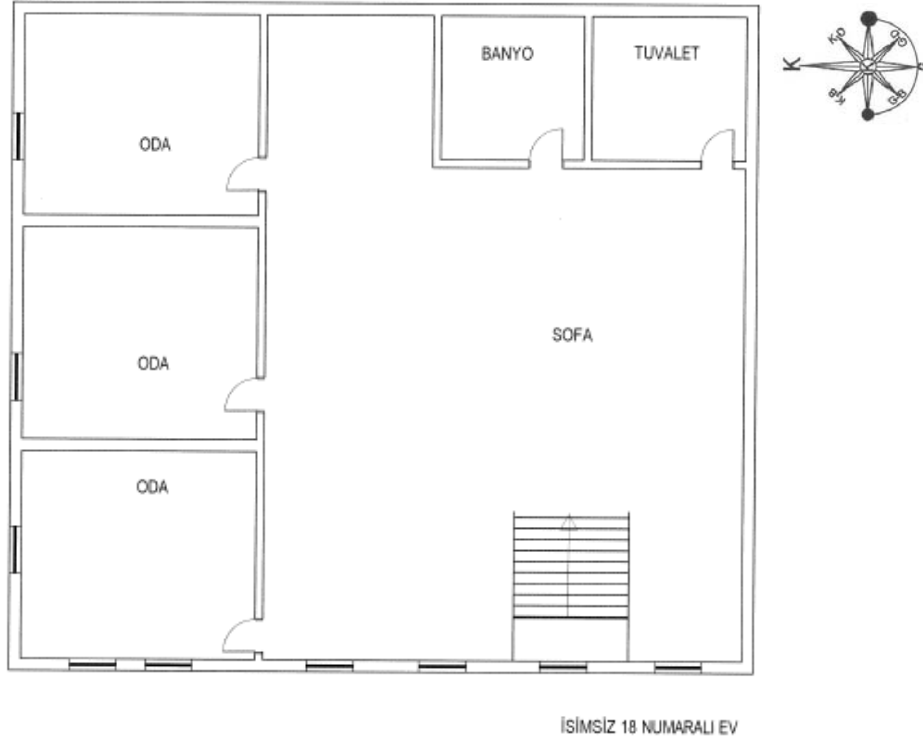

Plan 67: 19 Numaralı Ev Zemin Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

3.1.1.3.6. Dış Sofalı Üç Odalı Plan Tipi

Dış sofalı üç odalı plan tipi Bolu Merkez eski evlerinde planı olan yirmi bir evden bir tanesinde görülmektedir. Sadece 18 Numaralı evin birinci katında bu plan bulunmaktadır. Bu evin sofasında yer alan banyo ve helâ da sonradan ilave edilmiş olmalıdır. (Plan 68). Tarsus'ta, Rodos'ta, Antalya'da, Akşehir'de, Diyarbakır'da, Vezirköprü'de, Tire'de, Bergama'da, Kula'da, İzmir'de, İstanbul'da, Zagora'da, Ödemiş'te de bu plan tipi yer almaktadır³¹.

³¹ Eldem, a.g.e., 41,42,43,44,45,46,47.

Plan 68: 68 Numaralı Ev Birinci Kat Planı(Hazırlayan Ebru Eroğlu)

3.1.2.BOLU MERKEZ ESKİ EVLERİNİ OLUŞTURAN PLAN ELEMANLARI

3.1.2.1.Sofa

Sofa odalar arasında bulunan ve ev halkı tarafından ortak kullanılan alanlardır³². Sofalar zaman içinde kullanım açısından değişim göstermektedir. Odaların kapıları çoğunlukla sofaya açılır. Sofanın şekline göre plan tipleri değişim göstermektedir. Bazı yapılarda sofaya eklentiler yapılmıştır. Katalogda yer alan evlerden Alibey Konak'ta sofaya kafesli bir bölüm ilave edilmiştir(Fotoğraf 308). Evlerin büyüklüklerine göre sofa etrafına yerleştirilen oda sayıları da artmaktadır. Sofaların şekillerine göre ev planları da değişmektedir. Sofanın durumuna göre orta sofa, iç sofa, dış sofa ve sofasız

³² Küçükerman, Güner, a.g.e., s.94.

olmak üzere çeşitli plan tipleri gelişmektedir³³. Sofada yer alan pencereler ise sofayı aydınlatmak için yapılmıştır. Türk evinde sofanın zamanla orta sofaya dönüştüğü ve başodanın işlev ve özelliklerini de yüklediği bilinmektedir³⁴. Bolu merkez eski evlerinde 8 Numaralı ev birinci katında, 15 Numaralı ev zemin ve birinci katında, 18 Numaralı ev birinci katında, 19 Numaralı ev zemin katında, 21 Numaralı ev birinci katında, 22 Numaralı ev birinci katında, 23 Numaralı ev ikinci katında, Erva Sultan Evi zemin, birinci ve ikinci katında, Hülya Orhan Evi zemin katında görülen eyvanlı ve yan sofalı plan tipinde sofa diğer evlere oranla daha geniş tutulmuştur.

Fotoğraf 308: Alibey Konak'tan sofaya eklenen kısım

3.1.2.2.Oda

Bolu Merkez eski evlerinde ortak bir plan varlığından söz edilebilir. İç düzenlemeler genelde birbirine benzer. Odalar arasında kullanım açısından önemli farklar olmadığından her oda yeme, oturma ve yatma ihtiyaçlarının hepsine cevap verebilir. Odaların sayıları evlerin büyüklüğüne göre değişmektedir. 7 Numaralı Ev zemin katında, 10 Numaralı ev bodrum katında, 17 Numaralı ev birinci katında, Hülya Orhan Evi zemin katında olmak üzere toplam dört evde bir oda bulunmaktadır.

³³ Eldem, a.g.e., s.25.

³⁴ Türkan Ulusu, "Geleneksel Konuttan Günümüz Konutuna Orta Mekân", **Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara, 1991, s.224.

10, 15, 19, 21 Numaralı evlerin zemin katında, Erva Sultan Evi zemin ve birinci katında, Mimarlar odasına ait yapının ve Fethiye Sarı binanın zemin katında olmak üzere toplam dokuz evde iki adet oda bulunmaktadır.

7 Numaralı ev ikinci ve birinci katında, 8 Numaralı ev zemin katında, 10 Numaralı ev birinci katında, 15 Numaralı ev birinci katında, 16 Numaralı ev birinci katında, 18 Numaralı ev birinci katında, 19 Numaralı ev birinci katında, 21 Numaralı ev birinci katında, 23 Numaralı ev birinci katında, Alibey Konak zemin katında, Benliay Konağı zemin katında, Emine Tağcı Evi zemin katında, Hülya Orhan Evi birinci katında, Yeşil Konak zemin ve birinci katında, mimarlar odasına ait yapının ve Fethiye Sarı binanın birinci katında olmak üzere toplam on yedi evde üç oda bulunmaktadır.

8 Numaralı Ev ikinci ve birinci katında, 16 Numaralı ev zemin katında, 22 Numaralı ev birinci katında, 23 Numaralı ev ikinci katında, 25 numaralı ev birinci katında, Alibey Konak birinci katında, Emine Tağcı Evi birinci katında, Erva Sultan Evi ikinci katında olmak üzere toplam sekiz evde dört oda bulunmaktadır.

22 numaralı evin ikinci katı sadece beş odalıdır. Yine Benliay Konak ikinci ve birinci katı yedi odalıdır. Gülezerler Konağı ikinci kat, Birinci kat ve Zemin katı ise sekiz odalıdır. Evin büyüklüğünün odaların büyüklüğünden çok oda sayısı belirlemektedir³⁵.

Odaların boyutları arasında evden eve farklılıklar söz konusudur. Ve odalar ortak kullanım alanı olan sofanın çevresine yerleştirilmektedir(Fotoğraf 309).

Fotoğraf 309: 16 Numaralı yapıdan sofa

³⁵ Hülya Yürekli, Ferhan Yürekli, **Türk Evi Gözlemler Yorumlar**, İstanbul, 2005, s. 16.

Genel anlamda Türk Ev Mimarisi'nde odalarda sedirler bulunur, oda duvarlarında da yüklük dolapları yer alır ve bu yüklüklerden bir tanesi gusülhane olarak diğeri ise yatak, yorgan koymak için kullanılmaktadır. Oda duvarlarının bir diğeri ise ocak yer alır. Ocak alınlığı ve çiçeklikler kemerli olarak yapılmaktadır. Sergen denilen raflar odayı çepeçevre kuşatır. Lambalıkta ev mimarisinde kullanılan önemli birimlerden biridir Yani Türk evinde dolaplardan başka hücreler, raflar, lambalıklar, saatlikler bina ile düşünülüp duvar içinde yer alırlardı³⁶. Erzurum evlerinde bu mimari unsurların hepsinin yer aldığı görülmektedir³⁷. Gümüşhane evlerinde odalarda sedir, sergen, yüklük, çiçeklik ve ocak bulunmaktadır³⁸. Kastamonu evlerinde odalarda yüklük, ocak, gusülhane, seki ve sedir bulunmaktadır³⁹. Sivas evlerinde yüklükler⁴⁰, Sürmene evlerinde yüklükler, ocaklar ile karşılaşmaktadır. Bolu Merkez eski evlerinde planı olan ve içine girilebilen yirmi bir evden on yedisinde ocak, yedisinde çiçeklik, on beşinde gusülhane ve yüklük, birer tanesinde ise sergen ve sedir görülmektedir. Lambalığın Bolu Merkez eski evlerinde artık yer almadığı görülmektedir(Fotoğraf 310–311–312–313).

Genel olarak bakacak olursak odalarda Alibey Konak'ta her odada ocak; Emine Tağcı Evi'nde tüm katlarda yer alan odalarda yine ocak, yüklük gusülhane; Fethiye Sarı Bina'da ocak, yüklük gusülhane, çiçeklik; Hülya Orhan Evi'nde tüm katlarda yer alan odalarda ocak, yüklük gusülhane, sergen; Erva Sultan Restoranı'nda birinci ve ikinci kat odalarında ocak, çiçeklik; 7 Numaralı evde tüm katlarda yer alan odalarda ocak, yüklük, gusülhane; 8 Numaralı evde tüm katlarda yer alan odalarda ocak, yüklük gusülhane, çiçeklik; 15 Numaralı evde tüm katlarda yer alan odalarda ocak, yüklük gusülhane, çiçeklik; 16 Numaralı evde tüm katlarda yer alan odalarda ocak, yüklük gusülhane, çiçeklik; 17 Numaralı evde birinci katta yer alan bir oda dışında tüm katlarda yer alan odalarda ocak, yüklük gusülhane, çiçeklik;

³⁶ Sedat Hakkı Eldem, "Türk Evi", *Ülkü*, 16 Ağustos 1942, S.22,s.14.

³⁷ Haşim Karpuz, **Türk İslam Mesken Mimarisinde Erzurum Evleri**, Ankara, 1993,s.50.

³⁸Haşim Karpuz, "Gümüşhane Evlerinin Mimari Özellikleri", **Geçmişte Ve Günümüzde Gümüşhane Sempozyumu**, 13–17 Haziran 1990,Ankara,1991, s.158.

³⁹ Kemal Kutgün Eyüpgiller, "Kastamonu'nun Mimari Mirası ve Koruma Sorunları", **I. Kastamonu Kültür Sempozyumu Bildirileri**, 21–23 Mayıs 2000, Ankara,2001,s.396.

⁴⁰ Seda Şenol, **Anadolu Türk Konut Mimarisinde Divriği Evleri**, Sivas, 2007,s.56.

18 Numaralı evde tüm katlarda yer alan odalarda ocak, yüklük gusülhane; 19 Numaralı evde tüm katlarda yer alan odalarda zemin kat dışında birinci kat odalarında ocak, yüklük gusülhane; 21 Numaralı evde ocak, yüklük gusülhane; 22 Numaralı evde ocak, yüklük gusülhane, çiçeklik; 23 Numaralı evde tüm katlarda yer alan odalarda ocak, yüklük gusülhane; 25 Numaralı evde birinci katta yer alan tüm odalarda ocak, yüklük gusülhane; Yeşil Konak'ta her odada ocak, yüklük, gusülhane ve sedir bulunmaktadır. Bu evlerden yeşil Konak'ta ve Benliay Konağında yer alanlar orijinal değildir. Restorasyon sonrasında yenilenmiştir.

Fotoğraf 310: Fethiye Sarı Bina

Fotoğraf 311: Hülya Orhan Evi sergen

Fotoğraf 312: 8 Numaralı yapıdan çiçeklik

Fotoğraf 313: Yeşil Konak adlı yapıdan sedir

Yapılardan Hülya Orhan evi ve 8 Numaralı ev zemin kat sofasında çeşme bulunmaktadır(Fotoğraf 314–315). Bu çeşmeler sonradan ilave edilmiş olup orijinal değildir.

Fotoğraf 314: Hülya Orhan Evi çeşmesi

Fotoğraf 315: 8 Numaralı evin çeşmesi

Yapılarda ocaklı odalar hem oturma hem de mutfak işlevi görmektedir. Genelde yüklük dolapları mutfak rafına dönüştürülmüştür. Ocak içerisine ise günümüz teknolojisindeki ocaklar konulmuştur. Emine Tağcı Evi, Hülya Orhan Evi(Fotoğraf 316), 15(Fotoğraf 317), 16, 18, 19, 21, 22, 23 ve 25 Numaralı evler olmak üzere on yapıda mutfak için ayrı bir yoktur. Bu evlerde odada yer alan ocaklı kısım ve yüklük dolapları mutfak olarak değerlendirilmiştir.

Fotoğraf 316: Hülya Orhan Evi mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü

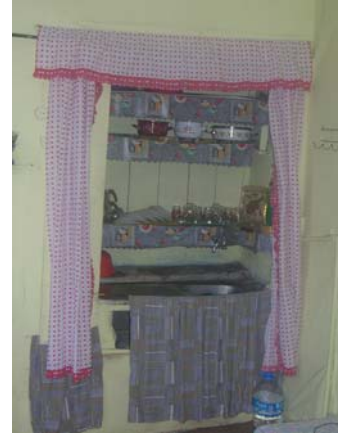
Fotoğraf 317: 15 Numaralı ev mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü

Odalarda yer alan tavanlar girilebilen evlerden görüldüğü üzere ahşaptır. Özellikle Mimarlar Odası Binası ve Benliay Konağı'nda tavanlar tamamen yenilenmiş ve değiştirilmiştir.

3.1.2.3.Mutfak

Bolu Merkez eski evlerinde mutfak kullanımı önemlidir. Bolu Merkez eski evlerinde mutfak için ayrı bir yerin olduğu ev çok azdır. Genelde mutfak olarak bazı odalarda yer alan ocaklı kısımlar kullanılmaktadır. Ocak içerisine modern teknolojide ocak konulmaktadır. Ocak yanında yer alan yüklük dolabı kapların konulduğu raf halinde kullanılmaktadır. Ocağın diğer yanında yer alan gusülhane bölümü ise mutfak lavabosu olarak değerlendirilmiştir. Yenilenen ya da konut işlevi dışında restoran olarak kullanılan yapılarda ayrı bir mutfak bölümü bulunmaktadır. Emine Tağcı Evi, Hülya Orhan Evi(Fotoğraf 318–319), 15, 16, 18, 19, 21, 22, 23 ve 25 Numaralı evler olmak üzere on yapıda mutfak için ayrı bir yoktur. Bu evlerde odada yer alan ocaklı kısım ve yüklük dolapları mutfak olarak değerlendirilmiştir.

Restoran olarak kullanılan Alibey Konak'ta, Erva Sultan Evi, Benliay Konağı'nda, Yeşil Köşk'te, Mimarlar Odası Binası'nda, 7 Numaralı ev ve 8 Numaralı ev olmak üzere yedi evde mutfak için ayrı bir yer vardır. Artık Benliay Konağı, Erva Sultan Evi, Yeşil Köşk, Alibey Konak gibi yapılar konut mimarisi dışında farklı işlevler için kullanıldıklarından mutfak, ayrı bir mekân olarak tasarlanmıştır.

Fotoğraf 318-319: 19 Numaralı ev ve Hülya Orhan Evi mutfak olarak kullanılan odanın bir bölümü

Bolu Karadeniz Bölgesinde yer alan bir ildir. Fakat Karadeniz'de yer alan evlerde görülen bazı özellikler Bolu Merkez eski evlerinde görülmemektedir. Genelde Karadeniz evlerinde aşhane olarak geçen mutfak Bolu Merkez eski evlerinde bu isimle anılmamaktadır. Karadeniz Bölgesindeki şehirlerde mutfak kullanımına örnekler vermek mümkündür. Trabzon evlerinde mutfağa aşhane denilmektedir. Ve bu aşhanede tandır ve taş ocaklar, oflon ve terek adı verilen raflar ve tereklerin yanında da kapalı gözler bulunmaktadır⁴¹. Tokat evlerinde mutfağa İş evi, Rize evlerinde Ev içi, Trabzon evlerinde ise Aşhane denilmektedir. Doğu Karadeniz kıyı kesiminde ana mekân mutfaktır. Mutfak sadece yemek pişirme mekânı değil aynı zamanda oturma dinlenme ve yıkanma gibi işlevleri de karşılayan çok amaçlı bir mekândır. Köy evlerinde toprak zeminli bir mutfak bulunurken kent evlerinde odalardan biri mutfak olarak kullanılmış veya bahçede ek yapı

⁴¹Haşim Karpuz, "Trabzon Köy Evlerinin Bölmeleri", **Türk Folkloru Araştırmaları** 1981/2, Ankara, 1982, s.40-41.

olarak yer almıştır. Trabzon'un batısında ise toprak zeminli aşhane yerine ayrı bir mutfak planda yerini almıştır⁴².

Afife BATUR, Doğu Karadeniz'le ilgili yazdığı eserinde büyük taş bacanın olduğu kısmın aşhaneyi gösterdiğini belirtmekte ve aşhanenin evlerde günlük hayatın geçtiği mekân olduğuna ve aşhaneye iki yan girişten de ulaşılabildiğini ve aşhanenin bir yanında aşhaneyi boydan boya çeviren bir ocağın ve diğer yanında hayat ve selamlık mekânlarına geçişteki nakışlı rafların bulunduğunu anlatmaktadır⁴³.

Emine KARPUZ, yazdığı makalesinde Rize evleri ile ilgili şunları söylemektedir⁴⁴: “iki katlı olan evlerin mutfacı üst katta baş tarafta yer alır.” Mutfacın önemli unsurları olan terek, dolap, kaplık, rafların Rize evinde bulunduğunu görüyoruz.

3.1.2.4. Helâ

Bolu Merkez eski evlerinde helâyâ genel olarak bakıldığında katlar farklı kişiler tarafından kullanıldığında her katta bir helâ yer almaktadır. Eğer tüm katlar bir aile tarafından kullanılıyorsa ya her katta bir helâ ya da sadece tek bir katta helâ yer almaktadır. Zaten planlarda da birbirinin üstüne gelecek şekilde yapılan bu bölüm dikdörtgen planlıdır ve tek kanatlı bir kapısı bulunmaktadır. Bolu Merkez'de içerisine girilebilen on altı evden hiçbirinde orijinal helâ yoktur. Evlerde yer alan helâlar tamamen yenilenmiştir. Bolu Merkez'de olmasa da farklı illerde orijinal helâ örnekleri bulunmaktadır. Örneğin, Karadeniz'de yer alan diğer bir il olan Artvin Şavşat Çermik Köyünde yer alan bir evde tuvalete eyvan döşemesinden açılan bir kapakla inilir ve bu bölüm üçgenimsi kapalı formuyla dışarıdan fark edilir⁴⁵. Yine

⁴² Metin Sözen, Cengiz Eruzun, “Karadeniz Evlerinin Tipolojisi”, *Ev Kültür Dergisi*, S.4. (Erişim) <http://www.serander.net>.

⁴³ Afife Batur, “Özgün Bir Yaşam Çevresi Ve...”, *Doğu Karadeniz'de Kırsal Mimari*, İstanbul, 2000, s.19.

⁴⁴ Emine Karpuz, “Anadolu Türk Mimarisinde Mekân Olarak Mutfak ve Osmanlı Dönemi Örnekleri”, *Osmanlı 10 Kültür ve Sanat*, Ankara, 1990, s.461,

⁴⁵ Şengül Öymen Gür, “Konut Belgeseli”, *Doğu Karadeniz'de Kırsal Mimari*, İstanbul, 2000, s.214.

Sarkışla yöresindeki Ortabacalı evler de helâ evin dışında oldukça uzak bir yerde yapılmış küçük bir tahta kabin şeklindedir⁴⁶.

3.1.2.5.Odunluk

Bolu Merkez eski evlerinde odunluk kullanımı çok yaygın değildir. Odunluklar genelde bodrum ve zemin kat planlarında karşımıza çıkmakla beraber dikdörtgen planlıdır(Fotoğraf 320). Bodrum katı olan evlerde bodrum katında, bodrum katı olmayan evlerde ise zemin katında bir odunluk bölümü bulunmaktadır. Fakat yenilenen yapılarda odunluk yer almamaktadır.

Fotoğraf 320: Hülya Orhan Evi zemin katta yer alan odunluk

3.1.2.6.Kiler

Kiler yiyeceklerin saklandığı bir dolaptır. Kiler yiyeceklerin depolandığı yer olmakla birlikte kiler içinde ekmek dolabı ile birlikte yayık, yağ ve yoğurt kapları da bulunmaktadır⁴⁷.Genelde ahşap malzemeden olup sofalarda yer

⁴⁶ Osman Kademoğlu, “Sarkışla Yöresinde Ortabacalıevler”, **I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi Bildirileri**, V. Cilt, Ankara, 1977,s.177.

⁴⁷ İlkay Maşat Özdemir, “Doğu Karadeniz Konut Donatısının Dünü ve Bugünü”, **Trabzon 1988–1989 Kültür Sanat Yıllığı**, İstanbul, 1989.s.148.

alan örnekleri bulunmaktadır. Bolu Merkezde yer alan Hülya Orhan Evi, Fethiye Sarı Bina, Erva Sultan Restoranı, 14, 15, 17, 22(Fotoğraf 321) ve 23(Fotoğraf 322) Numaralı evler olmak üzere sekiz konutta kiler bulunmaktadır. Bu kilerlerden Benliay Konağı ve Erva Sultan Evi dışında kalanlar orijinaldir. Bunların dışında katalogda yer alan konutlarda kiler bulunmamaktadır. Bolu’da kiler olarak geçmekte fakat Doğu Karadeniz de yiyecek saklamak için yapılan kilerlerin adı ilden ile değişmekte, Ordu’dan Artvin’e kadar kilerin on beşe yakın değişik adı bulunmaktadır⁴⁸. Bu adlardan bazıları sergen, serinti, mazi, tekir, serander, nayla, bagen ve ayvandır⁴⁹.

Fotoğraf 321–322: 22 ve 23 Numaralı evlerden kiler örnekleri

3.1.2.7.Kat Durumu

Araştırma yaptığımız evler kapsamında yedi ana kat şekli ile karşılaşılmaktadır. İki katlı, üç katlı, zemin, birinci kat, çatı katından oluşanlar, zemin, birinci kat, cihannüma katından oluşanlar, Zemin, birinci kat, ikinci kat ve cihannüma katından oluşanlar, subasman seviyesinde bodrum, zemin ve birinci kattan oluşanlar, subasman seviyesinde bodrum, zemin, birinci kat ve

⁴⁸ Reşat Sümerkan, “Halk Dilinde Mimarlık:Doğu Karadeniz”, Trabzon Kültür Sanat Yıllığı 1987, İstanbul,1987.s.,28.

⁴⁹Sümerkan, “Halk Dilinde Mimarlık: Doğu Karadeniz”, s.28.

ikinci kattan oluşunlar olmak üzere yedi kat şekli ile karşılaşılmaktadır. Ana giriş kapısından zemin kata ulaşılır. Zemin katta odalar, mutfak ve helâ bulunmaktadır. Sadece 7 Numaralı evde zemin katta garaj bulunmaktadır. Bazı evlerde zemin katta sadece oda ve tuvalet bazı evlerde ise bunlara ilaveten mutfak, odunluk ve dükkân kısımları da yer almaktadır. 6 Numaralı evin zemin katında, Alibey Konak'ın zemin katında dükkân bölümleri bulunmaktadır. Erzurum ve Kayseri evlerinde de tek katlı örneklerin dışında iki katlı örnekler de yer almaktadır ve iki katlı örneklerin olması bakımından Erzurum⁵⁰ ve Kayseri⁵¹ evleriyle benzerlik gösterir. Bursa evlerinde de iki katlı düzenlemenin yoğunlukta kullanıldığı görülmektedir⁵².

Üst katlar genelde ev yaşantısının bölümlerini içerir. Üst kat planları belirli bir karakterde ve çoğu zaman aynıdır. Bolu evlerinde de üst katlarda odalar ve helâlar yer almaktadır. Fakat restore geçiren yapılardan restoran olarak kullanılan Alibey Konak ve Erva Sultan Restoranında üst katlarda mutfak yer almaktadır. Odunpazarı evlerinde alt katlar servis mekânı, üst katlarda genel ev yaşantısının geçtiği bölümleri içermektedir⁵³. Doğu Karadeniz evlerinde geçici yerleşmelerde alt katlar hayvan barınağı olarak kullanılmakta üst katlar ise yatma, pişirme, yemek yeme, süt işleme gibi eylemleri karşılayan tek mekândan oluşmaktadır.⁵⁴

Katlar arasındaki bağlantı ahşap ve taş malzemeden yapılan merdivenlerle sağlanmaktadır. Restore geçiren evlerde taş, diğer evlerde ahşap merdivenler bulunmaktadır. Merdivenlerin bir kısmı düz bir kısmı ise dönel merdiven şeklinde yapılmaktadır.

Bolu İl Merkezinde yer alan eski evleri kat durumuna göre şu şekilde gruplayabiliriz:

⁵⁰ Karpuz, **Türk İslam Mesken Mimarisinde Erzurum Evleri**, s.59.

⁵¹ Vacit İmamoğlu, **Geleneksel Kayseri Evleri**, Ankara, 1992, s.28.

⁵² Leman Tomsu, **Bursa Evleri**, İstanbul, 1950, s.19.

⁵³ Yelda Olcay Uçkan, Erkan Uçkan, **Eskişehir Odunpazarı Evleri**, Eskişehir, 2002, s.53.

⁵⁴ Metin Sözen, **Türklerde Ev Kültürü**, İstanbul, 2001, s.140.

3.1.2.7.1.İki Katlı

İki katlı ev örnekleriyle, Muğla'da⁵⁵,Eskişehir Odunpazarı evlerinde⁵⁶, Sivas evlerinde⁵⁷, Erzurum evlerinde⁵⁸, ⁵⁹Samsun, Sinop ve Ordu evlerinde, Edirne, İstanbul evlerinde⁶⁰, Tokat evlerinde⁶¹, Gümüşhane⁶² ve Trabzon evlerinde⁶³ iki katlı örnekler görmek mümkündür. İki katlı örnekler Bolu Merkez eski evlerinde zemin kat ve birinci kattan oluşmaktadır.

3.1.2.7.1.1.Zemin Kat Ve Birinci Kattan Oluşan İki Katlılar

1, 2, 3(Fotoğraf 323), 4, 12, 14, 16, 19,29 Numaralı evler, Yeşil Konak, Hülya Orhan Evi ve Alibey Konak zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki katlı konutlardır. Farklı şehirlerde de benzer kat örnekleri görülmektedir(Fotoğraf 324).

3.1.2.7.2.Üç Katlı

Üç katlı ev örnekleriyle, Kütahya⁶⁴, Bartın⁶⁵,Safranbolu⁶⁶,Mudurnu, Kütahya ve Mudanya evlerinde⁶⁷ üç katlı örnekler ile karşılaşılmaktadır. Üç

⁵⁵ Ertuğrul Aladağ, **Muğla Evi**, Muğla,1991,s.48.

⁵⁶ Zeynep K., Şerife Özudoğru, Ertuğrul Maraz, Selma Maraz, **Eskişehir Odunpazarı ve Sivrihisar Evlerinin Cephe Örnekleri**, Eskişehir, 2005,s.40.

⁵⁷ N. Burhan Bilget, **Sivas Evleri**, Ankara, 1993, s. 48.

⁵⁸ Haşim Karpuz, **Erzurum Evleri**, Ankara, 1989, s.14.

⁵⁹ Celal Tuna, **Orta Karadeniz Bölgesi Sahil Kesiminde Geleneksel Mimari**, İstanbul, 2008,s.93–94.

⁶⁰ Sözen,a.g.e.,s.106.

⁶¹ Cengiz Bektaş, **Türk Evi**, İstanbul,1996.,s.68.

⁶² Karpuz, “Gümüşhane Evlerinin Mimari Özellikleri”,s.156.

⁶³ Haşim Karpuz, “Trabzon Evlerinin Mimari Özellikleri”, **Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara, 1991,s.121.

⁶⁴ Bektaş,a.g.e.,s.66.

⁶⁵ Sözen,a.g.e.,s.154.

katlı evler Bolu Merkezde zemin, birinci kat ve ikinci katttan oluşunlar; bodrum, zemin ve birinci katttan oluşunlar; zemin, birinci kat ve ikinci katttan oluşunlar olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır.

3.1.2.7.2.1.Zemin Kat, Birinci Kat Ve İkinci Kattan Oluşun Üç katlılar

6(Fotoğraf 325), 7, 17, 18, 20, 22, 23, 25, 27, 28 Numaralı evler ve Gülezerler Konağı zemin kat, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere üç katlı konutlardır.(Fotoğraf 326).

3.1.2.7.2.2.Bodrum Kat, Zemin Kat Ve Birinci Kattan Oluşun Üç Katlılar

10 Numaralı ev ve Mimarlar Odası Binası(Fotoğraf 327) bodrum kat, zemin kat ve birinci kat olmak üzere üç katlı konuttur.

3.1.2.7.2.3.Zemin Kat, Birinci Kat Ve Çatı Katından Oluşun Üç Katlılar

15 Numaralı ev (Fotoğraf 328) zemin kat, birinci kat ve çatı katından oluşmaktadır. Bolu'ya bağılı Pazarköy'de de benzer kat örnekleri bulunmaktadır(Fotoğraf 329).

3.1.2.7.3.Zemin Kat, Birinci Kat Ve Cihannüma Katından Oluşunlar

26 Numaralı ev (Fotoğraf 330) zemin kat, birinci kat ve cihannüma katından oluşmaktadır.

⁶⁶ Sözen,**a.g.e.**,s.172.

⁶⁷Bektaş,**a.g.e.**,s.68.

3.1.2.7.4.Zemin Kat, Birinci Kat, İkinci Kat Ve Cihannüma Katından Oluşanlar

8 Numaralı ev (Fotoğraf 331) zemin kat, birinci kat, ikinci kat ve cihannüma katından oluşmaktadır.(Fotoğraf 332).

3.1.2.7.5.Subasman Seviyesinde Bodrum, Zemin Kat Ve Birinci Kattan Oluşanlar

5, 9, 11, 21, 24 Numaralı evler, Fethiye Sarı Bina ve Emine Tağcı Evi (Fotoğraf 333) subasman seviyesinde bodrum, zemin kat ve birinci kattan oluşmaktadır.(Fotoğraf 334).

3.1.2.7.6.Subasman Seviyesinde Bodrum, Zemin Kat, Birinci Kat Ve İkinci Kattan Oluşanlar

13 Numaralı ev (Fotoğraf 335)subasman seviyesinde bodrum, zemin kat, birinci kat ve ikinci kattan oluşmaktadır.

Fotoğraf 323: 3 Numaralı evden zemin kat ve birinci kattan oluşan iki katlı ev

Fotoğraf 324: Safranbolu'dan iki katlı ev (Reha Günay'dan)

Fotoğraf 325: 6 Numaralı evden zemin kat, birinci kat ve ikinci kattan oluşan üç katlı ev

Fotoğraf 326: Kütahya'dan benzer kat düzenlemesi(Cengiz Bektaş'tan)

Fotoğraf 327: Mimarlar Odası Binasından bodrum kat, zemin kat ve birinci kattan oluşan üç katlı ev

Fotoğraf 328: 15 Numaralı evden zemin kat, birinci kat ve çatı katından oluşan üç katlı ev

Fotoğraf 329: Bolu İli Mengen ilçesi benzer kat düzeni

Fotoğraf 330: 26 Numaralı evden zemin kat, birinci kat ve cihannüma katından oluşan ev

Fotoğraf 331: 8 Numaralı evden zemin kat, birinci kat, ikinci kat ve cihannüma katından oluşan ev

Fotoğraf 332: İstanbul Üçgen Ada'dan bir evden benzer kat düzeni

Fotoğraf 333: Emine Tağcı Evi'nden subasman seviyesinde bodrum, zemin kat ve birinci kattan oluşan ev

Fotoğraf 334: Edirne'den benzer kat düzeni (Metin Sözen'den)

Fotoğraf 335: 13 Numaralı evden subasman seviyesinde bodrum, zemin kat, birinci kat ve ikinci kattan oluşan ev

3.1.2.8.Garaj ve Dükkânlar

Bolu Merkez eski evlerinde zemin katlarda planı etkileyen bölümler bulunmaktadır. Bunlardan biri garaj, bir diğeri de dükkân kısımlarıdır. Sadece 7 Numaralı evde zemin katta garaj bulunmaktadır (Fotoğraf 336). Bu garaj bölümü orijinaldir. 6 Numaralı evin zemin katında (Fotoğraf 337), Alibey Konak'ın zemin katında dükkân bölümleri bulunmaktadır. Bu dükkân bölümleri sonradan eklenmiştir. 23 Numaralı evin kuzeydoğu cephesinde ise sonradan eklenen garaj bölümü yer almaktadır.

Fotoğraf 336: 7 Numaralı evden garaj Fotoğraf 337: 6 Numaralı evden dükkân

3.1.3. BOLU MERKEZ ESKİ EVLERİNİ OLUŞTURAN YAPI ELEMANLARI

3.1.3.1.Dış Yapı Elemanları

3.1.3.1.1.Ana Giriş Kapıları

Bolu Merkez eski evlerinde görülen kapı tipleri şunlardır:

- Tek Kanatlı (Fotoğraf 338)
- Çift Kanatlı (Fotoğraf 339)

Ana giriş kapıları tek kanatlı ve çift kanatlı olmak üzere iki gruba ayrılır. Bölgede çift kanatlı kapılar yaygın değildir. Genelde tek kanatlı kapıların kullanıldığı görülür. 1, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 24, 28 Numaralı evlerde, Emine Tağcı Evi'nde, Mimarlar Odasına ait yapıda ve Fethiye Sarı binada olmak üzere yirmi bir evde ana girişlerde tek kanatlı kapılar görülmektedir. 2, 7, 8, 18, 20, 22, 23, 25, 26, 27, 29 Numaralı evlerde, Alibey Konak'ta, Benliay Konağında, Erva Sultan Evi'nde, Hülya Orhan Evi'nde, Yeşil Konak'ta olmak üzere on altı evde çift kanatlı kapılar ana girişlerde kullanılmaktadır. Çift kanatlı kapılardaki kanatlardan biri çakılarak kapatılmakta ve diğer kanat kullanılmaktadır. Erzurum, Urfa, İzmit gibi şehirlerde evlerde tek kanatlı kapıların varlığı bilinmektedir⁶⁸. Beypazarı⁶⁹, Ürgüp, Erzurum, Safranbolu, İstanbul, Bursa, Avanos, Urfa, Uşak, Tekirdağ evlerinde⁷⁰ çift kanatlı kapılar ile ana girişlerde karşılaşılmaktadır. Muğla, .Bölgede yer alan evlerde kapılar sade ve ahşaptır. Genelde ahşap olan kapılardan başka demir malzemeden yapılan kapılarda vardır. Özellikle

⁶⁸ Seher Keçe Türker, *Geçmişin Aralığından Geleceğe Süzülen Işık Gelinler ve Takıları*, İstanbul,2007,s.62, 72, 82.

⁶⁹ Işık Aksulu, "Beypazarı'nın Ahşap Evleri", *Ahşap Kültürü - Anadolu'nun Ahşap Evleri*, Ankara, 2001,s.97.

⁷⁰Türker,a.g.e.,s.62,68,69,71,72,78.

Alibey Konak'ta bahçeye giriş kapısının demirden olduğu görülmektedir. Kapılarda kare, dikdörtgenler, oval silmelerle oluşturulan formlar ve baklava desenleri veren geometrik kompozisyonlar ile karşılaşılmaktadır. Bazı kapıların üzerinde kafes kısımları yer almaktadır(Fotoğraf 340). Farklı yerlerde de benzer kafes düzenlemeleri yer almaktadır(Fotoğraf 341). Ana giriş kapıları üzerinde çoğunlukla aydınlatma penceresi bulunmaktadır(Fotoğraf 342-343). Kapılarda kayda değer kapı tokmakları sadece 7, 8, 18, 20, 25, 29 Numaralı evlerde, Mimarlar Odasına ait yapıda ve Fethiye Sarı Bina olmak üzere toplam sekiz evde karşımıza çıkmaktadır. (Fotoğraf 344-345-346-347-348-349). Yine kapıların çoğunda kapı tokmağı yerine kapı tutacakları bulunmaktadır (Fotoğraf 350-351).

Fotoğraf 338-339: 12 Numaralı evden tek kanatlı kapı örneği ve 18 Numaralı evden çift kanatlı kapı örneği

Fotoğraf 340: 7 Numaralı evden kafes düzenlemesi

Fotoğraf 341: Safranbolu'dan benzer kafes düzenlemesi (Metin Sözen'den)

Fotoğraf 342: 13 Numaralı evden aydınlatma pencereli kapı örneği

Fotoğraf 343: İstanbul Üçgen Ada'dan kapı örneği

Fotoğraf 344–345–346: 8, 18 ve 20 Numaralı evlerden kapı tokmağı örnekleri

Fotoğraf 347: Mimarlar Odası Binası kapı tokmağı

Fotoğraf 348: Fethiye Sarı Bina kapı tokmağı

Fotoğraf 349: Kastamonu'dan benzer kapı tokmağı(Önder Küçükerman ve Şemsi Güner'den)

Fotoğraf 350: 21 Numaralı evden kapı tutacağı

Fotoğraf 351: İzmit'ten benzer kapı tutacağı(Seher Keçe Türker'den)

Bolu İli dışında Karadeniz'de yer alan diğer illerde de güzel kapı tokmağı örnekleri bulunmaktadır. Safranbolu evlerinde şakşak ve mandal düzeneği bulunmaktadır⁷¹. Erzurum evlerinde kapıların üzerlerine kalın çiviler çakılmakta ve kapıların ön yüzeylerinde tırhiç adı verilen ahşap kapı kafesi bulunmaktadır. Yine Erzurum evlerinde dövme kapı tokmakları ve kulaklı menteşeler dikkat çekmektedir⁷². İstanbul evlerinde de kapılarda çiviler görülmektedir. Ve bu şekilde olan kapılara İstanbul'da kabaralı kapı denilmektedir. İstanbul evlerinde kapılarda şakşak adı verilen kapı tokmakları, oymalı iri pullar yani çekecekler, Frenk adı verilen kilitler, Kos adı verilen zemberek kapı kolları görülmektedir⁷³. Bursa Evlerinde kapılarda demir ve

⁷¹ Türker,a.g.e.,s.63.

⁷² Türker,a.g.e.,s.65..

⁷³ Türker,a.g.e.,s.68,69.

pirinçten halkalar bulunmaktadır. Ayrıca Bursa evlerinde kapı üzerinde yer alan kafes bölümüne şemse adı verilmektedir. Bolu Merkez evlerinde normal kafes düzenlemesi olarak geçmektedir. Divriği evlerinde kapılarda tokmaklar ve çekecekler, Avanos evlerinde sürgüler ve mandallı kapı kolları görülmektedir⁷⁴. Urfa evlerinde el biçiminde, yaprak biçiminde, ucu palmetli, halka biçiminde olan kapı tokmakları bulunmaktadır⁷⁵. Uşak evlerinde yine çekecek ve kapı tokmakları ile karşılaşmaktadır⁷⁶. Mardin evlerinde beyaz horoz şeklinde, Bitlis evlerinde yılanbaşı kapı tokmakları dikkat çekici örneklerdir⁷⁷.(Fotoğraf 352–353–354–355–356).

Fotoğraf 352–353: Safranbolu'dan(Önder Küçükerman ve Şemsi Güner'den) ve Bursa'dan(Metin Sözen'den) kapı tokmakları

Fotoğraf 354–355: Kastamonu(Metin Sözen'den) ve Eskişehir'den(B. Yelda Olcay ve Erkan Uçkan'dan) kapı tokmakları ve kapı tutacakları

⁷⁴ Türker,a.g.e.,s.70,71.

⁷⁵ Türker,a.g.e.,s.74.

⁷⁶ Türker,a.g.e.,s.75.

⁷⁷ Türker,a.g.e.,s.76,78.

Fotoğraf 356: Bolu'dan kapı tutacakları

Tablo 1: Bolu Merkez eski Evleri Kapı Tokmakları Tablosu

	Sade Kapı Tokmakları	Desenli Kapı Tokmakları
7 Numaralı Ev		 Kırılmış kapı tokmağı
8 Numaralı Ev		
Fethiye Sarı Bina		

Mimarlar Odası		
18 Numaralı Ev		
20 Numaralı Ev		
25 Numaralı Ev		
29 Numaralı Ev		

3.1.3.1.2.Merdivenler

Bolu İl Merkezinde yer alan evlerde dış cephede merdiven kullanımı çok yaygın değildir. Sadece altı evde dış cephede merdiven kullanımı bulunmaktadır. 1, 3, 22, 23, 25 ve Alibey Konak'ta olmak üzere altı yapıda dış cephede merdiven kullanımı ile karşılaşılmaktadır. Merdivenler ahşap olduğu gibi taş malzemeden de yapılmıştır. 1 Numaralı evde ve Alibey Konak'ta merdivenler ahşaptır. 22, 23, 25 Numaralı evlerde merdivenler taştandır. 3 Numaralı evin kuzeydoğu cephesinde de bir merdiven olması muhtemeldir. Fakat bugün yıkılmıştır. Merdivenlerde yer alan basamak sayıları ise evden eve değişebilmektedir. Dış cephede yer alan merdivenler şu şekilde gruplanabilir:

3.1.3.1.2.1.Dönel Merdiven

- Tek yönden dönel merdiven(Alibey Konak)(Fotoğraf 357)

3.1.3.1.2.2.Düz Merdiven

- Tek yönden düz merdiven(1Numaralı ev)(Fotoğraf 358–359)
- Çift yönden düz merdiven(22(Fotoğraf 360), 23 ve 25 Numaralı evler)

**Fotoğraf 357: Alibey Konak
tek yönden dönel merdiven n**

**Fotoğraf 358: 1 Numaralı evden
tek yönlü düz merdiven**

**Fotoğraf 359: Bolu Mengen İlçesinden
tek yönlü düz merdiven**

**Fotoğraf 360: 22 Numaralı evden çift yönden düz
merdiven**

3.1.3.1.3.Pencereler

Bir odada pencereler ne kadar fazla ise odanın o derece kıymetli olduğunu göstermektedir.⁷⁸ Pencerelerden türüne göre giyotin ve içe açılan kanat biçiminde pencere kullanımı bulunmaktadır. Fakat restore geçiren ya da daha sonra değiştirilen pencerelere daha çok içe açılan kanat biçiminde penceredir. Pencerelerin çoğu sade düzenlemeye sahip olmasının yanı sıra bazılarında demir parmaklık, kafes uygulaması ve kemerli düzenleme

⁷⁸ Sedat Hakkı Eldem, "17. ve 18. asırlarda Türk Odası", **Güzel Sanatlar**, S.5.Ankara,1944,s.16.

görülmektedir. Formuna göre ise kare, enine dikdörtgen ve boyuna dikdörtgen pencereler karşımıza çıkmaktadır. Göynük⁷⁹ ve Avanos⁸⁰ evlerinde de dikdörtgen pencerelerle çok sık karşılaşmaktadır. Bitlis evlerinde de dikdörtgen pencereler kemerlerle hareketlendirilmiştir⁸¹. Türk Mimarisinde sivri ve yuvarlak kemerler kullanılmakla beraber süsleme amaçlı olarak Bursa kemerinin, kapılarda da “ Yay kemer ” düzenlemesinin tercih edildiği görülmektedir⁸². Bazı çıkmalarda yer alan pencereler simetrik tutulmaya çalışılmıştır. Kula evlerinde de çıkmada üçlü pencere düzenlemesi yer almaktadır⁸³.

Bunun dışında bazı evlerde pencerelerin düz ahşap çakılarak kapatıldığı görülmektedir. Bolu Merkez eski evlerinde görülen pencereleri formuna, türüne ve düzenlemesine göre aşağıdaki gibi gruplayabiliriz.

3.1.3.1.3.1.Pencere Formları

- Dikdörtgen Pencereler(Bütün evlerde görülmektedir.)(Fotoğraf 361).
- Kare Pencereler(Hülya Orhan evi, 4, 8, 16 ve 17 Numaralı evler)(Fotoğraf 362).
- Kemerli Pencereler(7, 13, 14, 23, 24 Numaralı evler ve Fethiye Sarı Bina)(Fotoğraf 363–364).

⁷⁹ Ayten Erdem, “Geleneksel Göynük Evleri ve Koruma Sorunları” ,**Ahşap Kültürü -Anadolu’nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001, s.141.

⁸⁰ Mehmet Ali Esmer, **Avanos’un Eski Türk Evleri**, Ankara,1992, s.41.

⁸¹ Yüksel Sayan, Şahabettin Binan, **Bitlis Evleri**, Ankara, 2001, s.33.

⁸² Pelin Tolga, **Türk Mimarisinde Süsleme Sanatı**, Baskı yeri bilinmemektedir, 1982, s.8.

⁸³ Nihal Uluengin, **Osmanlı-Türk Sivil Mimarisinde Pencere Açıklıklarının Gelişimi**, İstanbul, 1998,s.122.

3.1.3.1.3.2.Pencere Türleri

- Giyotin Pencere(Alibey Konak, 9 ve 19 Numaralı evler, Benliay Konağı, Yeşil Konak, Mimarlar Odası Binası hariç tüm evlerde giyotin pencere kullanımı bulunmaktadır.)(Fotoğraf 365).
- İçe açılan kanat biçiminde olan pencere(Alibey Konak, 9 ve 19 Numaralı evler, Benliay Konağı, Yeşil Konak, Mimarlar Odası Binası ve Hülya Orhan Evi).(Fotoğraf 366). Bu yapıların dışında 1, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 15, 17, 18, 19, 22, 23, 25, 27, 28, 29 Numaralı evler, Emine Tağcı Evi, Erva Sultan Evi'nde hem içe açılan kanat biçiminde pencere ve hem de giyotin pencere kullanımını bulunmaktadır. Bu tip "Fransız Tipi" olarak da adlandırılmakta ve düşey olarak yerleştirilen yan dikme üzerinde dönerek içeriye açılmaktadır⁸⁴.

3.1.3.1.3.3.Pencere Düzenlemeleri

- Parmaklıklı Pencereler(3, 4, 9, 13, 18, 19, 21, 22, 27 Numaralı evler ve Erva Sultan Restoranı)(Fotoğraf 367–368).
- Kafesli Pencereler(17, 19 ve 24 Numaralı evler)(Fotoğraf 369). Isparta evlerinde de kafesli pencere düzeninin kullanıldığı görülmektedir⁸⁵.
- Ahşapla Kapatılmış Pencereler(Hülya Orhan Evi, 11 ve 12 Numaralı evler)(Fotoğraf 370).

⁸⁴ Utarit İzgi, **Pencere Hafif Cepheler Yardımcı Koruyucular**, İstanbul, 1981, s.61.

⁸⁵Doğan Kuban, **The Turkish Hayat House**, İstanbul, 1995,s.124.

3.1.3.1.3.4. Tepe Pencereleeri

Tepe penceresi simetrik olarak ortaya yerleştirilmektedir. “...tepe penceresinin yer aldığı kısımlar insan elinin ulaşamayacağı uzaklıktadır.”⁸⁶. Bolu Merkez evlerinde tepe penceresi örneği bulunmamaktadır. Farklı yörelerde ise tepe penceresi örnekleri ile karşılaşmaktadır. Tepe pencereleri Bolu Mengen ve Pazarköy merkez evlerinde de azda olsa kullanılmaktadır.

Fotoğraf 361: 1 Numaralı evden dikdörtgen pencereler

Fotoğraf 362: 4 Numaralı evden dikdörtgen ve kare pencereler

Fotoğraf 363–364: 3 ve 14 Numaralı yapıdan kemerli pencere

Fotoğraf 365: 2 Numaralı evden giyotin pencere örneği

Fotoğraf 366: Mimarlar Odası Binasından içe açılan kanat biçiminde pencere örneği

⁸⁶ Küçükerman, Güner, a.g.e., s.147.

Fotoğraf 367–368: 4 ve 22 Numaralı evlerden parmaklıklı pencere

Fotoğraf 369: 19 Numaralı evden kafesli pencere örneği

Fotoğraf 370: Hülya Orhan Evi ahşapla kapatılmış pencere örneği

Farklı bölgelerde de benzer pencere düzenleri ile karşılaşilmektedir (Fotoğraf 371–372–373–374–375–376–377).

Fotoğraf 371: İstanbul Sadullah Paşa yalısından kemerli pencereler(Metin Sözen'den)

Fotoğraf 372: Safranbolu'dan tepe penceresi örnekleri(Reha Günay'dan)

Fotoğraf 373: Safranbolu'dan kapaklı pencere
(<http://www.tarihiKentlerBirliGi.org>'dan)

Fotoğraf 374: Bolu'dan parmaklıklı pencere

Fotoğraf 375: Amasya'dan kafesli pencere
(Muzaffer Doğanbaş'dan)

3.1.3.1.4.Balkonlar

Bolu Merkez eski evlerinde balkonlar ön cephede ve arka cephede yer almaktadır. Balkon kullanılmayan evler olduğu gibi balkon kullanılan evlerde bulunmaktadır. Katalogda yer alan yedi evde balkon kullanımı görülmektedir. Alibey Konak, Hülya Orhan Evi, 8, 20 ve 21 Numaralı evlerde balkon ön cephede yer almaktadır. 19 ve 26 Numaralı evlerde balkon arka cephede yer almaktadır. Balkonlardan sadece 8 Numaralı evde yer alan balkon üçgen alınlıkla çatıya bağlanmaktadır. Balkon korkulukları ise ahşap işçiliğinin güzel örneklerini oluşturmaktadır. Özellikle korkuluklardan Hülya Orhan Evi'nde ve 21 Numaralı evde ajur tekniği görülmektedir. Her tarafı açık balkonlar olduğu

gibi bazı cepheleri açık balkonlarda bulunmaktadır. Balkonları şu şekilde gruplayabiliriz.

- Bir cephesi açık balkonlar(Alibey Konak)(Fotoğraf 376).
- İki cephesi açık balkonlar(21 Numaralı ev)(Fotoğraf 377).
- Üç cephesi açık balkonlar(Hülya Orhan Evi, 8, 20,26 Numaralı evler)(Fotoğraf 378–379)

Fotoğraf 376: Alibey Konak'tan bir cephesi açık balkon

Fotoğraf 377: 21 Numaralı evden iki cephesi açık balkon

Fotoğraf 378: Hülya Orhan Evi üç cephesi açık balkon

Fotoğraf 379: 8 Numaralı evden üç cephesi açık balkon

3.1.3.1.5.Çıkmalılar

Bolu Merkez eski evlerinde beş ana tip çıkma görülmektedir. Genelde çıkmalılar ana giriş kapısının yer aldığı ön cephede bulunmaktadır. Çıkmalılarda yer alan pencereler ise belirli bir simetriyle yerleştirilmiştir. Çift

köşe çıkması 6 evde, tek köşe çıkması 4 evde, cephe ortasında tek çıkma 17 evde, gönyeli çıkma 5 evde, kat çıkması 6 evde görülmektedir. Benzer çıkma örnekleri muhtelif bölgelerde de yer almaktadır. Mesut Evren'in yaptığı çıkma gruplamasına göre evlerde istikametine göre üç istikametli ve dört istikametli, formlarına göre normal çıkma, binadaki durumlarına göre odadan daha küçük olan çıkma ve gönyeli çıkma tipleri bulunmaktadır⁸⁷. Çıkmaları aşağıdaki gibi gruplayabiliriz.

3.1.3.1.5.1.Çift Köşe Çıkması

1, 6, 14 ve 25 Numaralı evlerde ve Alibey Konak'ta çift köşe çıkması görülmektedir.(Fotoğraf 380–381). Çift köşe çıkmalı tip Tokat⁸⁸, Kula⁸⁹ ve Kütahya⁹⁰ Gümüşhane⁹¹ evlerinde kullanılmıştır.

3.1.3.1.5.2.Tek Köşe Çıkması

1, 6, 16, 17 ve 21 Numaralı evlerde görülmektedir. (Fotoğraf 382–383). Avanos evlerinde⁹², Eskişehir evlerinde⁹³, Sivas evlerinde⁹⁴, Beypazarı evlerinde, Safranbolu evlerinde, İstanbul evlerinde, Trabzon evlerinde⁹⁵ tek köşe çıkmalı örnekler ile karşılaşmak mümkündür.

⁸⁷ Mesut Evren, **Türk Evinde Çıkma**, İstanbul, 1959,s. 9–11.

⁸⁸ Halit Çal, **Tokat Evleri**, Ankara,1988,s.33.

⁸⁹ Uluengin, **a.g.e.**, s.122.

⁹⁰ Uluengin,**a.g.e.**, s.130.

⁹¹ Karpuz, “Gümüşhane Evlerinin Mimari Özellikleri”, s.169.

⁹² Esmer, **a.g.e.**,s.30.

⁹³ Özüdoğru, Maraz,**a.g.e.**,s.25

⁹⁴ Bilget,**a.g.e.**,s.53

⁹⁵ Bülent Güngör, “Trabzon Evleri”, **Trabzon Kültür ve Sanat Yıllığı**, İstanbul, 1987,s.19.

3.1.3.1.5.3.Cephe Ortasında Tek Çıkma

3, 5, 7, 8, 13, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 27,28 Numaralı evlerde ve Erva Sultan yapısında bu çıkma görülmektedir. (Fotoğraf 384–385).Tokat evlerinde⁹⁶, Eskişehir evlerinde⁹⁷, Sivas evlerinde⁹⁸, İstanbul evlerinde, Beypazarı evlerinde, Bolu İli köy evlerinde, Gümüşhane evlerinde⁹⁹ bu çıkma ile karşılaşmak mümkündür.

3.1.3.1.5.4.Gönyeli Çıkma

7, 10, 11 ve 12 Numaralı evlerde bu çıkma görülmektedir. (Fotoğraf 386–387).Sivas evlerinde¹⁰⁰, Tokat evlerinde¹⁰¹, Bolu köy evlerinde bu çıkmaya ait örnekler görmek mümkündür.

3.1.3.1.5.5.Kat Çıkma

2, 11, 15, 16 Numaralı evlerde, Emine Tağcı Evin’de ve Hülya Orhan Evi’nde bu çıkma görülmektedir. Kat çıkmalı tip Avanos¹⁰² evlerinde de kullanılmaktadır. (Fotoğraf 388–389).

⁹⁶ Çal,a.g.e., s.33-34.

⁹⁷ Özüdoğru, Maraz,a.g.e.,s.25

⁹⁸ Bilget,a.g.e.,s.53

⁹⁹ Karpuz, “Gümüşhane Evlerinin Mimari Özellikleri”, s.169.

¹⁰⁰ Bilget,a.g.e.,s.53

¹⁰¹ Çal,a.g.e., s.33-34.

¹⁰² Esmer, a.g.e.,s.30.

Tablo 2: Çıkmaların Tabloyla Gösterimi

Çift Köşe Çıkması	Tek Köşe Çıkması	Cephe Ortasında Tek Çıkma	Gönyeli Çıkma	Kat Çıkması
 1 Numaralı Ev	 6 Numaralı Ev	 3 Numaralı Ev	 10 Numaralı Ev	 2 Numaralı Ev
 6 Numaralı Ev	 16 Numaralı Ev	 5 Numaralı Ev	 11 Numaralı Ev	 11 Numaralı Ev
 14 Numaralı Ev	 17 Numaralı Ev	 7 Numaralı Ev	 12 Numaralı Ev	 15 Numaralı Ev
 25 Numaralı Ev	 21 Numaralı Ev	 8 Numaralı Ev		 16 Numaralı Ev
 Alibey Konak	 28 Numaralı Ev	 13 Numaralı Ev		 Emine Tağcı Evi

	 1 Numaralı Ev	 16Numaralı Ev		 Hülya Orhan Evi
		 17Numaralı Ev		
		 18Numaralı Ev		
		 20Numaralı Ev		
		 22 Numaralı Ev		
		 23Numaralı Ev		

				
		24Numaralı Ev		
				
		25Numaralı Ev		
				
		27Numaralı Ev		
				
		28Numaralı Ev		
				
		29Numaralı Ev		
				
		Erva Sultan Restoranı		

**Fotoğraf 380: 6 Numaralı evden
çift köşe çıkması**

**Fotoğraf 381: Safranbolu'dan çift köşe çıkmalı tip
(Reha Günay'dan)**

**Fotoğraf 382: 16 Numaralı evden
tek köşe çıkması örneği**

Fotoğraf 383: İstanbul'dan tek köşe çıkması

**Fotoğraf 384: 3 Numaralı evden
cephe ortasında tek çıkma**

**Fotoğraf 385: Safranbolu'dan cephe ortasında
tek çıkma(Önder Küçükerman ve Şemsi Güner'den)**

Fotoğraf 386: 10 Numaralı evden gönyeli çıkma örneği

Fotoğraf 387: İstanbul'dan gönyeli çıkma

Fotoğraf 388: Emine Tağcı Evi kat çıkması

Fotoğraf 389: İstanbul'dan kat çıkması

3.1.3.1.6.Çıkma Altı Destekleri

Bolu Merkezde yer alan çıkmalar alttan çoğu zaman desteklerle desteklenmiştir. Çıkmaların alttan desteksiz bırakıldığı örneklerde yer almaktadır. Çıkma desteklerini şu şekilde gruplayabiliriz.

- İçi dolu ahşap konsol(6, 7, 8, 9, 13, 14, 16, 17, 18, 21, 23, 24, 28, 29 Numaralı evlerde ve Emine Tağcı Evi'nde görülmektedir.)(Fotoğraf 390–391).
- İçi boş ahşap konsol(Alibey Konak)(Fotoğraf 392).
- Ahşap Direk (25 Numaralı ev)(Fotoğraf 393–394).
- Ahşap giriş(1, 20, 27 Numaralı evler ve Hülya Orhan Evi'nde görülmektedir.)(Fotoğraf 395).

Çıkma altı desteksiz örneklerde bulunmaktadır. 2, 3, 5, 10, 12, 15 Numaralı evlerde ve Erva Sultan Evi'nde görülmektedir(Fotoğraf 396–397–398).

Fotoğraf 390: 7 Numaralı evden içi dolu ahşap konsol örneği

Fotoğraf 391: İstanbul'dan içi dolu ahşap konsol

Fotoğraf 392: Alibey Konak içi boş ahşap konsol

Fotoğraf 393: 25 Numaralı evden ahşap direklerle taşınan çıkma

Fotoğraf 394: 1 Numaralı evden ahşap kirişle destekli çıkma

Fotoğraf 395: 3 Numaralı evden çıkma altı desteksiz örnek

Fotoğraf 396: İstanbul'dan çıkma altı desteksiz örnek

Fotoğraf 397: Rize'den çıkma altı desteksiz tip(Afife Batur'dan)

3.1.3.1.7.Çatı

Bolu Merkez eski evlerinde çatı olarak iki farklı çatı görülmektedir. Bolu Merkez eski evlerinde kırma çatı katalogda yer alan 30 evde görülmektedir. Yine Bolu Merkez eski evlerinde beşik çatı 8 evde görülmektedir. Bu sonuçlarda göstermektedir ki kırma çatı daha yaygın bir kullanım alanına sahiptir. Aslında Karadeniz evlerinde dört omuz çatı olarak verilen çatı tipi kırma çatı ile aynı olan çatı türüdür(Çizim 48). Genelde çatılar alaturka kiremit, marsilya kiremit ve sac ile örtülmüştür. Batı Karadeniz evlerinde çatılardan şehirde olanların kiremit, şehir dışında olanların ise tahta örtülü olduğu belirtilmektedir¹⁰³. Safranbolu evlerinde ise çatı örtüsü olarak ahşap pedavra ve kiremit kullanımı bulunmaktadır¹⁰⁴. Bolu Merkez eski evlerinde görülmesi de bazı Karadeniz evlerinde hartama örtü kullanılmaktadır. Hartama bir kaynakta çırallı ağaçlardan kalın kalın dilimlenerek kullanılmaktadır diye geçmektedir¹⁰⁵. Yine Bolu Merkez eski evlerinde olmasa da bazı yörelerde evlerin çatılarının kiremit yerine düz dam ile kapatıldığı görülmektedir. Özellikle G. Batı Anadolu da bu şekilde yapılan çatı örnekleriyle karşılaşılmaktadır¹⁰⁶. Farklı bölgelerde çatıların çinko levhalar ile kaplandığı da görülmektedir. Beypazarı evlerinde çatılar kiremit veya çinko levhalar ile kaplıdır¹⁰⁷.Bolu Merkezde yer alan bir evde sac kullanıldığı görülmektedir. Safranbolu evlerinde ise üç ana tip çatı bulunmaktadır. Bunlar kırma çatı, üç omuz çatı ve semer çatıdır¹⁰⁸. Kerpiç malzemenin kullanıldığı evlerde ise düz çatı, eğimli hafif kerpiç çatı, kamış veya sap örtülü çatı

¹⁰³ Metin Sözen, Cengiz Eruzun, “Batı Karadeniz Evleri”, **Anadolu’da Ev ve İnsan**, Emlak Bankası Yayını, 1996.

(Erişim) <http://www.karalahana.com>.

¹⁰⁴ Ramazan Özen, Saadettin M. Onat, “Rehabilitasyon Uygulamaları İçin Tavsiyeler”, **Ahşap Kültürü Anadolu’nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001,s.71.

¹⁰⁵ R. Kırıkçı, İ. Büyükçolak, **Bizim Evlerimiz**, İstanbul,1993,s.18.

¹⁰⁶ Cengiz Bektaş, “Güneybatı Anadolu Yöresinde Halk Yapı Sanatı”, **Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara, 1991,s.55.

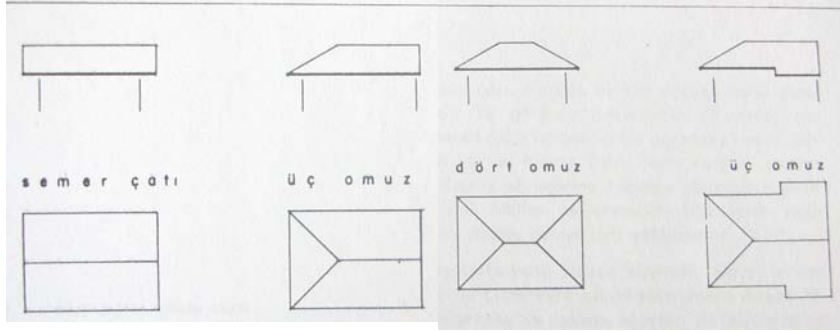
¹⁰⁷ Aksulu, **a.g.m.**,s.93.

¹⁰⁸ Ramazan Özen, Saadettin Onat,“Rehabilitasyon Uygulamaları İçin Tavsiyeler”, **Ahşap Kültürü Anadolu’nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001,s.71.

biçimleri dikkate değerdir¹⁰⁹. Sivas evlerinde yaygın olarak beşik ve kırma çatı tercih edilmektedir¹¹⁰. Bunun dışında Orta Anadolu evlerinde örtü sistemi düz dam ve çatı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır¹¹¹.

Bolu Merkez eski evlerinde görülen çatı türleri şunlardır:

- Kırma çatı (Fotoğraf:398–399)
- Beşik çatı (Fotoğraf:400–401)

Çizim 48: Doğu Karadeniz evlerine ait çatı çizimleri(Orhan Özgüner'den)

Fotoğraf 398: 19 Numaralı evden çatı örneği

Fotoğraf 399: 20 Numaralı evden kırma çatı beşik örneği

¹⁰⁹ Eyüp Kömürcüoğlu, *Yapı Malzemesi Olarak Kerpiç ve Kerpiç İnşaat Sistemleri*, İstanbul, 1962,s.99.

¹¹⁰ Bilget, *a.g.e.*,s.59.

¹¹¹ Ruhi Kafesçioğlu, *Orta Anadolu'da Köy Evlerinin Yapısı*, İstanbul, 1949,s.46.

Fotoğraf 400: Bolu Mengen’den beşik çatı Fotoğraf 401: Safranbolu’dan kırma çatı örneği
(Reha Günay’dan)

3.1.3.1.8.Saçaklar

Saçaklar çatı altında bulunan ve yapıyı boydan boya dolaşan dış yapı elemanıdır. Saçak genişliği yapıdan yapıya farklılık göstermektedir. Saçak düzenlemesinde ön cephenin yanı sıra yan cephelere de önem verilmektedir. Fakat birleşik nizamlı evlerde saçaklar bütün cepheyi dolaşmaz. Bolu Merkez eski evlerinde saçak altı açık ve saçak altı kapalı olmak üzere iki ayrı tip görülmektedir. Katalogda yer alan 31 evde saçak altı kapalı bırakılmıştır. Kalan 7 evde de saçak altı açık bırakılmıştır. Her iki saçak biçiminde de saçak genişliği fazla değildir. Her iki saçak örneği Tokat evlerinde de kullanılmıştır¹¹². Trabzon evlerinde de saçak altı düz ahşap ile kaplanmıştır¹¹³. Bolu Merkez eski evlerinde görülen saçak tiplerini şu şekilde gruplayabiliriz:

- Saçak altı kapalı tip(Fotoğraf 402–403)
- Saçak altı açık tip(Fotoğraf 404–405)

¹¹²Çal,a.g.e., s.33.

¹¹³Karpuz, “Trabzon Evlerinin Mimari Özellikleri”,s.117.

Fotoğraf 402: Emine Tağcı Evi saçak altı ahşapla kaplı örnek

Fotoğraf 403: İstanbul'dan saçak altı kapalı örnek

Fotoğraf 404: 26 Numaralı evden saçak altı açık örnek

Fotoğraf 405: Safranbolu'dan saçak altı açık örnek (Reha Günay'dan)

3.1.3.1.9. Alınlık

Bolu Merkez eski evlerinde çok yaygın olmasa da alınlık kullanılan evlerde bulunmaktadır. Katalogda yer alan 7 evde alınlık örnekleriyle karşılaşılmaktadır. Sadece iki evde dikdörtgen alınlık kullanılmakta, diğer beş evde üçgen alınlık örneklerine rastlanmaktadır. Bolu Merkez eski evlerinde yer alan alınlıkları şu şekilde gruplayabiliriz:

- Dikdörtgen alınlık(4, 29 Numaralı evlerde)(Fotoğraf 406).

- Üçgen alınlık(8, 9, 25, 28 Numaralı evlerde ve Yeşil Konak'ta)(Fotoğraf 407).

Fotoğraf 406: 4 Numaralı evden dikdörtgen alınlık

Fotoğraf 407: 9 Numaralı evden üçgen alınlık

3.1.3.1.10.Bahçe

Bahçe ile Bolu Merkez eski evlerinde çok karşılaşılmaktadır. Katalogda yer alan 25 evde bahçe bulunmaktadır. Bu evler 1, 3, 5,8, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20 (Fotoğraf 408), 21, 23, 24, 25, 26, 28, 29 Numaralı Evler, Alibey Konak, Emine Tağcı Evi, Erva Sultan Evi ve Fethiye Sarı Binadır. Bahçe katalogda yer alan yapılarda çeşitli cephelerde yer alabilmektedir. Bolu gibi Karadeniz Bölgesinde yer alan Gümüşhane'de evler bir meyve bahçesi içerisinde yer almakta, esas cephe sokak ya da

manzaraya bakmaktadır. Yine Gümüşhane evlerinde bahçenin bir kenarında helâ, ahır, samanlık, mutfak, hamam ve çamaşırhane gibi yardımcı mekânlar bulunmaktadır¹¹⁴.Bolu Merkez eski evlerinde olmasa da konut mimarisi içerisinde bahçede ocak ve tandır bulunan evlerde bulunmaktadır(Fotoğraf 409–410).

Fotoğraf 408: 20 Numaralı evden bahçe görünümü

Fotoğraf 409: Safranbolu’da bahçede yer alan bir ocak (Reha Günay’dan)

Fotoğraf 410: Bolu’da bahçede yer alan bir tandır

¹¹⁴Karpuz, “Gümüşhane Evlerinin Mimari Özellikleri” ,s.156.

3.1.3.2.İç Yapı Elemanları

3.1.3.2.1.Merdivenler

Yapı içlerinde de dış cephede olduğu gibi iki ana merdiven şekli kullanılmıştır. Merdivenler ve korkulukları ahşaptan yapılmıştır. İçine girilemeyen evlerde bulunduğu için değerlendirme içerisine girilen evler kapsamında yapılmıştır. Görülen merdiven şekilleri şunlardır:

3.1.3.2.1.1.Dönel Merdiven

- Tek yönlü dönel merdiven (Alibey Konak, Emine Tağcı Evi, Hülya Orhan Evi, Erva Sultan yapısı, Fethiye Sarı Bina, 7, 8, 14, 15, 16, 17, 19, 22 ve 23 Numaralı evlerde görülmektedir.)(Fotoğraf 411).

3.1.3.2.1.2.Düz Merdiven

- Tek yönlü düz merdiven(Erva Sultan Evi, 18 ve 21 Numaralı evlerde görülmektedir.) (Fotoğraf 412).

Fotoğraf 411: 22 Numaralı evden tek yönlü dönel merdiven

Fotoğraf 412: Erva Sultan yapısından tek yönlü düz merdiven

3.1.3.2.2.Tavanlar

Tavanlarda düz tavan ve göbekli tavan olmak üzere iki tavan şekli ile karşılaşılmaktadır(Fotoğraf 413–414–415–416–417). Ahşap malzeme ile yapılan tavan örneklerinin dışında orijinalinden uzaklaşılan evlerde betonarme tavanlar ile de karşılaşılmaktadır. Bazı tavanlar düz bırakılırken bazı tavanlarda çeşitli formlar ile oluşturulan geometrik düzenlemeler yer almaktadır. Bazı tavanlarda ortada farklı geometrik formlarda bir tavan göbeği bulunmaktadır. Göbeğin etrafında, köşelerde ve kenarlarda da yine farklı formlarda çeşitli motifler yer alır. Bazı tavanların ahşap çıtalarla sade bir şekilde biçimlendirildiği görülür. Bolu Merkez eski evlerinde tekne tavan örneği araştırma yapılan evler kapsamında bulunmamaktadır. Fakat Erzurum¹¹⁵, Safranbolu¹¹⁶, Bolu Mengen ve Pazarköy ilçeleri, Mudurnu ve Göynük, Datça¹¹⁷, Mersin¹¹⁸, Kayseri¹¹⁹, Muğla¹²⁰ gibi muhtelif birçok yerde

¹¹⁵ Karpuz, **Türk İslam Mesken Mimarisinde Erzurum Evleri**, s.5.

¹¹⁶ Önder Küçükerman, **Kendi Mekânın Arayışı İçinde Türk Evi**, İstanbul, 1978,s.164.

¹¹⁷ Küçükerman,Güner, **a.g.e.**, s.47.

¹¹⁸ Kültür Bakanlığı tanıtım eseri, **Mersin Evleri**, Ankara,1995,s.47.

¹¹⁹ İmamoğlu,**a.g.e.**,s.79.

¹²⁰ Aladağ,,**a.g.e.**,s.65.

tekne tavan örneği bulunmaktadır(Fotoğraf 418).Bunların dışında Bolu Merkez eski evlerinde olmasa da aynı coğrafyada yer alan ve Karadeniz’de bulunan Amasya şehrinde¹²¹kubbeli tavan örnekleriyle karşılaşılmaktadır.(Fotoğraf 419).

Yine Bolu Merkezde yer alan Hülya Orhan Evi ve 22 Numaralı evde ise tavanda kontra plak kullanıldığı görülmektedir(Fotoğraf 420).

Fotoğraf 413: 18 Numaralı evden düz tavan

Fotoğraf 414: 16 Numaralı evden göbekli tavan

Fotoğraf 415: Erva Sultan Evi’nden göbekli tavan

Fotoğraf 416: Mersin Evi(Kültür Bakanlığı Tanıtım eserinden) kısmen benzer düzenleme

¹²¹ Muzaffer Doğanbaş, **Amasya Evleri**, Ankara, 1996,s.24.

Fotoğraf 417: Yeşil Konak'tan göbekli tavan

Fotoğraf 418: Bolu Mengen'den göbekli tavan

Fotoğraf 419: Amasya'dan kubbeli tavan

Fotoğraf 420: Hülya Orhan Evi kontra plak kaplı (Muzaffer Doğanbaş'dan) tavan örneği

3.1.3.2.3. Döşemeler

Döşeme olarak karo, ahşap, taş, sıkı toprak ve fayans kullanıldığı görülmektedir. Alibey Konak ön cephesinde kullanılan karolar dışında karo ve fayans kullanımı orijinal değildir. Bunlar daha çok yenilenen evlerde kullanılmaktadır. Alibey Konak'ta zemin kat döşemeleri taş karo, diğer katlar ahşap kaplamadır(Fotoğraf 421–422). Emine Tağcı Evi, Hülya Orhan Evi, Fethiye Sarı Bina, 8, 18, 19, 21, 22 ve 25 Numaralı evlerde zemin kat taş, diğer katlar ahşaptır. 7 Numaralı evde garaj döşemesi sıkı toprak, diğer katlar ahşaptır. 15 Numaralı evde zemin kat fayans, diğer katlar ahşaptır(Fotoğraf 423). 16 Numaralı evde zemin ve diğer katlar ahşaptır. Erva Sultan Evi, Yeşil

Konak ve 23 Numaralı evlerde zemin kat taş, diğer katlar taş üzeri ahşap kaplamadır. Benliay Konağı ve Mimarlar Odası yapısında ise kat döşemeleri taş kaplamadır(Fotoğraf 424).

Farklı bölgelerden döşemelere örnekler vermek mümkündür. Trabzon evlerinde alt kat odalarının tabanları taş veya tuğla döşemeli ve bazı evlerde geniş sofaların altına rastlayan yerlerde somaki taşıyla kaplıdır¹²². Trabzon sahil kesiminde eğimin yukarı yerinde oturan evlerin döşemeleri ise sıkıştırılmış topraktır ve bu yönde mutfak yani aşhane ile bazen bir ya da iki oda son zamanlarda tahta ile döşenmektedir¹²³. Amasya evlerinde döşemelerde ahşabın yanı sıra karo seramik, karo mozaik ve şapta kullanılmaktadır¹²⁴. Yine Sürmene Hacı Yakup Oğlu Konağı döşemelerinin tamamının ahşap olduğu görülmektedir¹²⁵. Çorum evlerinde oda ve sofaların taban döşemeleri ahşap kaplamadır¹²⁶.

Fotoğraf 421–422: Alibey Konak’tan karo ve ahşap kaplamalı döşeme örnekleri

¹²² Mahmut Akok, “Trabzon’un Eski Evleri”, *Arkitekt*, C.XX, Sayı 323–325, 1951, s.108.

¹²³ Güngör, *a.g.m.*, s.17.

¹²⁴ Öykü Özbucak, *Amasya Kurtoğlu Evlerinin Restorasyon Önerisi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2005.

¹²⁵ Mehmet Bilgin, Ömer Yıldırım, *Sürmene*, İstanbul, 1990, s.667.

¹²⁶ Günel Gökçe, “Çorum’un Tarihi Evleri”, *Kültür Dergisi Kültür Bakanlığı Yayınları*, Sayı 100, Ankara, 1993.

**Fotoğraf 423: 15 Numaralı evden
fayans döşemesi**

**Fotoğraf 424: Mimarlar Odası'ndan
taş döşeme**

3.1.3.2.4.Duvarlar

Duvarlar bazı evlerde ahşap bazı evlerde de betonarmedir. Dış cephe olarak ahşap olan bazı evlerde iç duvarlar betonarmedir. Evlerin bazılarında hem dış hem de iç duvarların betonarme olduğu ve dolayısıyla orijinalliğinden tamamen uzaklaşıldığı görülmektedir. Duvarlarda yer alan sergen denilen raflar genelde kaldırılmıştır. Duvarda yer alan sergen denilen raflar sadece Hülya Orhan Evi'nde bulunmaktadır. Duvarlarda ahşap ve taş olmak üzere iki malzeme kullanılmaktadır. Genelde duvarlara bitişik ocak, sergen, sedir, çiçeklik ve yüklük gibi bölümler yer almaktadır. Trabzon'da bazı evlerde duvarların alt kısımları ceviz ağacından lambrilerle kaplıdır ve yine Trabzon'da duvarların üst kısmında ve alçı pencereler etrafında yine alçı ile yapılmış korniş süsleri vardır¹²⁷.

3.1.3.2.5.Kapılar

Yapı içinde de tek kanatlı ve çift kanatlı olmak üzere iki kapı şekli kullanılmaktadır. Kapılar genellikle ahşaptır. Ve ahşap malzemeye yapılan

¹²⁷ Akok, "Trabzon'un Eski Evleri", s.108.

geometrik düzenlemeler içermektedirler. Yapı içlerinde yoğun olarak tek kanatlı kapılar kullanılmaktadır. Beypazarı yapılarında tek kanatlı kapılar ikinci derecedeki girişlerde kullanılır¹²⁸. Alibey Konak'ta yapı içinde yer alan kapılardan bazıları kaldırılmış ve kemerli bir düzenlemeyle hareketlendirilmiştir(Fotoğraf 425). Kula evlerinde de oda kapılarının tek kanatlı olduğu görülmektedir¹²⁹.

Fotoğraf 425: Alibey Konak'tan kemerli düzenleme içeren kapı

3.1.3.2.6.Ara Pencereleler

Ara pencereler genelde odadan odaya ya da sofaya açılmaktadır. Ara pencere kullanımı çok azdır. Genelde pencereler dış cepheye açılmaktadır.

3.1.3.2.7.Yüklükler

Yüklükler yatak ve yorgan koymak amacıyla yapılan dolaplardır. Ayrı bir birim olarak yapılabildiği gibi ocağın iki yanındaki dolaplardan biri olarak da yapılabilmektedir. Bu dolaplardan biri yüklük biri ise gusülhane olarak kullanılmaktadır. Akşam çıkarılan yatak ve yorganlar bu yüklüklere koyulmaktadır. Yüklük dolabının kapakları sade olabildiği gibi bezemeli de olabilmektedir. Emine Tağcı Evi, Hülya Orhan Evi, Fethiye Sarı Bina, Yeşil

¹²⁸Aksulu, **a.g.m.**,s. 97.

¹²⁹Rüstem Bozer, **Kula Evleri**, Ankara,1988,s.43.

Konak, 7, 8, 10, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23 ve 25 Numaralı evlerde yüklük bulunmaktadır(Fotoğraf 426–427). Toplam on beş yapıda yüklük kullanımı bulunmaktadır. Farklı birçok yerde de yüklük örnekleri bulunmaktadır(Fotoğraf 428–429).

Fotoğraf 426: Emine Tağcı Evi yüklük örneği

Fotoğraf 427: 8 Numaralı evden yüklük örneği

Fotoğraf 428: Bolu Mengen ilçesinden yüklük örneği

Fotoğraf 429: İstanbul'dan yüklük örneği

3.1.3.2.8.Sedir, Sergen ve Çiçeklik

Sedir zeminden hafifi yüksek yapılan ve oturma eylemine karşılık kullanılan yerlerdir. Genelde sedirlerde oturulmaktadır. Sedir sadece Yeşil Konak'ta karşımıza çıkmaktadır(Fotoğraf 430–431–432).

Sergen denilen raflar ise duvarlarda tavanların alt kısımlarında yer alan raflardır ve buralara da çeşitli malzemeler koyulmaktadır. Kastamonu'da sergen denilen rafların diğer illere oranla daha az kullanıldığı dikkat çekmektedir. Sergen denilen raf Bolu Merkez'de sadece Hülya Orhan Evi'nde bulunmaktadır(Fotoğraf 433–434).

Çiçeklik odalarda yer alan ve çiçek koyulmak için yapılan alanlardır. Farklı şekillerde düzenlemeleri vardır. Çiçeklik ise Fethiye Sarı Bina, Erva Sultan Restoranı, 8, 10, 15, 16, 17, 22 ve 23 olmak üzere dokuz yapıda görülmektedir(Fotoğraf 435–436–437).

Fotoğraf 430: Yeşil Konak'tan sedir örneği

Fotoğraf 431: Kastamonu'dan benzer sedir örneği(<http://www.kenthaber.com>'dan)

Fotoğraf 432: Kastamonu'dan benzer sedir örneği (<http://www.yeniresim.com>'dan)

Fotoğraf 433: Hülya Orhan Evi sergen örneği

Fotoğraf 434: Bolu Pazarköy ilçesinden sedir örneği

Fotoğraf 435–436–437: Fethiye Sarı Bina, 8 ve 16 Numaralı evlerden çiçeklik örnekleri

3.1.3.2.9.Ocak

Ocaklar yüklük ve gusülhane dolapları arasında yer almaktadır. Katalogda yer alan Alibey Konak, Emine Tağcı Evi, Hülya Orhan Evi, Fethiye Sarı Bina, Erva Sultan Restoranı, Yeşil Konak, 7, 8, 10, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23 ve 25 Numaralı evler olmak üzere on sekiz yapıda ocak kullanımı bulunmaktadır. Katalogda yer alan Gülezerler Konağı ve 14 Numaralı yapı şuan olmağı için ocak kullanımı hakkında bilgimiz bulunmamaktadır. Benliay Konağı ve Mimarlar Odası Binası ise restore geçirmiş ve ocak bölümü kaldırılmıştır. Bunun dışındaki yapılara girilemediği için ocak kullanımının var olup olmadığı ile ilgili bilgimiz yoktur. Bolu Merkez eski evlerinde görülen ocakları türlerine göre bir grupta toplayabiliriz. Bolu Merkez eski evlerinde yer alan ocakların hepsi Alibey Konak dışında kemerlidir. Alibey Konak'ta yer alan ocak tamamen yenilenmiştir. Sadece evlerde kullanılan kemerin türü değişiklik göstermektedir. Görülen ocak kemerlerini şu şekilde gruplayabiliriz:

- Kaş kemerli ocaklar(Emine Tağcı Evi, Hülya Orhan Evi, Yeşil Konak, 7, 8, 16, 21 ve 22 Numaralı evlerde görülmektedir.) (Fotoğraf 438).
- Kaş kemer ve Bursa tipi kemerden oluşan ocaklar(Fethiye Sarı Bina, Emine Tağcı Evi ve 10 Numaralı evde görülmektedir.) (Fotoğraf 439).
- Beşik kemer ve Bursa tipi kemerden oluşan ocaklar(Hülya Orhan Evi) (Fotoğraf 440).
- Basık kemer ve kaş kemerden oluşan ocaklar(18 Numaralı ev) (Fotoğraf 441).
- Kaş kemer ve beş dilimli kemerden oluşan ocaklar(19 Numaralı ev) (Fotoğraf 442).
- Basık sivri kemer ve kaş kemerli ocaklar(23 Numaralı ev) (Fotoğraf 443).
- Sivri kemerli ocaklar(Erva Sultan yapısı) (Fotoğraf 444).

- Düz kemer ve Bursa tipi kemerden oluşan ocaklar(Yeşil Konak) (Fotoğraf 445).
- Beş dilimli kemer ve basık kemerden oluşan ocaklar(17 Numaralı ev) (Çizim 49).
- Kaş kemer ve köşeli kemerden oluşan ocaklar(25 Numaralı ev) (Fotoğraf 446).

Alibey Konak'ta yer alan ocak ise tamamen yenilenmiştir(Fotoğraf 447). Bolu dışında yer alan Karadeniz Bölgesine ait illerde kemerli ocaklar dışında külahlı ocaklarda görülmektedir.(Fotoğraf 448–449).

Fotoğraf 438-439: Emine Tağcı Evi kaş kemerli ve kaş kemer-Bursa tipi kemerli ocaklar

Fotoğraf 440: Hülya Orhan Evi beşik kemer-bursa tipi kemerli ocak

Fotoğraf 441: 18 Numaralı evden basık kemer-kaş kemerli ocak

Fotoğraf 442: 19 Numaralı evden kaş kemer-beş dilimli kemerden oluşan ocak

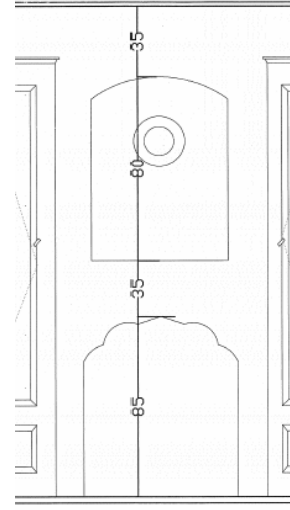
Fotoğraf 443: 23 Numaralı evden kaş kemer ve basık sivri kemerden oluşan ocak

**Fotoğraf 444: Erva Sultan Evi
sivri kemerli ocak**

**Fotoğraf 445: Yeşil
Konak'tan düz kemer ve
Bursa tipi kemerli ocak**

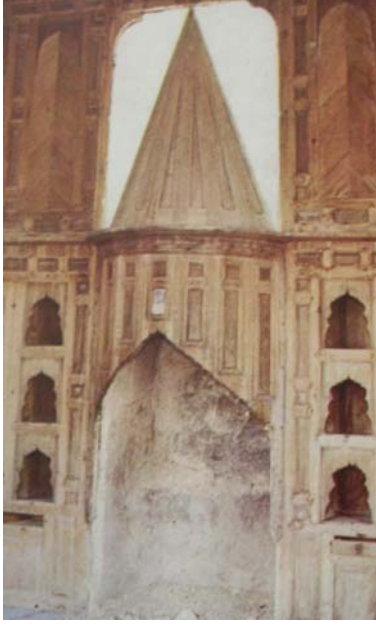
**Çizim 49: 17 Numaralı
evden basık kemer- beş dilimli
kemerli ocak(Kültür ve Turizm
Bakanlığı'ndan alınmıştır.)**

**Fotoğraf 446: 25 Numaralı evden
kaş kemer- köşeli kemerli ocak**

Fotoğraf 447: Alibey Konak yenilenen ocak

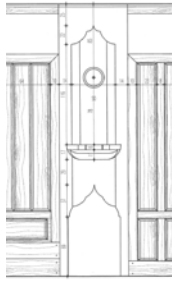

Fotoğraf 448: Safranbolu'dan külahlı ocak
(Önder Küçükerman'dan)

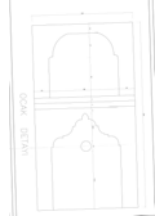
Fotoğraf 449: Trabzon kemerli ocak
(Afife Batur'dan)

Tablo 3:Kaş Kemerli Ocakların Tablosu

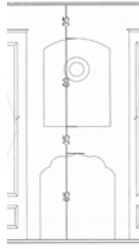
 Emine Tağcı Evi	 Hülya Orhan Evi	 Yeşil Konak	 7 Numaralı Ev(Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)	 8 Numaralı Ev
--	--	--	---	--

				
16 Numaralı Ev	21 Numaralı Ev	22 Numaralı Ev		

Tablo 4: Diğer Ocak Kemerlerini Gösteren Tablo

Kaş Kemer ve Bursa Tipi Kemerden Oluşan Ocaklar	 Fethiye Sarı Bina	 10 Numaralı Ev (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)
Beşik Kemer ve Bursa Tipi Kemerden Oluşan Ocaklar	 Hülya Orhan Evi	

Basık Kemer ve Kaş Kemerden Oluşan Ocaklar		
	18 Numaralı Ev	
Kaş Kemer ve Beş Dilimli Kemerden Oluşan Ocaklar		
	19 Numaralı Ev	
Basık Sivri Kemer ve Kaş Kemerli Ocaklar		
	23 Numaralı Ev	
Sivri Kemerli Ocaklar		
	Erva Sultan Restoranı	
Düz kemer ve Bursa tipi kemerden oluşan ocaklar		
	Yeşil Konak	

Beş dilimli kemer ve basık kemerden oluşan ocaklar	 17 Numaralı Ev (Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden alınmıştır.)	
Kaş kemer ve köşeli kemerden oluşan ocaklar	 23 Numaralı Ev	

3.1.3.2.10.Çeşme

Bolu Merkez eski evlerine baktığımızda yapı içinde iki yapıda çeşme ile karşılaşılacaktır. Bu yapılar Hülya Orhan Evi ve 8 Numaralı evdir. (Fotoğraf 450–451). Bu evlerde yer alan çeşmeler orijinal değildir.

Fotoğraf 450–451: Hülya Orhan Evi ve 8 Numaralı evden çeşme örnekleri

3.1.4.BOLU MERKEZ ESKİ EVLERİNDE KULLANILAN MALZEME VE TEKNİK

3.4.1.Malzeme

Bolu Merkez eski evlerinde ahşap, mermer, tuğla, toprak, metal, cam, sac, kiremit ve moloz taş olmak üzere dokuz malzemenin kullanıldığı görülmektedir. Her bölgenin kendine özgü tabiat şekilleri ve bünyesinde bulundurduğu özellikler malzeme kullanımında değişikliğe yol açmaktadır. Örneğin Doğu Karadeniz evlerinde ahşap ve taş malzeme kullanılmıştır¹³⁰. Batı Karadeniz de yer alan Mengen ve Pazarköy merkez evlerinde de taş, tuğla, ahşap ve toprak olmak üzere dört malzeme kullanılmaktadır. Erzurum evlerinde taş, Konya evlerinde kerpiç malzeme kullanımının var olduğu görülmektedir¹³¹. Göynük evlerinde ise taş ve ahşap çatkılı duvarlar kullanılmaktadır¹³². Kayseri evlerinde de taş malzeme tercih edilmektedir¹³³. İstanbul Eyüp Üçgen Ada evlerinde de ahşap, mermer, tuğla, demir, cam ve kesme taş malzeme kullanılmaktadır. Özellikle Bolu, Kastamonu, Rize ve Trabzon'da ahşabın bol olması nedeniyle ahşap çok fazla kullanılmıştır¹³⁴. Tokat evlerinde dış cephede çıkmalarda, kapılarda, saçaklarda, merdivenlerde, pencerelerde ve inşa malzemesi olarak ahşap kullanılmaktadır. Yine Tokat'ta yer alan evlerde kerpiç inşa malzemesi olarak kullanılmaktadır. Tokat evlerinde zemin kat taşılığı taş kaplama diğer zeminler ise sıkıştırılmış topraktır¹³⁵. Trabzon evlerinde odaların içinde alçı

¹³⁰ Reşat Sümerkan, "Doğu Karadeniz 'de Kırsal Kesim Geleneksel Ev Plan Tiplerinin Yöresel Dağılımı", **Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara,1991,s.176.

¹³¹ Haşim Karpuz, "Erzurum ve Konya Evlerinde Ahşap Malzeme Kullanımı", **Ahşap Kültürü - Anadolu'nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001,s.113.

¹³² Erdem, **a.g.m.**, s.141.

¹³³ Mustafa İncesakal "Kayseri Evleri", **Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara,1991,s.176.

¹³⁴ Bektaş, **a.g.e.**,s.45;Kemal Aran, **Barınaktan Öte Anadolu Kır Yapıları**, İstanbul,2000,s.108.

¹³⁵ Çal,**a.g.e.**,s.32.

malzemeden yapılmış şömine, pencere ve şerbetliklerde yer almaktadır¹³⁶. Yine Trabzon evlerinde ocaklarda ve dolaplarda da alçı malzeme kullanımı bulunmaktadır. Ayrıca alaturka kiremit malzemede çatı örtüsünde kullanılmaktadır¹³⁷.Sürmene evlerinde malzeme olarak ahşap, taş, toprak ve tuğla kullanılmaktadır¹³⁸.Amasya evlerinde alçı, ahşap, kerpiç malzeme kullanılmaktadır¹³⁹.Safranbolu evlerinde alçı, taş ve ahşap malzeme kullanılmaktadır¹⁴⁰. Rize evlerinde ise taş ve ahşap malzeme kullanımı bulunmaktadır¹⁴¹. Niksar evlerinde de taş ve ahşap kullanımı vardır¹⁴².Kastamonu yapılarında tuğla, ahşap, taş ve kerpiç malzeme ile karşılaşılmaktadır¹⁴³.Gümüşhane evlerinde taş, kerpiç ve ahşap malzeme kullanılmakla beraber, sac, kiremit hartama gibi malzemeler damlarda, tuğla ise bacalarda ikinci derecede kullanılan malzemeler olmuştur¹⁴⁴.Bayburt evlerinde ise taş ve kerpiç malzeme kullanımı yoğundur¹⁴⁵.

3.1.4.1.1.Ahşap

Ahşap malzeme kullanımı dış cephede ve iç yüzeyde karşımıza çıkmaktadır. Ahşap malzeme yapılarda inşa malzemesi ya da süsleme malzemesi olarak kullanılmaktadır. Özellikle tavanlarda, kapılarda, yüklük dolaplarında, çiçekliklerde, döşeme ve duvarlarda, yapı içindeki kapılarda, çıkma altlarında, pencere sövelerinde, ana giriş kapılarında, iki katı birbirinden ayıran silmelerde, saçak altı kaplamalarında ve balkonlarda ahşap malzeme ile karşılaşılmaktadır(Fotoğraf 452–453–454–455–456–457–458–

¹³⁶ Akok, “Trabzon’un Eski Evleri”,s.108.

¹³⁷ Karpuz, “Trabzon Evlerinin Mimari Özellikleri”, s.116.

¹³⁸ Bilgin, Yıldırım,**a.g.e.**,s.646.

¹³⁹ Doğanbaş, **a.g.e.**, s.21.

¹⁴⁰ Günay, **a.g.e.**,s.139–321.

¹⁴¹ Haşim Karpuz, **Rize**, Ankara, 1992,s.72–73.

¹⁴² İshak Umut Kukaracı, Ali Murat Aktemur, “Niksar Konakları”,**IX.Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu**,Erzurum,2006,s.,347.

¹⁴³ Eyüpgiller, **a.g.m.**,s.396.

¹⁴⁴ Karpuz, “Gümüşhane Evlerinin Mimari Özellikleri”, s.156.

¹⁴⁵ Şengül Öymen Gür, “Doğu Karadeniz Konutu”, **Doğu Karadeniz’de Kırsal Mimari**, İstanbul, 2000, s.177.

459–460–461). İnşa malzemesi olarak ahşabın kullanıldığı evlerin dışında, Alibey Konak'ta olduğu gibi betonarme olup üzeri ahşap kaplamalı evlerde bulunmaktadır. Zemine kadar ahşap ile kaplanan evlerin dışında bodrum katında farklı malzemeye sahip olan evler de vardır. Emine Tağcı Evi gibi bodrum bölümünde moloz taş kullanılan evler de görülmektedir. Dolayısıyla kullanılan malzemede de bazı değişiklikler meydana gelmektedir. Özellikle ahşap olan eski evler restore geçirince tavan kaplamalarında kullanılan malzeme değişmektedir. Konya¹⁴⁶ evlerinde oda kapılarında, Kayseri¹⁴⁷ evlerinde de inşa malzemesi olarak ahşabın kullanıldığı görülmektedir.

Evler ahşap malzeme ile yapıldığında bozulmaması için bazı önlemler almak gerekmektedir. Bu önlemlerden bazıları ahşabı boyama, çürümeye karşı etkili sert tahtalı ağaçları kullanma ve ağacı fırınlayarak kurutmadır¹⁴⁸.

Fotoğraf 452: 8 Numaralı evden dış cephe ahşap kullanımı

¹⁴⁶Celile Berk, **Konya Evleri**, İstanbul, 1951, s.134.

¹⁴⁷ Necibe Çakıroğlu, **Kayseri Evleri**, İstanbul, 1952, s.14.

¹⁴⁸Daha geniş bilgi için bkz. Ramazan Özen, “İnşaat Malzemesi Olarak Ahşap; Avantaj ve Dezavantajları” , **Ahşap Kültürü - Anadolu'nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001,s.11–12.

Fotoğraf 453–454: 16 ve 18 Numaralı evlerden ahşap çıkma desteği

Fotoğraf 455–456: 8 Numaralı evden ahşap kapı örneği ve 12 Numaralı evden ahşap kapı ve pencere örnekleri

Fotoğraf 457: 18 Numaralı evden ahşap tavan

Fotoğraf 458: Erva Sultan Evi'nden ahşap merdiven

Fotoğraf 459–460–461: 8, 16 Numaralı evler ve Hülya Orhan Evi’nden ahşap yüklük, çiçeklik ve sergen

3.1.4.1.2.Metal

Metal malzeme ile pencerelerde ve kapılarda karşılaşılmaktadır. Özellikle kapı tutacaklarında ve kapı tokmaklarında metalin bol miktarda kullanıldığı görülmektedir(Fotoğraf 462–463–464–465–466). Yine yapılarda pencere korkuluklarında da metal malzeme kullanımı bulunmaktadır. Ana giriş önünde metal şebekenin kullanıldığı örneklerde bulunmaktadır. Simetrik olarak yerleştirilen metal parmaklıklar belirli motifler ile hareketlendirilmektedir. Fakat düz bırakılan metal şebekeler de bulunmaktadır.

Fotoğraf 462–463–464: 21, 8 ve 18 Numaralı evlerden metal kapı tutacağı ve kapı tokmağı

Fotoğraf 465–466: 4 ve 22 Numaralı evlerden metal parmaklıklı pencere

3.1.4.1.3.Cam

Cam malzeme pencerelerde ve kapı üstlerinde karşımıza çıkmaktadır. Pencere malzemesi olarak yoğun olarak kullanılmaktadır.

3.1.4.1.4.Tuğla

Bolu Merkez eski evlerinde nadir de olsa tuğla malzeme ile karşılaşılmaktadır. Tuğla evlerde genellikle inşa malzemesi olarak karşımıza çıkmaktadır. 25, 10 Numaralı evlerde ve Fethiye Sarı Bina’da tuğla inşa malzemesi olarak karşımıza çıkmaktadır(Fotoğraf 467–468). Diyarbakır Evlerinde de tuğla malzeme kullanımı ile karşılaşılmaktadır¹⁴⁹. Ayrıca Ankara Evlerinde döşeme kaplamaları tuğla malzeme ile yapılmıştır¹⁵⁰.

Fotoğraf 467: 25 Numaralı evden tuğla kullanımı Fotoğraf 468: Fethiye Sarı Bina’dan tuğla kullanımı

¹⁴⁹ Doğan Erginbaş, **Diyarbakır Evleri**, İstanbul, 1953, s.17.

¹⁵⁰ Eyüp Kömürcüoğlu, **Ankara Evleri**, İstanbul. 1950, s.64.

3.1.4.1.5.Mermer

Mermer malzeme kullanımı oldukça azdır. Sadece Hülya Orhan Evi'nde yer alan çeşmenin oluk kısmı mermerden yapılmıştır(Fotoğraf 469). Bu çeşmede yapıya sonradan ilave edilmiştir.

Fotoğraf 469: Hülya Orhan Evi mermer oluğu olan çeşme

3.1.4.1.6.Moloz Taş

Moloz taş kullanımı ile çok sık olmasa da karşılaşılmaktadır. Sadece Hülya Orhan Evi'nde ve Emine Tağcı Evin'de zemin kat aşağısında moloz taş malzeme kullanımı bulunmaktadır(Fotoğraf 470–471).

Fotoğraf 470: Hülya Orhan Evi moloz taş malzeme kullanımı

Fotoğraf 471: Emine Tağcı Evi moloz taş malzeme kullanımı

3.1.4.1.7.Kiremit

Bolu Merkez eski evlerinde kiremit olarak marsilya kiremitler ve alaturka kiremitler kullanılmıştır.

3.1.4.1.8.Sac

Sac malzeme ile çatı kaplaması olarak ya da çıkma altında kalan kısımlarda sundurma üstlerinde karşılaşılmaktadır. 1 Numaralı evde ve Alibey Konak'ta sundurma üzerinde kullanılan sac malzeme bulunmaktadır(Fotoğraf 472). Yine 2 Numaralı evde ise çatı kaplaması olarak sac malzeme karşımıza çıkmaktadır(Fotoğraf 473). Bu evlerde kullanılan sac yeni malzemedir ve yapılara sonradan ilave edilmiştir.

Fotoğraf 472–473: 1 ve 2 Numaralı evlerden sac malzeme kullanımı

3.1.4.1.9.Toprak

Toprak malzeme bir evde garaj döşemesi olarak karşımıza çıkmaktadır. 7 Numaralı evde garaj döşemesi topraktır.

3.1.4.2.Teknik

3.1.4.2.1.İnşa Teknikleri

Bolu Merkez eski evlerinde farklı inşa teknikleri görülmektedir. Doğan Kuban yapmış olduğu sınıflandırmada Bolu evlerini esas yayılma alanı Anadolu'nun kıyıları ile orta yayla arasında bir ikinci çember gibi dolanan ve Sivas dolaylarından batıya ve İç Ege'den Torosların kuzey yamaçlarına kadar uzanan ve yer yer diğer bölgelerde ve Balkanlarda görülen hımış yapı tekniğinde, yani taşıyıcı sistemi ağaç, kerpiç dolgulu, zemin katı çoğunlukla

taş olan bir yapı tekniği ile inşa edilmiş olduğunu söylemektedir¹⁵¹. Bolu Merkez eski evlerinde görülen teknikleri aşağıdaki gibi gruplamak mümkündür. Bu teknikler şunlardır:

- Hımiş tekniği (Katalog No: 4, 35, 38)(Fotoğraf 474).
- Hımiş üzeri bağdadi uygulama(Katalog No: 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 32)(Fotoğraf 475).
- Hımiş ve hımiş üzeri bağdadi düzenlemenin bir arada olduğu teknik (Katalog No:2, 16)(Fotoğraf 476).
- Yığma tuğla (Katalog No:8, 10, 22, 23, 38)(Fotoğraf 477).
- Tekniği bilinmeyenler(Katalog No:1, 13, 19, 21, 24)

Hımiş tekniği ile üç evde, hımiş üzeri bağdadi uygulama ile yirmi bir evde, zemin katlar hımiş, üst katlar hımiş üzeri bağdadi teknik ile iki evde, yığma tuğla tekniğiyle ise beş evde karşılaşılmaktadır. 22 Numaralı ev tamamen tuğla yığmadır. 8, 10 ve 23 Numaralı evlerde yan cepheler tuğla yığmadır. 25 Numaralı evde ise zemin kat tuğla yığma tekniğindedir. Alibey Konak, Erva Sultan Evi, Yeşil Konak, Benliay Konağı ve Mimarlar Odasına ait yapı tamamen yenilenmiş betonarme yapılardır.

Ahşap karkasla yapılan bazı evlerde karkas arasına taş ya da benzeri malzemeler ile yapılan dolgular görülmektedir. Kurulan ahşap çatkının arası taşlar ile doldurulmaktadır. Böylece kış mevsimi oldukça sert geçen yörelerde soğuk havanın içeri girmesi engellenmiş olur.

Fotoğraf 474: 4 Numaralı evden hımiş teknik

Fotoğraf 475: 7 Numaralı evden hımiş üzeri bağdadi sıvalı teknik

¹⁵¹ Doğan Kuban, *Sanat Tarihimizin Sorunları*, İstanbul, 1975, s.194.

Fotoğraf 476: 16 Numaralı evden alt kat hıms, üst kat hıms üzeri bağdadi sıva

Fotoğraf 477: 22 Numaralı evden tuğla yığma

Bunların dışında farklı yörelerde ahşap karkas arasına değişik malzemeler ile yapılan dolgular görülmektedir. Safranbolu evlerinde ahşap çatki arası kerpiç ya da taş dolgu¹⁵², Tokat evlerinde ahşap çatki arası kerpiç dolgu¹⁵³, Yörük köyü evlerinde alt kat kâgir, üst kat ise ahşap çatkılı¹⁵⁴, Beypazarı evlerinde zemin katlar taş dolgu, üst katlar ise ahşap çatkılı ve kerpiç ya da kereste dolguludur¹⁵⁵. Safranbolu evlerinde de taş dolgulu

¹⁵² Aysun Özköse, “Safranbolu’da Yorgun Ahşap Yapı Kültürü” **Ahşap Kültürü - Anadolu’nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001,s.48.

¹⁵³ Çal, **a.g.e.**, s.32.

¹⁵⁴ Can Hersek, Şakir Merakî, “Yörük Köyü’nün Geleneksel Konutları ve Mimari Özellikleri” ,**Ahşap Kültürü - Anadolu’nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001,s.79.

¹⁵⁵ Aksulu, **a.g.m.**,s.93.

duvarlar sıvasız bırakıldığı görülmektedir¹⁵⁶. Bunların dışında Bergama evlerinde hımiş tekniğinde ve batı etkisini bünyesinde bulunduran iki farklı konut örneğiyle karşılaşılmaktadır¹⁵⁷. Tokat evlerinde taş zemin üzerine ahşap karkas arası kerpiç dolgu tekniği ile inşa edilmiştir. Yine tokat evlerinde çıkmalarda ve ara katlarda bağdadi teknik uygulaması görülmektedir¹⁵⁸.

Trabzon evlerinde temel ve alt kat duvarlar taştır. Alt katların iç bölme duvarları ahşap çatkıdır. Ahşap çatkı arası taş dolgu ve ahşap karkas arası kerpiç dolgu yaygın kullanılan tekniklerdir¹⁵⁹. Sürmene evlerinde ise göz dolma ve muskalı dolma tekniği kullanılmaktadır¹⁶⁰.

Kastamonu yapılarında zemin katlar kâgir üst katlar ahşap karkas arası tuğla ve kerpiç dolgu kullanılan tekniklerdir¹⁶¹. Rize evlerinde göz dolma, taş yığma ve bağdadi teknik ile karşılaşılmaktadır¹⁶². Amasya evlerinde temelde taş birinci ve ikinci katlarda ahşap karkas arası kerpiç dolgu kullanılmıştır¹⁶³.

Niksar konaklarında zemin katlarda taş, ara ve üst katlarda ise ahşap karkas arası kerpiç dolgu kullanılmıştır¹⁶⁴. Gümüşhane evlerinde zemin kat duvarları taş, moloz taş ve düzgün yonu taş kullanılmış, üst katlarda ise ahşap karkas arası kerpiç dolgu uygulanmıştır¹⁶⁵. Safranbolu evlerinde ise kerpiç dolma, ahşap dolma, taş dolma ve taş-kerpiç dolma duvarlar bulunmaktadır¹⁶⁶. Yörüköyü evlerinde ise zemin katlar kâgir, üst katlar ahşap çatkıdır¹⁶⁷. Malatya Yeşilyurt evlerinde de taş, kerpiç, ahşap ve diğer malzemeler birlikte kullanılmıştır¹⁶⁸.

¹⁵⁶ Şeref Kaya, Burhanettin Uysal, Reşat Sümerkan, "Tarihi Safranbolu Evlerinin İskelet Yapısı", **Ahşap Kültürü - Anadolu'nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001, s.59.

¹⁵⁷ Neslihan Sönmez, **Bergama Evlerinin Geleneksel ve Batı Etkili Özellikleri**, İzmir, 1998, s.39.

¹⁵⁸ Çal, **a.g.e.**, s.32.

¹⁵⁹ Akok, "Trabzon'un Eski Evleri", s.103.

¹⁶⁰ Bilgin, Yıldırım, **a.g.e.**, s.646.

¹⁶¹ Eyüpgiller, **a.g.m.**, s.396.

¹⁶² Karpuz, **Rize**, s.73.

¹⁶³ Doğanbaş, **a.g.e.**, s.21.

¹⁶⁴ Kucaracı, Aktemur, **a.g.m.**, s.347.

¹⁶⁵ Karpuz, "Gümüşhane Evlerinin Mimari Özellikleri", s.156.

¹⁶⁶ Kaya, Uysal, Sümerkan, "Tarihi Safranbolu Evlerinin İskelet Yapısı", s. 60.

¹⁶⁷ Hersek, Merakı, **a.g.m.**, s.77.

¹⁶⁸ Mehmet Külahçı, Hüseyin Temiz, "Malatya-Yeşilyurt Yöresel Mimari Örnekleri Analiz ve Değerlendirme", **Mimarlık**, S. 254, İstanbul, 1993, s.19.

3.1.4.2.2.Süsleme Teknikleri

Bolu Merkez eski evlerinde farklı süsleme teknikleri görülmektedir. Tavanlarda, dış cephede alınlıklarda, kapı ve pencerelerde çakma tekniğinde yapılmış düzenlemeler bulunmaktadır. Yine bazı tavanlarda, dış cephe alınlıklarında ve saçak bölümlerinde aplike tekniğinde yapılmış düzenlemeler ile de karşılaşılmaktadır. Kalemışı ve boyama sadece Erva Sultan yapısında karşımıza çıkmaktadır. Burada yer alan kalemişlerinin de boyanarak üzeri kapatılmıştır. Bazı yapıların dış cephelerinde kabartma tekniğinde geometrik şekiller bulunmaktadır. Balkonlarda parça düşürülerek yapılan ajur tekniği kullanılmaktadır. Yine kapı tokmaklarında da döküm tekniği uygulanmıştır. Bolu Merkez eski evlerinde görülen süsleme tekniklerini şu şekilde gruplayabiliriz:

- Çakma tekniği(Fotoğraf 478;Katalog no:32).
- Aplike tekniği(Fotoğraf 479–480–481–482;Katalog no:36, 16, 25).
- Kalemışı(Fotoğraf 483–484; Katalog no:33).
- Boyama tekniği(Fotoğraf 485; Katalog no:33).
- Oyma ve Kabartma tekniği(Fotoğraf 486; Katalog no:23).
- Ahşap çıtalarla yapılan kafes tekniği(Fotoğraf 487–488–489; Katalog no:24, 19, 7).
- Ajur tekniği(Fotoğraf 490–491; Katalog no:35,21).
- Döküm tekniği(Fotoğraf 492–493; Katalog no:18,36).

Fotoğraf 478–479: Emine Tağcı Evi çakma tekniğinde, Yeşil Konak’tan aplike tekniğinde tavan örneği

Fotoğraf 480–481: 16 ve 25 Numaralı evlerden aplike örnekleri

Fotoğraf 482: 25 Numaralı evden aplike örneği

Fotoğraf 483: Erva Sultan Evi'nden üzeri boyanmış kalemişleri

Fotoğraf 484–485: Erva Sultan Evi'nden üzeri boyanmış kalemişleri ve çiçeklikteki boyama tekniği

Fotoğraf 486: 23 Numaralı yapıdan oyma ve kabartma tekniği

Fotoğraf 487–488: 24 ve 19 Numaralı evlerden ahşap çıtalarla yapılan kafes tekniği

Fotoğraf 489: 7 Numaralı evden ahşap çıtalarla yapılan kafes tekniği

Fotoğraf 490: Hülya Orhan Evi ajur tekniği

Fotoğraf 491: 21 Numaralı evden ajur tekniği

Fotoğraf 492–493: 18 ve 36 Numaralı evlerden döküm tekniğinde kapı tokmakları

3.1.5.SÜSLEME ÖZELLİKLERİ

Yapı dışında katalogda yer alan 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 27, 28 ve Erva Sultan evi dış cephelerinde süsleme bulunmamaktadır. Gülezerler Konağı ve Benliay Konağı yerinde olmadığından ve yapıyla ilgili daha önceden çekilmiş fotoğraflarda olmadığından dış cephe düzenlemesi ile ilgili bilgimiz bulunmamaktadır. Yine yapılardan 4, 8, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 29, Alibey Konak, Emine Tağcı Evi, Hülya Orhan Evi, Mimarlar Odasına ait yapı ve Fethiye Sarı Bina’da dış cephede dekoratif düzenlemeler bulunmaktadır.

Yapı dışında 4, 22, 23 numaralı evler olmak üzere üç evde ön cephe duvarlarında sütunlardan oluşan dekoratif düzenlemeler ile karşılaşılmaktadır. Bu sütunlar 4 Numaralı evde daha büyüktür ve üzerinde baklava desenleri vardır. 22 Numaralı evdeki sütunlar diğerlerine oranla daha ince tutulmuştur. (Fotoğraf 494–495) 23 Numaralı evdeki sütunlar ise ana giriş kapısı etrafını çevirmektedir.

Fotoğraf 494–495: 4 ve 22 Numaralı evlerden dış cephe düzenlemesi

4 ve 29 numaralı evler olmak üzere iki evde dış cephede yer alan alınlıklar dekoratif öğeler içermektedir. 4 Numaralı evde ortada bir kare formu bulunmaktadır. 29 Numaralı evde ise alınlıkta ay, yıldız ve baklava formları yer almaktadır.

Fotoğraf 496: 4 Numaralı evden alınlık detayı

Fotoğraf 497: 29 Numaralı evden alınlık detayı

Yapılardan 8, 20, 21, 26 numaralı evler ve Hülya Orhan Evi olmak üzere beş evde balkonlarda muhtelif formları içeren düzenlemeler ile karşılaşmaktadır(bkz. Katalog no: 8, 20, 21, 26, 35)

Dış cephede kapılarda bulunan kapı tutacakları ve kapı tokmakları 7, 8, 18, 20, 25, 29, numaralı evler, Fethiye Sarı Bina ve Mimarlar Odasına ait yapı olmak üzere sekiz evde dekoratif düzenlemeler içermektedir.(bkz. Katalog no: 8, 18, 20, 25, 37, 38). Yalnız Mimarlar Odasına ait yapıda yer alan kapı tokmakları ve kapı tutacakları yenidir ve orijinal değildir. Yine Emine Tağcı Evi odunluk kapısı üzerinde de ahşaplarla yapılan zikzaklar bulunmaktadır. 23 Numaralı Evde ana giriş kapısı üstünde yer alan kitabede çiçek motifleri ve kıvrımlar ile karşılaşmaktadır(Fotoğraf 498).

Fotoğraf 498: 23 Numaralı evden kitabe düzenlemesi

Pencereler 7, 13, 14, 23, 24 numaralı evler ve Fethiye Sarı Bina olmak üzere altı yapıda kemerlerle hareketlendirilmiştir. Yine 17, 19 ve 24 numaralı evlerde birer pencere önünde kafesli düzenlemeler bulunmaktadır(Fotoğraf 499).

Fotoğraf 499: 24 Numaralı Ev'den kafesli pencere

Alibey Konak ön cephesinde yer alan zemin döşemeleri orijinal olup buralarda iç içe kareler, sekiz kollu yıldızlar, daire ve elips formları yer almaktadır(Fotoğraf 500).

Fotoğraf 500: Alibey Konak'tan zemin döşemeleri

22 Numaralı Evde yan cephelerden birinde kıvrımlı düzenlemenin olduğu devşirme bir taş dikkat çekmektedir(Fotoğraf 501).

Fotoğraf 501: 22 Numaralı Ev'den devşirme malzeme

Yapı içinde yüklüklerde, ocaklarda, tavanlarda ve duvarlarda dekoratif düzenlemelere rastlanılmaktadır. Erva Sultan Evi, Yeşil Konak, 16 Numaralı Ev olmak üzere üç evde tavan göbeği bulunmaktadır. Bunlardan 16 Numaralı evde yapraklar ve meyve tarzı düzenlemeler dikkat çekmektedir. Yeşil Konak'ta yer alan tavan tamamen geometrik düzenlemeler içermektedir. Erva Sultan Evi'nde yer alan tavan göbeğinde de kıvrımlar ve iç içe geçmiş ahşap çıtalar görülmektedir. Yüklüklerde genelde geometrik düzenleme vardır. 16 evde yer alan yüklüklerde kare ve dikdörtgen formu dışında hiçbir dekoratif düzenleme yoktur.

Ocaklar ve çiçeklikler Erva Sultan Evi dışında yapılarda kemerli olmasının dışında hiçbir süsleme içermez. Erva Sultan Evi'nde yer alan çiçeklik içerisine ahşap boyama tekniğinde bir çiçek motifi yapılmıştır. Fakat bu orijinal değildir. Oymalı ya da külahlı ocaklar ise Bolu Merkez eski evlerinde bulunmamaktadır. Yine Erva Sultan Evi'nde duvarlarda yapraklar ve çiçeklerin yer aldığı kalemışleri vardır. Fakat bunların üzeri boyanarak kapatılmıştır.

Bolu Merkez eski evlerinde yer alan süsleme ile ilgili bilgileri genel olarak aşağıdaki gibi belirtebiliriz.

3.1.5.1.Süslemede Kullanılan Malzemeler

- Ahşap
- Metal
- Alçı
- Maden
- Boya ile boyalı kalemişleri

3.1.5.2.Süslemede Kullanılan Motifler

3.1.5.2.1.Geometrik Motifler

- Üçgen
- Zikzak
- Kare
- Daire
- Dikdörtgen
- Elips

3.1.5.2.2.Bitkisel Motifler

- Yaprak(Katalog no:6)
- Meyveler(Katalog no:6)
- Çiçek (Katalog no:6,33)

3.1.5.2.3.Nesneli Motifler

- Çarkifelek((Katalog no:21)
- Ay(Katalog no:29)
- Yıldız(Katalog no:29)

3.1.5.3.Süslemelerin Yer Aldığı Bölümler

3.1.5.3.1.Yapı İçinde

- Tavanlar
- Kapılar
- Pencereleler
- Ocaklar
- Duvarlar
- Merdivenler
- Dolap kapakları
- Çiçeklikler

3.1.5.3.2.Yapı Dışında

- Ana giriş kapısı yüzeylerinde
- Balkon korkuluklarında
- Pencerelelerde
- Çıkma altlarında
- Çıkma desteklerinde
- Kapı tokmaklarında
- Dış cephe pencere kafeslerinde

- Dış cephe alınlıklarda
- Dış cephe yapıya giriş zemin döşemelerinde
- Dış cephe yapı kitabesinde
- Duvarlarda

Bolu Merkez eski evlerine yukarıdaki gruplamalar ışığında bakacak olursak en çok süslenen kısımlar yapı içinde tavanlar, yüklükler, ocak kemerleri, duvar yüzeyleri ve çiçekliklerdir. Yapı dışında ise alınlıklar, balkon korkulukları, çıkma destekleri, yapı duvar dış yüzeyleri, kitabe bölümleri, kafes kısımları, pencere alınlıkları, kapı süslemeleri, kapı tokmakları ve dış cephe zemin döşemeleridir.

Farklı şehirlerden süsleme örnekleri vermek mümkündür. Konya evlerinin de en çok süslenen bölümleri tavanlardır¹⁶⁹.

Amasya evlerinde süslemeler ahşap, ahşap üzerine kalemişi, alçı ve madeni bezeme olarak dört grupta toplanır ve tavanlar, kapı ve dolap kapakları, çiçeklik ve lambalıklar kapı tokmakları ve pencere korkulukları yoğun bezeli yerler olarak karşımıza çıkmaktadır¹⁷⁰.

Tokat evlerinde süslemede ahşap, sıva ve ahşap üzerine kalemişi ve alçı malzeme kullanılmış ayrıca tavanlar, yüklükler, ocaklar, lambalıklar ve yapı duvarları en çok süslenen yerler olmuştur¹⁷¹.

Gümüşhane evlerinde dış süsleme kapı tokmaklarında, kapı kanatlarında, pencere alınlıklarında, saçak altlarında yer almakta, iç süslemeler ise sofalar ve odalarda yoğunlaşmıştır¹⁷².

Trabzon evlerinde dış süsleme kapılarda, kitabelerde, kat silmelerinde, konsol ve sütun başlıklarında, pencere kafeslerinde, saçaktaki üçgen alınlıkta ve saçak altlarında yer alırken, yapı içinde sofalarda ve odalarda, şerbetliklerde, dolaplarda, tavanlarda ve kapılarda yer almaktadır¹⁷³.

¹⁶⁹Yılmaz Önge, “Konya Evinin Tezyinatı” ,**Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara,1991, s.140.

¹⁷⁰ Doğanbaş, **a.g.e.**,s.23-33.

¹⁷¹ Çal,**a.g.e.**,s.37-44.

¹⁷² Karpuz, “Gümüşhane Evlerinin Mimari Özellikleri”, s.158.

¹⁷³ Karpuz, “Trabzon Evlerinin Mimari Özellikleri”, s.118.

Kastamonu evlerinde dekoratif öğeler tavanlar, tepe pencereleri, dolap kapakları, ocak yaşmakları ve kapılarda karşımıza çıkmaktadır¹⁷⁴.

Safranbolu evlerinde tavanlarda, duvarlarda, ocaklarda, yapı dışında, ana giriş kapılarında, pencere sövelerinde süslemeler yer almaktadır. Ahşap, taş, demir ve alçı süslemede kullanılan malzemeler olmuştur.

3.1.6.CEPHE DÜZENİ

Bolu Merkez eski evlerine baktığımızda evlerde dış cephede belli bir düzen bulunmamaktadır. Yapılarda belirli bir simetri yoktur. Dış cephesi simetrik olan yapılar çok azdır.(Fotoğraf 502–589)

Fotoğraf 502–503: 1 Numaralı evden cephe görünümü

Fotoğraf 504–505–506: 2 Numaralı evden cephe görünümü

Fotoğraf 507–508–509–510: 3 Numaralı evden cephe görünümü

¹⁷⁴Eyüpgiller,a.g.m.,s.396.

Fotoğraf 511–512: 4 Numaralı evden cephe görünümüleri

Fotoğraf 513–514–515: 5 Numaralı evden cephe görünümüleri

Fotoğraf 516–517–518: 6 Numaralı evden cephe görünümüleri

Fotoğraf 519–520–521: 7 Numaralı evden cephe görünümüleri

Fotoğraf 522–523: 8 Numaralı evden cephe görünümüleri

Fotoğraf 524–525–526: 9 Numaralı evden cephe görünümüleri

Fotoğraf 527–528–529: 10 Numaralı evden cephe görünümüleri

Fotoğraf 530–531–532–533: 11VE 12 Numaralı evlerden cephe görünümüleri

Fotoğraf 534–535–536: 13 ve 14 Numaralı evlerden cephe görünümüleri

Fotoğraf 537–538–539–540: 15 ve 16 Numaralı evlerden cephe görünümüleri

Fotoğraf 541–542–543: 17 ve 18 Numaralı evlerden cephe görünümüleri

Fotoğraf 544–545–546: 19 ve 20 Numaralı evlerden cephe görünümüleri

Fotoğraf 547–548–549–550: 21 ve 22 Numaralı evlerden cephe görünümüleri

Fotoğraf 551–552–553–554: 23 ve 24 Numaralı evlerden cephe görünümüleri

Fotoğraf 555–556–557–558: 25 ve 26 Numaralı evlerden cephe görünümüleri

Fotoğraf 559–560–561: 27 Numaralı evden cephe görünümüleri

Fotoğraf 562–563: 28 Numaralı evden cephe görünümüleri

Fotoğraf 564–565–566: 29 Numaralı evden cephe görünümüleri

Fotoğraf 567–568–569: Alibey Konak'tan cephe görünümüleri

Fotoğraf 570–571–572: Benliay Konağı'ndan cephe görünümüleri

Fotoğraf 573–574–575–576: Emine Tağcı Evi ve Erva Sultan Evi cephe görünümüleri

Fotoğraf 577–578: Hülya Orhan Evi cephe görünümüleri

Fotoğraf 579–580–581–582: Yeşil Konak cephe görünümüleri

Fotoğraf 583–584–585–586: Mimarlar Odasına ait yapıdan cephe görünümüleri

Fotoğraf 587–588–589: Fethiye Sarı Bina cephe görünümüleri

Evlerinin bazılarının dış cephe düzeni içersinde bahçeye sahip olduğu görülmektedir. Katalogda yer alan 25 evde bahçe bulunmaktadır. Bu evler 1,3(Fotoğraf 590), 5, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 29 Numaralı evlerde, Alibey Konak, Emine Tağcı Evi, Erva Sultan Evi ve Fethiye Sarı Binadır. Bunun yanı sıra tek cepheden ve iki cepheden diğer yapıyla bitişik nizamda yapılan konutlarda bulunmaktadır. 2, 4, 5, 12(Fotoğraf 591), 14, 27 Numaralı evler, Emine Tağcı Evi ve Erva Sultan evinde yapılar tek cepheden diğer yapıyla bitişik nizamdadır. 11, 13, 17(Fotoğraf 592) ve 23 Numaralı evlerde iki cephelerde diğer yapıyla bitişik nizamdadır. Bolu Merkez eski evlerinde hem diğer yapıyla bitişik düzende ya da bitişik nizamda olmayıp hem de bahçesi bulunan konutlarda yer almaktadır. 3, 10, 15(Fotoğraf 593), 16, 20, 21, 24, 25, 26 Numaralı evler, Alibey Konak ve Hülya Orhan Evi bu gruba giren evler içerisinde bulunmaktadır. Diğer bir grup evler ise her hangi bir yapıyla bitişik olmayan bağımsız evler olarak karşımıza çıkmaktadır. 6, 7, 8, 9(Fotoğraf 594), 18, 19, 22 Numaralı evler, Benliay Konağı, Yeşil Bina ve Mimarlar Odasına ait yapıda bu gruba girmektedir.

Fotoğraf 590: 3 Numaralı evden bahçe

Fotoğraf 591: 12 Numaralı evden tek cepheden bitişik nizamlı konut

**Fotoğraf 592: 17 Numaralı evden
İki cepheden bitişik nizamlı konut**

**Fotoğraf 593: 15 Numaralı evden tek cephesi
açık ve bahçeli konut**

Fotoğraf 594: 9 Numaralı evden tüm cepheleri açık düzenleme

Her yapının bulunduğu cephelere göre yöne değişen ana giriş kapısından girilmektedir. Ana giriş kapıları zemin katta yer almaktadır. Tek kanatlı ya da çift kanatlı olarak düzenlenen kapılar bazen birden fazla cephede yer alabilmektedir. Bazı evlerde kapı üstlerinde çeşitli biçimlerde sofayı aydınlatmak için yapılan pencereler bulunmaktadır. Bazı kapıların üzerinde kafes kısımları yer almaktadır. Dış cephe kapılarında bazı evlerde güzel kapı tokmağı örnekleri ile karşılaşılmaktadır.

Bolu İl Merkezinde yer alan evlerde dış cephede merdiven kullanımı çok yaygın değildir. Sadece altı evde dış cephede merdiven kullanımı bulunmaktadır. 1, 3, 22, 23, 25 ve Alibey Konak'ta dış cephede merdiven

kullanımı ile karşılaşılmaktadır. 3 Numaralı evin arka cephesinde de bir merdiven olması muhtemeldir. Fakat bugün yıkılmıştır. Merdivenlerde yer alan basamak sayıları ise evden eve değişebilmektedir.

Bolu Merkez'de yer alan evlerde cephe düzeni simetrik verilmeye çalışılmışsa da evler çok fazla simetrik değildir. Simetrik cephe düzenlemesine sahip ender örnek bulunmaktadır. Pencereleden türüne göre giyotin ve içe açılan kanat biçiminde pencere kullanımı bulunmaktadır. Fakat restore geçiren ya da daha sonra değiştirilen pencerelere daha çok içe açılan kanat biçiminde penceredir. Pencerelerin çoğu sade düzenlemeye sahip olmasının yanı sıra bazılarında demir parmaklık, kafes uygulaması ve kemerli düzenleme görülmektedir. Formuna göre ise kare, enine dikdörtgen ve boyuna dikdörtgen pencereler karşımıza çıkmaktadır.

Bolu Merkez eski evlerinde balkonlar evlerin bulundukları yönler göre farklı cephelerde yer alabilmektedir. Balkon kullanılmayan evler olduğu gibi balkon kullanılan evlerde bulunmaktadır. Katalogda yer alan yedi evde balkon kullanımı görülmektedir. Alibey Konak, Hülya Orhan Evi, 8, 20 ve 21 Numaralı evlerde balkon ana giriş kapısının olduğu cephede yer almaktadır. 19 ve 26 Numaralı evlerde balkon yönler değişse de arka cephede yer almaktadır. Balkonlardan sadece 8 Numaralı evde yer alan balkon üçgen alınlıkla çatıya bağlanmaktadır. Balkon korkulukları ise ahşap işçiliğinin güzel örneklerini oluşturmaktadır.

Bolu Merkez eski evlerinde dış cephede beş ana tip çıkma görülmektedir. Çıkmalarda yer alan pencereler ise belirli bir simetriyle yerleştirilmiştir. Çift köşe çıkması 5 evde, tek köşe çıkması 6 evde, cephe ortasında tek çıkma 16 evde, gönyeli çıkma 4 evde, kat çıkması 6 evde görülmektedir. Çıkmalar başlığı altında Bolu Merkez eski evlerinde çıkma ile ilgili bilgilere değinilmiştir.

Bolu Merkez'de yer alan çıkmalar alttan çoğu zaman desteklerle desteklenmiştir. Çıkmaların alttan desteksiz bırakıldığı örneklerde yer almaktadır. İçi dolu ahşap konsol, içi boş ahşap konsol, sütun ve ahşap kiriş olmak üzere dört adet çıkma desteği görülmektedir.

Bolu Merkez eski evlerinde dış cephede yapıyla beraber garaj, dükkân gibi kısımlarda bulunmaktadır. Sadece 7 Numaralı evde zemin katta garaj bulunmaktadır. 6 Numaralı evin zemin katında, Alibey Konak'ın zemin katında dükkân bölümleri bulunmaktadır.

Dış cephede çatılar kırma ve beşik çatı olmak üzere iki türdür. Saçak altları ya açık ya da kapalıdır.

Bolu Merkez eski evlerinde çok yaygın olmasa da dış cephede alınlık kullanılan evler de bulunmaktadır. Katalogda yer alan 7 evde alınlık örnekleriyle karşılaşılmaktadır. Sadece iki evde dikdörtgen alınlık kullanılmakta, diğer beş evde üçgen alınlık örneklerine rastlanmaktadır.

Bolu Merkez eski evlerinde yapı dışında süslemelerin görüldüğü yerler alınlıklar, balkon korkulukları, çıkma destekleri, yapı duvar dış yüzeyleri, kitabe bölümleri, kafes kısımları, pencere alınlıkları, kapı süslemeleri ve dış cephe zemin döşemeleridir.

4. TARİHLENDİRME

Eski mekânlar zaman içerisinde yeni düzende onarılmakta ve kullanıma açılmaktadır. Özellikle kırsal kesimlerde köyden kente göçün olması da ev sayısında azalma oluşturmaktadır. Şehre gidenlerin evlerini bırakmaları ve kardeşler arası veraset davaları nedeniyle terk edilen evler zaman içerisinde bakımsızlıktan harabeye dönmektedir. Bütün bu olumsuzluklar evlerin ait olduğu tarihi belirlemede ve yapılmış olduğu dönemin özelliklerini bulmakta sorun oluşturmaktadır.

Yapılardan 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 29 Numaralı evler, Emine Tağcı Evi, Hülya Orhan Evi 20.yy özellikleri taşımaktadır.

Yukarıda isimlerini verdiğim evler 20.yy özellikleri göstermektedir. Üçgen alınlıklar, daire ve düz kemerler, kabartma kilit taşları, bazen sıvayla yapılmış bezemesiz ama iri silmeler, ahşap çatki veya sıvalı ya da sıvasız ahşap kaplamalar, çıkımların bazı evlerde hiç kullanılmaması, camlı olan pencerelerin büyümesi ve çoğalması, tepe penceresi ve tahta kapakların kaybolması, pencere üstlerinin bazı evlerde kemerli düzenlemesi, odalara köşelerden girişlerin kalkması, dolap cephelerinin sadeleşmesi, çiçeklik kullanımının bulunması gibi özellikler nedeniyle¹³³ yukarıda saydığım evleri 20. yüzyıla tarihlemek doğru olacaktır. Yine aynı evler cephe düzenlemesi, dolap, ocak, yüklük gibi kısımların azalmaya başlaması, baş oda vurgusunun azalması gibi özellikler nedeniyle de 20.yy özellikleri göstermektedir. Benzer örnekler 19.yy sonu 20.yy başına tarihlendirilen Tokat evlerinde de bulunmaktadır¹³⁴. Amasya evlerinde de planlamalarda görülen yenilikler, bezemelerdeki azalma ve basitlik nedeniyle Bolu Merkez eski evlerine benzemekte ve 20. yy özellikleri göstermektedir¹³⁵. 19 yy sonlarına ve 20.yy

¹³³Günay,a.g.e.,s.43–44.

¹³⁴Çal, a.g.e., s.47.

¹³⁵Doğanbaş,a.g.e.,s.64

başlarına doğru İstanbul Beyoğlu'ndaki yapılarında iki-üç katlı ve içinde tek ailenin oturduğu bu konutlardan, birden fazla aileyi barındıran çok katlı apartmanlara doğru gidildiği görülmektedir¹³⁶. Bolu Merkez evlerinde de iki ya da üç katlı evlerin artık tek aile tarafından değil de farklı kişiler tarafından kullanılması nedeniyle 19. yy sonlar ve artık 20. yy başlarına tarihlenen İstanbul evlerine benzemektedir. 20. yy'da İzmir'de kentin az katlı konut dokusunun önemini kaybettiği ve apartmanlaşmaya doğru gidildiği görülmektedir¹³⁷. Denizli evlerinde de Türk evine ait özelliklerin 20.yy'da azaldığı görülmektedir¹³⁸.

4, 22, 23, Numaralı evlerin dış cephesinin sütunlarla hareketlendirildiği görülmektedir. Reha Günay'ın yapmış olduğu tarihlendirmelerde dikkate alınarak sütunların kullanılması dolayısıyla bu üç yapıları 19.yy sonlarına tarihlemek doğru olacaktır¹³⁹.

Ayrıca 23 Numaralı evin bir kitabesi bulunmaktadır. Kitabeye göre yapı H.1309, M.1892 tarihlidir. Yapı dış cephesinde gömme sütunlar bulunmaktadır. Bu gömme sütunlar da yine yapının 19.yy sonlarına ait olduğunu göstermektedir.

Benliay Konağı, Yeşil Konak, Mimarlar Odasına ait bina, Erva Sultan Evi, Alibey Konak adlı yapılar tamamen yenilenmiştir. Ve 20. yy özellikleri taşımaktadırlar. Saçak altları kapatılmakta, iç düzenleme olarak ahşap malzeme yerine betonarme malzeme tercih edilmekte ve çıkma altında yer alan ahşap destekler kaldırılmaktadır. Bütün bu özellikler yapının orijinalini kaybettiğini ve geç dönem özelliği taşıdığını göstermektedir.

Gülezerler Konağı ve 14 Numaralı ev bugün yerinde bulunmamaktadır.

Evlerin ait oldukları tarihi belirlerken iç düzenleme, tezyinat, cephe düzenlenişi göz önünde bulundurulmaktadır.

¹³⁶Yeliz Kılıç, 19.yy İkinci Yarısı Kârgir Konut Mimarisi'nin Beyoğlu Bölgesi Örneğinde İncelenmesi ve Yapısal Ölçekte Bir Koruma Yaklaşımı Geliştirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2007,s.11.

¹³⁷Gülnur Ballice, İzmir'de 20.Yy Konut Mimarisindeki Değişim ve Dönüşümlerin Genelde ve İzmir Kordon Alanı Örneğinde Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2006,s.488.

¹³⁸ Necati İnceoğlu, Geleneksel Türk Mimarisi, Denizli, Baskı tarihi yok, s.50.

¹³⁹Günay,a.g.e., s.43-44.

SONUÇ

Bu çalışma içerisinde Bolu merkezde tarihsel özellikleri bünyesinde barındıran otuz sekiz ev yer almaktadır. Otuz sekiz evden iki tanesi maalesef artık yerinde yoktur.

Plan olarak ise Bolu Merkez eski evlerinde iç sofalı, orta sofalı ve dış sofalı olmak üzere üç plan görülmektedir. Bu planlarda kendi içerisinde alt gruplara ayrılmaktadır. İç sofalı plan tipi içerisinde yer alan iki yüzlü iç sofalı plan tipi 11 evde uygulanmıştır. Orta sofalı plan içerisinde yer alan dört köşeli orta sofalı plan ise bir evde uygulanmıştır. Dış sofalı plan kendi içerisinde altı gruba ayrılmaktadır. Dış sofalı grup içerisinde yer alan dış sofalı L plan tipi altı evde, dış sofalı eyvanlı plan tipi ve dış köşe sofalı plan tipi iki evde, üç tarafı odalı dış sofalı plan tipi altı evde, dış sofalı iki odalı plan tipi iki evde ve dış sofalı üç odalı plan tipi bir evde karşımıza çıkmaktadır.

Evlerinin bazılarının bahçeye sahip olduğu görülmektedir. Katalogda yer alan 25 evde bahçe bulunmaktadır. Bu evler 1,3, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 29 Numaralı evlerde, Alibey Konak, Emine Tağcı Evi, Erva Sultan Evi ve Fethiye Sarı Bina'dır.

Araştırma yaptığım evler kapsamında yedi ana kat şekli ile karşılaşılmaktadır. İki katlı, üç katlı, zemin, birinci kat, çatı katından oluşanlar, zemin, birinci kat, cihannüma katından oluşanlar, Zemin, birinci kat, ikinci kat ve cihannüma katından oluşanlar, subasman seviyesinde bodrum, zemin ve birinci kattan oluşanlar, subasman seviyesinde bodrum, zemin, birinci kat ve ikinci kattan oluşanlar olmak üzere yedi kat şekli ile karşılaşılmaktadır.

Bolu Merkez eski evlerinde zemin katlarda planı etkileyen bölümler bulunmaktadır. Bunlardan biri garaj, bir diğeri de dükkân kısımlarıdır. Sadece 7 Numaralı evde zemin katta garaj bulunmaktadır. 6 Numaralı evin zemin katında ve Alibey Konağ'ın zemin katında dükkân bölümleri bulunmaktadır. Bunlar yapıya sonradan ilave edilmiştir. 23 Numaralı evde ise yapının dışına sonradan eklenen garaj bölümü yer almaktadır.

Bolu Merkez eski evlerinde tek kanatlı ve çift kanatlı kapılar karşımıza çıkmaktadır. Bazı kapıların üzerinde kafes kısımları yer almaktadır. Ana giriş kapıları üzerinde çoğunlukla aydınlatma penceresi bulunmaktadır. Kapılarda kayda değer kapı tokmakları sadece 7, 8, 18, 20, 25, 29 Numaralı evlerde, Fethiye Sarı Bina'da ve Mimarlar Odasına ait yapıda karşımıza çıkmaktadır. Bolu İl Merkezinde yer alan evlerde dış cephede merdiven kullanımı sadece altı evde bulunmaktadır.

Pencerelerden türüne göre giyotin ve içe açılan kanat biçiminde pencere kullanımı bulunmaktadır. Pencerelerin çoğu sade düzenlemeye sahip olmasının yanı sıra bazılarında demir parmaklık, kafes uygulaması görülmektedir. Formuna göre ise kare, enine dikdörtgen, boyuna dikdörtgen ve kemerli pencereler karşımıza çıkmaktadır.

Bolu Merkez eski evlerinde balkonlar yapıların yönüne göre farklı cephelerde yer alabilmektedir. Balkon kullanılmayan evler olduğu gibi balkon kullanılan evlerde bulunmaktadır. Katalogda yer alan yedi evde balkon kullanımı görülmektedir. Bir cephesi açık balkonlar, iki cephesi açık balkonlar ve üç cephesi açık balkonlar görülen balkon düzenlemeleridir.

Bolu Merkez eski evlerinde beş ana tip çıkma görülmektedir. Çift köşe çıkması 6 evde, tek köşe çıkması 5 evde, cephe ortasında tek çıkma 18 evde, gönyeli çıkma 4 evde, kat çıkması 6 evde görülmektedir. Bolu Merkez eskide yer alan çıkmalar alttan çoğu zaman desteklerle desteklenmiştir. Çıkmaların alttan desteksiz bırakıldığı örneklerde yer almaktadır. İçi dolu ahşap konsol, içi boş ahşap konsol, sütun ve ahşap direk olmak üzere dört çıkma altı desteği görülmektedir.

Bolu Merkez eski evlerinde çatı olarak iki farklı çatı görülmektedir. Bolu Merkez eski evlerinde kırma çatı katalogda yer alan 30 evde görülmektedir. Yine Bolu Merkez eski evlerinde beşik çatı 8 evde görülmektedir. Genelde çatılar alaturka kiremit, marsilya kiremit ve sac ile örtülmüştür.

Bolu Merkez eski evlerinde saçak altı açık ve saçak altı kapalı olmak üzere iki ayrı tip görülmektedir. Katalogda yer alan 31 evde saçak altı kapalı bırakılmıştır. Kalan 7 evde de saçak altı açık bırakılmıştır.

Bolu Merkez eski evlerinde çok yaygın olmasa da alınlık kullanılan evlerde bulunmaktadır. Katalogda yer alan 7 evde alınlık örnekleriyle karşılaşılmaktadır. Sadece iki evde dikdörtgen alınlık kullanılmakta, diğer beş evde üçgen alınlık örneklerine rastlanmaktadır.

Evlerin içinde sedir, sergen, ocak, çiçeklik, gusülhane ve yüklük yer almaktadır. Bunların hepsinin bir arada bulunduğu ev yoktur. Fakat ayrı ayrı evlerde kullanımları bulunmaktadır. Bazı yapılarda ocaklı odalar hem oturma hem de mutfak işlevi görmektedir. Genelde yüklük dolapları mutfak rafına dönüştürülmüştür. Bolu Merkez eski evlerinde mutfak için ayrı bir yerin olduğu ev çok azdır. Genelde mutfak olarak bazı odalarda yer alan ocaklı kısımlar kullanılmaktadır. Ocak içerisine ise günümüz teknolojisindeki ocaklar konulmuştur. Kaş kemerli ocaklar, kaş kemer ve Bursa tipi kemerden oluşan ocaklar, beşik kemer ve Bursa tipi kemerden oluşan ocaklar, Basık kemer ve kaş kemerden oluşan ocaklar, kaş kemer ve beş dilimli kemerden oluşan ocaklar, basık sivri kemer ve kaş kemerli ocaklar, sivri kemerli ocaklar, düz kemer ve Bursa tipi kemerden oluşan ocaklar, beş dilimli kemer ve basık kemerden oluşan ocaklar, kaş kemer ve köşeli kemerden oluşan ocaklar olmak üzere farklı ocak kamerleri görülmektedir. Sedir sadece Yeşil Konak'ta karşımıza çıkmaktadır. Sergen denilen raf Bolu Merkez'de sadece Hülya Orhan Evi'nde bulunmaktadır. Çiçeklik ise dokuz yapıda görülmektedir. Toplam on beş yapıda yüklük kullanımı bulunmaktadır. Bolu Merkez eski evlerinde mutfak kullanımı önemlidir.

Bolu Merkez eski evlerinde helâya genel olarak bakıldığında katlar farklı kişiler tarafından kullanıldığında her katta bir helâ yer almaktadır. Eğer tüm katlar bir aile tarafından kullanılıyorsa ya her katta bir helâ ya da sadece tek bir katta helâ yer almaktadır. Orijinal helâ örnekleri bulunmamaktadır.

Bolu Merkez eski evlerinde odunluk kullanımı çok yaygın değildir. Odunluklar genelde bodrum ve zemin kat planlarında karşımıza çıkmaktadır.

Kiler yiyeceklerin saklandığı bir dolaptır. Genelde ahşap malzemeden olup sofalarda yer alan örnekleri bulunmaktadır. Sekiz evde kiler kullanımı bulunmaktadır. Tavanlarda düz tavan ve göbekli tavan olmak üzere iki tavan şekli ile karşılaşılmaktadır. Sadece üç evde tavan göbeği bulunmaktadır.

Yine Bolu Merkez’de yer alan Hülya Orhan Evi ve 22 Numaralı evde ise tavanda kontra plak kullanıldığı görülmektedir.

Döşeme olarak karo, ahşap, taş, sıkı toprak ve fayans kullanıldığı görülmektedir. Duvarlar bazı evlerde ahşap bazı evlerde de betonarmedir. Dış cephe olarak ahşap olan bazı evlerde iç duvarlar betonarmedir. Evlerin bazılarında hem dış hem de iç duvarların betonarme olduğu ve dolayısıyla orijinalliğinden tamamen uzaklaşıldığı görülmektedir. Duvarlarda yer alan sergen denilen raflar genelde kaldırılmıştır. Duvarda yer alan sergen denilen raflar sadece Hülya Orhan Evi’nde bulunmaktadır. Bolu Merkez eski evlerine baktığımızda yapı içinde iki yapıda çeşme ile karşılaşılacaktır. Bu yapılar Hülya Orhan Evi ve 8 Numaralı evdir. Bunlarda orijinal değildir.

Genel olarak bakacak olursak Bolu merkez eski evlerinde hımiş tekniği, hımiş üzeri bağdadi uygulama, hımiş ve hımiş üzeri bağdadi tekniğin bir arada olduğu teknik, yığma tuğla olmak üzere farklı inşa teknikleri görülmektedir. İçyapı elemanlarında ve dış yapı elemanlarında en çok dikkat çeken malzeme ahşap olmuştur. Ahşap dışında Bolu merkez eski evlerinde ahşap, mermer, tuğla, toprak, metal, cam, sac, kiremit ve moloz taş olmak üzere dokuz malzemenin kullanıldığı görülmektedir. Bolu Merkez eski evlerinde süsleme tekniği olarak çakma tekniği, aplike tekniği, kalemişi, boyama tekniği, oyma ve kabartma tekniği, ahşap çıtalarla yapılan kafes tekniği, ajur tekniği ve döküm tekniği olmak üzere dokuz teknik kullanılmaktadır. Yapı içlerinde ve yapı dış cephelerinde süslemeler mevcuttur. Geometrik, bitkisel ve nesnel olmak üzere üç adet süsleme çeşidi bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

- ACUN, Hakkı; **Sakarya İli Taraklı İlçesi ve Yunus Paşa Cami**, Ankara, 1996.
- AKIN, N; “Ev” ,**Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi I**, Yem Yayın, İstanbul,1997, s.568–570.
- AKOK, Mahmut; “Trabzon’un Eski Evleri”, **Arkitekt**, C.XX, Sayı 323–325, 1951, s.103–114.
- AKSULU, Işık; “Beypazarı’nın Ahşap Evleri” ,**Ahşap Kültürü – Anadolu’nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001,s. 91–112.
- ALADAĞ, Ertuğrul; **Muğla Evi**, Muğla,1991.
- ARAN, Kemal; **Barınaktan Öte Anadolu Kır Yapıları**, İstanbul, 2000.
- ARSEVEN, Celal, Esad; “Ev” ,**Sanat Ansiklopedisi**, Cilt I, İstanbul, 1943,s. 546–575.
- BALLİCE, Gülnur; **İzmir’de 20.Yy Konut Mimarisindeki Değişim ve Dönüşümlerin Genelde ve İzmir Kordon Alanı Örneğinde Değerlendirilmesi**, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2006.
- BATUR, Afife; “Özgün Bir Yaşam Ve...”, **Doğu Karadeniz’de Kırsal Mimari**, İstanbul, 2000. s.6–37.
- BEKTAŞ, Cengiz; **Türk Evi**, İstanbul, 1996.
- BEKTAŞ, Cengiz; “Güneybatı Anadolu Yöresinde Halk Yapı Sanatı” ,**Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara, 1991,s. 51–56.
- BERK, Celile; **Konya Evleri**, İstanbul,1951.
- BİLGET, N.Burhan; **Sivas Evleri**, Ankara,1993.
- BİLGİN, Mehmet, YILDIRIM Ömer; **Sürmene**, İstanbul 1990.
- BOZER, Rüstem; **Kula Evleri**, Ankara, 1988.
- BOZTAŞ, Ahmet; **Islahat Döneminde Bolu Tarihi(1868–1869)(937 No’lu Ser’iye Sicil Defterine Göre)**, Yüksek Lisans Tezi, Bolu,2006.
- ÇAL, Halit; **Tokat Evleri**, Ankara, 1988.

- ÇAKIROĞLU, Necibe; **Kayseri Evleri**, İstanbul, 1952.
- DOLAMA, Mehmet; **875 Numaralı Ser'iyeye Sicil Defterine göre Tanzimat-Hayriye'nin İlk Yıllarında Bolu(1841-1844)**, Bolu, 2006.
- DOĞANBAŞ, Muzaffer; **Amasya Evleri**, Ankara, 1996.
- DORA, Ruşen; **Türk Evleri**, İstanbul, 1930.
- ELDEM, Sedat, Hakkı; **Türk Evi Plan Tipleri**, İstanbul, 1963.
- ELDEM, Sedat, Hakkı; "Türk Evi", **Ülkü**, 16 Ağustos 1942, S.22, s.10-15.
- ELDEM, Sedat, Hakkı; "17. ve 18. asırlarda Türk Odası", **Güzel Sanatlar**, S.5. Ankara, 1944, s.1-48.
- ERDEM, Ayten; "Geleneksel Göynük Evleri ve Koruma Sorunları", **Ahşap - Kültürü Anadolu'nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001, s.129-144.
- ERGİNBAŞ, Doğan; **Diyarbakır Evleri**, İstanbul, 1953.
- ESMER, Mehmet, Ali; **Avanos'un Eski Türk Evleri**, Ankara, 1992.
- EVREN, Mesut; **Türk Evinde Çıkma**, İstanbul, 1959.
- EYÜPGİLLER, Kemal, Kutgün; "Kastamonu'nun Mimari Mirası ve Koruma Sorunları", **I. Kastamonu Kültür Sempozyumu Bildirileri**, 21-23 Mayıs 2000, Ankara, 2001, s.389-400.
- GÜLER, Nihat; **Bolu ili Geleneksel Konut Mimarisi Üzerine Bir Araştırma Ve Koruma Önerileri**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1998.
- GÜNAY, Reha; **Türk Ev Geleneği ve Safranbolu Evleri**, İstanbul, 1998.
- GÜR, Şengül, Öymen; "Doğu Karadeniz Konutu", **Doğu Karadeniz'de Kırsal Mimari**, İstanbul, 2000, s.162-211.
- GÜR, Şengül, Öymen; "Konut Belgeseli", **Doğu Karadeniz'de Kırsal Mimari**, İstanbul, 2000, s.212, 223.
- GÜNGÖR, Bülent; "Trabzon Evleri", **Trabzon Kültür Sanat Yıllığı 1987**, İstanbul 1987, s. 13-19.
- GÜNEL, Gökçe; "Çorum'un Tarihi Evleri", **Kültür Dergisi, Kültür Bakanlığı Yayınları**, Sayı 100, Ankara, 1993.
- HERSEK, Can, MERAKİ, Şakir; "Yörük Köyü'nün Geleneksel Konutları ve Mimari Özellikleri", **Ahşap Kültürü - Anadolu'nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001, s.75-90.
- İMAMOĞLU, Vacit; **Geleneksel Kayseri Evleri**, Ankara, 1992.

- İNCEOĞLU, Necati; **Geleneksel Türk Mimarisi**, Denizli, Baskı tarihi yok.
- İNCESAKAL, Mustafa; “Kayseri Evleri”, **Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara, 2001,s. 97–106.
- İZGİ, Utarit; **Pencere Hafif Cepheler Yardımcı Koruyucular**, İstanbul,1981.
- K., Zeynep., ÖZÜDOĞRU, Şerife, MARAZ, Ertuğrul, MARAZ, Selma; **Eskişehir Odunpazarı ve Sivrihisar Evlerinin Cephe Örnekleri**, Eskişehir, 2005.
- KADEMOĞLU, Osman; “Sarkışla Yöresinde Ortabacalı evler”, **I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi Bildirileri**, V. Cilt, Ankara, 1977,s.165–179.
- KAFESÇİOĞLU, Ruhi; **Orta Anadolu’da Köy Evlerinin Yapısı**, İstanbul,1949.
- KARPUZ, Haşim; “Trabzon Evlerinin Mimari Özellikleri” ,**Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara, 1991, s.115–123.
- KARPUZ, Haşim; “ Gümüşhane Evlerinin Mimari Özellikleri”,**Geçmişte ve Günümüzde Gümüşhane Sempozyumu**, 13- 17 Haziran 1990, Ankara 1991.155–183.
- KARPUZ, Emine; “Anadolu Türk Mimarisinde Mekân Olarak Mutfak Ve Osmanlı Dönemi Örnekleri”, **Osmanlı Kültür Ve Sanat**, S.10, Ankara,1999, s.457–463.
- KARPUZ, Haşim; **Rize**, Ankara, 1992.
- KARPUZ, Haşim; “Trabzon Köy Evlerinin Bölmeleri”, **Türk Folkloru Araştırmaları 1981/2**, Ankara, 1982, s. 37–48.
- KARPUZ, Haşim; **Türk İslam Mimarisinde Erzurum Evleri**, Ankara, 1993.
- KARPUZ, Haşim; “Erzurum ve Konya Evlerinde Ahşap Malzeme Kullanımı” **“Ahşap Kültürü Anadolu’nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001,s.113–128.”
- KARPUZ, Haşim; **Erzurum Evleri**, Ankara, 1989.
- KAYA, Şeref, UYSAL, Burhanettin, SÜMERKAN, Mehmet; “Tarihi Safranbolu Evlerinin İskelet Yapısı” ,**Ahşap Kültürü Anadolu’nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001, s.59–70.
- KILIÇ, Yeliz; **19.yy İkinci Yarısı Kârgir Konut Mimarisi’nin Beyoğlu Bölgesi Örneğinde İncelenmesi ve Yapısal Ölçekte Bir Koruma Yaklaşımı Geliştirilmesi**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2007.

- KIRIKÇI, İ, BÜYÜKÇOLAK, R; **Bizim Evlerimiz**, İstanbul, 1993.
- KÖMÜRCÜOĞLU, Eyüp; **Ankara Evleri**, İstanbul,1950.
- KÖMÜRCÜOĞLU, Eyüp; **Yapı Malzemesi Olarak Kerpiç ve Kerpiç İnşaat Sistemleri**, İstanbul, 1962.
- KUBAN, Doğan; **Sanat Tarihimizin Sorunları**, İstanbul,1975.
- KUBAN, Doğan; **The Turkish Hayat House**, İstanbul,1995.
- KUKARACI, İshak Umut, AKTEMUR, Ali Murat; “Niksar Konakları”,**IX. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu**, Erzurum,2006,s.347.
- KÜÇÜKERMEN, Önder, GÜNER Şemsi; **Anadolu Mirasında Türk Evleri**, İstanbul,1995.
- KÜÇÜKERMEN, Önder; **Kendi Mekânın Arayışı İçinde Türk Evi**, İstanbul, 1978.
- KÜÇÜKERMEN, Önder, **Anadolu’daki Geleneksel Türk Evinde Mekân Organizasyonu Açısından Odalar**, İstanbul, 1973.
- KÜLAHÇI, Mehmet, TEMİZ, Hüseyin; “Malatya-Yeşilyurt Yöresel Mimari Örnekleri Analiz ve Değerlendirme”,**Mimarlık**, S. 254,İstanbul,1993,s.18–21.
- Kültür Bakanlığı tanıtım eseri; **Mersin Evleri**, Ankara,1995,s.47.
- ÖNGE Yılmaz: “Konya Evinin Tezyinatı”, **Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara, 1991,s.140.
- ÖZBUCAK, Öykü; **Amasya Kurtoğlu Evlerinin Restorasyon Projesi**, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2005.
- ÖZDEMİR, İlkay, Maşat; “Doğu Karadeniz Konut Donatısının Dünü ve Bugünü”, **Trabzon 1988–1989 Kültür Sanat Yıllığı**, İstanbul, 1989, s.145 - 152
- ÖZEN, Ramazan; “İnşaat Malzemesi Olarak Ahşap Avantaj ve Dezavantajları”,**Ahşap Kültürü - Anadolu’nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001,s.1–18.
- ÖZEN, Ramazan, ONAT, Saadettin; “Rehabilitasyon Uygulamaları İçin Tavsiyeler.” ,**Ahşap Kültürü - Anadolu’nun Ahşap evleri** Ankara, 2001,s. 71.
- ÖZGÜNER, Orhan; **Köyde Mimari Doğu Karadeniz**, Ankara, 1970.

- ÖZKÖSE, Aysun; “Safranbolu’da Yorgun Ahşap Yapı Kültürü” ,**Ahşap Kültürü -Anadolu’nun Ahşap Evleri**, Ankara, 2001, s. 41–58.ü
- SAYAN, Yüksel, ÖZTÜRK, Şahabettin; **Bitlis Evleri**, Ankara, 2001.
- SÖNMEZ, Neslihan; **Bergama Evlerinin Geleneksel ve Batı Etkili Özellikleri**, İzmir, 1998.
- SÖZEN, Metin; **Türklerde Ev Kültürü**, İstanbul, 2001.
- SÖZEN, Metin, ERUZUN, Cengiz; “Karadeniz Evlerinin Tipolojisi”,**Ev Kültür Dergisi**, S.4.
- SÖZEN, Metin, ERUZUN, Cengiz; “Batı Karadeniz Evleri”, **Anadolu’da Ev ve İnsan**, Emlak Bankası Yayını, 1996.
- SÜMERKAN, M. Reşat; “ Doğu Karadeniz’de Kırsal Kesim Geleneksel Ev Plan Tiplerinin Yöresel Dağılımı” ,**Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara, 1991,s. 173–183.
- SÜMERKAN, M. Reşat:“Halk Dilinde Mimarlık:Doğu Karadeniz”, **Trabzon Kültür Sanat Yıllığı 1987**, İstanbul,1987.s.,21-35.
- ŞENOL, Seda; **Anadolu Türk Konut Mimarisinde Divriği Evleri**, Sivas, 2007.
- TOLGA, Pelin; **Türk Mimarisinde Süsleme Sanatı**, 1982.
- TOMSU, Leman; **Bursa Evleri**, İstanbul,1950.
- TUNA, Celal; **Orta Karadeniz Bölgesi Sahil Kesiminde Geleneksel Mimari**, İstanbul, 2008.
- TÜRKER, Keçe, Seher; **Geçmişin Aralığından Geleceğe Süzülen Işık Gelinler ve Takıları**, İstanbul,2007.
- UÇAR, Fuat; **Osmanlı Döneminde Bolu’da Paşa Vakıfları**, Yüksek Lisans Tezi, Bolu, 2008.
- UÇKAN, Olcay, UÇKAN, B. YELDA ve UÇKAN, Erkan; **Eskişehir Odunpazarı Evleri**, Eskişehir,2002.
- UĞURLU Kamil; “ Orta Asya’dan Bugüne Türk Mesken Sanatında Çadır”, **Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara, 1991,s.205–213.
- ULUENGİN, Nihal; **Osmanlı-Türk Sivil Mimarisinde Pencere Açıklıklarının Gelişimi**, İstanbul, 1998.

ULUSU Türkan(Turuthan); “Geleneksel Konuttan Günümüz Konutuna Orta Mekân”,**Türk Halk Mimarisi Sempozyumu Bildirileri**, Ankara, 2001, s.217–225.

YÜREKLİ, Hülya, YÜREKLİ, Ferhan; **Türk Evi Gözlemler-Yorumlar**, İstanbul, 2005.

ÖZET

[Eroğlu, Ebru].[Bolu İl Merkezinde Bulunan Eski Evler],[Yüksek Lisans Tezi], Ankara,[2009].

Bolu İl Merkezinde Bulunan Eski Evler adlı tezimin amacı Bolu evlerinin Türk ev mimarisi içerisinde önemli bir yere sahip olduğunu göstermek istememden kaynaklanmaktadır. Bolu evleri Türk ev geleneğinin özelliklerini yansıtmaları açısından önem taşımaktadır. Kataloğ içerisinde yer alan 38 evde Bolu konut kültürünü yansıtmaktadır. Evlerin bazıları orijinalliğini korurken bazılarında Türk evine ait bölümler değiştirilmiş yada kaldırılmıştır. Bazı evler ise tamamen yenilenmiş ve değiştirilmiştir. Kataloğda olupta şuan yerinde olmayan evlerde bulunmaktadır. Bolu Merkez evlerine ait çalışmamda ilk önce kütüphane araştırması yapılmış daha sonra incelenen yapıların fotoğrafları çekilmiş ve planları çizilmiştir. Kataloğda olan planlar ise Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinden ve Bolu Belediyesi'ne ait arşivden elde edilmiştir. Yapıların planlarıda elde edildikten sonra tez yazımına başlanmıştır. Tez kataloğ kısmı ile başlamaktadır. Kataloğda yapılar tüm özellikleriyle tek tek anlatılmaktadır. Daha sonra genel değerlendirme kısmına geçilmiştir. Burada Bolu Merkez evleri hem kendi aralarında hemde farklı yörelerdeki ev mimarileriyle kıyaslanmıştır. Sonuç olarak Bolu Merkez eski evleri Türk ev geleneğinin bir devamıdır. Her ne kadar orijinalliği bozulmuş evler bulunsada, orijinalliğini koruyan evler bize Türk ev geleneğinin bir devamı olduğunu kanıtlamaktadır.

Anahtar Sözcükler

1. Bolu
2. Konut
3. Ev
4. Türk Evi
5. Yapı

ABSTRACT

[EROĞLU, Ebru]. [The old houses located in the center of Bolu], [Thesis of Master's Degree], Ankara, [2009].

The purpose of my thesis regarding the old houses which are located in the centre of Bolu is to show that these houses have an important place at the Turkish house architecture. The old houses have importance so that they reflect the Turkish house tradition. The all 38 which are mentioned in the catalogue, reflect the residence culture of Bolu. While some of these houses keep their originality, the parts belong to Turkish house are modified or removed at some of them. Also some of them are restored or fully modified. There are some houses which are in the catalogue but don't exist just now. At my workshop over the central Bolu houses, first the library research has done. Then the photographs of studied houses have been taken and plans have been drawn. The plans mentioned in the catalogue have been obtained from the archive of The Board of Protecting Cultural and Natural Properties of Ankara and from the archive of the Municipality Of Bolu. After obtaining the plans of the constructions, the writing stage of the Thesis has started. The Thesis starts with the Catalogue part. All of the constructions mentioned in the catalogue are defined from all aspects. After that a general evaluation part has started. The central Bolu houses have been compared both with each other, and with the architecture of the houses of different regions. As a result, the old central Bolu houses are continuance of Turkish house tradition. Although there are some houses which lost their originality, the houses which keep their originality prove us that they are continuance of Turkish house tradition.

Key Words

1. Bolu
2. Residence
3. House
4. Turkish House
5. Construction

